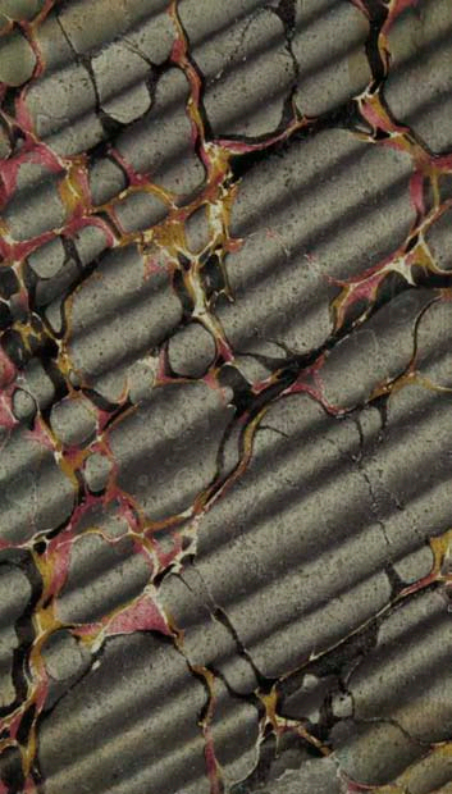

243

ML-26

Въздѣланіи и воспитаніи
и въ Магистратури Сибирской
Саратова

1863 года

12004

1546-44

$\frac{359}{5}$

243
ML-26

ЦЕНТРАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
НАЦИОНАЛЬНОГО ИНСТИТУТА

ՆԱՐ ԱՅՕԹԱԳՐԻՔ
ԵՏԻՐՏԵՐԵՐ

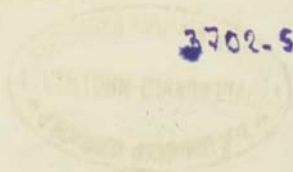
ԴՆԴԵԹԻ ՈՒՕՈՒՆԵԼՆ ՄԻԹ:

ՎԵՆՆԸ
1131

F2-4/301

3702-57 W-7

10614-57

ԼՈՒ ԼՂՕԹԼՍԻՐՍ:

ԼՂՏա քեզի նոր աղօթագիրք,
կամ թէ ըսեմ գործի անձային
փառաբանութեան, որ աս երկրի
վրայ զան զորհնես գովես հրեշ-
տակաց պէս իր անշափ բարու-
թեան համար: Ի՛նչ մեծ շնորհք
կըսեպէիք քեզի, թէ որ անանկ
բարեկամ մը ունենայիր, որ ու-
զած ատենդ քեզ թագաւորին
առջին հաներ, ու անոր հետ խօ-
րաթել տար: ԼՂՍ աղօթից գիր-
քը ըլլայ քեզի ան հաւատարիմ
ու սիրելի բարեկամը, որ քեզ
չէ թէ երկրաւոր թագաւորին,
այլ թագաւորաց թագաւորին
համարձակ միշտ կընէրկայացը-

նէ, ու գթած հօր պէս սիրտդ
 անոր բանալ կուտայ, ու զա-
 նազան շնորհքներ կընդունի
 քեզի համար : Կառնու քեզ
 սուրբ Մծածնայ կըտանի, որ-
 գիական ընտանութեամբ իր հե-
 տը խօսել կուտայ, ու քեզ ա-
 նոր մայրական պաշտպանու-
 թեանը կըյանձնէ, որ փոր-
 ձանք մընալ չիհանդիպի քեզի :
 Տես հիմա, որչափ հարկաւո-
 թութիւն ունիս ասանկ բարե-
 կամիմք՝ որ է աղօթքը . ինչպէս
 Քս ալ իր օրինակովը ու խօս-
 քովը քեզ կըխրատէ. Յաղօթս
 կացէք :

Արպէս զի դիւրին ըլլայ քեզի
 հասկընալը, ու բոլոր ըրած ա-
 ղօթքներդ իմանաս, ու անով
 աւելի ջերմեռանդութեամբ ը-
 նես. աշխարհաբար գրած կը-

գրտնաս աս նոր աղօթագիրքը :
 Աղօթք ըսելը ուրիշ բան չէ,
 բայց եթէ այ հետ խօրաթել .
 թէ որ ըսածդ դուն չես հաս-
 կրնար, ու ըրածդ չես գիտեր,
 ինչպէս աղօթք ըրած կը լլաս :
 Ասոր համար շատ անգամ սա-
 տանան աղօթքի ատեն ձանձրու-
 թիւն կրբերէ լրագ, աղօթքդ
 մէկդի ձգել կուտայ. ինչու
 որ ըսածներդ չի հասկրնալուդ
 միտքդ ուրիշ տեղ կերթայ, ու
 դուն ուրիշ տեղ կը լլաս, սըր-
 տիդ մէջ աղօթքի սէրը կը մարի,
 ու խեղճ հոգիդ զուրկ կը մնայ
 այ պարգևներէն, որնոր պիտի
 ընդունէիր :

Աս ամէն շարեաց դէմ աս մի-
 այն բաւական ըլլայ քեզի : Յա-
 ուաջ քան աղօթքի սկսիլդ խել-
 քրդ լրագ ժողովէ, ու միտքդ բեր

Ինձային ներկայութիւնը , որ ան-
 առջին կեցեր կըխօսիս , որ սրտիդ
 մէջը եղածներնալ կըտեսնէ ու
 կըքննէ : Տէպէտ Ինձ ամէն տեղ
 միշտ ներկայ է , բայց աղօթք
 ըրած ատեն բոլորովին հոն է ,
 ու քեզ մտիկ կընէ : Ա՛ս գրքին
 մէջ գրած աղօթքները կարդա-
 ցած ատենդ՝ գրաւարժութիւն
 ընելու պէս շիկարդաս . այլ
 հանդարտաբար ու մտադրու-
 թեամբ . թէ որ կարելի էնէ
 արցունքով իբրև թէ նորէն քու
 սրտիդ մէջէն բղխեն աղօթքնե-
 րը : Աւ պարգևատուն Ինձ եր-
 բոր ասանկ ջերմեռանդ աղօթքդ
 կըտեսնէ , ու զածէդ աւելի խըն-
 դերքդ կըկատարէ , ինչպէս որ
 կըսէ սուրբներսէս շնորհալին :
 Ա՛ն ատենը քու աղօթքներդ
 ալ հրեշտակ ամենակալին ոսկի

Խնկանոցի մէջ՝ իբրև անուշահոտ
 խունկ այ առջին կը հանէ, որ
 միշտ պատրաստ է մեր հեծու-
 թիւնները ու աղաչանքները լսե-
 լու: Յիշէ Յօնն ըսածը. ար-
 դեօք կը գտնուի մէջերնիդ կըսէ
 մէկ հայր մը՝ որ իր տղան հաց
 խնդրէ իրմէն, ու ան ալ հա-
 ցի տեղ քար տայ, կամ ձուկ
 ուզէ, ու օձ տայ: Ի՞նչ որ երկ-
 րաւոր հարերը իրենց զաւակ-
 ները կը սիրեն, ու անոնց աղէկ
 պարգևներ կուտան. որչափ ա-
 լելի հայրն երկնաւոր իր սիրելի
 որդիներուն մեծ մեծ բարիքներ
 կը պարգևէ, երբոր բոլոր սըր-
 տանց իր հայրական գթութեա-
 նը կը դիմեն խոնարհութեամբ:
 Միայն ջանա՛ որ՝ աղօթքիդ միշտ
 փոյթ ըլլաս, չըլլայ թէ կամաց
 կամաց թուլանաս. այլ յարա-

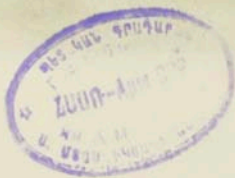
տևէ միշտ, յոյսդ աստուծմէ մի
կտրեր, ու դարձեալ աղօթք
բռէ: Թէպէտ խնդիրքն իս շառ-
նունքնէ ալ կըսէ ոսկերերան
հայրապետը, շարունակենք ա-
ղօթքն իս, որպէս զի անունը .
ընդունելէն վերջն ալ շարունա-
կենք, ինչու որ ասինք:

Սուրբ հարերուն հասարակ
խօսքն է, թէ աւելի անձ կուզէ
մեզի բարիք տալ, քան թէ մենք
իրմէ կըխնդրենք. անանկ էնէ
երբօր շնորհք մը կուզենք աս-
տուծմէ՝ ու չենք ընդունիր,
նշան է թէ՛ ինչպէս որ պէտք է
չենք խնդրած: Այլ թէ ինչ պի-
տի խնդրենք աստուծմէ, Քն
մեզի կըսորվեցընէ, նախ այ ար-
քայու թիւնը խնդրեցէք կըսէ .
ինչու որ մարմնաւոր բաները ար-
դէն անձ կուտայ ձեզի:

Ա երջապէս աս է իմ մի մի-
 այն փափաքս՝ ու աշխատութեանս
 վախճանը, որ աս գրքովս վայել-
 շօրէն աղօթք ընես, ու քու հոգ-
 ւոյդ փրկութեան հարկաւոր ե-
 ղած բարեխները ստանաս: Մն-
 գունէ ուրեմն նոյն սիրով, որ
 բաղձանքով որ քեզի կրն ծայլի:

Մ'ա զաւանդ մաղթանացս, և տուր
զողորմութիւն քո շնորհացդ :

Մարտի Բ.

ԱՂՕԹԻՔ

Ե Ռ Ե Ի Օ Տ Ե Ե Ն

Ահիւղինէն ելած սրէնը :

Ա՛յ՛՛ ձձ իմ, ևս առ քեզ առաւօտ
ստնեմ. ծարաւեցաւ առ քեզ հոգի
իմ. քանիպատիկ ևս՝ և մարմին իմ :
Ա՛հա ո՛վ ձձ իմ, սասնկ կրկանչէ ծար-
ված հոգիս քեզի դէմ. աս առտրվան
ծագած լուսին հետ լուսաւորէ հոգւոյս
խաւարը, ու մտքիս լոյս տուր՝ որ իմ
հոգւոյս ալ առաւօտ ըլլայ, որ քու ան-
համար բարեքներդ տեսնեմ : Աւր որ
աչքըս վերցընեմ նայիմ, ամէն արա-
բածք ինծի յորդոր կրլանն դքեզ օրհ-
նելու ու փառարանելու : Ա՛հա կրտես-
նեմ քու սքանչելի ձեռացդ գործած
արևը, որ միշտ իր ատենին իր պայծառ
լոյսը կրտարածէկոր. որպէսզի ևս ալ
տեսնելով քուկին ինծի համար ստեղ-
ծած բաներդ՝ յիշեմ բարերարութիւնդ,

ղարմանամ քու մարդասիրութեանդ վրայ, ու բոբրոքեալ սիրով բոլոր սրբտանց քեզի շնորհակալութիւն մատուցանեմ: Առյնպէս թռչունները իրենց անուշ երգովը իս կըհրաւիրեն, որ ես ալ իրենց հետ մէկտեղ ամենաբարի արարիչդ փառաւորեմ: Այլ ան իմ, անանկ էնէ դուն շարժէ շրթունքս, ու բաց բերանս, որ իմ անարժան լեզուս ալ քեզի օրհնութիւն երգէ, ու այդչափ բարեբարութիւններուդ շնորհակալ ըլլայ. Օղորդութիւնս այդ արեւոյս յարեմն օրհնեցից:

Այս ճշմարիտ Հնար, որ աշխարհք դալովդ մեզ լուսաւորեցիր, ու անգիտութեան լոյսը ամէն տեղ տարածեցիր. լուսաւորէ հիմա իմ կուրութիւնս, որ ճանչնամ քու բարիքներդ, ու քեզի ապերախտ չըլլամ: Աուն անային բերնովդ ըսիք, ով որ իմ ետեւս կուգայ, խաւարներու մէջ չիպըտըտիր. ով փրկիչ իմ, ահա սրտանց կըբաղձամ աս օրըս քու ետեւդ երթալ, ու քեզի հնազանդիլ, որ իմ շար ախտերուս խաւարներուն մէջը չիմընամ: Այլ գթամ:

Յս իմ, մէկ բան մը միայն քէնէ կը
 խնդրեմ այսօր, ու գիտեմ որ՝ պատ-
 րաստ ես տալու. մասնաւոր շնորհք մը
 տուր ինձի, որ աս օրըս քեզ չխիշտա-
 ցընեմ. քու ամենայաղթ զօրութիւնովդ
 ամէն մեղաց առիթներէն իս պահէ, ու
 ամէն փորձանքներէն իս խաղըսէ. ինչու
 որ ես խիստ տկար եմ, ու ողորմու-
 թեանդ կարօտ: Այլ ի՞նչ իմ, իմ տկա-
 րութիւնս դուն զօրացուր, որ կարող
 ըլլամ աս օրըս ինչպէս որ քու պա-
 տուիրաններդ կը հրամայեն՝ այնպէս ան-
 ցընել. ու քու շնորհօքդ աս բարի առա-
 ջադրութեանս վրայ հաստատ կենամ,
 ամէն:

Մ. Գ. Լ. շնորհակալութեամբ:

Մենասուրբ Արրորդութիւն հայր և որ-
 դի և սուրբ հոգի, խոնարհութեամբ քու
 ի՞նչութեանդ առջևը երկրպագութիւն
 կընեմ, ու սրտանց կըխոստովանիմ, որ
 դուն մինակ ամէն պատուոյ ու ծառայու-
 թեան արժանի ես: Վերջի փնօք կու-
 տամ. քու կին անվախճան թագաւո-

բութեան ու երանութեանդ համար, քուկին անթիւ բարիքներուդ համար՝ որն որ 'ի սկզբանէ աշխարհի հրեշտակներուն ու մարդիկներուն վրայ ցրցուցիր, ու մինչև հիմա ալ միշտ կը ցրցնես, դոհութիւն ու փառաբանութիւն կը մատուցանեմ: Արդոհանամ աս հաւատոյ լուսին համար, որն որ ինձի ալ՝ որ քուկին ստեղծուածներուդ մէջը ամէնէն ետքինն եմ՝ ծագեցիր: Շնորհակալ կըլլամ, ու կը յարգեմ բոլոր սրտանց քու գթութիւնդ, որ ինձի այնչափ շնորհք տվիր, ու բարի ազդեցութիւններովդ սիրտս քեզի քաշեցիր. քեզ սիրելու, ու քեզ սիրելով յաւիտենական երանութիւնը ըստանալու արժանի ըրիր:

Ահաւասիկ ան իմ, իմ յոյս, ու իմ վերջին վախճանս. սրտանց դքեզ կը սիրեմ քուկին անսահման բարութեանդ ու երանութեանդ համար: Աշխարհի թէ՛ ինձի ալ անանկ բորբոքած սէր մը պաղգեւէիր, որ ես ալ քեզ այնպէս սիրելու կարող ըլլայի. ինչպէս որ հրեշտակները երկինքը քեզ կը սիրեն, ու ան-

չափ սուրբեր ալ երկրի վրայ սիրեցին ,
 ու հիմա ալ արքայութեան մէջը կրտսի-
 րեն : Իմ ունեցած սէրս անոնց ունե-
 ցածէն շատ վար է . անոր համար իմ
 անկատար ու տկար սիրոյս տեղը կընը-
 վիրեմ Յնի սրտին ամենակատար սէրը ,
 ու իր սուրբ վարուցը՝ չարչարանացը՝ ու
 մահուան անսահման արդիւնքը . որ-
 պէս զի ասորվան նուէրս քեզի հաճոյ ու
 ընդունելի ըլլայ : Այլ որպէս զի քու
 ամենասուրբ տէրութեանդ առջևը բո-
 լորովին պարսպ չերենամ , ահա իմ
 կառքս ամէն իր ախորժակներովը ու
 բաղձանքներովը քեզի կընուիրեմ . ու
 հաստատ կառաջադրեմ , որ ամէն իմ
 կարողութիւններս քու փառացդ համար
 ծառայեցընեմ : Պատրաստ եմ տէր իմ
 ամէն ձախորդութիւնները՝ նեղութիւն-
 ները՝ որ ինձի կըխրկես ընդունելու ,
 ու ամէն կերպ խաչը սիրով քաշելու .
 ինչպէս որ իմ փրկչիս օրինակը իս կը-
 սորվեցընէ :

Վժած աչիւններովդ նայէ տէր իմ
 խեղճ սրտիս բաղձանքին , ու օրհնէ իմ
 առաջադրութիւններս . որ քու շնոր-

Տօքդ կարօղ ըլլամ կատարել , ու քեզ
սիրել յաւիտեանս յաւիտենից :

Սուղնս :

Կանխեցին աչք իմ առաւօտուց 'ի խօ-
սել ինձ զբանս քո :

Օարթո՞ զաչս իմ , և նայեցայց 'ի սքան-
չելիս օրինաց քոց :

Պանդուխտ եմ ես յերկրի . մի թագու-
ցաներ յինէն զպատուիրանս քո :

Օճանապարհս մեղաց 'ի բաց արա յի-
նէն . և յօրէնս քո ողորմեալ ինձ :

Ըռաջնորդեալ ինձ 'ի շաւիղս պատուի-
րանաց քոց , զի ընդ նոսա հաճե-
ցայ :

Խոնարհեցո՞ զսիրտ իմ 'ի վկայութիւնս
քո , և մի յազահութիւն :

Դարձո՞ զաչս իմ , զի մի տեսից զնան-
րութիւն , 'ի ճանապարհս քո կե-
ցո՞ զիս :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ զքեզ . և
իրաւունք քո օղնեսցին ինձ :

Շարական :

Ի՞նչս փառաց բանդ անձ, որ ծագեցեր 'ի մեզ զլոյս գիտութեան կարդամք առ քեզ տէր, առաւօտու աղօթք մեր հաճոյասցին քեզ :

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղջոյն քեզ մարիամ :

Երգ Է :

Այլ հայր բարեգութ, հազար գոհութիւն կուտամ քեզի անթիւ բարերարութեանդ համար, որ անարժան ճառայիդ համարձակութիւն տվիր, որ քեզ երկնի և երկրի տէրդ ինձի հայր կանչեմ : Ե՛հա աչքս երկինքը վերցրնելու արժանի չէի, հիմա հրեշտակներուն կարգը անցուցիր : Մեղաւոր անձինս առաւօտեան աղաչանքը քու ամենասուրբ ականջիդ անուշ կուգայ, կուզես որ ես ալ հրեշտակներուն հետ քեզ փառաբանեմ :

Երդ տէր իմ, և արարիչ իմ, ես որ հող ու մոխիր եմ, առարկանց արթն-

նալուս պէս քու անութեանդ առջին կիյնամ . ու կըխնդրեմ , որ ինձի երկնային սիրով վառված նոր սիրտ մը տաս , որ ինչպէս պէտք է նէ քեզ սիրեմ : Անանկ մը քու սուրբ կամացդ հետ սիրտըս կապվի , որ մինակ քու կամքդ կատարելու բաղձայ , ու անկէ ամենեկին չիբաժնրվի : Աւելի կուզեմ բիւր անգամ մեռնիլ , քան թէ տեսնել՝ որ սիրտս մեղքով քէնէ հեռացեր , ու արարածներու հետ զբաղեր է :

Անոր համար հիմա ամէն բանէն յառաջ խոնարհութեամբ կըխնդրեմ տէր իմ . տուր ինձի ան անույն բորբոքեալ սէրը , որ կարող ըլլամ բոլոր օրըս 'ի փառս քո անցընել : Ան ինձի կըսորվեցընէ , թէ ինչպէս իմ ընկերիս հետ պիտի վարվիմ . ինչպէս իմ մարմինս պիտի կառավարեմ : Ան բերնիս պահապան կըղնէ , որ անկարգ խօսքեր չխօսիմ . հայհոյութիւն կամ սուտ երգում չընեմ : Ան կըսորվեցընէ պարկեշտ նայելուն կերպը , ու կըզուշացընէ ականջըս՝ որ բամբասանքի , զրպարտութեան , ու անմաքուր խօսքեր լսել

չիսիրէ : Անանկ է նէ շնորհէ ինձի տէր
 իմ աս մեծ պարգևս, որով արժանի ըլ-
 լամ քեզի ճշմարիտ որդի ըլլալու, ու
 քեզ ալ ինձի հայր կոչելու, ինչպէս որ
 դուն սորվեցուցիր :

Առնէ՛ք սոսն՝ ընդ Աճածինն :

Այլ քաղցրագութ մայր ողորմութեան,
 ահա քու ամենասուրբ ոտքըդ ինկած
 ողորմելի մեղաւոր մը, որ գիտնալով քու
 մայրական սէրըդ՝ բոլորովին քեզի ա-
 պաստան եղերէ, ու գթած տիրամայր,
 նայէ հոգւոյս խեղճութեանը, ու գթու-
 թիւն ըրէ : Ամէնուն բերնէն լսեցի, որ
 մեղաւորներու ապաստան, յուսահատ-
 ներու յոյս, ու անօգնականներու օգ-
 նական կրկոչիւս, ուրեմն իմ ապաս-
 տանս՝ իմ յոյսս՝ ու իմ օգնականս դուն
 ես : Այլ սուրբ Աճածին, քու սիրելի
 անորգւոյդ հետ իս հաշտեցուր, ու քու
 ջերմեռանդ ծառաներուդ համբանքին
 մէջը իս ընդունէ : Սնանաւոր շնորհք մը
 տուր ինձի այսօր, ու վառէ իմ սիրտըս
 քու ճշմարիտ ջերմեռանդութեան սի-

բովորդ, որ բոլոր սրտանց քեզ սիրեմ,
 ու պատվեմ, և քեզի արժանի որդի
 ըլլամ:

Վի մայր ան, աս աղաչանքը՝ որ հի-
 մա կրնեմ, չէ թէ մինակ աս օրվան հա-
 մար է. հապա բոլոր իմ կենացս համար
 է: Մայր ողորմութեան, գթած աչվրնե-
 բովորդ ինձի նայէ. քուկին ողորմած
 ձեռքդ վրայէս մի վերցրներ, ու հզօր
 բարեխօսութիւնովորդ ամէն չար փոր-
 ձանքներէն իս պահէ պահպանէ: Վի
 քաղցր Սարիամ, կաղաչեմ միշտ օգ-
 նական եղիր ինձի, ու զիս թող մի տար,
 մանաւանդ մեռնելու ատենըս, ինչու որ
 իմ պաշտպանս՝ իմ յոյսս՝ ու իմ օգնա-
 կանս դուն ես, ամէն:

Եղբէ՛ր աս պահապան հրէշտի՛ն:

Վի փառաւորեալ պահապան հրեշտակ
 իմ երկնային, որ իմ ստեղծված ատե-
 նէս ան բարերարութիւնովը դուն իմ
 հոգւոյս ու մարմնոյս պահապան ու
 պաշտպան դրվեցար, կաղաչեմ քեզի,
 որ իմ աղօթքներս ու բարի առաջա-

դրութիւններս դուն քու ձեռքովդ այ
 ակտոսին առջևը տանիս, ու աստուծակ
 ինձի համար մասնաւոր շնորհք ընդու-
 նիս, որ միշտ իր հայրական սիրոյն մէ-
 ջը մնամ: Ասուն իս միշտ սատանային
 փորձութիւններէն խայլսէ: ու ամէն
 բանիս գործքիս մէջը միշտ ինձի օգնու-
 թիւն ըրէ, որ ամէն գործքերս մինակ 'ի
 փառս այ ըլլայ: Աշրբոր միտքս խաւար
 մտածմունքներ ունենալու ըլլայ, դուն
 լուսաւորէ: Երբոր տարակուսանքի մէջ
 իյնամ, իմ հոգւոյս փրկութեան օգ-
 տակար եղածը ինձի սորվեցուր: իմ
 խղճմտանքս միշտ դրդէ, որ մեղքէն ու
 մեղքի առիթներէն հեռու կենամ, ու
 բարի գործքերու հետ ըլլամ: Այլ հրեշ-
 տակդ այ, կաղաչեմ քեզի մահուանս
 ատենը իս մի թողուր: չար սատանային
 ձեռքէն իս ազատէ: որպէս զի արքայ-
 ութեան մէջ քեզի հետ արժանի ըլ-
 լամ իմ ամենաբարի արարիչս օրհնելու
 ու փառարանելու, ամէն:

ԵՐԵՆԿՈՅՆԵՆ ԵՂՕԹԻՔ:

Լձենախնամ տէր իմ և ան, ես քու
 ստեղծուածդ խոնարհութեամբ գետի-
 նը ինկած քեզի անլուելի գոհութիւն
 կրմատուցանեմ, որ զիս ողջ առողջ
 մինչև աս իրիկունս հասուցիր: Աւելի
 իս պարտական կրճանչեամ քեզ օրհ-
 նելու ինձի լոյս տալուդ համար, որ իմ
 մտքիս անփարատելի խաւարը փարա-
 տեց. ու իմացուց՝ թէ որ բանը քեզի
 հաճելի է, ու իմ հոգւոյս փրկութեան
 օգտակար: Այսօր քու շնորհքդ ինչ
 բարի գործ որ ըրի, ամենն ալ քեզի
 կրնձայեմ. ինչու որ ես իզմէ աղէկ
 բանմը չունիմ. ու առանց քուկին օգ-
 նականութեանդ բան մ'ալ չեմ կրնար
 գլուխ հանել. իսկ ինչ պակսութիւն որ
 այսօր ըրի, ամենէն կրգարչիմ. և կա-
 ոաջադրեմ, որ ամէն ձեռքէս եկածը
 ընեմ անոնցմէ զգուշանալու համար:
 Դու տէր իմ սրտագէտ, գիտեա իմ

տկարութիւնս, կրճանչնաս զմեզ, որ
 պզտիկութենէ պէրի միշտ մեր բաղձան-
 քը գէպ 'ի չարը կերթայ. դուն քու
 անհուն ողորմութեամբդ իմ սիրտս փո-
 խէ, որ ճշմարիտ բարին սիրէ, ու միշտ
 ջանայ քու սուրբ պատուիրաններդ պա-
 հել, ամէն:

Մ.Ն. ԿԵՂԵՐ:

Ո՛վ բարեգութ տէր իմ և արարիչ,
 քանի որ քու անուշ յիշատակդ ու բա-
 րերարութիւններդ միտքս կիյնայ, սիրտս
 անանկմը քուկին սիրովդ կըլեցվի, մին-
 չև կըբաղձամ՝ որ քեզ երկնից սուրբե-
 րուն հետ գիշեր ցորեկ փառաբանեմ:
 Անոր ներհակ մարմինս տկար է, ու չի-
 կրնար արթուն կենալ. անոր համար
 պէտք է որ չափաւոր քնով հանգչի:
 Բայց կըխնդրեմ քէնէ ո՛վ արարիչ
 տունջեան և գիշերոյ, որ աս գիշերս
 սիրտս միշտ քեզ սիրելու ու օրհնելու
 արթուն մնայ: Աարօղ չըլլայ տէր իմ
 սատանան իս փորձել իր չար հնարքնե-
 րովը. կարօղ չըլլայ մարմինս, որ միշտ

Հողւոյս դէմ գլուխ վերցընել կուզէ,
բան մը մտածել՝ որ քուկին ամենարարի
կամացդ դէմ ըլլայ: Արկիներին սուր-
բերը, մանաւանդ պահապան ու պաշտ-
պան սուրբս իս ամէն փորձանքներէն
պահեն, որպէս զի առարվանց առողջ
մարմնով ու արթուն հոգով արթնցած
ատենս, դարձեալ կարօղ ըլլամ որհ-
նութեամբ բերանս բանալ, ու քեզ
հրեշտակներուն, ու երկնից սուրբերուն
հետ փառարանել, ամէն:

Սողոս:

Ընձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ.
և զօրէնս քո ևս ոչ մոռացայ:

Ընկալ զճառայ քո 'ի բարի. զի մի ամ-
բարտաւանք զգուեացեն զիս:

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում
տէր, և բանից արդարութեան քո:

( ) զնութիւն ինձ 'ի տեսունէ եկեացէ.
որ արար զերկինս և զերկիր:

Արպէս ոչ ննջէ և ոչ 'ի քուն երթայ
պահապանն իսրայէլի:

Տէր պահեսցէ զքեզ, և տէր ընկալցի
աջով ձեռամբ իւրով:

Արեգակն 'ի տուէ քեզ մի մեղիցէ, և
մի լուսին 'ի գիշերի :

Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն չարէ,
պահեսցէ տէր զանձն քո :

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն ննջես-
ցուք և զարթիցուք, զի դու տէր
միայն առանձին յուսով քո բնա-
կեցուցեր զմեզ :

Շարական :

Օ երեկոյի աղօթս մեր ընկալ տէր բա-
րեխօսութեամբ ծնողի քո, և առաքես
'ի մեզ տէր զօգնութիւն 'ի լեռնէ սրբոյ
քումսիկ :

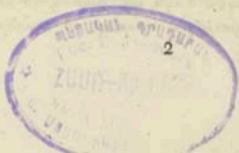
Աղօթքս Յս Էրեկ :

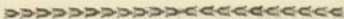
Տէր իմ Յս Քս, երբօր կը յիշեմ իմ
անցած կեանքս կը սարսիմ ու կը դողամ :
Անչափ տարիներ մէկ աչք բանալու
գոցելու մը պէս անցան գացին . իսկ թէ
որչափ աւելի պիտի ապրիմ, ամենեւին
անստոյգ է : Աս միայն գիտեմ, թէ երբ-
որ է նէ մահը իր յաղթութեան նշանը
մեր վրայ օր մը պիտի տընկէ : Ի՞նչ որ

գործած բաներս միտքս բերելու ըլլամ,
բողորովին յուսահատութեան մէջ կկի-
նամ. իսկ չըսիչելը՝ նոյն իսկ դատապար-
տութիւն է: Տես տէր իմ, ու ողորմէ
իմ խեղճութեանս. դուն ես իմ արա-
րիչս ու փրկիչս, ես քուկին ստեղծ-
վածդ եմ, ու քուկին պատկերիդ նմա-
նութիւնը, մանաւանդ քու պատուա-
կան արեանդ գինը: Ես այնչափ սիրե-
ցիր որ, մինչև ինձի համար երկինքէն
ինջար, անարատ սուրբ կուսէն մարմին
առիր, անանկ սոսկալի չարչարանքներ
քաշեցիր, ու խաչին վրայ բոլոր արիւնդ
թափելէն ետև՝ գլուխդ խոնարհեցու-
ցիր ու մեռար: Հիմակվընէ քանի որ
չունչս վրաս է, քանի որ լեզուս կա-
պած, ու զգայութիւններս կորսրված
չեն, կաղաչեմ քեզի բարի Հմ, որ քու
արեանդ գինը շիղատապարտես. քուկին
պատկերդ չանարգես. ու քու ստեղ-
ծուածդ երեսէ չիձգես: Երաւցընէ մե-
ղաւոր եմ, քեզ վշտացուցեր եմ, ու
չատ հեղ ահեղ դատաստանդ ու զար-
հուրելի դժոխքին տանջանքները բանի
տեղ չեմ դրած. անոր համար արժանի

էի մեծամեծ պատիժներ ընդունելու :
 Նայց ևս հիմա իբրև թէ կենացս վեր-
 ջին բողեն հասած ըլլալով . ամէն մէկ
 մեղքերուս վրայ մեղայ գոչելով սրտանց
 կրողջամ . դուն ալ տէր իմ , անոնք բո-
 լորովին ջնջես , ու թողութիւն շնորհես :
 Յօղեմ յիս յշտիս , և քի իղէց . լուս ,
 և խն զիւն սողեպտի իղէց : Վթամ Յն ,
 քեզի կըյանձնեմ իմ սիրտս՝ հոգիս՝ ու
 մարմինս , որ դուն ստեղծեցիր , ու ան-
 գին արիւնովդ գնեցիր . քու ամենայաղթ
 սուրբ խաչիդ զօրութեամբը իս զօրա-
 ցուր , ու միշտ պահպանէ . հոգւոյս աչ-
 վըներուն լոյս տուր , որ մահացու մեղ-
 քերու մէջ չիննջէ : Վսո՛ւ Էս պաշտպան
 էմ պէր , և ի յեռս խոյանյն առանէմ զհոգի
 էմ , ամէն :

106/4-57

ՇՆԲԵԹԵԼԿԵՆ ԵՂՕԹԻՐ

Կ Ի Ր Ա Կ Ի

Այսն երախտագիտութեան :

Հայր Բեր, «բ յերկնս է» :

Այր բարեգութ, երբոր մարդուս համար ըրած քուկին բարերարութիւններդ միտքըս կրբերեմ . շեմ գիտեր թէ՛ ինչպէս քեզի շնորհակալ ըլլամ, ու քեզ օրհնեմ : Տէր՝ որ կողմը որ դառնամ, ինչ բանի վրայ որ նայիմ, քու անսահման բարութիւնդ կրտեսնեմ : Գուն ստեղծեցիր ինձի համար աշխարհքս բոլոր իր զարգերովը : Գաշտերը խոտերով ու ծաղիկներով զարդարեցիր . լեռները ծառերով ու կենդանիներով բաղմացուցիր . օդը զարդարելու համար գեղեցիկ թռչուններ ստեղծեցիր . նոյնպէս ծովն ալ զանազան ձուկերով լացուցիր . որպէս զի ասոնք վայելելով

քեզի անլուելի գոհութիւն մատուցա-
 նեմ, ու քեզ աւելի սիրեմ: Ինչպէս
 մեծ են քու գործքերդ տէր ւած, որ
 մարդուս խելքը չիհասնիր: Այլ երբոր
 իմ մեղքերովս արքայութեան ճամբէն
 հեռացայ, ողորմութեանդ դուռը ինձի
 դէմ գոցեցի, ու վերջին երանութենէն
 զրկըվեցայ. դու ով հայր գթած, դար-
 ձեալ վրաս 'ի գութ շարժելով խրկե-
 ցիր քու միածին որդիդ. որպէս զի իս
 անեծքէ աղատէ, մտքիս մթութիւնը
 հաւատքի լուսով պայծառացրնէ, տկա-
 րութիւնս զօրացրնէ, ու ինձի երկնից
 ճամբան առաջնորդէ: Օ՛րնչ Գոց Գրէ-
 Գո-ր Գէտուն ընդ մէնայնի, զոր Ե Եր
 Ինչ: Հայր երկնաւոր, հայր բարեգութ,
 սյդչափ բրած բարերարութեանցդ դէմ
 քեզ ինչ փոխարէն հատուցանեմ:
 Աորսրված էի, գտար. մեռած էի հոգ-
 ւով, ողջնցուցիր. դժօխքի ու անիծից
 որդի էի, արքայութեան ու օրհնութեան
 ժառանգ ըրիր. ու ես քեզ այսպէս շու-
 տով կրմոռնամ: Արչափ որ մեծ է քու
 երախտիքդ, այնչափ ալ մեծ է իմ ապե-
 րախտութիւնս, որ անբան անասնոյ մը

պէս մէյ մը միտքս չեմ բերեր իմ անձս,
 իմ արարիչս, ու իմ փրկիչս: Թէ որ
 մէկ զգայարանք մը միայն պակաս ըլլար,
 ու ան մէկը ինձի պարզեւէր, մինչև մեռ-
 նէի նէ, իս անոր պարտական կրճանչ-
 նայի. իսկ դուն ինձի ամբողջ կենդա-
 նութիւն տրվիր, ամէն զգայարանքներս
 կատարեալ ստեղծեցիր, անանկ է նէ
 որքան պարտականութիւն ունիմ քեզ
 օրհնելու, ու քեզի անդադար շնորհա-
 կալ ըլլալու այնչափ երախտեաց համար,
 որ ինձի ամէն օր կրնես:

Ահա քու ամենասուրբ ոտքդ ինկած
 կրխնդրեմ քէնէ հայր երկնաւոր, որ
 մինչև հիմա ըրած յանցանքներուս թո-
 ղութիւն տաս, ու քեզի դէմ ըրած ա-
 պերախտութիւններուս ներես: Անս-
 նաւոր շնորհք տուր ինձի տէր իմ, որ
 զքեզ անձդ ու երկնի և երկրի արարիչդ
 արժանապէս կարող ըլլամ ինձի հայր
 անուանել, ինչպէս որ ինձի սորվեցու-
 ցիր, ու ես ալ արժանի ու հնազանդ
 որդի ըլլամ քեզի գթած հօրդ, որ յեր-
 կինս ես:

Մ.ՅԼ աղօթք վասն կիւրակէի :

Սուրբ Եղեջի անուան քո :

Սի տէր իմ և արարիչ , դուն հրամայեցիր ինձի , որ շարժու մեջ օր մը սուրբ պահեմ . դադրիմ աշխարհական զբաղմունքներէս , ու իմ պարտքս աղէկ մտածեմ : Սուրբ եղէք ըսիր , ինչպէս որ ևս ալ սուրբ եմ : Մենպիտի վարք պէտք է ունենալ , որ տեսնելով անհաւատները զարմանան . ու քեզ փառաւորեն , որ մեզի այսպիսի շնորհքներ կրպարգևես : Վարձեալ չար քրիստոնեայներն ալ ամենալով զղջումի դան . ու իրենք զիրենք առաքինութեան ճամփան դարձրնեն : Մենակ է նէ տուր ինձի , որ այսպիսի սուրբ օրը իմ վերջին վախճանս ճանչնամ , որուն համար որ զիս ստեղծեր ևս . ու բոլոր շարժք ան վախճանին համաձայն վարք ունենամ : Իմ վերջին վախճանս տէր իմ արարիչ , դուն ևս . իմ սիրտս պիտի աղատ պահեմ ամէն ժամանակաւոր բաներէն . ու ամէն արարած՝ որ իմ ծառայութեանս

Համար ստեղծեր ես, ինձի պիտի յոր-
 դոր ըլլան քեզ սիրելու. որ այնպիսի
 բաներ ինձի պարգևեցիր աս աշխարհքս
 վայելելու, ու անդիի աշխարհքը պատ-
 րաստած ես բոլորովին քեզ ինձի տա-
 լու արքայութեան մէջ: Առն լուսա-
 ւորէ իմ միտքս, ու շիտկէ, որ միայն
 քեզի նայի. չըլլայ թէ արարածական
 գեղեցկութիւնը զիս խաբէ ու քեզմէ իս
 հեռացընէ: Արկրորդ պարտքս է լու-
 սաւոր վարք ունենալ անհաւատներուն
 ու չար քրիստոնեաներուն առջին, նոյնը
 գործով ալ կատարելու Համար ինձի
 շնորհք տուր, ինչու որ իմ խիղճս ներ-
 սէն կը վկայէ, որ շատ անգամ բարի
 օրինակ տալու տեղ, քու անունդ սուրբ
 ընելու տեղ, քրիստոնէի անունը նա-
 խատվեր է իմ չար վարուքքս: Քրիս-
 տոնէին պարծանքը եղբայրսիրութիւնն
 է. թշնամեաց բարիք ընելը, չիհայհոյ-
 ելը, երդում չընելը, ու պարկեշտու-
 թիւնը: Տուր ինձի աս առաքինութեանց
 շնորհքները, ու իս զօրացուր, ես ալ
 կառաջագրեմ քու կին ողորմութեանդ
 գործակից ըլլալ. իմ եղբայրս ինձի

պէս սիրել . իս հալածողներուն բարիք
ընել . ամենեին չիհայհոյել . սուտ եր-
գում չընել . վերջապէս ինչ որ դուն
սուրբ աւետարանին մէջ հրամայեցիր .
որպէս զի ինչպէս որ յառաջ քու սուրբ
անունդ իմ վրաս ու իմ գէշ վարուցս
համար նախատվեցաւ նէ , ասկէց ետքը
տեսնելով իմ դարձս ու քրիստոնէի
վայել վարքս՝ փառաւորեն , ու սուրբ
ընեն քու փառաւորեալ անունդ :

ԵՐԿՈՒՇԱԹԻ

Ս ասն անձային գթութեան :

Եկեացէ ուրոյն-լինն քո :

Ե՛՛՛ իմ , արարիչ երկնի և երկրի , թէ
որ հազարաւոր տարիներ ապրելու ը-
լայի , և ամենեին ուրիշ բան չիմտմտայի ,
բայց եթէ քու ստեղծած բարիքների .
իրացընէ ամէն բոպէ նոր նոր բաներ
կրգտնայի զարմանալու քու իմաստու-
թեանդ վրայ , ու գոհանալու քու բա-
րերարութեանդ համար : Վու ստեղ-

ծեցիր առաջին մարդը, ու փոքր պատ-
 ուիրան մը տրվիր. միայն մէկ ծառէ մը
 չուտելու. բայց անհնազանդ գտնելու-
 լով պատուիրանիդ, դրախտէն դուրս
 վըռնտվեցաւ. ամէն ունեցած շնորհք-
 ները կորսընցուց. ու ողորմելութեան
 մէջ մնաց: Թէ որ գթալով չիտրկէիր
 միածին որդիդ, ո՞վ կրնար արքայութիւն
 մտնել. վասն զի աղամայ մեղքը ար-
 քայութեան դուռը ամենուս ալ գոցած
 էր: Ա՛յլ հայր գթութեան, այնչափ մեծ
 բան մտածեցիր մեզ փրկելու համար,
 մեզ արքայութիւն մտցընելու համար,
 որ խելքէ մտքէ դուրս բան է: Այսինչ-
 պէս կրնայի ես հաւտալ, թէ քու մէկ-
 հատիկ որդիդ մարմին առնու, այնպէս
 խոնարհ ձեով մարդոց հետ ելլէ նստի,
 մինչև կարծես թէ մոռցած ըլլայ իր ան-
 ութիւնը. ու ետքը շարագործի մը պէս
 նախատանօք ու շարշարանօք խաչվի,
 թէ որ սուրբ եկեղեցին ինծի սորվեցու-
 ցած չըլլար: Պէտք է զարմանալով գո-
 չեմ. Որդէս զէ Բողոս է ողորմութեան
 հողորմութեան ու քեզ՝ զոր ողորմեցեր էր-
 ինչպէս ասոց: Չէ՛ր կրնար մի քու իմաս-

տութիւնդ ուրիշ ճամբայ մը գտնել՝ մեզ արքայութեան ժառանգ ընելու համար: Միայն Վնի արեան մէկ կաթիլը, մէկ սրտանց աղաչանքը, մէկ խոնարհութեան ներգործութիւնը բաւական չէ՞ր մեզ այ հետ հաշտեցընելու: Վայց ներէ համարձակութեանս ո՞վ տէր իմ. ինչու որ ես հող և մոխիր եմ. ինչպէս կրնամ քու դատաստանիդ խելք հասցընել: Աս միայն գիտեմ, որ մեր վրայ ունեցած սէրդ ու գթութիւնդ չափ չունի եղեր, որ այսպիսի կերպ բանեցուցիր մեզ փրկելու համար: Ազնեցիր, որ քու որդիդ երկայն ատեն մեզի հետ ըլլայ, ու մեզի աս աշխրբիս վրայ արքայութեան ճամբուն առաջնորդ ըլլայ: Աս ամէն երախտեաց համար ինչ կրնամ ես մեղաւորս հատուցանել. բայց եթէ գետինը ինկած քեզի շնորհակալ ըլլալ. ու շնորհք խնդրել, որ աս ամէն բարերարութիւններուդ յիշատակը պահեմ. ու ջանամ քու միածին որդւոյդ օրինակներուն հետեւելով երկնից արքայութեան արժանի ըլլալ. ու սուրբ երրորդութիւնը միշտ փառաւորել:

ՆՐՆԻՇՆԻԹԻ

Համբերութիւն 'ի վիշտս :

Եղեցին իմո՞ր «բողե» յերկինս եւ յերեւել :

Տէր իմ ամենախնամ, մենք որչափ կարճամիտ ենք ու անխելք. որ երբոր բան մը ուզածներնուս պէս չըլլայ, կամ ձախորդութիւն մը գլուխնիս գալու ըլլայ, քէնէ կըսկսինք տըժգոհալ. իբրև թէ մեզ երեսէ ձգեր ես, ու մեզի չես խղզներ կոր : Ա՛խ ան իմ, որչափ կուրութեան մէջ մնացեր ենք, որ մեր փրկութեան օգուտը չենք ճանչնար. բարիքը չարիք կըկարծենք, ու ողորմութիւնը անգթութիւն կըսեպենք : Կեղ սիրելուդ համար նեղութիւն կըխորկես մեր վրայ, որ աշխարհիս բաներուն հետ սիրտերնիս չիկապենք, քեզ չեմոռնանք, ու առաքինի ըլլանք. բայց մենք վարձք մը չըստանելէն ետև՝ մեղաց տէր կըլլանք : Ի՞նչ բանով հաճոյ եղան քեզի ան բիւբաւոր մարտիրոսները,

խոստովանողները, ու այնչափ արդար
 հոգիները. և ինչպէս ան փառաւոր ու
 հրաշալի պսակները կրօնցան առնուլ ար-
 քայութեան մէջ, բայց եթէ նեղու-
 թիւնով ու տառապանքներով: Թէ որ
 աս աշխրբիս մէջ քու սիրոյդ համար
 շարչարանքներուն ու նեղութիւններուն
 համբերած չըլլային, ընտոր կրնային
 արքայութեան փառքին արժանի ըլլալ:
 Ընանկ է նէ կաղաչեմ ո՛վ ւ՛ծ իմ, փա-
 րատէ աս մ'թութիւնը վրայէս. ու
 շնորհք տուր ինձի, որ սակից ետե իս
 բոլորովին քու սուրբ կամքիդ յանձնեմ,
 ու ամէն ատեն՝ մանաւանդ նեղութեան
 ու փորձանքի մէջ եղած ժամանակս աս
 սուրբ աղօթքս բերնէս անպակաս ընեմ,
 որնոր դու տէր իմ Հն սորվեցուցիր
 ինձի: Տէր՝ եթէ կուզես, որ նեղու-
 թիւններու ու վշտերու մէջ շարչարմիմ,
 եղիցին կամք քո: Տէր՝ եթէ կուզես,
 որ միշտ աղքատութեան ու կարօտու-
 թեան մէջ մնամ. եղիցին կամք քո:
 Տէր՝ եթէ կուզես, որ բանս գործքս չի-
 յաջողի, ու զանազան փորձանքներու
 մէջ իյնամ. եղիցին կամք քո: Տէր՝

եթէ կուզես, որ երկար ատեն ցաւա-
գարութիւն քաշեմ, հիւանդ մնամ,
եղիցին կամք քո: Օրհնեալ ըլլայ քու
սուրբ կամքդ, ինչպէս երկինքը անանկ
ալ երկրի վրայ: Այսչն նեղութեան
հետ համբերութիւն ալ տուր ինձի, որ
կարող ըլլամ քու սիրոյդ համար ան
նեղութիւնները քաշել. ու քեզ օրհ-
նել՝ ըսելով, Աղիցին կամք քո որպէս
յերկինս և յերկրի:

ՉՈՐԵՒՇՄԵԹԻ

Այսն ապաւինելոյ յամ:

Օհայ Տէր հանապաղօրդ սուր Տեղ այսօր:

Լձենակարող բարեգութ ան, որչափ
պարտական եմ ես քեզի շնորհակալ
ըլլալու քու անսահման բարութեանդ
համար, որ իս ալ մինչև աս օրս հայ-
րաբար կրկերակրես, ու կըպահպանես.
ու կըյուսամ որ ծերութեանց ատենն
ալ թող չես իտար, որ իմ մարմնաւոր
հացս պակսի, որուն աս աշխրբիս անա-

պատիւն մէջ կարօտ եմ : Վառ փրկիչ
 իմ , անապատիւն մէջ դուժ շարժելով
 ժողովրդոց վրայ , միայն հինգ հացով
 հազարաւոր մարդիկներ կերակրեցիր .
 սորվեցրնելով ինձի՝ որ մարմնոյս շատ
 հոգ չիտանիմ , ու հեթանոսներու պէս
 գիշեր ցորեկ չիմըտմըտամ՝ թէ ինչ ու
 տեմ , կամ ինչ հագնիմ , ինչու որ իմ
 երկնաւոր հայրս արդէն իղմէ աւելի ա
 ղէկ գիտէ՝ թէ բոլոր ատ բաները ինձի
 հարկաւոր են . Մէն ինչո՞ւ ի՞նչ
 յոսան քէր , ե գո՞ւ քոս ի՞նչո՞ւ յոս
 ի՞նչ քոս : Մհա ամէն որ այնչափ բիւ
 բաւոր կենդանիներու կերակուր կու
 տաս , ու կըպահպանես , որոնք որ ինձի
 համար ստեղծեցիր , որչափ աւելի իմ
 վրաս խնամ կըտանիս , որ միայն քեզի
 համար ստեղծեցիր : Արեմն բոլոր իմ
 յոյսս ու ակնկալութիւնս դուն ես . ինչ
 բարիք որ ինձի կըխրկես մարմնոյս հա
 մար , հազար փառք տալով քու ողոր
 մած ձեռքէդ կընդունիմ . ու քուկին
 բարութեանդ շնորհակալ կըլլամ :

Բայց գիտես տէր իմ , ինչպէս որ
 մարմինս հացի կարօտ է , ասանկ ալ հո

դիս հոգևոր կերակուր կուզէ. ու հոգ-
 ւոյս կերակուրը քու սուրբ մարմինդ ու
 արիւնդ է, որ բոլոր աշխրբիս կեանք
 կը պարգևէ: Առն խոստացար անսուտ
 բերնովդ, թէ ով որ քու ճշմարիտ մար-
 մինդ կը ճաշակէ, ու սուրբ արիւնդ կը-
 խրմէ, յաւիտեանս ապրի: Այլ գթած
 է՞ն, տուր ինձի աս երկնային հացը, որ
 անով հոգիս կերակրեմ, ու զօրացընեմ,
 որ միշտ քու շնորհքիդ մէջ կենդանի ըլ-
 լայ. տուր ինձի աս հրեշտակային հա-
 ցը, որ շատ անգամ քեզի հետ միանամ,
 ու քու սէրդ չիմոռնամ: Ապաշուտ տէր
 իմ, տուր ինձի ան մեծ շնորհքը. այս-
 ինքն՝ մեռնելու ատենս աս սուրբ հա-
 ղորդու թենէն դիս մի զրկեր. առանց
 սրբութիւն առնելու թող մի տար՝ որ
 անմիսի թարմեռնիմ: Անոր համար կեն-
 դանութեանս ատենը խիստ ջերմեռանդ
 կը լլամ սրբութեան, ու շատ անգամ
 կուզեմ հաղորդվիլ. որպէս զի մահ-
 ուանս ատենը արժանի համարիս ինձի
 դալու, ու պատուական մարմնովդ ու
 արիւնովդ իս զօրացընելու սատանային
 փորձանքներուն դէմ:

ՀԻՆԳՇԼԻԹԻԻ

Ս ասն ասղաշխարութեան :

Եւ լիզ Տիզ զարարի Տի :

Ո՛վ բազմագութ արարիչ իմ, այսօր յիշելով իմ խեղճութիւնս ու աղքատութիւնս, քու առջևդ կելլեմ ողորմութիւնդ շարժելու համար : Թէ որ դուն մեզ արդարութեամբ դատելու ըլլաս, ո՛վ կրնայ ապրիլ : Ինչ է իմ բռնոր կեանքս, բայց եթէ մեզք մեղքի վրայ դիզել, ու սխալմունք սխալմունքի վրայ աւելցընել : Ինչպէս որ ջուրը ամէն արդելքը կրվանէ, ու անդադար դէպ'ի վար կրվազէ, ասանկ ալ իմ անկարգ բաղձանքներս իս իբրև թէ գերի բրած կը քաշկրտեն քու պատուիրաններուդ դէմ գործելու : Արխոստովանիմ քու առջևդ, որ իմ անկարգ բաղձանքներս իմ վրաս աւելի կիշխեն, քան թէ քու սուրբ շնորհքդ : Թէ որ երբեմն սիրտս զղջում ունենալու ըլլայ,

կամ բարի առաջադրութիւն մը միտքս
 դնելու ըլլամ . այնչափ տկար եմ իմ
 անկարգ յօժարութիւններս զսպելու ,
 մինչև երբեմն յուսահատութեան խոր-
 հուրդներ միտքս կիյնայ՝ ամենևին ան-
 հոգ ըլլալու ինքը զինքս շիտկելէն : Ա՛հ
 կողմանէ աշխարհք իր չար օրինակաւը
 իս մեղքի կը յորդորէ , մէկալ կողմանէ
 մարմինս իմ ընտանի թշնամիս իս կը-
 դրդէ : Այս այնպէս կը դրդէ , մինչև ան-
 կարելի է՝ որ մարդ իր ուժով կարող
 ըլլայ յաղթել : Ա՛հա տէր իմ , աս կեր-
 պարանքով կուգամ քու առջևդ , իմ
 պակսութիւններս գլխէս վեր են . մի
 միայն յոյս ունիմ՝ որ դուն գիտնալով
 մեր տկարութիւնը , արդարութեամբ մեր
 պարտքը չես պահանջեր . մանաւանդ
 թէ շատ անգամ չըտեսնելէն կուգաս ,
 կրներես , ու կը քաւես : Այս ասկեց ետքը
 կը ջանամ , որ կամաւ չիմշտացընեմ քեզ
 իմ արարիչս . բաւական են անցած ա-
 տենական ըրածներս : Վիտեմ որ պատ-
 բաստ ես ձեռք տալ ամենուն ալ , որոնք
 որ այսպիսի մոլութիւններու գերի են
 եղած , ու աղասիլ կուզեն , կը դղջան ,

ըրածներնուն վրայ կըցաւին, ու կառա-
ջադրեն մէյ մ'ալ շընելու: Անանկ է նէ
խրկէ իմ վրաս ալ ան սուրբ շնորհքը,
որն որ կրնայ իմ միտքս շխտել, որ
աշխարհային ունայնութեան չիհետեւիմ.
ու սիրտս քու սիրովդ բորբոքեմ, որ
քու պատուիրաններդ պահեմ. ու մար-
մինս հոգւոյս իշխանութեան տակը
ձգեմ: Տուր ինծի ան շնորհքը, որն որ
առաքեալները ունեցան, տուր ինծի ալ
այնպիսի զղջում, որն որ պետրոս ա-
ռաքեալը ունեցաւ, երբոր հաւուն խո-
սելը լսեց: Ասոցէ իմ սիրտս ալ նոյն
անձային սիրովդ, որ յիշելով իմ ան-
թիւ մեղքերս անմիտիթար լամ ողբամ,
որ քեզ արարչիդ այնչափ ապերախտ
դանրված եմ: Այնպէս մը բորբոքէ
քու սէրդ իմ սրտիս մէջ, որ մէյ մ'ալ
չիմարի:

ՈՒՐԻՆԹ

Վասն սիրելոյ զԹշնամիս :

Որպէս եւ Տէր Լուսինայ Տէրոց պարգտապա-
նաց :

Տէր իմ Յս Քս, որ աշխարհք գա-
լովք ամէն առաքինութեան ճամբաները
օրինակաւ ու խօսքով ինձի սորվեցու-
ցիր : Ղուն հրամայեցիր ինձի, որ Թշնա-
միներս սիրեմ, ու իս հալածողներուն
բարիք ընեմ. բայց կըխոստովանիմ
տէր իմ, որ ես շատ անգամ աս պատ-
ուիրանդ չհպահեցի. Թշնամիներս չի-
սիրելէն ետեւ՝ ինձի բարիք ընողներուն
ալ ապերախտութիւն ըրի : Աս որ հող
ու մոխիր եմ, միշտ մեղանչելով քեզի
Թշնամի եղած եմ. բայց դուն ինձի
կըներես, ու կապըսպըրես՝ որ ես ալ
իմ Թշնամիներուս ներեմ : Ով ան
իմ, չիգտնելիր աշխրբիս մէջ իմ ըրած
ապերախտութեանս նմանը, որ այնպէս
մեծ ու սաստիկ ըլլայ, ինչպէս որ ես

ըրած եմ քեզի դէմ՝ քու սուրբ պատ-
ուիրաններդ չխաբահելով : Ղուն տըվիր
ինձի կենդանութիւն, խելք ու մտք,
ու ամէն զգայարանքներս . որպէս զի
անոնցմով միայն քեզ օրհնեմ , քեզի
ծառայեմ , սիրեմ , քեզի մինակ հաճոյ
ըլլամ : Ամէն մէկ սրտիս շարժելը , ու
շունչ առնելս դուն կըպահես . 'ի վերայ
այսր ամենայնի ես կըհամարձակիմ քու
տըված ուժովդ քեզի դէմ ելլել , քու
այսչափ բարիքներուդ ապերախտ ըլ-
լալ , ու թշնամանալ :

Հիմա կըճանչնամ իմ անօրէնու-
թիւններս , ու սրտանց կըզղջամ ըրած
ապերախտութիւններուս վրայ : Ա՛խ
սիրելի փրկիչ , աս ուրբաթ օրս իս փրո-
կելու համար խաչը ելար , ու արիւն
թափեցիր անտանելի ցաւերով . քեզ
խաչը հանողներուն համար ալ երկնա-
ւոր հօրէդ թողութիւն խնդրեցիր՝ ըսե-
լով . Հայր , Բո՛ղ դոցա , զէ ոչ գիտեն՝
զէ՞նչ գործեն : Ո՛վ գթած է՛ս , իմ
մեղքերուս ալ թողութիւն խնդրէ , որ
չատ անգամ քեզ խաչ հանեցի . ու
անոնցմէ աւելի ապերախտ գտնըվեցայ :

Վիտեմ տէր իմ, որ ներողամիտ ես, ու դիւրաւ կըթողուս իմ պարտքերս. բայց կաղաչեմ, ինձի շնորհք տուր, որ ես ալ ինձի պարտական եղողներուն սիրով ներեմ. ու թշնամիներս սրտանց սիրեմ: Թէ որ դուն իմ մեծամեծ ապերախտութիւններու թողութիւն տալու պատրաստ ես նէ, որչափ աւելի ինձի ալ կըվայլէ, որ իմ թշնամիներու սիրով թողութիւն տամ, ու ձեռքէս եկածին չափ բարիք ընեմ:

Նանկ է նէ կըխնդրեմ տէր իմ, իս մի թողուր. քու օգնութիւնդ վրայէս պակաս մի ըներ. որպէս զի նախատական խօսքերով ուրիշին սիրտը վիրաւորելէն զգուշանամ. ու չըլլայ թէ՛ իմ անհոգութեամբս ուրիշին վնաս մը հասցընեմ: Տուր ինձի խոնարհ վարմունք մը, որ հիշ մէկը կոպտութեամբ մը ինձի թշնամի չընեմ: Օգրացուր իս քու շնորհօքդ, ու վառէ բորբոքէ սիրտս քու երկնային սիրովդ, որ սրտանց սիրեմ իմ թշնամիներս. ու կարող ըլլամ քեզի հետ ըսել. Հոյր, Լող Կոյս, Կէ ոչ Գիտէն Կէն Գործէն: Կըջանամ ասկէց

կտքը քու սուրբ շնորհքովդ, որ ամէն
 թշնամի եղողները մեկզմեկու հետ հաշ-
 տեցրնեմ: Արբաղձամ տէր իմ, որ վեր-
 նար ամենեին աշխրբէս թշնամութիւնը,
 ու ամէն մարդ մեկզմեկ սիրէին եղբայ-
 րական սիրով. ինչպէս որ դուն պատ-
 ուիրեցիր մեզի:

ՇՆԱԹ

Ասան յաղթելոյ փորձութեց:

Եւ թի Կանիւր Վեւ ՚ի Կորն-Լի-ն. այլ
 Կրիւն ՚ի շարէ:

Այր բարեգութ, որչափ անթիւ են
 երախտիքդ, որ անդադար քեզմէ կրն-
 դունիմ: Ար մայր անանկ խստասիրտ
 կրնայ ըլլալ, որ իր գրկի զաւակը երեսէ
 ձգէ. բայց թէ որ մարդկան մէջ գտնը-
 վելու ալ ըլլայ, դուն իս չես մոռնար.
 ու այնպէս իս կրինամես, ինչպէս թէ
 աս աշխրբիս մէջ մինակ ես ըլլայի: Աս
 որ այսչափ բարերարութիւններ քէնէ
 կրնդունիմ, որչափ սաստիկ ապերախտ

պէտք էի սեպիլիլ, թէ որ միտքէս միայն
 անցրնէի, որ դուն իս փորձութեան մէջը
 կրճգես, ու թող կուտաս՝ որ ես յաւի-
 տենական կորստեան վտանգի մէջ իյ-
 նամ: Չէ, տէր իմ չէ, ասանկ չեմ
 հաւտար. հեռանան միտքէս ասանկ սա-
 տանայական մտածութիւններ: Վիտեմ
 որ դուն իս այնպիսի փորձութեան մէջ
 չես ձգեր, որն որ իմ կարողութենէս
 վեր է: Արհաւտամ առանց տարակու-
 սելու, որ փորձութեան հետ շնորհք
 ալ կրխրկես, որ համբերելու կարող ը-
 լամ: Արխրկես իմ վրաս փորձութիւն,
 որ համբերել սորվիմ, անցած մեղքե-
 րուս համար թողութիւն գտնամ, ու
 առաքինի ըլլալու առիթ ունենամ: Վ-
 րաւցրնէ պէտք է, որ շնորհակալ ը-
 լամ, որ իմ վրաս երբեմն փորձութիւն
 կրխաւրես. ինչու որ առանց ձախորդու-
 թեան ինչպէս կրնայի համբերութիւն
 սորվիլ. ինչպէս կրնայի ճանչնալ՝ որ իս
 կրսիրես. ինչպէս կրնայի սրտանց իս
 քեզի յանձնել, ու քեզի ապաւինիլ:
 Մնանկ է նէ փորձութեան հետ ինծի
 ուժ ալ պարզէ՛ տէր իմ, որ չըլլայ թէ

տրանջամ , ու անհամբեր գանրվիմ .
 չըլլայ թէ փոքր նեղութիւն մը մոռցը-
 նէ ինծի քուկին անթիւ բարիքդ , որն
 որ ամէն օր կը վայլեմ : Առն տուր ինծի
 օձին խորագիտութիւնը , որ յառաջա-
 գոյն իմանալով վտանգը , անկէց փախ-
 չիմ , չըլլամ յանձնապաստան . ինչու
 որ վտանգը սիրօղը , վտանգի մէջ կը-
 կորսըվի : Ասկ ան փորձութիւնը , որն
 որ դուն կը խրըրկես ո՞վ արարիչ իմ
 բազմագութ , ամենեկին չեմ տարակու-
 սիր , որ պատրաստ ես օգնելու , որ փոր-
 ձութեան տակը չիմնամ , այլ մանաւանդ
 շնորհք ալ կուտաս յաղթելու : Արդ՝
 խրկէ վրաս ինչ որ կուզես , յաջողու-
 թիւն , կամ ձախորդութիւն , առողջու-
 թիւն կամ հիւանդութիւն , բարեկամ-
 ներ կամ թշնամիներ , վերջապէս՝ ինչ
 որ կուզես , ու իմ հոգւոյս փրկութեան
 աղէկ կըսեպեսնէ , քու շնորհօքդ պատ-
 րաստ եմ ընդունելու . թէ որ դուն
 իմ հետս ըլլաս , ո՞վ կընայ իմ սրտիս
 մխիթարութիւնը կուտրել : Թո՛ղ դան
 ամէն նեղութիւններ . Աստուծո՛վ իմ
 անցից ընդ պարիսպս , ամէն :

ՇՆԻՆԹԵԿԱՆ ԵՂՈԹԻՔ
Ի ՊԵՏԻ ՍՐԻՈՅ ԿՈՒՍԻՆ
Կ Ի Ր Ա Կ Ի

Աղբիւր սուրբ Աճաճնայ Բարեխօսու-
նովք մեղաց Լողու-Լիւն ընդոսնելու
համար :

Ով քաղցրագուծ տիրուհի իմ, նայէ մէյ մը գծած աչիւներովդ մեղաւոր հոգւոյս խեղճութեանը, որն որ տարակուսեալ հոգւով քեզի կրդիմէ : Թէպէտ ես արժանի չեմ, որ դուն վրաս նայիս ու ողորմիս ինձի, բայց գիտեմ, որ քու սիրելի որդւոյդ մահ՛ը՝ որն որ մեղաւորներուն փրկութեան համար յանձն առաւ, քու կին գծած սիրտդ ալ մասնաւոր կերպով մը՝ ի գուծ շարժեց մեղաւորներուն օգնելու, ու անոնց պաշտպանութիւն ընելու : Ավ մայր ողորմութեան անանկ է նէ նայէ խեղճ մե-

զաւորիս ալ, ու ողորմէ ինծի: Իրաւ որ
 մեղքերս անթիւ են, ու գործած անօ-
 րէնութիւններս խիստ մեծ են. բայց
 քու կարողութեանդ ու ողորմութեանդ
 չափ չիկայ. կաղաչեմ մայր ւայ, քու կին
 մէկ հաստիկ որդւոյդ սիրոյն համար ինծի
 օգնութիւն հասիր. երկընցուք քու բա-
 րերար ձեռքդ ողորմելի մեղաւորիս վրայ,
 որ ինքը ղինքը բոլոր քեզի յանձներ է:
 Վիտեմ ո՛վ մայր ողորմութեան, որ
 մեղաւորի մը օգնելը քեզի մեծ ուրա-
 խութիւն է. ուրեմն օգնէ ինծի ալ. ին-
 չու որ մեղանշելովս ւայ շնորհքը ու մի-
 անգամայն հոգիս կորսնցուցի, սատա-
 նային ձեռքը գերի ըրի: Հիմա ես բոլո-
 րովին քեզի ապաւիններ եմ, միայն ըսէ
 ինծի, թէ ինչպէս դարձեալ ւայ հաճոյ
 ըլլամ. ճամբայ մը ցըցուր ինծի, թէ
 ինչ բանով իմ բարի Հնիս հետ հաշ-
 տըվիմ: Ո՛վ բարեխօս ու պաշտպան մե-
 զաւորաց սուրբ Աճաճին, մի միայն խօսք
 մը ըսէ Հնին, թէ ո՛վ որդի իմ, գուն
 ողորմէ աս խեղճ մեղաւորին. անտարա-
 կոյս շուա մը մեղքերուս թողութիւն
 կըգանեմ: Յըցուր ո՛վ մայր ւայ, թէ

որչափ պատրաստ ես բարիք ընելու ա-
նոնց, որոնք որ իրենց ապաւինութիւնը
ու յոյսը քու վրայդ դրած են, ամէն :

ԵՐԿՈՒՇՆԻԹԻ

Աղօթի ուրիշ Աճածնայ ապաւինելու
համար :

Ով թագուհի երկնի եւ երկրի, ես որ
ատենօք խեղճ գերի մը եղած էի մեղաց,
հիմա զիս քեզի մշտնջենաւոր ծառայ
կրնուիրեմ, ու կառաջադրեմ, որ իմ
բոլոր կեանքս քեզի պատիւ ըլլայ. կա-
ղաչեմ դուն իս ընդունէ, ու երեսէ
մի ձգեր, ինչպէս որ արժանի եմ նէ :
Ով սիրելի մայր, Յնէն ետքը դուն ես
իմ յոյսս ու ապաւինութիւնս : Աօրհնեմ
ու կրգովեմ իմ փրկիչս, որ իր ողոր-
մութեամբը ինձի շնորհք տրվաւ իմ
բոլոր ապաւինութիւնս քու վրայ հաս-
տատելու համար, որն որ ես իմ յաւի-
տենական փրկութեանս մեծ նշան մը
կրսեպեմ : Անտարակոյս կը յուսամ, որ

անքուկին հղօր բարեխօսութեանդ համար իմ մեղքերուս թողութիւն կը շնորհէ, ու իր ամենասուրբ շնորհքը ինձի կը բաշխէ: Բայց ո՞վ գթած մայր իմ, ես կրնամ շուտ մը դարձեալ իմ առջի գէշ ճամբաս դառնալ. ինչու որ նոյն վտանգները կեցած են միշտ, ու թշնամին երբէք չիքնանար. անոր համար որչափ մեծ մեծ փորձութիւններ առջև կան յաղթելու: Այլ մայր բարեգութ, դուն ինձի պաշտպան կեցիր, ու թող մի տար, որ նորէն մեղաց գերի ըլլամ: Վիտեմ որ դուն ինձի պաշտպան ըլլալէն ետ չես կենար. քեզի սյսչափ աղաչելէն ետքը՝ քու ողորմութիւնդ ու քու մայրական գթած սիրտդ չի կրնար իմ խեղճութեանս դիմանալ. բայց կը վախնամ, որ չըլլայ թէ մեղաց առթի ատեն քեզ մոռնամ, ու այնպէս կորսըմի: Ենոր համար կրինդ բեմ քէնէ սուրբ Եճածին սս շնորհքը, որ կարօղ ըլլամ գժօխային թշնամին վրաս վազած ատենը շուտ մը քեզի դիմել, ու քեզ օգնութիւն կանչել: Այլ Անրիամ, ինձ խեղճ մեղաւորիս օգնութիւն հասիր. ո՞վ մայր սիրե-

լի, թող մի տար, որ ես այ անհաւատա-
րիմ ըլլամ, ամէն:

ԵՐԵՒՇԼԻԹԻ

Լ. Ղօթիս սուրբ Լ. Ծածնէն Բարի Բահ Խնդ-
րելու համար:

Ով մայր ողորմութեան կոյս Սարիամ,
արդեօք մահուանս ատենը ինչ վիճակի
(հալի) մէջ պիտի գտնուվիմ: Արբոր իմ
գործած մեղքերս կը մտմըտամ, ու ան
սոսկալի բոպէն, իմ յաւիտենական փրո-
կութիւնս՝ կամ դատապարտութիւնս
պիտի որոշէ, վախէս վրաս դող կուգայ:
Իմ փրկութեանս ուրիշ յոյս մը չունիմ,
բայց եթէ քու որդւոյդ անգին արիւնը,
ու քու կին հզօր բարեխօսութիւնդ:
Մխիթարիչ վշտացելոց սուրբ Լ. Ծածին,
ան ետքի զարհուրելի ատենը քու օգ-
նութիւնդ իզմէ մի հեռացընէր, ու ան
նեղութեան բոպէն իս քու կին մխիթա-
րութենէդ մի զրկեր: Թէ որ հիմա
խիղճս գործած մեղքերուս համար, այ
արդարութեան համար, ու յաւիտենա-

կան փրկութեանս անստուգութեան համար անչափ ինծի նեղութիւն կուտայ, ան ատենն որչափ աւելի իս պիտի նեղէ: Այլ ապաստան մեղաւորաց, քանի որ մահուանս ժամանակը չէ մօտիկցեր, ինծի ճշմարիտ ապաշխարութեան ու առանց մեղաց ապրելու շնորհք տուր, որպէս զի գործածներուս վրայ զղջամ, ու մինչև որ մեռնիմ, ալ չիմեղանչեմ: Ապա զաչեմ գթած կոյս, մեռնելու ատենս ինծի օգնէ, որ երբոր իմ անթիւ ու մեծամեծ մեղքերս միտքս դալու ըլլան, յուսահատութեան մէջ չիյնամ. զօրութիւն տուր ինծի, որ կարօղ ըլլամ ան ատենը քու սուրբ անունդ, ու քու կին բարերար որդւոյդ անունը սրտանց կանչել: Վիտեմ որ չես վշտանար, թէ որ համարձակելու ըլլամ այնպէս բան մը քէնէ խնդրելու, որուն ամենևին արժանի չեմ: Այլ գորովագութ մայր, անչափ է քու կին գթութիւնդ ու քաղցրութիւնդ, որ կրներես իմ համարձակութեանս: Վիտես մայր, թէ որչափ դառն է ետքի բոպէն, անոր համար կաղաչեմ, թէ որ հնար է նէ, ան սոսկալի

ատենը քուկին քաղցր ներկայութեամբդ
 իս մխիթարելու արժանի ընես : Ար-
 խոստովանիմ , որ ողորմելի մեղաւոր մը
 եմ , ու աս մեծ շնորհքին արժանի չեմ .
 բայց մայր այ դուն ալ մեղաւորներուն
 պաշտպան ես . կրխոստանամ քեզի ձեռ-
 քէս եկածին չափ բոլոր սրտանց ջերմե-
 ռանդ ըլլալ : Բայց թէ որ իմ անար-
 ժանութիւնս ու անթիւ ապերախտու-
 թիւններս աս մեծ շնորհքիս արգելք
 ըլլան , ան ատենը կաղաչեմ , որ գոնէ
 քուկին մխիթարութիւնդ վրայէս պա-
 կաս չընես . որպէս զի այ սիրոյն մէջ աս
 աշխրբէս ելլալով անդիի աշխարհք քեզ
 ու ամենասուրբ երրորդութիւնը տես-
 նելու արժանի ըլլամ , ամէն :

ՉՈՐԵՅՇԱԹԻ

Աղօլէս սո-րէ Աճառնայ Բարեխօսու-
 լեամբը դժոխէն ազապելու համար :

Բիւր անգամ գոհութիւն կրմատու-
 ցանեմ քեզի ով բարեգութ մայր , որ
 իս քուկին միջնորդութեամբդ զժոխքէն

խաղըսեցիր, որուն որ շատ անգամ ար-
 ժանի էի: Եւ մին դատապարտութեանս
 վճիռը շատոնց վրաս կատարված էր, թէ
 որ դուն ո՛վ սուրբ Մ. ճածին, աղբիւր
 դժութեան ու ողորմութեան, այ ար-
 դարութենէն ինձի համար ապաշխարե-
 լու ապեն ընդունած չըլլայիր: Մ. սան-
 կով իմ խտասրտութիւնս յաղթեցիր.
 ու սիրտս ալ շարժեցիր, որ բոլորովին
 քեզի դիմեմ, ու քեզի ապաւինիմ: Մ. ս-
 չափ զանազան վտանգներու մէջ ինկած
 ըլլալով՝ որչափ մեղաց տէր պիտի ըլ-
 լայի, թէ որ դուն ո՛վ մայր ողորմու-
 թեան, ինձի համար աստուծմէ շնորհք
 խնդրած, ու ինձի պաշտպան կեցած
 չըլլայիր: Այլ բարեգութ տիրամայր,
 ասկից ետքն ալ մի գաղբիր իս դժօխ-
 քէն խաղըսել, ու մեղքերէն ազատ պա-
 հել: Եւնչ օգուտ կըլլայ ինձի մինչուկ
 հիմա ըրած ողորմութիւնդ, թէ որ ես էն
 ետքը դատապարտվելու ըլլամ: Եւ ող-
 մի տար, որ ես քէնէ, ու քուկին սիրելի
 որդիէդ բաժնըվիմ, որ քու բարեխօ-
 սութեանդ համար մինչև ասչափ ողորմե-
 ցաւ ինձի: Այլ մայր դժութեան, չըլլայ

Թէ, (որ բերանս յառաջ շերթար բսելու) քու սիրելի որդիդ, ու քեզ ալ մէկ տեղ յաւիտեանս յաւիտենից դժոխքին մէջ ատեմ ու հայհոյեմ: Արնաս մի դուն դիմանալ, որ քու ծառաներուդ մէկը, որն որ քեզ սրտանց սիրէ, յաւիտեանս դատապարտվի, ինչ կրսէր ան ատենը քու կին գթած մայրենի սիրտդ: Այլ Աարիամ, յաւիտեանս պիտի կորսրվի մի, իրաւցընէ կը կորսրվիմ, Թէ որ դքեզ թող տալու ըլլամ. բայց ինչպէս կրնամ քեզ թողուլ. ինչպէս կրնամ քու կին ցրցուցած սէրդ մոռնալ: Այլ գթած մայրիմ, դուն որ ինծի ասչափ բարիք ըրիր. աս շնորհքս ալ ինծի ըրէ, ու օգնութիւնդ վրայէս ամենեւին մի պակսեցըներ: Հիմա ես քեզ սրտանց կը սիրեմ, ու իս բողբոջին քեզի կը յանձնեմ. որովհետեւ ինծի այնչափ շնորհքներ ըրիր, մանաւանդ ան ատենն ալ, երբոր ես ամենեւին քեզ մոռցեր էի: Վու օրհնեալ ձեռքդ վրաս երկընցուր, ու ինծի պաշտպան եղիր, ու բռնէ՞ որ դժոխքը չկնամ: Իս պահէ, որ մահացու մեղք չեզործեմ, որն որ իս դժոխք կը տանի:

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

Աղօթք սուրբ Աճաճնայ յաւիտեանս
Երանոսէան համար:

Ով հզօր թագուհի երկնի և երկրի,
դուն որ ամենասուրբ երրորդութեան
մօտ սերովբէնեքէն ու քերովբէնեքէն
վեր անձային փառօք կրղմայլիս քու գը-
թած աչվրներդ մէյ մը խեղճ մեղաւորիս
վրայ դարձուր, որ սա ողբալի երկրէս
քեզի դէմ կրպաղատիմ, ու քուկին օգ-
նութիւնդ կրխնդրեմ: Տես ով Մարիամ,
ինչ վտանգներու մէջ կրպըտըտիմ. յա-
ւիտեանս կրընամ հոգիս կորսընցընել,
քանի որ սա աշխրբիս մէջն եմ: Աուն
ես իմ ապաւինութիւնս, քեզի կաղա-
չեմ ով մայր շնորհաց, որ իս արքայու-
թիւնը ընդունիս, որ հոն զանձ ու քեզ
յաւիտեան սիրեմ ու գովեմ: Ա՛րբ պի-
տի ծագի ան ցանկալի օրը, որ յաւիտե-
նական կորստեան վտանգներէն ազատ
պիտի ըլլամ. ու իմ սիրելի փրկչիս մայ-
րը՝ որ իմ հոգւոյս փրկութեանը համար

ասչափ աշխատեցաւ, պիտի արժանի ըլլամ տեսնել : Աճրբ պիտի գայ ան ատենը, որ կարող ըլլամ ան սուրբ ու օրհնեալ ձեռքը պագնել՝ որ իս շատ անգամ դժոխքէն խալըսեց, ու ինծի պէս անարժանի մը այնչափ հարուստ պարգևներ տրվաւ :

Մի մայր իմ, առ աշխարհքս շատ հեղ քեզի ապերախտ գանձվեցայ. բայց արքայութեան մէջ ալ ապերախտ չեմ ըլլար. հոն ամէն ուժովս յաւիտեան քեզ կըսիրեմ, ու ըրած ապերախտութեանս տեղ յաւիտենական գոհութիւն ու փառարանութիւն քեզի կըմատուցանեմ : Շնորհակալ եմ այ գթութեանը, որ Յնին պատուական արիւնին, ու քեզի յուսալու ու ապաւինելու շնորհք տրվաւ ինծի : Անտարակոյս գիտեմ, որ դուն իմ մեղքերուս համար թողութիւն կընդունիս, ու մտքիս լոյս ու զօրութիւն ալ կուտաս այ կամքը կատարելու, ու ետքը արքայութիւնը հասնելու : Աս յոյսը ամէն քու ծառաներդ ունեցան, ու անոնցմէ մէկը չիխաբվեցաւ. անոր համար իմ յոյսս ալ իս չամբըցըներ :

Շնորհք տուր ինձի, որ քու վրայ ունեցած ապաւինութիւնս օրէ օր աւելնայ, ու անդիի աշխարհքը քու որդիդ՝ քուկին սուրբ որովայնիդ օրհնեալ պըտուղը ցրցուր ինձի ո՛վ գժած, ո՛վ բարեգութ, ո՛վ քաղցր կոյս Սարիամ, որպէս զի կարօղ ըլլամ քու որդիդ, ու քեզ միշտ և յաւիտեան գովել ու սիրել:

Ո՛վ մայր բարեգութ, խնդրէ ինձի համար մեղքերուս թողութիւն, ՚ի բարին յարատեութիւն, բարի մահ, ու ետքը արքայութեան փառքը, բայց մասնաւորապէս աս շնորհքը, որ ես միշտ քու գիրկդ վազեմ: Ա՛ւէպէտ աս խընդրած շնորհքներս շատ մեծ բաներ են, որ ես ամենեւին արդիւնք մը՝ կամ արժանաւորութիւն չունիմ. բայց ո՛վ թագուհի ամենազօր, ասոնք ինձի պարգևելը քեզի գիւրին բան մի է, ինչու որ անձ քեզ շատ կը սիրէ, ու քու խօսքդ ու բարեխօսութիւնդ երբէք գետինը չիյնար: Մնանկ է նէ՛՛ դուն ինձի համար աղաչէ՛ Յօին. միայն ըսէ անոր, որ ես քու որդեգիրդ եմ, ու զիս քուկին պաշտպանութեանդ տակը առած ես.

աս բաւական է ինձի ամէն շնորհքը աստուծմէ ընդունելու համար: Ա՛յլ Ասորիամ մայր սիրելի, իմ բոլոր ապաւինութիւնս դուն ես. կուզեմ քեզ միշտ սիրել, ու քեզի ապաւինած ուրախութեամբ ալ կըմեռնիմ, ամէն:

ՈՒՐԻՆԹ

Այլ՝ Յօւսէֆ Ամենայն սիրելի համար:

Ա՛յլ ամենասուրբ կոյս, աղէկ գիտեմ որ դուն այ արարածներուն մէջ ամէնէն աւելի ազնիւը, մաքուրը, գեղեցիկը, սուրբը, ու սիրելին ես: Աշխարհի թէ ամէն մարդ ալ քու արժանաւորութիւնդ, ու բարերարութիւնդ աղէկ ճանչնար, ու քեզ սիրէր: Հիմա ասով կըմխիթարվիմ, որ այնչափ բիւրաւոր արդար հոգիներ թէ՛ արքայութեան մէջ թէ՛ աս աշխարհիս մէջ որ կըգտնւրվին, ամէնը քու սքանչելի գեղեցիկութիւնդ, ու անպատմելի շնորհքներդ կըգովնեն, ու քեզ կըսիրեն: Ամէնէն աւելի անոր կուրա-

խանամ, որ Կճ քեզ աւելի կրտիրէ, քան թէ բոլոր հրեշտակները ու մարդիկները միատեղ: Այլ ամենազօր թագուհի, ես ողորմելիս ալ՝ թէպէտ շատ նուաստ, բայց մասնաւոր սէր մը ունիմ քեզի. ու կրբաղձամ որ աւելի ու վառեալ սէր մը ունենամ, ու աս պարգևը քէնէ առնելու համար աղաչելէն երբէք չեմ դադրիր: Նոյնի պատուով ինձի համար աս շնորհքը, որ յաւիտենական փրկութեան ստոյգ նշան է. ու անոնց մինակ կըտրվի, որոնք որ աստուծով արքայութեան համար ընտրված են:

Արձանչնամ նաև իմ մեծ պարտաւորութիւնս, որ ունիմ՝ «Յ՛ւր քու սիրելի որդիդ ամէն բանէն աւելի սիրելու: Վիտեմ որ ուրիշ բանի մը աւելի չես բաղձար, բայց եթէ քու սիրելի որդիդ ամէնէն ալ սիրվի. անոր համար կաղաչեմ քեզի մայր ԿՅ, որ ինձի համար աս շնորհքը ընդունիս. որպէս զի կարօղ ըլլամ ինչպէս որ պէտք է նէ՝ Յ՛ւր սիրել: Վու բարեխօսութիւնդ ամէն բանի կարօղ է. ես երկրաւոր բարիք քէնէ չեմ խնդրեր, հապա ան բանը միայն

կըխնդրեմ, որն որ քու սիրտդ ալ կը-
բաղձայ, որ ես խնդրեմ, Արնայ մի ըլ-
լալ, որ դուն առ աղաչանքս, որն որ
քեզի այնչափ հաճելի է՝ չիկատարես.
դիտեմ որ, իմ աղաչանքս այ առջին
կըհանես, ու ինձի համար բարեխօս կըլ-
լաս: Քեզի աղաչելէն ու պաղատելէն
չեմ դադրիր, մինչև որ ապահով չեմ
ըլլար ամէն վտանգներէն անձս կորսն-
ցընելու: Աւերբոր արքայութիւնը քեզ
տեսնելու արժանի կըլլամ, ան տունն
առանց վախնալու, որ պիտի քեզ կոր-
սընցընեմ, կըսիրեմ զանձս ու զքեզ յա-
ւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

ՇՄԲԹ

Աղբի սոսքէ Աճառնայ Բարեխօսու-
թիւնը համար:

Պորովագութ ողորմած մայր իմ, մէկ
կողմանէ քու կին անհամար բարերարու-
թիւններդ միտքս կուգան. միւս կողմանէ
իմ խելքէ մտքէ դուրս ըրած ապերախ-
տութիւններս աչքիս առջին կելլեն: Աս

արժանի չեմ քու կին շնորհքիդ, անանկ
 ալ դարձեալ քու ողորմութենէդ երբէք
 չեմ յուսահատիր, ինչու որ քու ողոր-
 մութիւնդ շատ աւելի է, քան թէ իմ
 ապերախտութիւնս: Այլ հզօր բարե-
 խօս սուրբ Մծածին, գթութիւն ըրէ
 վրաս, դուն ես շնորհաց գանձապետը,
 քու ձեռքդ կրբաժնրվին ամէն մեղա-
 ւորներուն տրվելու շնորհքները, անոր
 համար անքեզի ասանկ մեծ կարողու-
 թիւն, չիհատնելու գանձ ու գթած
 սիրտ տրվաւ, որ դուն մեր նեղութեան
 ատեն մեզի օգնութիւն հասնիս: Այլ
 մայր գթութեան, նեղութեանս ատեն
 իս երեսէ մի ձգեր: Անձ փառք է քեզի
 մայրենի սիրովդ գրկել այնպիսի ողոր-
 մելիները, որոնք որ ամէնուն երեսէն
 ձգված են. քու հզօր պաշտպանութիւնդ
 բաւական է զանոնք ամէն յուսահատու-
 թենէն խալըսելու: Իմ յաւիտենական
 փրկութիւնս քու ձեռքդ կը յանձնեմ.
 ու աս խեղճ հոգիս՝ որն որ արդէն կոր-
 սրված է, քու կին բարեխօսութեամբդ
 պիտի փրկրվի: Իս մի վրոճներ, որ կը-
 բաղձամ ամէն յօժարութիւնով քու

Հաւատարիմ ծառաներուդ կարգը մըտ-
 նալ : Կնդունէ իս քու Հզօր պաշտպա-
 նութեանդ տակը, ան ատեն բանէ մըն
 ալ չեմ վախնար, ոչ մեղքերէս, ինչու
 որ՝ աս չարեացս դէմ զօրաւոր ճար մը
 կըդտնաս. ոչ դժօխային թշնամիներէն,
 ինչու որ՝ քուկին զօրութիւնդ աւելի մեծ
 է, քան թէ բոլոր դժօխքին ուժը. ոչ
 Յնէն իմ արդար դատաւորէս, ինչու
 որ՝ մի միայն խօսքդ, որ ինծի համար իրեն
 կըխօսիս, անոր բարկութիւնը կանցընէ :
 Միայն մէկ բանէ կըվախնամ, սյսինքն
 չըլլայ թէ իմին ծուլութեամբս քու ծա-
 ւայութենէդ պաղիմ, ու ինծի կորստեան
 ճամբոյ բանամ : Վի սուրբ Ա՛ճածին,
 քու Հզօր բարեխօսութիւնդ վրայէս պա-
 կաս մի ըներ, ու միշտ օգնական եղիր
 ինծի, ամէն :

ԼՂՕԹԻՔ

ՍՐԲՈՅ ՊԵՏԵՐԵՆԳՒԻՆՆԵՐ

Եկեղեցիի հարած արեւել:

Տէր իմ և ձծ իմ, ես անարժան մեղաւորս ահա քու շնորհաց տունդ եկած եմ. որպէս զի իմ հոգեւոր աղքատութիւնս քու առջիդ բանամ, ու իմ խեղճութիւնս քեզ ողորմութիւն շարժէ: Վիտեմ որ, որչափ աւելի աղէկ կրմտածեմ քու չարչարանքներուդ յիշատակը, այնչափ աւելի կրվառի ու կրքորբորի սիրտս քու սուրբ սիրովդ. ու կրզօրանայ հոգիս ալ առաքինութեան դանձեր ժողովելու: Մնանկ է՛նէ՛ ո՛վ փրկիչ իմ, տուր ինձի ան սիրտը, ան զգացումը, որն որ ունեցաւ քու ամենասիրելի մայրդ խաչին քովը կեցած ատենը: Այս ալ ստուգիւ կրհաւտամ, որ աս անարիւն պատարագը՝ գողգոթա լեռը եղած արիւնաւոր

պատարագին հետ նոյն է . և նոյն
 շնորհքները հոս ալ կրբաշխի , ինչպէս
 որ հոն ալ բաշխեցաւ անոնց , որոնք որ
 դուն արժանի ըրիր այնպիսի անձային
 պարգևները ընդունելու :

Երբ որ շահունան պարտագի լիւնք :

Որչափ պէտք է որ գոհանամ քէնէ ու
 ան իմ , որ առաքեալներուն , ու անոնց
 յաջորդներուն ապսպրեցիր քու չար-
 չարանքներուդ յիշատակը աս սրբազան
 պատարագը մատուցանելով նորոգել ,
 դարձեալ մտվընիս բերել , ու լեզվով
 չըպատմըվելու շնորհքներու արժանի
 ըլլալ : Ահա աչքիս առջևը կրտեսներմ
 քու փրկարար չարչարանքներուդ օրի-
 նակը , կրտեսներմ քեզ , որ քահանային
 կերպովը ձիթենեաց լեռան վրայ դացեր
 ցաւալի մտմտութներու ու անմիտիթար
 արամութեան մէջ մնացած կըհոգաս ,
 ու երկնաւոր հօրդ կաղաչես : Վուն ու
 փրկիչ իմ զօրութիւն ու շնորհք տուր
 ինձի որ քու ամենասուրբ օրինակիդ միշտ
 հետեւիմ , ու միայն քեզի հաճոյ ըլլալու

ջանամ : Միտիթարէ իմ խեղճ հոգիս
 ալ , որ աս ողորմելի աշխարհիս սքսորան-
 քին մէջ միշտ տրտում ու անհանգիստ
 է , ու միշտ քեզ կրփնատէ , տուր քեզ
 ինծի տէր իմ , ու աս միայն հերիք է
 ինծի :

Եւ լուսն սրբոհոյ անձնին ըսած
 արեւը :

Ո՛վ թագուհի երկնաւոր , դուն որ խա-
 չին քովը կենալով քու սիրական որդ-
 ւոյդ քաշած շարշարանքներուն ցաւովը
 շարշարակից եղար , միջնորդութիւն ըրէ
 ինծի համար քու որդւոյդ , որ իմ քա-
 րացեալ սիրտս կակղցրնէ , որ կարող
 ըլլամ մեղքերուս գէշութիւնը ճանչ-
 նալ ու անկից դանիլ : Վարձեալ շնոր-
 հէ ինծի սիրտ ցաւակցութեան , որն որ
 դուն խաչին քովը կեցած ատենդ ունե-
 ցար , որ ես ալ կարող ըլլամ մասնա-
 կից ըլլալ Վսի շարշարանքներուն , որ-
 պէս զի արքայութեան մէջ ալ անոր
 փառքին արժանի ըլլամ :

Խոստովանելի աստուծոյ :

Մհա տէր իմ ես ալ քահանային հետ կրխոստովանիմ իմ մեղքերս քու առջևդ, ու սուրբ անձամբնայ և ամէն սուրբերուն, ինչու որ գիտեմ թէ՛ շատ անգամ մեղանչելովս քեզ վշտացուցած եմ: Արչափ մեծ է եղեր իմ անօրէնութիւնս, մինչև հարկ եղաւ որ դուն մարմին առնուս, ու իմ մեղքերս քաւելու համար խաչին վրայ ետքի արեանդ կաթիլը թափես: Ա՛է որ իս սիրելուդ համար ասչափ բաներ քաշեցիր նէ, կը յուսամ քու ողորմութեանդ՝ որ իմ խոստովանութիւնս ալ կրնդունիս, ու կատարեալ զղջման շնորհք ալ կը պարգևես, որ ասկից ետև փախչիմ մեղաց առիթներէն, որ այնչափ չարչարանք քաշելու պատճառ եղաւ քեզի, աս աշխարքիս մէջ ժամանակ ալ կուտաս ինձի, որ մեղքերուս վրայ ապաշխարեմ, ու քեզի հաճելի բարեգործութիւն ընեմ: Մս ունեցած առաջադրութեանս դուն տէր իմ հաստատութիւն տուր,

ու սրտիս բաղձանքը բորբոքէ, որ միշտ
օրէ օր սիրտս աւելի վառվի քու սուրբ
սիրովդ :

Մ ԵՐԻՆ ԵՐԲՈՒՆԻ :

Արախի յարգութեամբ ու խոնարհու-
թեամբ պէտք է երկրպագութիւն ընենք
քեզի մենք հողեղէն արարածքս ո՛վ ան-
իմ, որ նոյն ինքն սրբութիւն ես. մենք
ամէն կերպ պակասութիւնը ունինք : Աս
տունս որ հրեշտակներու բնակարան է,
ինչպէս կը համարձակէինք մանալ, թէ
որ դուն մեզ հրավիրած չըլլայիր՝ ըսե-
լով. թէ եկէք ինձի ամէն ծանր բեռե-
րու ու աշխատութեան տակ մնացողներ,
ես ձեզի հանգիստ կուտամ, եկէք իմ
տունս, որ ձեզի համար շինեցի, որ մեզ-
քերնիդ քաւելու, ու թողութիւն ըն-
դունելու տեղն է : Անանկ է նէ իմ մե-
ծամեծ մեղքերուս թողութեան ու քա-
ւութեան ուրիշ տեղ մը չիկայ, անոր
համար հոս քու ամենատես աչքիդ առ-
ջին եկած եմ, ու երեսի վրայ ինկած
կերկրպագանեմ քեզի, ու քու անհուն

ողորմութիւնդ, որուն որ չափ չիկայ՝ յաւ-
ւիտեանս յաւիտենից կօրհնեմ :

( ) Եհնէալ Լագաւորո-Լէն :

Միշտ օրհնելու պարտական ենք քու
Թագաւորութիւնդ ու՛ր ամենասուրբ Ար-
քորդութիւն, որ սյնչափ կրփառաւորես
քու սիրելի ծառաներդ արքայութեան
մէջ, մինչև քու անհասանելի փառքիդ
արժանի կրնես, ու կրնդունիս անոնց
բարեխօսութիւնը : Ա՛րդ՝ ես ալ սուրբ
եկեղեցւոյ հետ աս օրվան սուրբս ինձի
բարեխօս կրբռնեմ, ու կրխնդրեմ որ
լես անոր աղաչանքին : Այախ առաջին
սուրբ անճանայ բարեխօսութեամբը
տուր ինձի անանկ շնորհք մը, որ իմ
տկարութիւնս զօրացընէ. և ինչպէս որ
սուրբերը կրցան յաղթել իրենց մար-
մնոյն, աշխրբին, ու սատանային, նոյն-
պէս ես ալ քու շնորհքովդ կարող ըլ-
լամ իմ մարմնոյս չար ցանկութիւնները
զսպել. աշխրբիս անցաւոր մեծութեանը
հետ սիրտս չիկապել, ու սատանային
խարէութիւններուն չիհետեիլ : Ա՛յ-

բութիւն տուր ինձի տէր իմ, որ աս
բաներս գործքով ալ կատարեմ, որ-
պէս զի ևս ալ քու սիրելի ծառաներուդ
հետ արքայութեան մէջ օրհնեմ քու
թագաւորութիւնդ :

Սո՛ւրբ Թ, սո՛ւրբ Ե հղօր :

Պա՛ռ տէր իմ մարդասէր, այնչափ մեր
հողեղէն բնութիւնը պատուեցիր որ,
մինչև աս հրեշտակային երեքսրբեան
փառաբանութիւնը երգելու մեղի հա-
մարձակութիւն տվիր : Այլ Թ իմ, որ
ամենեին սրբութիւն ևս, զօրութիւն
տուր ինձի, որ սրբութեամբ ապրիմ .
դուն՝ որ միանգամայն հղօր ևս, ու քու
զօրութեանդ ոչ որ կրնայ դէմ դնել,
զօրութիւն տուր ինձի, որ իմ բարի ա-
ռաջադրութիւնս կատարելու կարօղ ը-
լամ : Ղաուն՝ որ աղբիւր ևս անմահ կեն-
դանութեան, իմ մեռեալ հողիս ող-
ջընցուր : Ղառ տէր իմ տէր, աւելի
աղէկ գիտես ինչ որ ինձի պէտք է նէ,
քան թէ ևս, դուն աւելի պատրաստ ևս
տալու, քան թէ ևս առնելու, անանկ

է նէ դուն ողորմէ ինձի, ու հոգւոյս
փրկութեան օգտակարը ցըցուր ինձի,
ու շնորհք ալ աւելցուր, որ կարօղ ը-
լամ քու պատուիրաններդ պահել :

Գիբրբ ու աւերաբանը ազնիւ մտադը-
րութեամբ լինէ, ինչպէս որ իւրեաներ, լի որ
աճ իր բերնով խօսելու ըլլաւ : Իսկ հա-
ւաստման ժամանակն հետ մտադը զըն-
ցի : ու ազնիւնն, որ մեր բնութեան ան-
կասարկութեանն ձեռնէ, որ շինքնար իտա-
րեալ ընթացիւ հաստատ խորհուրդները :
ու լի որ լիբահաստութեանն անեցել-
էս ձեռն, զայնպէս մտ զորնութեանն զէրցը-
նէ, ու ըստ ասոյ ինչ :

Խաղաղութեամբ խաղ Վրն :

Տուր ինձի մարդասէր փրկիչ իմ ան
խաղաղութիւնը, որն որ աշկերտներուդ
խոստացար, որ իմ տալու խաղաղու-
թիւնս աշխրբիս խաղաղութեան պէս չէ :
Տուր որ՝ նախ ազաջ իմ մարմնոյս ու
հոգւոյս մէջ խաղաղութիւն ընեմ. այս-
ինքն ապստամբ մարմինս հոգւոյս իշխա-

նութեան տակը հնազանդեցընեմ, որ
 ալ չիկրնայ քու պատուիրաններուդ դէ-
 մը գործել: Աս շնորհքը պարգևելէն
 ետքը՝ տուր ինծի ան շնորհքն ալ, որ
 ուրիշ խռովեալները խաղաղեցընեմ:
 Ղուն ո՛վ խաղաղութիւնդ աշխարհի,
 դուն խոստացար՝ որ կոփողներուն մէջ
 խաղաղութիւն ձգողները որդիք նոյ ըս-
 վին: Իմ բոլոր փափաքս ան է, որ ա-
 մէնքնիս ալ քու սուրբ շնորհօքդ քեզ
 ամէն բանի արարիչ ճանչնանք. ու մէկ
 ճշմարիտ հաւատով ու միաբանութեամբ
 քեզի երկրպագութիւն ընենք: Հեռացո՛
 մեզմէ ամէն չար ախտերը, ինչպէս է
 կոխը, թշնամութիւնը, նախանձը, հեր-
 ձուածը, որ ամէնն ալ խաղաղութեան
 թշնամի են: Աւ այսպէս ծաղկելով մեր
 մէջը սէրը ու խաղաղութիւնը՝ քու ա-
 նուանդ փառք ու պատիւ ըլլայ անհա-
 լատներուն առջին:

Ի՞նչպէս պիտի լինի:

Ի՞նչպէս, ու մարքէ հոգիս ամէն ազտո-
 տութենէ քուկին սուրբ արիւնովդ, ու

քաւէ անթիւ մեղքերս ու գթած փրկիչ
 իմ Յն . քու բարերար ողորմութեանդ
 ցօղը մեղուցեալ հոգւոյս վրայ թափէ ,
 որ գարշելի կիրքերուս բոցը մարէ . ու
 սիրտս քու սիրովդ բորբոքէ : Ահա սս
 սուրբ պատարագին հետ մէկ տեղ զիս
 բողորովին քեզի կրնճայեմ տէր իմ ,
 քաղցրութեամբ մը նայէ , ու մի անար-
 ժան համարիր : 'Վիտեմ' որ իմ ըրած
 ընծաս շնչին բան մը նէ , ու ինքիբէն
 յարգիք մը չունի . անոր համար կա-
 ղաչեմ , որ իմ անարժան ընծաս ըն-
 դունիս , ու սս սուրբ պատարագին հետ
 միատեղ քու երկնաւոր հօրդ մատու-
 ցանես :

Աղջոյն գուր Քեանց :

Տէր իմ , երբոր կը յիշեմ քու պատ-
 էիրաններդ ու նք օրինակներդ , որ մե-
 զի յիշելիք թողուցիր , շատ կամչեամ :
 'Վուն քու աշկերաներուդ ու անոնց հե-
 տեղներուն մէկգմէկ սիրելնին' քրիս-
 տոնեայ ըլլալուն նշան տրվիր : Առաջին
 ատենվան քրիստոնէները սս նշանով
 կիմացընէին իրենց քրիստոնէութիւնը

անհաւատներուն առջին . անոր համար
 աս սուրբ խորհուրդը կատարվելու առե-
 նը՝ եկեղեցւոյ մէջ մէկզմէկ կրթարեւմենք,
 ու մէկզմէկ կրհամբուրենք : Մայց ես
 ողորմելիս որչափ հեռու եմ քու տրված
 պատուիրաններէդ , ինչպէս ինծի քրիս-
 տոնէի անունը կրնայ վայլել , երբոր
 քրիստոնէինչան սյսինքն՝ եղբայրսիրու-
 թիւն չունիմ : Այս ինծի , արևը իմ բար-
 կութեանս վրայ պիտի շիմտներ , իսկ
 ես ամիսներով իմ եղբօրս դէմ ոխ պա-
 հեցի : Դուն յառաջագոյն զգուշացու-
 ցիր , որ պէտք է պատարագը թողուլ ,
 ու նախ երթալ եղբօրը հետ հաշտրվիլ :
 Իսկ ես ռիսակալութեան ակտով կուրա-
 ցեալ , ամենեին հոգ չեմ ըներ քու պա-
 տուիրանդ բռնելու , ու եղբօրս հետ հաշ-
 տրվելու : Իրաւ քու ամենապատուելի
 անունդ՝ որ կանչուված է իմ վրաս , փա-
 ռաւորվելու տեղ , աւելի նախատված է
 անհաւատներու առջև : Մայց հիմա՝ ի
 փառս անուան քո կառաջագրեմ , որ
 ամէն թշնամիներուն , ու ինծի չարիք
 հասցրնողներուն սրտանց ներեմ , ու
 իրենցմէ ես առաջ թողութիւն խնդրեմ :

Թէ որ տեսնեմ անոնք, որ անօթի են,
կամ ծարաւ, կամ նեղեալ, ամէնէն
առաջ ես անոնց օգնութիւն հասնիմ:
Գունն սիւ փրկիչ իմ, քեզ խաչը հա-
նողներուն համար աղօթք ըրիր. ահա
ես ալ իմ թշնամիներու համար կաղա-
չեմ. որ անոնց ներես, շնորհք տաս,
հոգեւոր ու մարմնաւոր բարիքներով լե-
ցընես. ու միատեղ մեզ երկնից արքայ-
ութեան արժանի ընես քու ողորմու-
թեամբդ:

ՍԷ, ԵԲ, ԵԲ, ԴԷ՛ր զօրո-լէ-անց:

Ո՛վ տէր իմ, ահա կրտեսնեմ հոգիիս
աչքովը, որ բոլոր հրեշտակներուն բազ-
մութիւնը, հրեշտակապետները, սերով-
բէները, ու քերովբէները երկինքէն վար
կինջնան, որ ներկայ գտնուին աս փրո-
կագործ պատարագին նուիրման ատե-
նը: Արտեսնեմ քեզ ալ իմ անձս ու
փրկիչս, որ նոյն ինքն կրմատուցվիս ու
կընծայվիս այ հօր պատարագ, նորոգե-
լով մեր մտքին մէջ ան չարչարանքները,
արեանդ հեղումը, ու դառն մահը, որն

որ մեզի համար քաշեցիր, որ մեզ սատանային գերութենէ փրկես: Հրեշտակները իսկ երբոր կրմտածեն սա մեր վրայ ունեցած սէրդ, կըզմայլին, ու կըհիանան, ու երեքսրբեան օրհնութեամբ քեզ անդադար կըփառարանեն: Մենք ալ անոնցմէ սորվելով սա փառարանութիւնը, կերգենք ու կըփառարանենք, թէ դուն՝ որ ամենեին սրբութիւն ես, քու փառքդ ամէն տեղ բըռնած է: Մեր հողեղէն սիրտը, թէ չիկրնար ինչպէս որ պէտք է քեզ սիրել, և ոչ խօսք ունինք բաւական, որ քեզ փառաւորենք: Ընոր համար կըխնդրեմ, որ սա հրեշտակային փառարանութեան պակսութիւնը դուն լեցունես, ու պատարագ տեսնելու ատենս իմ սիրտս այնպէս վառես, ինչպէս որ հրեշտակներուն սիրտը կըբորբոքի արքայութեան մէջ, ու հոս տեղս քեզ փառարանելու ատեննին:

Ընէ՛ր ի՛րէ՛ր, ու՛ որքէ՛ր 'ի սմանէ:

Սրտանց կըհաւտամ, ու կըխոստովանիմ, որ դուն հիմա իմ առջևս ներկայ

ևս . Հացը ու գինին քու ամենազօր խօս-
 քովդ փոխեցիր , ու ըրիր ճշմարտապէս
 պատուական մարմինդ և արիւնդ , որ ա-
 մէն հաւատացեալք յիշեն քու կին սէրդ ,
 ճաշակեն քու մարմինդ ու արիւնդ , ու
 քու կին սիրովդ բորբոքեալ ուժ առ-
 նուն . իրենց տկարութիւնը զօրանայ քե-
 ղի հաճոյ կեանք վարելու , ու իրենց աղ-
 քատութիւնը հարստացնելու : Տուր
 ինձի ալ շնորհք , որ աս ամէն բարեաց
 արժանի ըլլամ . չըլլայ թէ պսպիսի
 շնորհաց գանձը ձեռքս ունենալով , աղ-
 քատ ու ողորմելի մնամ : Դուն ծագէ
 սրտիս մէջ ան անձային լոյսը , որ աղէկ
 ճանչնամ աս սուրբ խորհուրդին յար-
 գը , ու պնդիսի ջերմեռանդութեամբ
 լսեմ , ինչպէս որ լսեցին քու սիրելի
 ծառաներդ , որ հիմա քեզի հետ կը թա-
 գաւորեն արքայութեան մէջ :

Եւ զէոյս Է յոյոցս :

Ինչ ընծայ կրնայ տանիլ իր թագաւո-
 րին աղքատ մը , որն որ և ոչ ուտելիք ու-
 նենայ իր կեանքը պահելու համար : Իսկ

ևս քու անձու թեան առջևը և ոչ աղքատ
 բավելու արժանի եմ, „ ոչինչ էն, և
 յոչինչ համարեցան նա: Վս վերայ այսր
 ամենայնի դուն ով թագաւորդ թագաւ-
 ւորաց այնպէս պատուեցիր մեր բնու-
 թիւնը, որ մեզի մարմնակից եղար. մեզ
 արքայութեան որդեգիր ըրիր, որուն
 հրեշտակներն ալ երկինքը կրնախանձին:
 Հիմա մեր ոչնչութիւնը այնպէս փառաւ-
 որեցիր, որ ունինք մեր ձեռքը ան ար-
 ժանի ընծայ մը. այսինքն նոյն իսկ որդ-
 ւոյն ան մարմինը ու արիւնը: Արչափ
 պարտական ենք քեզ օրհնելու, գովե-
 լու, գոհանալու, երբոր միտվընիս կը-
 բերենք, թէ մեր միջնորդը, բարեխօսը
 քու ամենասուրբ մարմինդ, ու արիւնդ
 է. ու աս պատուական ընծայները դուն
 մեր ձեռքէն կրնդունիս, ու ան հօր կը-
 նուիրես: Արնայ մի ըլլալ, որ այսպիսի
 պատարագ ու ընծայ ընդունելի չըլլայ,
 երբոր որդւոյն ան մարմինը ու արիւնը
 կրնըվիրվի, ու նոյն որդին ան կրնուիրէ:
 Այսպիսի պարգևի հրեշտակներն ալ ար-
 ժանի չեղան, և ոչ իսկ հրեշտակային
 միտք կրնայ բաւական օրհնութիւն ու

փառարանութիւն մատուցանել այսչափ մարդասիրութեան : Ա՛ս միայն կազաչեմ , որ իմ վրայէս քու շնորհքդ չհպակսեցրնես . որպէս զի այսպիսի սրբազան խորհրդոյ ատեն ձեռքէս եկածին չափ աղէկ մտադրութիւն ընեմ , ու այսպիսի գերազանց պարգևէ մասն ընդունիմ :

Որպէ՞ս զէ եղնցի « » :

Իրաւցրնէ տէր իմ մեծ պարգև ու շնորհք կրնամ ընդունիլ աս սուրբ խորհուրդներուն միջնորդութեամբը , թէ որ ինչպէս պէտք է այնպիսի ջերմեռանդութեամբ մատչելու ըլլամ : Սակայն մեծ դատապարտութիւն է , թէ անպատրաստ գտնուիմ , ու միտքս ասդին անդին ցրուեմ : Ա՛ս սեղանիս վրայ ան սիրոյ հուրը կրբորբոքի , որն որ դուն վառելու համար աշխարհք եկար , ու ուզեցիր որ ամենուն սիրտը վառի : Այսչափ սաստիկ հրոյ առջևը կենալով , թէ որ փոյթ ու արթնութիւն չունենամ , ամենեին մասն չիմ ընդունիր :

Հոս կրտսեննրվին ան ամէն չարչարա-
 նացդ յիշատակը, որոնց պատճառ եղաւ
 իմ մեղքերս. սակայն թէ որ աղօթքս ան-
 մտադրութեամբ ու ծուլութեամբ ընե-
 լու ըլլամ սյսպիսի ահաւոր խորհրդեան
 ատենը, ամենեին չեմ իմանար, թէ որ-
 չափ գարշելի են եղեր իմ մեղքերս:
 Հոս կրգտնրվի աղբիւր ամէն շնորհաց,
 որնոր սովոր ես դուն բաշխել քու ծա-
 ոայներուդ: Մայց ես, թէ որ հոգ չու-
 նենամ ճանչնալու իմ աղքատութիւնս,
 ու իմ կարօտութիւնս, որ ունիմ քու
 սուրբ շնորհաց օգնականութեանը, աս
 պատարագս տեսնելով ամենեին օգուտ
 մը չեմ տեսներ, շնորհք մը չեմ ըն-
 դունիր, պակտութիւններս չեմ կրնար
 ճանչնալ, բարի բան մը միտքս չիգար,
 որ առաջադրեմ. կամ թէ որ գալու ալ
 ըլլայ ուժ չեմ ունենար կատարելու:
 Թէ որ իմ ծուլութեանս նայիմ, ար-
 ժանի եմ, որ աս խորհուրդը ինծի գա-
 տապարտութիւն ըլլայ, քան թէ քա-
 ւութիւն ու թողութիւն գործած մեղ-
 քերուս: Մայց երբոր քու սէրդ կը-
 մտածեմ, յոյս ու վստահութիւն մը

կունենամ, որ զիս ամենեկն երեսէ շես ձգեր:

Յիշե՛ա՛ր յէր և ողորմե՛ա՛:

Խոնարհութեամբ գետինը ինկած կաշաշեմ քեզի հայր երկնաւոր, աս սուրբ պատարագիս զօրութիւնովը ողորմէ բոլոր աշխրբիս: Տէր իմ, նայէ միանգամ խաչին վրայ, ու տես թէ քու միածին որդիդ ինչեր քաշեր է մեր փրկութեանը համար: Յիշէ անոր սոսկալի շարչարանքները, յիշէ անոր թափած անգին արիւնը, յիշէ անոր պատուական մահը, ու գթութիւն ըրէ մեր վրայ, օգնութիւն հասիր ամենունալ: Արևնդրեմ նախ՝ որ բոլոր աշխրբիս խաղաղութիւն, ու սուրբ եկեղեցւոյ հաստատութիւն պարգևես: Վաղրեցուր հալածանքը եկեղեցւոյ մէջէն. մեղաւորներուն դարձ տուր. բանտի մէջ եղողներուն ազատութիւն շնորհէ. հիւանդներուն առողջութիւն պարգևէ. ու ամէն տեսակ շար փորձանքներէն մեզ ազատէ:

Յիշես ու ողորմիս աս սուրբ պատարագովս ննջեցեալ հոգիներուն, որոնք

որ ուղիղ հաւատով ու զղջումով մեռած են, աս ահեղ պատարագին արդեամբք ան տրամած հողիները մտիթարէ, ու քու տեսութեանդ արժանի ըրէ:

Յիշէ մեզ ալ, որ աս սուրբ պատարագիս ներկայ ենք, ու ինչ որ մեզի օգտակար է նէ, ան շնորհէ: Յիշէ նաև իմ ծնողքս, ազգականներս, ու բարեկամներս, ու անոնց սրտին բարի բաղձանքը կատարէ, ու մասնաւորապէս ինձի բարիք ընողներուն հաղարապատիկ վարձք տուր, ինձի թշնամութիւն ընողներուն ներէ, ու շնորհք տուր: Ղուն շիտկէ մեր ամէնուս սրտին բաղձանքը, ան բանի բաղձանք, որնոր մեր յաւիտեանական փրկութեանը արդեւք մը չըլար: Ղուն մտքրէ մեր միտքը ու խորհուրդները, որ արժանի ըլլանք սրբութեամբ ընդունիլ քու սրբազան մարմինդ ու պատուական արիւնդ:

Եւ եղէցի «ղորհ-լի-ն»:

Ս. հաւաստիկ կըլսեմ, որ դուն քահանային բերնով ինձի կըխոստանաս քու կին ողորմութիւնդ: Երաւցընէ քու

ողորմութիւնդ չափ չունի, ինչու որ ամենեւին անարժան էինք ապրելու, թէ որ դուն քու գթութեամբդ մեզի ողորմելու չըլլայիր: Ինչ մեծ ողորմութիւն է, որ դուն քու մարմինդ ու արիւնդ աս սուրբ խորհրդեամբ մեզի պարգևեցիր. ու խոստացար մեզի ամէն հոգևոր խնդիրքնիս կատարել. յախտենական կեանք պարգևել, ու քեզի հետ մէկ տեղ թաղաւորել: Մէկ կողմանէ որչափ որ մեծ է քու ողորմութիւնդ, մէկալ կողմանէ ալ այնչափ խելքէ մտքէ դուրս է մեր տղայամտութիւնը: Եւսպէս մեծամեծ պարգևներդ ու խոստմունքներդ ամենեւին բանի տեղ չենք սեպեր: Եւ ատանգամ ինծի քիչմը երկրաւոր բարիք մը պարգևողի աւելի երախտագէտ կըլլամ, քան թէ քեզի, որ իս ալ ու ունեցածս ալ դուն ստեղծեր ես: Եւնոր համար կաղաչեմ ով ողորմած տէր, որ իմ վրայ քու ողորմութիւնդ շատցընես. բանաս աչքըս որ ճանչնամ՝ թէ ինչ է տարբերութիւնը հոգևորին ու մարմնաւորին, ժամանակաւորին ու յախտենականին մէջ.

Ճանչնամ մեղքին գարշութիւնը՝ ու աւարինութեան սիրելի ըլլալը: Հիմա կրմատչիմ քեզի, երբոր շնորհաց ու ողորմութեան աթոռը նստեր ես, ու պատրաստ ես ամէն քեզ եկողներուն վրայ քու սուրբ վէրքերէն բղխած արիւնը թափել, ու սիրտերնին վառել: Այս առէ իմ սառած սիրտս ալ, որ քու սիրովդ բորբոքի, ու քու ողորմութիւնդ յաւիտեանս շիմոռնայ:

Հայր Բեր, որ յերկնս ես:

Ո՛վ հայր յաւիտենական, որ գթալով մեր վրայ քու միածին որդիդ մեզի խորհեցիր, մեզի հաւատոյ խորհուրդները սորվեցրնելու, ու մեզի իր վարքովը օրինակ տալու համար: Այս ալ կըջանամ անոր օրինակներուն հետևելով քու անունդ սուրբ ընել աս աշխրբիս մէջ. ու անդիի աշխարհքը արքայութեան մէջ փառաբանել քու ամենաբարի կամքդ, որ պատրաստ ես մեզի միշտ բարիք ընելու: Այս աշխրբիս մէջ իս ծնած օրէս պէրի ողջ պահեցիր, ու կենաց հարկա-

ւոր եղածը առատապէս պարգևեցիր .
 Թէպէտ ես ապերախտ գտնըվեցայ , չի-
 ճանչցայ իմ բարերարս . սակայն դուն
 այնպիսի զարմանալի կերակուր մը պար-
 գևեցիր , որ հրեշտակները իսկ զարմա-
 ցան , այսինքն քու միածնիդ պատուա-
 կան մարմինը ու արիւնը : Վարձեալ ա-
 պերախտ գտնըվեցայ , չէյարդեցի ինչ-
 պէս որ պէտք էր աս սուրբ խորհուրդը ,
 ու իմ ապերախտութեանս համար չու-
 նեցայ ան շնորհքը , որով ամենեին ա-
 զատ ըլլամ մեղքերէ : Շատ անգամ
 մեղանչեցի խորհրդով , բանիւ , և գոր-
 ծով . Թող ինձի իմ յանցանքներս :
 Մհաւասիկ , Թէ որ իմ ձայնիս չես լսեր
 նէ , բարեխօս ունիմ ինձի քու որդիդ ,
 որ իր արեան անսահման գինը կրմա-
 տուցանէ քեզի իմ մեղքերուս համար :
 Այս Թէպէտ մեղք Թշնամի եղած եմ
 քեզի , սակայն դուն պատրաստ ես ինձի
 ներելու , որով օրինակ կուտաս ինձի
 ալ , որ ես ալ իմ Թշնամիներուս դիւ-
 րաւ Թողութիւն տամ : Մանաւանդ Թէ
 ես քեզմէ Թողութիւն առնելէն յա-
 ռաջ , սրտանց կրներեմ ամէնուն , որոնք

որ ինձի վնաս մը տրվերեն նէ . որպէս զի համարձակութիւն ունենամ ըսելու . ինչպէս որ ես իմ թշնամիներուս ներեցի, դուն ալ ինձի այնպէս ներէ, բարեխօսութեամբ քու միածնիդ, ու սուրբ անձանայ, և ամէն սուրբերուն :

Ն. «ԲԵՆԷՆՆ ԲԵՆՆ» :

Ո՛վ սրբութիւն սրբոց, ո՛վ կենդանի մարմին և արիւն Հիսի, սրտանց կրհաւտամ, ու բերնովս կրխօսատովանիմ, որ ահա իմ առջև կրկատարվի ան մեծ խորհուրդը, որնոր գողգոթա լերին վրայ կատարեցաւ : Արտեսնեմ քեզ հաւատոյ աչքովս խաչին վրայ, որ մեզի համար միջնորդ կրլսաս այ արդարութեանը : Որչափ պարտական ենք քեզ օրհնելու ո՛վ գթած փրկիչ, որ մեզ այսչափ սիրեցիր : ( ) ԲՏԻՍՈՒԹԻՒՆ՝ ու փառարանութիւն երգեն ամէն արարածք այ անսահման մեծութեանը : ( ) ԲՏԵՆԱՅ ԸՆԱՅ հայր երկնաւոր ան, որ իր մէկ հատիկ սիրելի որդին աշխարհք խրկեց մեր փրկութեանը համար : ( ) ԲՏԵՆԱՅ

ըլայ ճշմարիտ որդին ւ՛ծ . որ մեզի հա-
մար մարմին առաւ , ու իր սուրբ արիւ-
նովը զմեզ փրկեց : ( ) Բհնեալ ըլայ
ճշմարիտ հոգին սուրբ ւ՛ծ . որ անբաւ
չնորհքներով մեզ լեցուց , ու լուսաւո-
րեց : Վնդունէ իմ աս անարժան օրհնու-
թիւնս ո՛վ ամենասուրբ Արրորդութիւն .
ու արժանի ըրէ իս երկնից արքայութեան
մէջ հրեշտակներուն հետ անդադար քեզ
օրհնելու :

Ի սուրբ 'է սուրբ :

Վ՛յ տէր իմ Յս Վս , ահա խաչին
վրայ բաղկատարած գամված , ձեռվը-
ներդ բացած պատրաստ ես իս ու ամէն
քեզի եկողները ընդունելու : Աս մազ-
դաղենացիին հետ քու խաչելութեանդ
ոտքը կիյնամ , ու կրխնդրեմ աչքիս
արցունքով , որ մեղքերով մեռած հո-
գիս ողջըննայ . վասն զի դուն ես իմ
կեանքս : Վիտեմ՝ որ իս ալ չես մեր-
ժեր , թէպէտ շատ անգամ ապերախտ
գտնրված ըլլամ քեզի . ինչու որ դուն
ես մեղաւորներուն յոյսը : Վ՛յ գառն

այ, որ բոլոր աշխարհիս մեղաց բեռը կրոնակդ վերցուցիր, ու անոնք ազատելու համար քու պատուական արիւնդ թափեցիր. հիմա կաղաչեմ քեզի, որ իմ մեղքերուս ալ քաւութիւնս և թողութիւնս տաս: Աշխատեալ որ հնութեամբդ օրհնէ իմ հոգիս ու մարմինս. որպէս զի միշտ քեզ սիրէ, ու սուրբ պատուիրաններէդ մէյմ' ալ շիտաորի:

ՂԻՆՆԻՆԻ ԱՄՈՎ:

Ով բարի Յս, դուն մեզ հրաւիրեցիր, թէ ով որ ծարււած է նէ՛ քեզի գայ: Ահա իմ հոգիս քանի որ ստեղծված է, արարածական բաներու հետ ըլլալով միշտ ծարաւի ու անհանգիստ է: Թողեր է քու սրբազան կողդ, որ ինձի համար յաւիտենական կենաց աղբիւր վաղցուցիր, գացեր աշխարհիս անցաւոր բաներով ծարաւը անցընել կուզէ: Առփրկիչ իմ, ողորմէ հոգւոյս խեղճութեանը, ու գութ շարժէ, լուսաւորէ միտքս, ու սիրտս փոխէ, որ ասկից ետև քեզ գանելու ետևէ ըլլայ, շնորհք

տուր, որ սիրտս քու անուշ անուշ հրա-
 ւերդ ընդունի, ու աս ողորմութեան աղ-
 բիւրը վազէ եղջերուի մը պէս, որ լեր-
 ներու վրայ ջուր կը փնտռէ: Արչափ ան-
 սահմանելի է քու կին սէրդ, որ ինծի այս-
 պիսի սեղան պատրաստելու համար մեռ-
 նիլը յանձն առիր: Արիշ բան չեմ տես-
 ներ աս սեղանիս վրայ, բայց եթէ քու
 ճշմարիտ մարմինդ, ու սուրբ արիւնդ,
 որ մեղի համար զոհ եղեր է: Ա՛վ տէր իմ
 Հն, աս ինչ մեծ շնորհք, աս ինչ մեծ
 սէր է ցրցուցածդ վրաս. քեզ իմ հոգ-
 ւոյս կերակուր պատրաստես: Այս արժա-
 նի էի գործած մեղքերուս համար բիւր
 անգամ մեռնելու. բայց իմ անօրէնու-
 թիւններս դուն վրադ առիր, ու ինծի
 համար չարչարվեցար: Ա՛վ ողորմած
 փրկիչ իմ, վառէ բորբոքէ սիրտս քու
 անձային սիրովդ, ու քու ամենասուրբ
 սրտիդ հետ միացուր: Ապրէ հոգիս
 ամէն երկրաւոր բաներէն, որ շատ ան-
 գամ սրբութեամբ աս պատուական խոր-
 հրդին հաղորդվելու արժանի ըլլամ:
 Անանկ է նէ կը խնդրեմ հիմա, որ ին-
 ծի շնորհք տաս. որպէս զի չըլլամ ես

ալ անոնցմէ, որոնք որ այսպիսի բարերարութեան գէմ ապերախտութիւն ըրած են : Վասիմ սիրտս հոգևորապէս, պատրաստես հոն քեզի արժանի բնակարան մը, որ երբոր քու սուրբ մարմինդ ճաշակեմ, աս խորհուրդը քեզի փառք ըլլայ, ու ինձի առողջութիւն ու կեանք :

Ղալիւն էրբ :

Արգոհանամ քեզմէ հայր ամենակալ, որ խրկեցիր քու միածինդ, որ աս սուրբ խորհուրդը հաստատեց սուրբ եկեղեցւոյս մէջ, ուր սուրբ երրորդութիւնը կրփառարանենք :

Արգոհանամ քեզմէ որդիդ միածին, որ քու կենարար մարմնովդ ու արեամբդ մեզի կենդանութիւն տրվիր :

Արգոհանամ քեզմէ ով սուրբ հոգի, որ միշտ մեզի հետ ես, ու եկեղեցին անշարժ կրպահես, որ հաւատացեալները միշտ սուրբ երրորդութիւնը փառաւորեն :

Ինչունէ իմ անարժան գոհութիւնս հրեշտակներուն ու սուրբերուն հետ, ու

արժանի ըրէ, որ ես ալ օր մը քեզ տեսնեմ, ու սուրբերուն հետ փառաբանեմ յաւիտեանս յաւիտենից :

Որ օրհնէս զայնոսիկ :

Պու տէր իմ խոստացար, որ ամէն աղաչանքնիս կրկատարես, ինչ որ քու սուրբ անունովդ կրկնեղրենք : Անձ խրեղրեր մարմնաւոր բարիք, ինչու որ դուն մինչև հիմա ինչ որ պէտք էր նէ մեզի՝ հոգացիր ու ապսպրեցիր որ՝ վաղվան համար չիհոգանք : Արկնեղրեմ միայն, որ աս սուրբ պատարագիս ու քու սրբաղան շարշարանքներուդ արդիւնքը ամէնուս վրայ գայ . մեզ օրհնէ, սրբէ, ու պահէ : Սեր բանին գործքին յաջողութիւն տայ . մեզ հոգւոյ ու մարմնոյ փորձանքներէն ազատէ : Ընհաւատներուն լոյս տայ, որ ճշմարիտ կրօնը ճանչնան . մեղաւորներուն դարձ ու բարի վարք շնորհէ : Անջեցելոց հոգւոց հանգիստ պարգևէ . ու անդիի աշխարհքը ամէնուս ալ յաւիտենական կեանք, ամէն :

Պատարագէն Երբ:

Շնորհակալ եմ փրկիչ իմ Հմ, ու կօրհնեմ քու անբաւ ողորմութիւնդ ու սէրդ, որնոր մեր վրայ ցըցուցիր: Ահա սուրբ պատարագը տեսնելովս՝ քու շարչարանքներուդ յիշատակը նորէն միտքս եկաւ. իբրև թէ աչքիս առջին զինւորները քեզ բռնեցին կապեցին, դատաւորին առջին տարին. կարմիր քղամիթ հագցրնելէն ետքը գլուխդ փրշով պսակեցին, ու անխնայ ծեծեցին. անկից ալ խաչը կոնակդ առած գողգոթա թա լեռը առին տարին, ու քեզ հոն խաչեցին. ու անանկ սաստիկ ցաւերու մէջ սուրբ հոգիդ այ ձեռքը աւանդեցիր մեր մեղքերուն քաւութեան ու թողութեանը համար: Այլ մարդասէր փրկիչ իմ, քու սուրբ շարչարանաց ու մահուանդ արդեամբը շնորհք ու զօրութիւն տուր ինձի, որ քեզ միշտ սիրեմ, ու մեղանչելով նորէն քու շարչարանքներդ շաւելցրնեմ: Առն խոստացար տէր իմ անսուտ բերնովդ, որ մինչև աշխրբիս կատարածը մեզի հետ

պիտի ըլլաս. ուրեմն թող մի տար իս,
որ քեզմէ երբէք բաժնըվիմ :

Եղբէ՛ր մէն հա՛տարացի-լոյ հոմար :

Ո՛վ ամենակարող ան յաւիտենական,
հայր երկնաւոր, քուկին գթած աչիւ-
ներովդ նայէ մեր խեղճութեանը, ու
կարօտութեանը : Ողորմէ՛ ամէն քրիս-
տոնէններուն, որոնց համար քու միածին
որդիդ Հիսուս, մեր տէրը ու փրկիչը
մեղաւորաց ձեռքը մատնըվեցաւ, ու իր
պատուական արիւնը խաչին վրայ վաղ-
ցուց : Ընանկ է նէ ո՛վ հայր բարեգութ,
քու միածին որդւոյդ անհուն արդեամբը
վերցնուր մեր վրայէն ան պատիժները,
որոնց իրաւցրնէ արժանի ենք. ազատէ՛
մեզ ամէն փորձանքներէն ու վտանգ-
ներէն. խափանէ՛ մնասակար ապստամ-
բութիւնները, պատերազմները, սղու-
թիւնը, սովը, հիւանդութիւնները,
ժանտախտը, ու դառն ժամանակները :
Ղուսաւորէ՛, ու զօրացնուր հոգւոր ու
մարմնաւոր իշխանները ու առաջնորդ-
ները բարի գործքերու մէջ, որպէս զի

օրէ օր ծաղկի, ու յառաջ երթայ ան
բաները, որնոր քու անուանդ պատիւ
է, ու մեր փրկութեան ու հասարակաց
խաղաղութեան օգտակար է: Այլ ան
խաղաղութեան, պարգևէ՛ մեզի այնպիսի
միաբանութիւն հաւատոյ, որ մէջերնիս
հերձուած մը կամ տարածայնութիւն
մը չի գտնուի: Արտերնուս զղջում շնոր-
հէ՛, ու մեր վարուց ուղղութիւն պար-
գևէ: Առէ՛ մեր սրտին մէջ քու կին
սիրոյ հուրդ: Անդի փափագ ու եռանդ
մը տուր ամէն տեսակ առաքինութիւն-
ները կատարելու, որպէս զի հնազանդ
ճառաներու պէս թէ՛ ողջութեան, ու
թէ՛ մեռած ատեննիս քեզի հաճոյ ու սի-
րելի ըլլանք: Այլ հայր բարեգութ,
կուզես որ մենք մէկը մէկու համար ալ
աղօթք ընենք, անանկ է նէ կաղաչենք
քեզի, որ ողորմիս մեր բարեկամներուն
ու թշնամիներուն, առողջներուն ու հի-
ւանդներուն, տրամութեան ու նեղու-
թեան մէջ եղող քրիստոնէներուն, ող-
ջներուն ու մեռածներուն: Քեզի կը-
յանձնենք բոլոր մենք զմեզ, ու մեր ա-
մէն ընելիքը, մեր կեանքը, ու մեր մահը:

Գուն քու շնորհքդ աս աշխարհիս մէջ
 վրաներնէս մի պակսեցըներ . ու անդիի
 աշխարհքը արժանի ըրէ , որ ընտրելոց
 հետ մէկ տեղ յաւիտենական ուրախու-
 թեան ու երջանկութեան մէջ քեզ սի-
 րենք , ու անդադար փառաբանենք : Աս
 շնորհքս մեզի պարգևէ տէր հայր երկ-
 նաւոր , քու սիրելի որդւոյդ Հնի Վնի
 ու մեր փրկչին բարեխօսութեամբը՝ որ
 քեզի ու հոգւոյն սրբոյ հետ մէկ տեղ
 կեայ և թագաւորէ յաւիտեանս յաւի-
 տենից , ամէն :

ՊԼՏՐԼՍՏՈՒԹԻՒՆ

ԽՈՍՏՈՎՆՆՈՒԹԵՆՆԱՆ :

ՅՐԵՄԻՆ Ե՛ ԳԵՒՈՅ ՎԻՆԵ՛ Ե՛ ՍԵՐՈՒ ՏԵՂՆԱՆ
Ե՛ Ե՛ Ե՛ Ե՛ :

Մի սրդեակ, անգամ մը ինձի նայէ,
որ աս դուն խաչափայտին վրայ բազ-
կատարած գամված եմ : Տես աս ցա-
ւազին վերքերս, որ քեզ սիրելուս հա-
մար յանձն առի : Տես արիւնալից գլու-
խըս փշով պսակված, որպէս զի քու մե-
ղացդ փուշերը մաքրեմ : Տես սրտիս վը-
րայ բացված վերքը, որ քու քարա-
ցեալ սիրտդ կրփնտռէ : Տես՝ի վախճանի
գլուխս խոնարհած ու մեռած քու փրը-
կութեանդ համար : Մհա քու հողոյդ
օգտին համար սյուշափ շարշարանքներ
քաշելէս ետև, ի՞նչպէս դուն ինձի դէմ
թշնամի եղար, ու ցաւերս նորոգեցիր :
Ինչո՞ւ ատ հոգիդ՝ որ ես ինձի համար
ստեղծեր էի, ու իմ մահուամբս փրկե-

ցի, ատխտղճութեան մէջ ձգեցիր, ու
 դարձեալ սատանային գերի ըրիր, քու
 բարի փրկիչդ թող տալով՝ անոր հե-
 տեւեցար: Վանի քանի անգամ իմ ազ-
 դեցութիւններովս քեզ կանչեցի, ու
 դուն ականջդ գոցեցիր, ձայնս չիլսեցիր.
 որչափ երկար քեզ փնտռեցի, ու դուն
 իզմէ հեռացար: Օչ՞նչ գործ գործեցեր
 որդե՞սի:

Իսկայ մի վախնար որդեակ, մի վախ-
 նար, թէպէտ դուն իս մոռցար, բայց
 ես քեզ չիմոռցայ. դարձեալ առջի ու-
 նեցած սիրովս քեզ կրնդունիմ: Աթէ
 յանցաւոր գտնելեցար, ես թողութիւն
 տալու պատրաստ եմ. միայն մեղքե-
 բուդ վրայ զղջի, ու սրտանց մեղայ գո-
 չէ: Թէ որ հիւանդ ես հոգւով, ես
 եմ ան երկնային վարպետ բժիշկը, որ
 մէկ խօսքով մըն ալ կրնամ հոգիդ ող-
 ջընցընել: Թէ որ մեղաւոր ես, ես ու-
 ղորմած եմ. արդարներուն համար աշ-
 խարհք չեկայ, հապա մեղաւորները ա-
 պաշխարութիւն կանչելու համար: Աս
 մեղաւորներէն չեմ քաշվիր, միշտ ա-
 նոնց հետ ըլլալը կըսիրեմ. մինչև հրէա-

ները իս բամբասեցին, թէ ինչո՞ւ շարունակ մեղաւորներուն ու մաքսաւորներուն հետ կրնատիմ կելլեմ, ու մէկ տեղ կուտեմ կրխմեմ :

Արդէն գիտես որդեակ կորսրված ոչխարին պատմութիւնը աւետարանիս մէջ : Ահա ես եմ ան բարի հովիւը, իսկ դուն կորսրված ոչխար ես. բոլոր ոչխարները թողուցած՝ քեզ գտնելու ետեէն ինկած եմ. լերանց գլուխը, վրտանդաւոր ու գաղանակեր ճամբաներու մէջ կորսրված ոչխարդ կրփնտուեմ, ու անոր գիւտին կրփափաղիմ : Այ՛կ կորսրված ոչխար, ահա քու բարի հովիւդ. եկ մեղաւոր հոգի, ահա քու փրկիչդ : Գիտեմ որ խիստ հոգնած ես այնպիսի գարշելի մեղաց ճամբաներու մէջ սլտարտելէն, ու վրադ ալ ուժ չէ մնացեր. հոգ չէ, ես քեզ իմ ուսիս վրայ կառնում, քեզ գտնելուս ուրախութիւնը բաւական է ինձի : Գարձիր որդեակ գարձիր ալ անառակ որդւոյն հետ դրթած հօրդ տունը. հերթք այսչափ ատեն իղմէ հեռացար, ու օտարութեան մէջ կրչարչարվիս, ու անօթի կրտանջվիս

կոր : Այս եւմ ան գթած հայրը , եկ ին-
 ծի դիմէ մեղայ գոչելով , քեզ չեմ վը-
 ունտեր, սիրով քեզ կրգրկեմ , ու հաշ-
 տութեան համբոյր ալ կուտամ քեզի .
 առ աղտեղած հագուստիդ տեղը՝ պա-
 տուական լաթեր կըհագցընեմ : Ար-
 դեակ , պէ՛նչ կո՞նք , պէ՛տրաբնոց չե՛ւ . ինչ
 որ կուղես նէ , սիրով կըկատարեմ , միայն
 աչքիդ արցունքը տուր ինձի . թէպէտ
 քիչ ալ ըլլայ , ան բաւական է քու հոգ-
 ւոյդ աղտեղութիւնը լրմանալու : Պոռ-
 նիկ կնիկը իր արցունքովը արդարացու-
 ցի . պետրոս առաքեալին լացին նայե-
 լով՝ ըրած ուրացութեանը ներեցի . ու
 ան խեղճ մօր արցունքին սիրտս չիդիմա-
 նալով , իր մեռած աղջկանը կենդանու-
 թիւն տրվի : Այս գթած եմ , աղաչանքդ
 շուտով կըլսեմ . իմ խաչիս ոտքը ին-
 կիր , ու սրտանց հառաչանք մը ըրէ :
 Ի՞նչպէս կրնամ աս վիրաւորված ձեռ-
 վըններովս քեզ պատժել , ու քեզի դէմ
 վրէժխնդրութիւն ընել , որ քեզ պատ-
 ժէն ազատելու համար ձեռվըններէս այն-
 չափ արիւն թափեցի . ինչպէս քեզ
 չըսիրեմ , ու սրտիս մէջէն դուրս հանեմ

վրոքնտեմ, որ քեզ սրտիս մէջ ընդունելու համար աս վէրքս բացի: Ա՛յ որդեակ, քու ապաշխարութեան դարձովդ ցաւերս թեթեցուր. ու երկնաւոր հայրս, հրեշտակները, ու բոլոր արքայութեան մէջ եղած սուրբերը ուրախացուր. որ իմ հայրս ալ իր երկնաւոր օրհնութիւններով քեզ օրհնէ, ու զանազան շնորհքներով քեզ լեցունէ, և ՚ի վախճանի իր արքայութիւնը ընդունի:

Հասաւանդ սրտի հեղուցելայ աս (Յիսուս) Էրեւ:

Ո՛վ ողորմած փրկիչ իմ (Յս Բ. 5), աս հա մեղաւոր հոգիս քու խաչիդ ոտքը ինկերէ, ու փղձկած սրտով արցունք կըթափէ, ու անմխիթար կուլայ կողբայ: Ա՛յ ինձ տէր իմ, վայ ինձ, աս ինչ խեղճութեան մէջ մտերէ իմ հոգիս, աս ինչ սոսկալի յաւիտենական կորուստեան վտանգներու մէջ իա ձգեր են իմ մեղքերս. ու ես բոլորովին կուրացեալ ասանկ անհոգ կապրիմ: Ա՛յ տէր իմ, կամչեամ աչվոններս վեր վերցընելու ու

քեզի նայելու. ինչու որ ես պատճառ
 եղայ մեղանշելովս ատ դառն շարչա-
 բանքները նորէն քեզի քաշել տալու :
 Իմ մեծամեծ մեղքերս էին տէր իմ , որ
 սուրբ մարմնոյդ վրայ ատշափ ցաւագին
 վէրքեր բացին . իմ աղտեղի ու շար
 խորհուրդներս էին տէր իմ , որ ատ ան-
 գութ փշեղէն պսակը քուկին անձային
 գլուխդ դրին . իմ գարշելի կիրքերս էին
 տէր իմ , որ քու գթած սիրտդ վիրա-
 ւորեցին : Բայց դու ով բարեգութ է՞ն ,
 իմին ասչափ անօրէնութիւններս չկի-
 շելէն ետքը՝ իմ ետեէս ինկեր ես , կոր-
 սրված ոչխարս կրփնտռես . քու անուշ
 հրաւերովդ իմ քարացեալ սիրտս շար-
 ժել կուղես , որ աս կորստեան ճամբա-
 ներէն ետ կենամ . ու ապաշխարութիւ-
 նով քեզի դառնամ , ու քու հետըդ
 հաշտրվիմ : Ահա տէր , հիմա սրտանց
 քեզի դարձեր եմ . ոտքդ ինկած մեղայ
 կրգոչեմ : Բէզ Տոյն Տեղայ արէր . Ե ըզ-
 շար ատարիէ Դո արարի : Աս է սրտիս մեծ
 ցաւը , որ իմ արարիչս ու փրկիչս անչափ
 վշտացուցի . ու երկար ատեն իրմէ հե-
 ոացայ . ու ան ծայրագոյն բարութիւնը

չիճանչցայ : Աուլամ կողքամ տէր իմ ,
 ու շեմ գիտեր թէ՛ ուսկի՞ց աս ցաւա-
 դին սրտիս մխիթարութիւն մը պիտի
 գտնեմ : Ա՛յլ ողորմած ւած , մեղաւորիս
 ձայնը լսէ , ու գթութիւն ըրէ իմ վրաս .
 աչքիս արցունքները թող վիկայեն . աչ-
 քիս արցունքները աղաղակեն , թէ հի-
 մա որչափ քեզ կըսիրէ հոգիս , ու ինչ-
 պէս քեզ գտնելու ետեւէն է : Արեմն
 տէր իմ , դուն քու ւածային սիրովդ բոր-
 բոքէ սիրաս . մտքիս լոյս տուր . ու կամքս
 զօրացուր , որ մէյ մ'ալ մեղք չիգոր-
 ծեմ , ու քեզ չիվշտացընեմ :

Բայց կրիսնորեմ հիմա փրկիչ իմ ,
 որ հոգւոյս բժշկութիւն տաս , ու ողոր-
 միս ինձի . ինչու որ հոգիս հիւանդ է ,
 ու բարեգործութիւն ընելու ուժ չէ մը-
 նացեր վրան : Արապաղատիմ քեզի դէմ ,
 ու կաղաչեմ սրտանց : Տէր՝ ահա-ասիկ
 զոր գոն «իբէիբ՝ հի-անդայեալ է : Տէր
 իմ , ահա ան հոգին՝ որ դուն կըսիրէիր ,
 հիվընդցեր է . ան հոգին՝ որ դուն քու
 անգին արիւնովդ գնեցիր , ցաւագար մնա-
 ցեր է . ս՛վ երկնային բժիշկ հոգւոց ,
 դուն խնամ տար վրաս , բժշկէ հոգւոյս

ցաւերը, որ աս խեղճութենէս խալը-
սիմ, քու շնորհքիդ մէջ կենդանանամ:
Աէ սրտիս աս հառաչանքը ո՞վ ան իմ,
ու երկնային օգնութիւնդ խրկէ ինձի,
որ կարօղ ըլլամ մեղքերուս վրայ զըղ-
ջալ, ու դարձեալ սուրբ աւազանին
շնորհքը ընդունիլ, ամէն:

Աղօթք Տղբերը յիշելու համար:

Արեգակն արդարութեան Հիմ Բն, որ
աշխարհք դալովդ իբրև առաւօտ լուսա-
ւորեցիր ամէն մարդը, որոնք որ քեզի
հաւատացին: Վազէ իմ սիրտս ալ քու
ճառագայթդ որ լուսաւորիմ, ու տեսնեմ
ամէն ծածուկ մեղքերս: Թէ դուն չես
լուսաւորեր, կարծեմ թէ ամենեին մեղք
չունիմ. բայց թէ որ դուն լուսաւորե-
լու ըլլաս, շամանդաղներու պէս, (որոնք
կրտեսներովին արևին պատուհանէն ներս
զարկած ատենը.) իմ անթիւ մեղքերս
օրթան կելլեն: Վիտեմ որ մարմնաւոր
աչքով կուրերուն դուն ողորմեցար, ու
լոյս տրվիր, երբոր աղաղակեցին, Հիմ
որդի դաւթի ողորմեաց մեղ: Հիմա ես

ալ իմ հողւոյս աշխրններուն ըյս կը-
խընդրեմ, կաղաչեմ որ աշխրներս բա-
նաս: Հատ մօլութիւններ ունիմ, որ
չատ արգելք կըլլան ինչպէս որ պէտք է
նէ, տեսնելու իմ մեղքերս, որոնց գը-
խաւորն է անձնասիրութիւնս: Անձ
մեղքերս ինձի պզտիկ կըցըցնէ, ու պըղ-
տիկը ամենեւին կըծածկէ: Առուտու-
րի մէջ խաբէութիւնը վարպետութիւն
կըցըցնէ. բամբասանքը ու ուրիշին ա-
նունը ավելը՝ ճշմարտութիւն ու ան-
տարբեր պատմութիւն մը կերեցընէ.
հայհոյել ու անառակ խօսքեր խօսիլը
ղուարձախօսութիւն կարծել կուտայ.
ոխ պահել ու թշնամի ըլլալը՝ ոչինչ
բան մը սեպել կուտայ: Վայց դու տէր
իմ բազմագութ, թող մի տար որ ես
նոյն խաւարին մէջ մնամ, հասպանորհք
տուր, որ խոստովանութիւնս ինչպէս որ
պէտք է, այնպէս ամբողջ ըլլայ:

Աս կըջանամ ձեռքէս եկածին չափ
քու սուրբ շնորհօքդ ամէն բան միտքս
բերել, ու խոստովանիլ. բայց թէ որ
բան մը ակամայ մօռնալու ըլլամ, դուն
մնացած պակտութիւնը լեցուր. ու ան

չնորհար տուր, ինչպէս որ կատարեալ
խոստովանած ըլլայի: Թէ որ ետքէն
միտքս դալու ըլլայ, պատրաստ եմ միշտ
ամէն մեղքս, ինչ տեսակ որ ըլլայ, խոս-
տովանելու: Փարատէ վրայէս ամօթն
ալ, որ համարձակ խոստովանիմ:

Պարձեալ շնորհէ, որ խիղճս իս չի-
չարչարէ, ինչպէս որ խղճահարները կը-
չարչարվին, երկբայելով թէ արդեօք
մեղք մը մոռցեր եմ՝, թէ չէ, թէ ար-
դեօք խոստովանութիւնս ամբողջ եղաւ՝
թէ չէ, արդեօք աստուծմէ շնորհք առի՝
թէ չէ: Աս ամէն խորհուրդներս դուն
տէր իմ փարատէ իմ միտքէս, ու զօ-
րութիւն տուր, որ իմ ձեռքէս եկածը
ընեմ, ու խոստովանանք ըլլալով, սրբ-
տիս հանգստութիւն գտնեմ:

Աղօթք առ Յս զբիւշ խղճի հոսոց շնորհ-
բեանէն ետքը:

Խաչելեալ տէր իմ Յս Քս, ահա աս
խիղճմտանքի քննութեան մէջը քու
տրտմագին պատկերդ աչքիս առջին
եկաւ, ու տեսայ, որ չարչարանքներուդ

սկսած ատենը՝ երբոր գէթ սեմանի պար-
 տէզին մէջը երեսին վրայ գետինը ին-
 կած քու երկնաւոր հօրդ կաղօթէիր,
 բոլոր աս իմ մեղքերս ու անօրէնու-
 թիւններս մէկիկ մէկիկ միտքդ բերելով,
 ան սոսկալի տաղնապը քաշեցիր, ինչպէս
 արիւն քրտինք քրտնեցար. ետքը իմ
 սիրոյս համար ամէնը մէկէն վրագ առիր.
 ու անանկով քու երկնաւոր հօրդ առ-
 ջըը դուն քեզ ինձի համար ու իմ անօ-
 րէն մեղքերուս տեղը՝ քաւութեան զոհ
 ընծայեցիր. ու յօժար սրտով վաղե-
 ցիր խաչին վրայ դամվեցար, սուրբ ա-
 րիւնդ թափեցիր, ու երկնաւոր հայրդ
 ինձի հետ հաշտեցուցիր: Միրելի ՀՅՍ
 իմ, կրտեսնեմկոր, թէ խաչված ատենդ
 իմ ամէն մէկ մեղքերս ու անօրէնու-
 թիւնս քեզի ինչ ցաւ ու կսկիծ տը-
 վաւ: Վայց վայ ինձի, որ աս ասանկ
 զիտնալէս էտքը, ես այսչափ անթիւ
 անհամար անգամ դարձեալ մեղք գոր-
 ծելու համարձակերեմ. ու քու սաստիկ
 ցաւերդ ու կսկիծներդ նորոգերեմ: Վ՛հ
 ՀՅՍ, աս ինչ կուրութիւն, ինչ ապե-
 րախտութիւն, ինչ քարսրտութիւն է,

որ ես ըրերեմ : Այլ սիրելի է՞ն իմ ,
 իմ միջնորդս ու իմ փրկիչս դուն ես .
 քուկին պատուական մահդ սուրբ ա-
 րեանդ հեղումը իմ մեղքերուս թողու-
 թեան համար է : Ահա ասոնց վրայ
 իմ յոյսս դնելով՝ քու կենարար խաչիդ
 ոտքը կիյնամ , ու սրտանց զղջում կը-
 նեմ . ու մէյ մ'ալ մեղք չի գործելու սրբ-
 տանց աղէկ առաջադրութիւն կընեմ :
 Գուն լուսաւորէ՛ միտքս , ու սրտիս
 զննող տուր , որ գործած մեղքերուս վրայ
 կատարեալ ապաշխարութիւն ընեմ :

Աղօլի գղջման :

Արչափ մեծ անխելքութիւն ըրերեմ
 տէր իմ մեղանչելով . քանի թշուառու-
 թեան մէջ ինքը զինքս ձգերեմ պա-
 տուիրաններուդ դէմը գործելով : Ապար-
 տանալովս ու իմ վրաս մեծ խօսելովս՝
 քուկին աչքէդ ելած եմ , ու ամէն իս
 տեսնողները խենդի տեղ դրած ու ծաղը-
 րած են : Վարկանալովս՝ անբան գա-
 ղաններու նմանած եմ : Արկրամոլու-
 թեամբս՝ իմ առողջութեանս վնաս տը-

ված եմ : 'Մախանձելոյս' ես ինձի ան-
 դուժ դահիճ եղած եմ : Ա երջապէս
 ամէն մէկ մեղքով քեզ վշտացուցած
 ու ինձի մեծամեծ վնասներ տրված եմ :
 Ղուն ինձի զօրութիւն տվիր ամէն մո-
 լութիւններու յաղթելու . իսկ ես անոնց
 գերի եղայ : Եւ մեղքերս են , որ իմ
 խղճիս հանդստութիւնը ու խաղաղու-
 թիւնը կամրեն , ու իս կրչարչարեն : Ամ
 մեղքերս են , որ մկրտութեան շնորհքը
 իզմէ կրկողոպտեն , ու բոլորովին հոգիս
 խեղճութեան մէջ կրթողուն : Ա երջա-
 պէս իմ մեղքերս են , որ զիս արքայու-
 թենէ , ու քուկին երանելի տեսութե-
 նէդ կրղրկեն :

Ինչ մեծ անխելքութիւն է իմ ը-
 րածս , որ փոքր մարմնաւոր վնաս մը չի-
 քաշելու համար գիշեր ցորեկ հոգ կրնեմ ,
 գլուխ կրհոգնեցընեմ . իսկ այսպիսի
 վնաս մը չիքաշելու , որուն նմանը չի-
 կրընար ըլլալ՝ ամենեին հոգ չունիմ :

Միտոս ինձի , ինչու ձեռքէս եկա-
 ծին չափ մեղք չգործելու չաշխատեցայ .
 ինչպէս եղաւ , որ ես սուրբ մկրտութեան
 շնորհքը կորսնցուցի : Արչափ անսահ-

ման արդիւնք ու առաքինութիւններ
կրնայի մինչև աս օրս վաստրկիլ, որ ա-
մենեին փոյթ չունեցայ, մանաւանդ թէ
բարեգործութիւնով արդիւնք ու երկ-
նից արքայութիւնը վաստրկելու տեղ,
մեղք գործելովս յաւիտենական պատ-
ժոյ արժանի եղայ: Տուր, ինձի տէր իմ
քու անգեղջ շնորհքդ, ու իս լուսաւո-
րէ, որ աղէկ մը ճանչնամ մեղքերուս
գարշութիւնը, ու այնպէս մը գանիմ,
որ մէյ մ'ալ չիգործեմ: Արտանց կը-
բաղձամ տէր իմ, որ աս խոստովանու-
թենէս ետքը ամէն մեղքերէս ազատ ը-
լամ, ու առաքինութեան գանձեր վաս-
տրկելով, թէ աս աշխարհքս մաքուր
խղճմտանքով բարի ապրիմ, և թէ ան-
դիւ աշխարհք քեզ տեսնելու արժանի
ըլամ, ամէն:

Ե՛լ աղօլէք:

Ա՛յ հովիւ բարի ՅԾ ՎԾ, մոլորեցայ
կորսրված ոշխարի մը պէս, դուն եր-
կինքէն ինջար իս փնտռելու համար:
Վիտեմ որ՝ երկինքը աւելի ուրախու-

Թիւն կըլայ իմ վրաս, երբոր դարձի գալու ըլլամ, քան թէ արդարներուն վրայ, որոնց ապաշխարութիւն պէտքը չէ: Աս մեղաւորս կորսնցուցի իմ խիղճմըտանքիս հանդիստը, մանաւանդ թէ կորսնցուցի իմ ամենաբարի անձս, ու իմ սրտիս մխիթարութիւնը: Վուկին ունեցած սէրդ վրաս բանի տեղ չիտեպեցի, որ իս շահելու համար մինչև ետքի արեան կաթիլը թափեցիր. ու աշխարհային ունայնութեան ետևէ եղայ: Հատ անգամ ետևէս ինկար քու բարի ազդեցութիւններովդ, որ դիս դարձի բերես. իսկ ես քեզի խուլ եղայ. իմ մոլութիւններս աւելի սիրեցի, քան թէ զքեզ իմ անձս, արարիչս ու փրկիչս: Արացընէ արժանի էի, որ իս բոլորովին երեսէ ձգէիր, ամենևին միտքս չիբերելով ոչ դարձ, կամ ապաշխարութիւն. ոչ դժոխքի վախ, և ոչ արքայութեան սէրը: Արժանի էի, որ երբէք քեզի հետ կարող չըլլայի հաշտուիլ. բայց քուկին մարդասիրութիւնդ այնչափ է, որ իմ սաստիկ ապերախտութեանս կըյաղթէ: Այնչափ մեծ է իմ անխելքու-

Թիւնս, որ մեղանշելով ամէն օր ինծի
 կորստեան հօր կրփորեմ. թէ որ դուն
 իսպահելու չըլլայիր, շատոնց կորստւած
 էի յաւիտենական կորուստը: Այսօր
 քու շնորհօքդ կառաջադրեմ դառնալ
 իմ կորստեան ճամբաներէս. կիյնամ
 քու գթութեանդ առջևը, ու անառակ
 որդւոյն հետ կաղաղակեմ. հայր մեղայ
 յերկինս. արժանի չեմ ասկէց ետքը
 արքայութեան որդի ըսվելու: Անդունէ
 իմ սրտիս զզջումը. ու առաջադրու-
 թեանս դուն օգնէ, որ կարօղ ըլլամ
 կատարել: Չես ուղեր որ ես մեղաւորս
 կորստւիմ, հապա կրբաղձաս որ դարձի
 դամ, ու փրկւիմ: Անանկ է նէ ես
 ալ քու սուրբ շնորհքիդ հետ մէկտեղ
 գործելով կըջանամ ասկէց ետքը հաս-
 տատուն առաջադրութեամբ առջի ը-
 րածներս շիտկել. միայն քեզ սիրել.
 քեզի ծառայել. քեզի հաճոյ ըլլալ:
 Արպէս զի արժանապէս քեզ սիրտս ըն-
 դունելով, աս աշխրբիս վրայ դուն ին-
 ծի հետ ըլլաս. ու արժանի ընես, որ ես
 ալ քեզի հետ ըլլամ անդիի աշխարհք
 քու արքայութեանդ մէջը, ամէն:

այլ պարզապէս քու սիրոյդ համար կը-
 զղջամ ու կըցաւ իմ, որ դուն ամէն բա-
 նէն վեր սիրելի ես: Առաջադրեմ ով
 ողորմած անձ իմ, որ ասկից ետքը մէյ
 մ'ալ մեղք չի գործեմ, ու քեզ ալ չի-
 վըշտացընեմ: Ասկից ետքը հազար ան-
 դամ կուզեմ մեռնիլ, քան թէ մէկ
 անգամ մը միայն մեղք գործել, ու քեզ
 բարկացընել: Աս ալ կառաջադրեմ
 տէր իմ, որ ասկից ետքը մեղքէն ալ
 մեղքի առիթներէն ալ փախչիմ: Մայց
 գիտեմ, որ առանց քու շնորհքիդ բան
 մը չեմ կրնար ընել, անոր համար խո-
 նարհուածեամբ կըխնդրեմ տէր, քու
 սուրբ շնորհքդ ու օգնութիւնդ տուր ին-
 ծի, որ անով առաջադրութեանս վրայ
 հաստատ կենալու կարող ըլլամ: Առ-
 զաչեմ տէր իմ, որ աս աշխրբիս մէջ ին-
 ծի ամենեւին չիխնայես, իմ գլուխս զար-
 նես, իմ կամքս ճգմես, ու դուն քու
 զօրաւոր ձեռքովդ իմ սիրտս 'ի բարին
 դարձընես, որ ասկից ետքը մեղքէն հե-
 ոու կենալով՝ միշտ քեզ սիրեմ, քեզի
 ծառայեմ, պատուիրաններդ պահեմ,
 ու սուրբ կամքդ կատարեմ, ամէն:

ԵՆ ԽՂԸՆՔ :

Հայր ողորմութեան, ահա քու անձային
 աթոռիդ առջևը իյնալով ներումն կը-
 խընդրեմ մեղքերուս: Արձանչնամ իմ
 սխալմունքս, ու կըխոստովանիմ, որ
 անառակ որդիին պէս քեզ իմ երկնա-
 ւոր հայրս թողուցի, ու զանազան մեղ-
 քերով հոգիս աս խեղճութեան մէջ
 ձգեցի: Վակայն ով բարեգութ հայր՝
 ահա ամէն մեղքերուս վրայ զղջալով ու
 խիստ ցաւելով կըգոչեմ կաղաղակեմ,
 Հայր Թղայ յերկնս եւ առաջէ ք: Հայր,
 քու միածին որդւոյդ շարշարանքները՝
 սուրբ արիւնը՝ ու մահը յիշէ, որ իմ
 հոգւոյս գինն է, ու անոր արդիւքնե-
 րովը իմ մեղաւոր հոգւոյս ողորմէ, որ
 դուն քու անարատ ձեռքովդ ստեղծե-
 ցիր: Ահա հայր իմ ողորմած, անառակ
 որդիին պէս նորէն քեզի կըզառնամ,
 խոնարհութեամբ քեզի երկրպագու-
 թիւն կընեմ, քեզ կըպատուեմ կըյար-
 գեմ, ու բոլոր սրտովս՝ մտքովս՝ ու զո-
 րութիւններովս քեզ կըսիրեմ, ու սի-

րելու կրբաղձամ : Ա՛հա հայր բարե-
 դուժ, ինչ մեղք որ գործերեմ մըա-
 քով՝ խօսքով՝ գործքով՝ ու զանցա-
 ռութեամբ, կամաւ և ակամայ, ամէնուն
 վրայ քու սիրոյդ համար սրտանց կը-
 ցաւիմ, ու ձեռքէս եկածին չափ ա-
 նոնցմէ կըզգուշանամ . ու՛քու ամենա-
 տես աչքիդ առջևը իմ սրտիս ամէն ծա-
 ծուկ վէրքերը ու չարութիւնները կը-
 բանամ : Վէնէ դաղտուկ բան մը չի-
 կըրնար ըլլալ . դուն ինծի օգնութիւն
 ըրէ, որ խոստովանած ատենս չըլլայ թէ
 սատանային որոգայթին մէջ իյնալով
 պակսութիւն մը ընեմ, ու խոստովա-
 նանքին սուրբ խորհուրդը ավրեմ : Վը-
 թած հայր իմ, քու սուրբ շնորհքդ
 տուր ինծի, որ աղէկ պատրաստութիւ-
 նով ու աղէկ առաջադրութիւնով սկը-
 սիմ ու կատարեմ : Ա՛հա Յօի Վօի
 տեսուն մերոյ արդիւնքները, փառաւո-
 բեալ միշտ կոյս անձամիներ, իմ պաշտ-
 պան սուրբերս, բոլոր հրեշտակները,
 ու մասնաւորապէս պահապան հրեշ-
 տակս ինծի բարեխօս կրբոնեմ : Աա-
 ղաչեմ տէր իմ, որ անոնց բարեխօսու-

Թեամբը քու ամենակարող ձեռքդ վրաս
 դնես, որ աս սուրբ խոստովանանքս ար-
 ժանապէս կատարելով՝ քու սուրբ շը-
 նորհքիդ մէջ նորէն հաստատվիմ : Ա՛ճ
 բա՛նա՛ս պէս պէ՛ղա՛ս որո՛ : Յո՛ւ որդի՛ դա՛նէ
 ողորմեաց ինչ, ամէն :

ԵՕԹՆ ՍԸՂՄՈՍԻՐ

ԱՊԸՇԽԵՐՈՒԹԵԼՆՆ՝

Թեպէ որ Բողոք սուրբս աստուծոյն
 հոգւով գրված է, ու մէկ պարմանալէ ապ-
 րեցո-լէն մը մըն է . Բայց աս Եօլէն սուր-
 բոսը ապաշխարո-լէն անանի՛ սիրոյ շար-
 ժող պղծութեան սուրբ մըն է, որ մեանք չե-
 ից : Որովհետեւ իորո-մի գրված ըլլալով
 անէն մարդոս հասկնալու Բան չէ . անոր
 համար հոս Գեղը գրաբանին պիտոյր աշ-
 խարհաբար պանասան իորհրդածո-լէն
 ներով Բացարկված ինքնառ . որ Լէ
 մէկը մարդոս-լէն մեան ուրիշ աստեան
 պո-ցելու ըլլայ, անպարտիցս մէծ շահ
 ինննայ :

Սուղնա . Կ :

Տէր մի սրտամտութեամբ քով յանդիմաներ զիս . և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ տէր , զի հիւանդ եմ ես . բժշկեա զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերք իմ .

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ , և դու տէր մինչև յերբ :

Գարձ տէր և փրկեա զանձն իմ . կեցո՞ զիս տէր ըստ ողորմութեան քում :

Օ՛ի ոչ դք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ , կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ :

Սաստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում . լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ , և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ 'ի սրտամտութենէ ակն իմ . և մաշեցայ ես 'ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց :

Իբաց կացէք յինէն ամենեքեան , ոյք դորժէք զանօրէնութիւն :

Ստղագիտութեան . Գ .

Տէր , մեղքերուս համար սրդողելով իս
մի պատժեր . ու քուկին արդար բար-
կութեամբդ իս մի խրատեր : Աղորմէ ին-
ծի տէր իմ , ինչու որ հոգիս հիւանդ է .
իս ողջնցուր , ինչու որ հոգւոյս կարո-
ղութիւնները իմ մեղքերուս համար ի-
րար անցերեն : Այս ալ մեծ խղճմտանքի
անհանդստութեան մէջ եմ . ե՞րբ պիտի
տէր իմ դուն ինծի ողորմիս : Վարձիր
մէյմը ինծի նայէ . աղատէ իս աս խեղ-
ճութեանէ . ինչու որ քուկին ողորմու-
թիւնդ շատ մեծ է , քան թէ իմ մեղ-
քերուս բազմութիւնը : Թէ որ աս խեղ-
ճութեան մէջ մեռնելու ըլլամ , ինչպէս
բերանս պիտի բացվի քեզ օրհնելու .
գերեզմանի մէջ ո՞վ կրնայ քեզ գովել :
Վիշեր ու ցորեկ ողբալէն ուժս կտրե-
ցաւ . արցունքներս աղբիւրի պէս կը-
վաղէին , ու բոլոր գետիներ կըթրչէին :
Վարկութեանէս աչվրներս դարձան . ու
սիրտս թշնամիներուս վրայ մաշեցաւ :
Նեոացէք գացէք իզմէ չար խորհուրդ-

Եւ աւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ
տէր աղօթից իմոց, և տէր զխնդրու-
ածս իմ ընկալաւ :

Եւ մաշեցցեն, և խոռովեցին յոյժ ամե-
նայն թշնամիք իմ, դարձցին յետս, և
ամաշեցցեն յոյժ վաղվաղակի և խոռ-
վեցին :

Սաղմոս. ԼԹ :

Երանի, որում թողութիւն եղև մե-
ղաց, և ծածկեցան ամենայն յանցանք
նորա :

Երանի առն, որում ոչ համարի տէր
զմեղս նորա, և ոչ գոյ նենդութիւն
'ի բերան նորա :

Եւ եցի ես, և մաշեցան ամենայն ոս-
կերք իմ, առ աղաղակել ինձ առ
տէր զօրհանապազ 'ի տուէ և 'ի գի-
շերի :

Օանրացաւ ձեռն քոյ 'ի վերայ իմ,
դարձայ 'ի թշուառութիւն իմ, զի հա-
րան յիս փուշք :

Օմեղս իմ ցուցի քեզ, և զանօրէնու-
թիւնս իմ ոչ ծածկեցի 'ի քէն :

ներ, որ իս մեղք խօթելու համար վրաս
 եկած էք: Մտուած լալու ձայնիս լսեց,
 ու ինձի ողորմեցաւ, ու իմ սրտիս բաղ-
 ձանքը կատարեց: Թող իմ հոգւոյս
 ամէն թշնամիները ամչնան, շուտ մը ետ
 դառնան, իզմէ հեռանան. որպէս զի իմ
 հոգիս իր արարչին հետ միանայ:

Սուգնոս . Ը :

Երանի՛ ան մարդուն, որուն մեղքերուն
 թողութիւն եղաւ. ու ամէն մեղքերը ան-
 բանի տեղ չիղներ սրտանց խոստովա-
 նելուն համար: Արկան ատեն մեղքի մէջ
 լուռ կեցայ, բայց ետքը այ հետ հաշտը-
 վիլ ուղեցի. գիշեր ու ցորեկ այ դէմ ա-
 ղաղակելէն չէի դադրիր, մինչև ոսկրներս
 մաշեցան: Ասան զի մեծամեծ հոգևոր ու
 մարմնաւոր պատուհասներ վրաս խրկե-
 ցիր, ու սրտիս հանգստութիւնը բոլո-
 րովին կորսնցուցի. ու խիղճմտանքս ալ
 փուշի մը պէս իս կրխայթէր: Աինչև որ
 սիրտս զղջում ունեցաւ. ու առաջադրու-
 թիւն գրի մեղքերս քու առջիդ խոստո-
 վանելու, ու անօրէնութիւններս քեզմէ

- Մասցի՛ թէ պատմեցից ինձէն զմեզս իմ .
 և դու թողցես զամենայն ամբարշ-
 տութիւնս մեզաց իմոց :
- Ս ասն սյսորիկ յաղօթս կացցենն առ
 քեզ ամենայն սուրբք 'ի ժամ ըն-
 դունելի :
- Բայց միայն 'ի ջուրցն հեղեղաց բաղմաց .
 որք առ նոսա ինչ ոչ մերձենան :
- Դու ես ապառէն իմ 'ի նեղութենէ
 յայսմանէ , որ շուրջ եղև զինև :
- Յնծութիւն իմ փրկեալ զիս յայնցանէ ,
 ոչք պաշարեցին զիս :
- Իմաստուն արարից զքեզ , և խելամուտ
 'ի ճանապարհի յոր գնասցես , և հաս-
 տատեցից 'ի վերայ քոյ զաչս իմ :
- Ս 'ի լինիք որպէս զձիս՝ և զջորիս , զի ոչ
 գոյ 'ի նոսա իմաստութիւն , 'ի սանձս՝
 և 'ի դանդանաւանդս ճմլեցես զկը-
 զակս նոցա , որք առ քեզ ինչ ոչ մեր-
 ձեացին :
- Բազում տանջանք են մեղաւորաց . բայց
 ոչք յուսան 'ի տէր՝ ողորմութիւն
 տեառն շուրջ եղիցի զնոքօք :

չի ծածկելու : Գիտեմ որ իմ ամէն մեղ-
 քերս կընկերես , երբոր ես իզմէ ցաւով
 ու զղջումով պատմելու ըլլամ նէ : Անոր
 համար ամէն բարեպաշտները այսպիսի
 ընդունելի ատեն քեզի աղաչելէն չեն
 դադրիր . որ ասանկ սաստիկ փորձանք-
 ներու հեղեղը (սէլէրը) իրենց վնաս մը
 կարող չըլլան հասցընել : Գուն ես տէր
 իմ օգնականս , դուն իս աս նեղութենէ
 խալըսէ , որ իմ շորս դիս առեր է :
 Գուն ես իմ սրտիս մտիթարութիւնը ,
 իս չար կիրքերուս ձեռքէն փրկէ : Աս
 քուկին միտքդ կըլուսաւորեմ (կըսէ Իճ),
 ու թէ ինչ ճամբայ պիտի բռնես , ես
 քեզի կըսորվեցընեմ . իմ աչքս ու
 խնամքս քու վրայէդ չիպակսիր : Չի-
 երու կամ ջորիներու պէս անբան մի
 ըլլաք , ինչպէս հեթանոսներն են , որ
 առաքինութեան ճամբան քալելու հա-
 մար սանձ (կէմ) պէտք է , անանկով
 ալ իրենց արարչին չեն մերձենար , ու
 իրենց բարերարը մէյմը մտվընին չեն
 բերեր : Անդաւորներուն համար շատ
 պատրաստած տանջանքներ կան . բայց
 որոնք որ նոյ կապաւինին , անոր օղոր-

Ուրախ լերուք՝ և ցնծացէք արդարք,
 'ի տէր պարծեցարուք ամենեքեան,
 յւք ուղիղ էք սրտիւք:

Սուգնու . 15 :

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդի-
 մաներ զիս, և մի բարկութեամբ քով
 խրատեր զիս:

Օհ նետք քո հարան յիս, և յիս հաս-
 տատեցաւ ձեռն քո:

Ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ յե-
 րեսաց բարկութեան քո:

Ոչ է խաղաղութիւն ոսկերաց իմոց՝ յե-
 րեսաց մեղաց իմոց:

Մնօրէնութիւնք իմ բարձրացան քան
 զգլուխ իմ, որպէս զբեռն ծանր ծան-
 րացան 'ի վերայ իմ:

Մեխեցան, և փտեցան վէրք իմ յերե-
 սաց անզգամութեան իմոյ:

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ, մինչև
 յոյժ. զօրհանապաղ տրտում գը-
 նայի. զի անձն իմ լի եղև չարչա-

մութիւնը ամէն բանէն կրխալըսէ : Աւ-
րախացէք ու խնդացէք ու արդարներ ,
որ ձեր սիրտը այ հետ շիտակ է , ու այ
անունը ձեզի պարծանք եղած է :

Սուգնու . 15 :

Տէր , թէպէտ ես պատժւիլու արժա-
նի եմ , բայց սրդողած ատենդ իս մի
պատժեր . ու քուկին արդար բարկու-
թեամբդ մի խրատեր : Ինչու որ նեղու-
թեան նետերը իս խորունկ խոցեցին . ու
քու արդար բարկութիւնդ վրաս տի-
րերէ : Քուկին արդար բարկութիւնդ
տեսնելով մարմինս ահու դողու մէջ ին-
կաւ . ու մեղքերուս համար խիղճմը-
տանքս ամենեկին հանգստութիւն չունի :
Իմ անօրէնութիւններս գլխէս վեր դիղ-
վեցան , ու ծանր բեռի պէս իս կրճրղ-
մեն : Այնչափ է իմ անղգամութիւնս , որ
իմ մեղքերուս վէրքերը փտտիլ ու շա-
րաւով լեցւիլ սկսան : Այնպիսի ողոր-
մելութեան մէջ ինկայ , որ աչքս գետ-
նէն չէի կրնար վերցընել . այնպիսի ցա-
ւերու մէջ մնացի , որ երբէք ողջըննա-

- բանօք, և ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ :
- Չարչարեցայ, և խոնարհ եղէ մինչև յօրժ . մանչէի առ հեծութեան սրտի իմոյ :
- Տէր առաջի քոյ է ամենայն ցանկութիւն իմ, և հեծութիւն իմ 'ի քէն ոչ ծածկեցաւ :
- Սիրտ իմ խոռովեցաւ յիս . և եթող զիս զօրութիւն իմ . լոյս աչաց իմոց, և այս ոչ եղև ընդ իս :
- Բարեկամք իմ, և մերձաւորք իմ առաջի իմ մերձեցան, և կացին, և մերձաւորք իմ հեռի եղեն յինէն :
- Բռնադատէին զիս, և խնդրէին զանձն իմ, ոյք խորհէին չար 'ի վերայ իմ . խորհեցան զանօրէնութիւն . և ըղնենգութիւն զօրհանապաղ խորհեցան :
- Եւ յիս որպէս խուլ՝ որ ոչ լսէ . և որպէս համր՝ որ ոչ բանայ զբերան իւր :
- Եղէ յիս որպէս մարդ, որ ոչ լսէ, և ոչ գոն խօսք 'ի բերան նորա :

լու ճար չիկայ : Կնանկ խեղճութեան
մէջ ինկայ , մինչև սրտիս հեալէն չէի
կրնար բան մը զուրցել : Տէր իմ , դուն
որ ամէն բանս կրտեսներս ու կըլսես , իմ
քաշածս քենէ դաղտուկ չէ . իմ փափաքս
ու սրտիս ասը դուն գիտես : Սիրտս ա-
նանկ խռովութեան ու յուսահատու-
թեան մէջ է , որ մըաս ուժ չիմընաց , իմ
մտքիս լոյսն ալ միժնցաւ : Իմ բարեկամ-
ներս ու դրացիներս , որոնք որ նեղու-
թեան ատենը ինձի կօզնէին , մէյ մը ե-
րեցան , ու իսաս միճակը տեսներով թող
տըլին գացին : Իմ թշնամիներս ինձի
դէմ ելան , ու բոլոր օրը ուրիշ բան չէին
ըներ , եթէ ոչ անօրէնութիւն ու շա-
րութիւն կըմտածէին , ու միտքս կըձգէ-
ին . ու կուղէին՝ որ գործով ալ կատա-
րեմ : Եայց ես խուլ մը դարձայ , անոնց
ամենեւին ականջ չիդրի . կամ համը մարդ
մը եղայ , որ բերանը չիբանար , արձանի
մը պէս , որ չիլսէր , ու բերանը խօսք
չիկայ : Թէպէտ շատ յուսահատելու
բաներ կան , բայց ես քեզմէ տէր իմ
յոյսս չեմ կըտրեր . ո՛վ տէր ԾԺ իմ ,
դուն լսէ աղանչանքիս ձայնը : Սիրտս

Ես 'ի քեզ տէր յուսացայ, և դու լուի-
ցես ինձ տէր անձ իմ:

Եսացի, թէ մի ուրախ եղիցին յիս թշնա-
միք իմ. 'ի սասանել ոտից իմոց, 'ի
վերայ իմ մեծամեծս խօսեցան:

Ես 'ի տանջանս պատրաստ եմ, և ցաւք
իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ:

Օանօրէնութիւնս իմ պատմեցից, և
հոգացայց վասն մեղաց իմոց:

Իսկ արդ՝ թշնամիք իմ կենդանի են, և
զօրացեալք են քան զիս. և բաղումք
են, ոչք ատեն զիս 'ի տարապար-
տուց:

Ոչք հատուցին ինձ չար փոխանակ բար-
ւոյ, չարախօսէին զինէն, զի ես եր-
թայի զհետ արդարութեան:

Մի թողուր զիս տէր անձ իմ, և մի 'ի
բացեայ առնիր յինէն. հայեաց յօղ-
նել ինձ տէր փրկութեան իմոյ:

Սաղմոս. Զ:

Ողորմեաց ինձ անձ ըստ մեծի ողորմու-
թեան քում, և ըստ բաղում գթու-

դրի որ, ձեռքէս եկածին չափ ջանամ,
որպէս զի թշնամիներս վրաս չուրախա-
նան. որոնք իս մեղքի վտանգներու մէջ
տեսնելով սկսան մեծ խնտում ընել:
Պատրաստ եմ իմ մեղքերուս համար
ամէն կերպ տանջանք ու նեղութիւն քա-
շելու, երբոր դուն կրխրկես. Եւ անօ-
րէնութիւններս սրտանց կրխոստովա-
նիմ. ու ձեռքէս եկածին չափ կըջանամ
ապաշխարել: Եւ այց ինչ ընեմ տէր իմ,
որ թշնամիներս դեռ կենդանի են, ու
իզմէ աւելի զօրացած են. ու շատեր ալ
կան, որ իս անիրաւ տեղ կատեն: Աս
իրենց բարիք ըրի, ու անոնք ինծի չարիք
հասուցին. իմ վրաս գէշ խօսեցան, ինչու
որ ես ուզեցի արդար ճամբայ բռնել:
Տէր անձ իմ, իս թող մի տար, ու իզմէ մի
հեռանար. քուկին օգնութիւնդ մի ու-
շացըներ, ինչու որ դուն ես իմ փրկիչս:

Սողոմոն. Ժ:

Աղորմէ ինծի անձ իմ, ինչու որ քուկին
ողորմութիւնդ մեծ է. քաւէ իմին անօ-

Թեան քում քաւեալ զանօրէնու
Թիւնս իմ :

Մտաւել լուս զիս յանօրէնութենէ իմ
մէ , և 'ի մեղաց իմոց սուրբ արա
զիս :

Օանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն դիտում ,
և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն
ժամ :

Վեղ միայն մեղայ տէր , և զար առաջի
քո արարի :

Որպէս արդար եղևցիս 'ի բանս քո , և
յաղթեսցես 'ի դատիլն քո :

Մնօրէնութեամբ յղացայ , և 'ի մեղս
ծնաւ զիս մայր իմ :

Գու տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր ,
զանյայտս , և զճաճկեալս իմաստու
թեամբ քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեալ յիս մշտկաւ , և սուրբ եղէց .
լուս , և քան զձիւն սպիտակ եղէց :

Եւելի արա ինձ տէր զցնծութիւն և զու
րախութիւն , և ցնծացեն ոսկերք իմ
տառապեալք :

Վարձօ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց , և
զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա
լինէն :

բէնութիւնս, ինչու որ քուկին գթութիւնդ շատ է: Մեղաց աղտերու մէջ թաթխըվեցայ, իս լըվա՛. ու իմ մեղքերս ու անօրէնութիւններս մաքրէ: Աս ալ գիտեմ իմ ըրած անօրէնութիւններս. ու մեղքերս մտքէս ամենեկին շնն ելլեր: Քուկին աչքիդ առջին՝ ու քեզի դէմ, որ իս ստեղծեցիր ու կրպահպանես, յանդգնեցայ մեղք գործել: Վայց դուն ինչպէս որ խոստացար մեղաւորներուն թողութիւն տալ, քուկին խօսքիդ իրաւ ըլլալը իմ վրաս ալ ցրցուր, ու ին դատելու ատենդ ողորմութիւնդ յաղթէ քուկին արդարութեանդ: Ասան զի մեղքի մէջ ծընած ըլլալով՝ միշտ դիւրաւ մեղքի մէջ կիյնանք: Ի՞նչպէտ ասով շննք կրնար բոլորովին արդարանալ, ինչու որ դուն ճշմարտութիւնը կըսիրես, ու ինչ որ գաղտուկ է, ու մեր սրտին ծածուկներն ալ քուկին իմաստութեամբդ մեզի կը յայտնես: Յօղէ իմ վրաս բարերար ողորմութիւնդ, որպէս զի մաքրըվիմ. լըվա՛ իմ հօգիս քուկին շնորհաց անձրևովը, որ ձիւնէն ձերմակ ըլլայ: Քու-

Օսիրտ սուրբ Հաստատեալ յիս աստուած, և զհոգի ուղիղ նորոգեալ ՚ի փորի իմում :

Մի ընկենուր զիս տէր յերեսաց քոց, և զհոգի քո սուրբ մի հաներ յինէն :

Տուր ինձ զցնծութիւն փրկութեան, և հոգւով պետութեան քո Հաստատեալ զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և ամպարիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեալ զիս յարենէ աստուած, աստուած փրկութեան իմոյ, և ցրնծասցէ լեզու իմ յարդարութեան քում :

Տէր եթէ զըթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր զպատարագս՝ մատուցանէաք. բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ հաճեցար :

Պատարագ աստուծոյ հոգի խոնարհ, զսիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ աստուած ոչ արհամարհէ :

Եւարի արա տէր կամօք քովք սիրով

կին անուշ մխիթարութեան ձայնդ լսեցուր իմ սրտիս մէջ, որ հոգւոյս զօրութիւնը ուրախութիւնով լեցվի: Իմ մեղքերուս տէր իմ բարկացած աչօք մինայիր. ու իմ ամէն անօրէնութիւնս քաւէ: Վոխէ իմ սիրտս, ու այնպէս սիրտ մը տուր, որ առաքինութեան ու սրբութեան ետեւէն ըլլայ: Զըլլայ թէ իմ դարձեալ մեղանշելուս համար իս երեսէ ձգես. ու սուրբ հոգւոյն շնորհքը վրայէս հանելով առաջվան պէս խեղճ մնամ: Հասկանալի շնորհքներ խրկելով պահէ իմ խղճմբտանքիս փրկաւէտ ուրախութիւնը. ու հոգւոյս ուժ տուր, որ մարմնոյն վրայ իշխան ըլլայ: Այս ալ կրջանամ քու սուրբ պատուիրաններդ անօրէններուն սորվեցրնել, որպէս զի անոնք ալ քեզի դառնան ապաշխարեն: Իմ չար վարքս շատերուն գայթակղութեան պատճառ եղաւ, ու շատերուն արիւնը մտայ. բայց դու տէր անձ իմ, իս պահէ, որ ուրիշը չիգայթակղեցրնեմ. ու իմ լեզուս քու կին արդարութեանդ քարոզ ըլլայ: Աուն տէր իմ բաց բերանս որ քեզ օրհնէ ու փառարա-

նի . և շինեսցին պարիսպքն երու-
սաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս
արդարութեան , յորժամ ուխտից
պատարագս հանցեն 'ի սեղան քո
ղուարակս :

Սողոմոն . ճա :

Տէր լուր աղօթից իմոց , և աղաղակ իմ
առ քեզ եկեսցէ . մի դարձուցաներ
ղերեսս քո յինէն :

Յաւուր ներդութեան իմոյ խոնարհեցո՛
առ իս զունկն քո . յորում աւուր
կարդամ առ քեզ , վաղվաղակի լուր
ինձ :

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ , և
ոսկերք իմ որպէս խոխ չորացան :

Հարայ ես որպէս խոտ , և ցամաքեցաւ
սիրտ իմ , մոռացայ ուտել զհաց իմ
'ի ձայնէ հեծութեան իմոյ :

նէ : Վիտեմ որ խոնարհ սիրտը աւելի
 հաճոյ է քեզի . քան զո՛հ մատուցանելը :
 Տէր , քուկին բարերար կամօքդ բարիք
 ըրէ իմ հոգւոյս , ու քու ողորմութիւնդ
 պարսպի պէս մարմնոյս պաշտպան ըլլայ :
 Արբոր քու ողորմութիւնդ վրայէս ան-
 պակաս կրլլայ , անատենը կրնամ զանա-
 զան բարի գործքեր քեզի մատուցանել ,
 ու իս բոլորովին քեզի սիրոյ սեղանի
 վրայ զո՛հ ընել :

Սուգխոս . ճա :

Տէր , լսէ իմ աղօթքըս , ձայնս քեզի
 հասնի . երեսդ իզ մէ մի դարձըններ : Ան-
 ղութեանս ատենը ականջդ ինձի խո-
 նարհեցուր , ու քեզ կանչած ատենս
 շուտ մը ինձի օգնութիւն հասիր : Այն-
 չտի նեղութիւն քաշեցի , որ կեանքս
 ծուխի մը պէս անցաւ . ու ես խոտի մը
 պէս չորցայ . սրտիս ցաւէն հաց ուտելն
 ալ մոռցայ . սրտիս նեղութենէն կաշի
 ու ոսկր դարձայ . անապատի մէջ եղած
 թռչուններու պէս խեղճ մնացի . կամ
 աւերակներու մէջ պայխուշներու դար-

- Ացեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին իմ , նմանեցայ ես հաւաղասան անապատի :
- Եղէ ես որպէս բու աւերակի , տքնեցայ , և եղէ ես որպէս ճնճղուկ միայն 'ի տանիս :
- *Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապաղ , և գովիչք իմ ինեւ երդնութիւն :
- Չմոխիր որպէս զհաց կերի , և զըմպելին իմ արտասուօք խառնեցի :
- Յերեսաց բարկութեան սրտմտութեանքո՛ . զի դու բարձրացուցեր , և խոնարհեցուցեր զիս :
- Եւուրք իմ որպէս հովանի անցին , և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ :
- Դու տէր յաւիտեան կաս , և յիշատակքոյ յաղգէ մինչև յաղգ ,
- Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ սիրովի , ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ :
- Հաճեցան ծառայք քո ընդ քարինս նորա , և 'ի հողս նորա գթասցին :
- Երկիցեն հեթանոսք յանուանէ քում . և ամենայն թաղաւորք երկրի 'ի փառաց քոց :

ձայ . Ճնճղուկներու պէս միս մինակ մնա-
 ցի : Բոլոր օրը թշնամիներս իս նախա-
 տեցին . երեսպաշտները ծածուկ մէջեր-
 նին երդում կրնէին իս կորսնցընելու :
 Սոսիբը հացի տեղ կերայ . ու ջուրին
 մէջ արցունքս խառնեցի : Կնչու որ տե-
 սայ՝ թէ դուն ալ արարիչս ինձի բար-
 կացեր ես . դուն որչափ որ իս բարձրա-
 ցուցիր զանազան շնորհքով , ես այնչափ
 ցածութեան մէջ ինկայ մեղանշելովս :
 Իմ օրերս շուքի պէս անցան գացին . ես
 ալ խոտի մը պէս չօրցայ : Կուն յաւի-
 տեանս նոյն կրմնաս . ու ամենուն կո-
 ղորմիս . ու քուկին բարերարութեանդ
 յիշատակը ամէն աղգաց մէջ կրպատ-
 մըլի : Անանկ էնէ իմ հոգւոյս ալ ողոր-
 միս , որ իր մեղացը համար ետքի խեղ-
 ծութեան մէջ ինկերէ . հիմա է անոր
 ողորմելու ատենը : Վարբերնալ տես-
 նելով իմ ողորմելի վիճակս , բարեխօս
 կրլլան . որ ինձի ողորմիս : Թող տես-
 նեն հեթանոսները քուկին ըրած բարիք-
 ներդ , ու անհաւատ թագաւորները
 վախնան քուկին անունէդ : Արբոր հոգ-
 ւոյս կորսնցուցած շնորհքները ետ դար-

- Շինէ տէր զսիօյն, և երևեսցի փառօք
 իւրովք 'ի նմա :
- Հայեցաւ նա յաղօթս խոնարհաց, և ոչ
 արհամարհեաց զիննդրուածս նոցա :
- Վրեսցի այս յազգ յայլ, ժողովուրդ որ
 ստացեալ է, օրհնեսցէ զտէր :
- Հայեցաւ նա 'ի բարձանց 'ի սրբութենէ
 իւրմէ, տէր յերկնից յերկիր հայե-
 ցաւ :
- Լսել զհեծութիւն կապելոց, և արձա-
 կել զորդիս մահապարտաց :
- Պատմել 'ի սիօյն զանուն տեառն, և
 զօրհնութիւնս նորա յերուսաղէմ :
- Ժողովիլ ժողովրդոց 'ի միասին, և թա-
 դաւորաց ծառայել տեառն :
- Պատասխանի ետ նմա 'ի ճանապարհի
 զօրութեան իւրոյ, զնուազութիւն
 աւուրց իմոց ասա ինձ, և մի հաներ
 զիս 'ի կէս աւուրց իմոց, զի յազգէ
 յազգ են ամք քո :
- 'Ի սկզբանէ տէր զհիմունս երկրի հաս-
 տատեցեր, և գործք ձեռաց քոց եր-
 կինք են :
- 'Արքա անցանեն, և դու կաս և մնաս
 յաւիտեան :

ձընելու զարդարելու ըլլաս, ան ատեն
 քու փառքըդ ամենուն յայտնի կերև-
 նայ, որ ինձի պէս մեղաւորի ալ կողոր-
 միս : Կու տէր իմ միշտ խոնարհնե-
 բուն աղօթքը կըլսես, ու անոնց աղա-
 չանքը չես արհամարհեր : Այ բարերա-
 բութեան ու ողորմութեան յիշատակը
 թող գրվի, որ ուրիշ աղգերն ալ կար-
 դան, ու ճանչնան իրենց բարերարը . ու
 հաւատացեալ ժողովուրդը զի՛նք օրհնէ :
 Միշտ ի՛նք երկինքէն երկիր կընայի, որ
 մեղքերով կապվածներուն հառաչան-
 քին լսէ, ու դժօխքի արժանի եղող մե-
 ղաւորները ազատէ . որ պատմըվի մեր
 նոյն անունը հաւատացելոց մէջ . լսեն ու-
 րիշ հեթանոսներնալ, ու թագաւոր-
 ները դառնան, ու նոյն ծառայեն : Ի՛նչպէս
 մեր կեանքը կարճ է, անոր համար նոյն
 ընելու բարիքներուն շատը չեն կրնար
 տեսնել . բայց կաղաչեմ, առանց սպաշ-
 խարութեան աս աշխրբէս իս մի հաներ,
 որ աս ճամբուս վրայ տեսնեմ քու բա-
 րերարութիւններդ, ու պատմեմ իզմե-
 ետեկն եկողներուն : Հատ առաջուց
 երկրիս հիմերը դուն դրիր . ու երկինքը

Ըմենեքեան որպէս զձորձս մաշեսցին .
 և որպէս զվերարկուս փոխեսցես զնո-
 սա , և փոխեսցին :

Ըայց դու նոյն ես , և ամբ քո ոչ ան-
 ցանեն . որդիք ծառայից քոց բնա-
 կեսցին 'ի նմա , և զաւակի նոցա յա-
 Վիտեան յաջողեսցի :

Սաղմոս . ԾԷԷ :

Դ խորոց կարդացի առ քեզ տէր , տէր
 լուր ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք քո , 'ի լսել զձայն աղո-
 թից իմոց :

Թէ զանօրէնութիւնս քննես տէր , տէր
 ո՛ր կարէ կալ առաջի քո , զի 'ի քէն է
 քաւութիւն :

Վասն անուան քո համբերի տէր . համ-
 բեր անձն իմ բանի քում . յուսացաւ
 անձն իմ 'ի տէր :

Դ պահէ առաւօտու մինչև յերեկոյ , 'ի

քու ձեռքիդ գործածն է: Ամէն բան
կանցնի կերթայ, բայց դուն մինակ նոյն
կրմնաս: Ամէն բան լաթի մը պէս կը
մաշի. ու ինչպէս որ կուզես նէ կրօնա-
վին: Բայց դուն հիշ չես փոխվիր. քու
տարիներդ մերինին պէս չեն անցնիր:
Որոնք որ աշխրբիս մէջ քեզի հաճելի
ծառայ են, անոնք երկինքը բնակելու
արժանի կրլան. ու անոնց զաւակներուն
միշտ ամէն բան կը յաջողի:

Սաղմոս. ԾԷԷ:

Աեղծութեան փոսին մէջէն, ուր որ
մեղօքս ինկայ, քեզի կաղաղակեմ տէր
իմ, լսէ իմ ձայնս: Քու ահանջդ պատ-
րաստ ըլլայ իմ աղօթքիս ձայնը լսելու:
Թէ որ դուն իմ անօրէնութիւններս
քննել ուզելու ըլլաս, ո՞վ կրնայ ար-
դար երևնալ. ինչու որ դուն միայն կըր-
նաս մեր մեղքերուն թողութիւն տալ:
Քանի որ համբերեցի նէ, յոյսս դուն
էիր. քու անուշ խօսքդ էր՝ որ խոստա-
ցար զղջում ունեցողներուն ներել: Ա-
տրվոնէ մինչև իրիկուն հաւատացելոց

պահէ առաւօտու յուսացաւ իսրայէլ
'ի տէր :

Ի տեառնէ է ողորմութիւն բազում . և
'ի նմանէ է փրկութիւն , և նա փրկու-
կեաց զիսրայէլ յամենայն ներդու-
թեանց նորա :

Սողոմոն . ճիւղ :

Տէր լուր աղօթից իմոց , ունկն դիր
խնդրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ
քով :

Լուր ինձ արդարութեամբ քով , և մի
մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի
քում , զի ոչ արդարանայ առաջի քո
ամենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ , խո-
նարհ արար յերկիր զկեանս իմ , և
նստոյց զիս 'ի խաւարի որպէս մեռեալ
յախտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ , և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս , խորհե-
ցայ յամենայն գործս քո , յարա-
րածս ձեռաց քոց խորհեցայ , և համ-

աչքը քու ողորմութեանդ վրան է, յոյս
ունին՝ որ դուն պիտի ողորմիս, ու ար-
դարութեամբդ պիտի շնորհասես: Աղոր-
մութիւնը քէնէ է, մեր փրկութիւնը
քեզմէ կը յուսանք, ու դուն խոստացար
մեզ ամէն նեղութենէ ազատելու:

Սողոմոն. ճԽԷ:

Տէր իմ լսէ աղօթքիս ձայնը, ու քու
ճշմարտութեամբդ աղաչանքիս ականջ
դիր: Վանի որ աս մարմինը վրանիս է,
ով կրնայ քու առջևդ արդար երևնալ
երբոր արդարութեամբ դատես: Թշնա-
միս ետեէս ինկաւ, կուղէր իս մեղք խօ-
թել. միտքս գէշ խորհուրդներ ձգեց,
որպէս զի իս յաւիտեանս կորսնցրնէ:
Միտքս բոլորովին շփոթեցաւ, ու հո-
գիս ճարը հատաւ: Վուկին ըրած բա-
րիքներդ միտքս ինկան, յիշեցի որ շա-
անդամ իս մեծամեծ վտանգներէն խա-
լտեցիր, ձեռութներս վերցուցած քեզի
աղաչեցի, ինչու որ դուն ես մինակ իմ
յոյսս: Հոգիս ցամքած երկրի մը պէս
քուկին օգնութեանդ ծարված է, ու

- բարձի առ քեզ զձեռս իմ :
- Ենձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ . վաղվաղակի լուր ինձ տէր . զի նուազեցաւ յինէն հոգի իմ :
- Սի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն , նմանիցիմ այնոցիկ , ոյք իջանեն 'ի գուբ :
- Եսելի արա ինձ յառաւօտու զոզորմու թիւնս քո , զի ես 'ի քեզ տէր յուսացայ :
- Յոյց ինձ ճանապարհ , յոր գնացից , զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ :
- Փրկեալ զիս 'ի թշնամեաց իմոց տէր , զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :
- Ուսո՞ ինձ առնել զկամս քո . զի դու ես անձ իմ :
- Հոգի քո բարի առաջնորդեցէ՛ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :
- Սասն անուան քո տէր կեցուցես զիս . արդարութեամբ քով հանցես 'ի ներութենէ զանձն իմ :
- Ողորմութեամբ քով սատակեցես ըղ թշնամիս իմ . և կորուսցես զամենայն ներդիչս անձին իմոյ , զի ես ծառայ քո եմ :

վրաս ուժ չէ մնացեր: Այրեսդ իզմէ մի
 դարձրներ, չղլայ որ անոնց նմանիմ,
 որոնք յուսահատութեան մէջ ինկած են:
 Ղուն ես իմ ամէն յոյս, փարատէ յու-
 սահատութեան մութը, ու շնորհքիդ
 լոյսը իմ սիրտս ծագէ: Ղուն ես իմ
 հողւոյս առաջնորդը, ցրցուր ինձի, թէ
 քեզի հաճոյ ըլլալու համար ինչ ճամ-
 բայ պիտի բռնեմ, ինչու որ իս բոլորու-
 վին քեզի յանձնեցի: Ղուն ես իմ օգ-
 նութիւնս, իմ թշնամիներուս ձեռքէն
 իս խալսէ, ինչու որ բոլորովին քեզի
 ապաւինեցայ: Ղուն ես իմ անձս, քու
 կամքդ ինձի սորվեցուր, որ առանց մեղք
 գործելու ապրիմ: Քու սուրբ հոգիդ
 արքայութեան ճամբուն մէջ ինձի ա-
 ռաջնորդ ըլլայ: Քու անուանդ փառացը
 համար իս արքայութիւնը հասցրնես.
 ու աս նեղութենէն խալսցրնելով յա-
 խտենական կեանքը պարգևես: Քու
 սրբութիւնդ իմ ամէն թշնամիներուս
 յաղթէ, ու ամէն ինձի նեղութիւն տը-
 վողները հալածէ վերցրնէ. ինչու որ ես
 քու ծառայեմ, ու պատրաստ եմ քու
 սուրբ կամքդ կատարելու:

Շարական :

Օղջման իմոյ զարտասուս արկանեմ
 առաջի քո Վս, թող ինձ զմեղս իմ
 որպէս երբեմն զպոռնկին, որ միայնդ
 ես բազմագութ : Մեկանիմ առաջի քո
 Վս որ հովիւդ ես բանաւոր հօտի,
 խնդրեա՛ և զիս զմոլորեալս որ միայնդ
 ես բազմագութ : Օմեղս իմ ցուցից քեզ
 Վս, որ բժիշկդ ես հողւոց և տէր կե-
 նաց, բժշկեա՛ և զիմ զհիւանդութիւնս
 որ միայնդ ես բազմագութ :

Մղձե խոստովանութենէ երգը :

Մհաւասիկ տէր իմ, կըլսէ հողիս ան
 մտիթարական խօսքը, հիմա ողջնցար,
 զգոյշ կեցիր որ ալ չիմեղանչես : Մե-
 բաւ շնորհակալութիւն պիտի մատուցա-
 նեմ քեզի, ու քու ողորմութիւնդ յա-
 ւիտեան պիտի յիշեմ, որ սյսչափ իմ

դարձիս սպասեցիր . ինձի բարի ազդե-
 ցութիւններ միտքս ձգեցիր, մինչև որ
 իս դարձի բերիր, ու դարձեալ ընդու-
 նեցար իբրև անառակ որդին : Հիմա
 այնչափ գարշելի է ինձի մեղքը, մինչև
 աւելի կրբաղձամ մեռնիլ, քան թէ ա-
 ռաջադրութեանս դէմ ընել . և դար-
 ձեալ քեզի հետ թշնամի ըլլալ : Արաւ-
 ցընէ ամօթէս գետինը կանցնիմ, որ այն-
 չափ քեզի խօսք տրված եմ, ու քիչ մը
 ատենէն ետքը այնպէս գործեր եմ,
 իբր թէ ամենևին խօսք տրված չըլլայի :
 Ասոյց ասկէց ետքը կըջանամ ամէն մե-
 ղաց առիթներէն զգուշանալ, մանա-
 ւանդ ան մեղքէն, որնոր հասարակօ-
 րէն շատ կըգործեմ : Առն որ իմ վրաս
 ասչափ ողորմութիւն ցրցուցիր, կըյու-
 սամ որ ինձի յարատևութեան շնորհք
 ալ կուտաս, որ մէյ մ'ալ քեզ չխվտա-
 ցընեմ : Առսաւորէ իմ միտքս, որ ճանչ-
 նամ թէ որչափ գարշելի բան է մե-
 ղանչելը : Առն իմացուր ինձի, թէ ինչ-
 պէս կամաց կամաց կըսկսիմ նորէն սէր
 ձգել իմ անցած մեղքերուս, ինչպէս
 անզգալաբար նորէն ճիւղեր կուտան,

ու կրմեծնան, մինչև որ իս նորէն մեղաց
 մէջ ձգեն: Վուն ինծի զգաստութիւն
 ու արթնութիւն տուր, որ ախտերս բու-
 սածին պէս իմանամ, չիթողում որ մենծ-
 նան, հասպանմիջապէս արմատէն փրո-
 ցընեմ: Մն պղտի ու ներելի մեղքերն
 են, որոնք մեծամեծ մեղքերու ճամբայ
 կրբանան, անոր համար կըջանամ ասկէց
 ետքը, որ ան պղտիկներէն աւելի զգու-
 շանամ, որ մեծերուն մէջ չիյնամ: Վուն
 ինչպէս որ ինծի մեղքէ հեռանալու ճամ-
 բաները իմացուցիր, նոյնպէս ալ կա-
 տարումը դուն յաջողէ. ինչու որ քեզի
 կրվայլէ փառք ու իշխանութիւն, հիմա
 ու յախտեանս յախտենից ամէն:

Սուգնոս:

Բարձր առնեմ զքեզ տէր, զի ընկալար
 զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշնա-
 միս իմ յիս:

Տէր ան իմ կարգացի առ քեզ և բժշկե-
 ցեր զիս. տէր հաներ ՚ի գժոխոց զանձն
 իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ, որ իջա-
 նեն ՚ի գուբ:

Եւ տէր ինձ տէր և ողորմեցաւ . և տէր
 եղև ինձ օգնական :

Գարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն ,
 զերժ յինէն զքուրձ . և ինձ զգեցոյց
 զուրախութիւն :

Որպէս սաղմոս ասասցեն քեզ փառք
 իմ . և այլ մի ևս զղջացայց . տէր ան
 իմ յախտեան խոստովան եղէց քեզ :

Հարսիտն :

Որ զպատմութեանն առաջին զոր զգե-
 ցուցեր օճմամբ հոգւոյն , մերկացաք մե-
 ղօք բստ նախահօրն պատրանաց . զգե-
 ցո՛ զնոյն վերստին ողորմութեամբդ քո
 Վն :

Եւս արեւ :

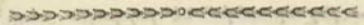
Կարդասէր տէր իմ Յն Վն , դուն չէ
 թէ մեղաւորին դատապարտվիլը , հապա
 անոր դարձը ու փրկելիլը կուզես . անոր
 համար կաղաչեմ , որ գթած աչքովդ
 եղած խոստովանանքիս նայիս , ու իմ
 ճշմարիտ զղջումս ընդունիս : Վայց տէր

իմ ողորմած, թէ որ մարդկային տկարութիւնովս կամքիս դէմ աս սուրբ խորհուրդիս մէջ պակսութիւն մը ըրած եմ նէ, դուն ինձի համար թափած արիւնէդ կաթիլ մը ան, ու անով իմ կամայ պակսութիւններս լեցուր: Աուն տէր, որ քեզ խաչ հանողներուն համար քու երկնաւոր հօրէդ ներում խնդրեցիր, ահա ես ալ անոնցմէ մէկն եմ, որ անթիւ անհամար անգամ քեզ խաչը հանեցի. ու սուրբ արիւնդ ոտքի տակ առի կոխեցի. կաղաչեմ՝ որ նոյն գթած աչքովդ ինձի ալ նայիս, ու ողորմիս ներես: Ահա տէր, թէ որ ուրիշը ինձի դէմ բան մը ըրած կամ ըսած է նէ, սրտանց թողութիւն կընեմ. ու թէ որ ես ալ ուրիշին բան մը ըրած կամ ըսած, կամ թէ որ գայթակղութիւն տալով ուրիշին մեղաց պատճառ եղած եմ նէ, սրտանց թողութիւն կըխնդրեմ: Ահա տէր, ասկից ետքը ես քուկդ եմ. ասոր համար կաղաչեմ դուն միշտ հետեղիր, որ ես ալ հետդ ըլլամ: Տէր, ասկէց ետքը իմ յոյսս քու սուրբ խաչիդ ու մահուանդ վրայ կըդնեմ. ես իս

ու ինչ որ ունիմ նէ՝ բոլորովին քեզի
կընըմբեմ . դու իս հոգսի ինչուկ որ
մեռնիմ, ու հոգիս քու ձեռքդ աւան-
դեմ : Գուն մարդասէր բժիշկ ըլլալովդ՝
հիւանդները կանչելու եկար . ես ալ
չատ կերպ սովորութիւններով հիւանդ
եմ . դուն իմ հոգիս բժշկէ, ու ամէն
չար սովորութիւնները վրայէս վերցուր :
Քու անձային երկիւղդ իմ սրտիս մէջը
հաստատէ, որ ճշմարիտ քեզի հետ միշտ
հաշտ ըլլամ : Այլ բարի Հն, ըսէ իմ
հոգւոյս ալ ան ուրախական խօսքը :
Եսոր էղէ Էրիւ-Էլ-ն Կանս ԿյսԻ, ամէն :

ՊԼՏՐԼՍՏՈՒԹԻՒՆ

ԵՌՍՈՒՐԻ ՀԵՂՈՐԳՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ՇՆՈՐ ՀԵԿԵՂՈՒԹԻՒՆ:

Ներգործութիւն հասարակ:

Ո՛վ բարեգութ փրկիչ իմ, որչափ քեզի ծանր նստաւ սա սրբազան խորհուրդը սահմանելը, դուն երկինքէն իջար, ու ծառայի մը կերպարանք մտար. թողուցիր հայրենի գիրկը, ու եկար մտուրի մէջ տղու պէս խանձարուրը պատեցար: Դուն որ սերովբէից ու քերովբէից ահաւոր էիր, ինձի համար խաչին վրայ մեռնիլ ուղեցիր: Հիմա այսօր ալ պատրաստ ես քեզ ինձի տալու, ու իմ սրտիս մէջ բնակելու: Խաչին վրայ ծածկեցիր միայն քու անձութիւնդ. իսկ հոս ոչ անձութիւնդ՝ և ոչ մարդկութիւնդ կերևնայ մեր աչքին: Սակայն ես հաս-

տատուն կը հաւատամ, ինչու որ դուն քու
անսխալ բերնովդ ըսիր: Այս եւմ երկին-
քէն ինչած կենդանի հացը, ով որ աս
հացէն կուտէ, յաւիտեան չիմեռնիր,
իմ մարմինս ճշմարիտ կերակուր է. և
իմ արիւնս ճշմարիտ ըմպելի է: Այն-
պէս ճշմարիտ կուգան ինձի աս քուկին
խօսքերդ, որ կը բաղձամ արիւնս ալ աս
հաւատքիս վրա թափել: Մայց կը խընդ-
րեմ որ ինձի հաւատքիս կէօրէ գօրծք
ալ յաջողես: Ինչու որ գօրծքիս նայե-
լու ըլլամ՝ անհաւատներէն քիչ վար
կըմնամ: Ամենեին առանց երկրայելու
կը հաւտամ, որ քեզ իմ սրտիս մէջ պի-
տի ընդունիմ իմ անձս արարիչս ու փրո-
կիչս. ու սիրտս զղջում չունի, ան վա-
ռեալ բաղձանքը չունի, որնոր պէտք
էր ունենալ. միտքս ամենեին անհոգ է,
ինքը զինքը չի ժողովէր չի պատրաստը վիր
այսպիսի հիւր մը արժանապէս ընդու-
նելու: Իմ բարեկամս տունս հրաւի-
րելու ըլլամ, կը ջանամ ամէն իր չիսի-
րած բաները աչքէն հեռացընել. իսկ
քեզ պիտի ընդունիմ, ու չեմ ջանար
ինչպէս որ պէտք է մեղքէ սոսկում մը

ունենալ, ուսկից որ դուն մեծապէս կը
 գանխս: Անոր համար հիմա յառաջ քան
 քեզ ընդունելս եկած ինկած եմ քու
 առջևդ, դուն ինձի շնորհք տուր, զօ-
 րացուր իմ հաւատքս, ինչու որ իմ ան-
 պատրաստութիւնս այսպիսի սրբազան
 խորհուրդ ընդունելու, հաւատոյ պակ-
 սութենէ յառաջ կուգայ: Այս տուր
 մտքիս, որ ճանչնայ թէ ո՞վ պիտի ըն-
 դունի, ինչպէս պիտի ընդունի, ու ին-
 չու համար պիտի ընդունի: Սիրտս մաք-
 րէ ամէն մեղաց աղտեղութենէն, որ քե-
 ղի արժանի բնակարան ըլլայ: Աաղա-
 շեմ տէր, որ լեզուս արձակես քու հրա-
 շալի մարդասիրութիւնդ պատմելու, ու
 բարի վարքով օրինակ տալու նախ՝ ան-
 զեղջ մեղաւորներուն, երկրորդ՝ անհա-
 ւատներուն, որ անոնք ալ սուրբ հա-
 ւատքը, ու աս հրաշալի խորհուրդը ինչ-
 պէս պէտք է նէ յարդեն. որպէս զի
 ամէն աշխարհք քեզ փառաւորէ, ու
 քու սրբազան արեանդ գինը քաւու-
 թիւն ըլլայ թէ ինձի, ու թէ ամէն մե-
 ղաւորներուն:

Ներգրութեան յստայ :

Թագաւոր թագաւորաց տէր իմ Յն,
 ես ում եմ, որ դուն ասշափ վրաս սէր
 կրցրցնես, կըհոգաս, կըխնամես, ու բո-
 լոր անութիւնդ ու մարդկութիւնդ ինծի
 կըպարգևես, որ քեզ ընդունիմ աս աղ-
 քատիկ սրտիս բնակարանը, ու քեզի հետ
 միանամ : Դուն ամէն բանի տէր ես,
 իսկ ես հող ու մոխիր ու ոչինչ եմ :
 Դուն տէր ես, և ես քու ծառադ ալ ըս-
 վելու արժանի չեմ : Դուն արարիչս ես,
 և ես ապերախտ արարած : Դուն սրբ-
 բութիւն ես ու ամենեին մաքրութիւն,
 և ես զանազան մեղօք վիրաւոր, ու դար-
 շութեամբ լցված : Արկինք ու հրեշտակ-
 ները, սերուբէք, և քերուբէք քու
 առջիդ չեն դիմանար, ու ես մեղաւորս
 քեզ ինչպէս պիտի ընդունիմ : Պետ-
 րոս առաքեալը կաղաղակէր քեզի, հե-
 ոու գնա իղմէ տէր, ինչու որ մեղաւոր
 մարդ մը եմ ես, ու ես ինչպէս թող
 տամ, որ իմ մեղուցեալ հոգիս դաս, ու
 հոն բնակիս : Յովհաննէս մկրտիչը սոս-

կացաւ՝ երբոր մկրտելու եկար նէ յոր-
դանան զետին մէջ . ու ես մեղաւորս
ինչպէս կրնամ ինքիրմէս համարձակիլ
քեզի մօտենալու՝ ու շիտոսկամ իմ ա-
նարժանութեանս համար : Երաւցընէ
պէտք է որ ես ալ հարիւրապետին հետ
ըսեմ սրտանց : Տէր՝ շէմ Բաւական՝ էլէ-
ընդ յարիւս ինձ հոցէն : Բանի անգամ
որ քեզի մերձեցայ, ու քեզ իմ քաղցր
փրկիչս ընդունեցայ, կը համարձակէի
քու հրաւերդ լսելով . որ սիրտ կուտաս
մեղաւորներուն քեզի մօտենալու, ու
քեզ ընդունելով մեղաց թողութիւն
գտնալու : Մայց հիմա ի՞նչ երեսով քու
առջևդ երևնամ, ինչու որ շատ անգամ
հազիւ թէ քեզ ընդունած էի, դար-
ձեալ նորէն մեղանչելով՝ քեզ սրտիս
մէջէն վճնտեցի . աւելի սիրեցի իմ մո-
լութիւններս քան թէ քեզ իմ անս
ու իմ բարերարս : Ի՞նչ որ իմ ապերախ-
տութիւններս մտածելու ըլլամ, ամե-
նեին յուսահատութիւն կուգայ միտքս,
ու կը կարծեմ որ, ալ ճար չիկայ քեզի
հետ հաշտուելու : Մայց գիտեմ որ քու
ողորմութիւնդ չափ չունի, թէ որ ճանչ-

նալու ըլլամ իմ սխալանքս, դիւրաւ
կրներես իմ մեղքերուս: Ասկէց ետքը
հաստատուն յոյս ունիմ, որ քուկին օգ-
նութեամբդ ալ քեզ չեմ վշտացըներ:
Գուն պատրաստ ես ինձի օգնելու, եր-
բոր իմ զօրութիւնս, ուժս, ու ապա-
ւինութիւնս դուն եսնէ՝ ով կրնայ ինձի
դէմ դնել: Թէ և երկան ատեն սովորած
ըլլամ մեղանչելու, ամենեին չեմ յու-
սահատիր. աստուծով կրնամ չար սո-
վորութեանս ալ յաղթել: Արբոր քեզ
բոլորովին ինձի տրվիր նէ, ինչ բան
կրնայ գտնուիլ, որ ինձի չիպարգևես:
Նանկ է նէ առանց երկբայելու հաս-
տատապէս կառաջադրեմ ամէն չար սո-
վորութենէս դադրիլ, և այնպէս աղէկ
ապրիլ, որ միշտ դուն ինձի հետ ըլլաս,
և ես քեզի հետ, ամէն:

Ներգործութիւնս սիրոյ:

Տէր իմ, ներէ համարձակութեանս,
որ կը յանդգնիմ քու առջիդ երևնալ,
ու ամենասուրբ հաղորդութեան առջին
քեզի հետ խօսիլ: Յանկարծ մեկէն ՚ի

մէկ կըզգամ սրտիս մէջ նոր ազդեցու-
 թիւն մը . սիրտս կըլեցնի անպատմելի
 ուրախութեամբ , մինչև ուրախութենէս
 չեմ կրնար արցունքս բռնել : Հիմա ա-
 ռաջվոնէ աւելի կըվիրաւորեն իմ սիրտս
 քու սիրոյ յիշատակներդ . քանի անգամ
 որ աչքս կըդարձնեմ ու կըտեսնեմ քեզ
 խաչին վրայ կախված , բոլոր մարմինդ
 վիրաւորած , ու արիւնով լեցված , կար-
 ծեմ որ՝ ամէն մէկ վէրքերէդ սուր սլաք-
 ներու պէս կըթռչին կուգան , ու սիրտս
 քու անչափ սիրովդ կըվիրաւորեն : Առն
 ո՛վ տէր իմ , իս փրկելու համար՝ մանա-
 ւանդ թէ քեզ ինձի պարգևելու համար
 ինչ չես քաշեր , որ բարեկամ աւելի
 սէր կրնար ցըցնել իր բարեկամին վրայ ,
 ինչպէս որ դուն ցըցուցիր իմ վրաս , որ
 ես քեզի թշնամի ալ էի : Աս ամէն բանը
 ինչո՞ւ համար քաշեցիր տէր իմ . բայց
 եթէ անոր համար , որ ես ալ քեզ սի-
 րեմ : Ասց տէր իմ աչքս , որ իս ճանչ-
 նամ , թէ ես ինչ բան եմ , կամ ո՛վ
 եմ . և ճանչնամ , թէ դուն ո՛վ ես ,
 որ այնպէս կըփափագիս իզմէ սիրվելու :
 Ահա պատրաստ եմ , ահա սիրտս յօ-

Ժար է քու սուրբ ազգեցութիւններդ
 ընդունելու, քու սիրովդ խորունկ մը
 խոցէ սիրտս, որ մինակ քեզ սիրէ: Ղուն
 ինչպէս որ իս սիրելուդ համար բոլորո-
 վին քեզ ինձի պարգևելու պատրաստ
 ես, նոյնպէս ես ալ քեզ սիրելուս՝ իս
 բոլոր քեզի կրնրվիրեմ: Չեմ կրնար
 լալէն դադրիլ, երբոր կրօնիչեմ որ քեզ
 իմ անձ ու փրկիչս վշտացուցի, դուն
 ի՞նչ կրմտածէիր իմ վրաս, և ես քեզմէ
 որչափ հեռու կրպրտըտէի: Ղուն գի-
 շեր ու ցորեկ կրսպասէիր ինձի խորանին
 վրայ ամենասուրբ հաղորդութեան մէջ.
 յուսալով որ գուցէ ատենօք զղջացեալ
 սրտիւ քեզի կրդառնամ կրնայիմ, որ-
 պէս զի սիրտս սիրովդ վառէիր: Ահա-
 ւասիկ քու սէրդ այնպէս մը իս վիրա-
 ւորեց, որ կրհրաժարիմ ամէն աշխար-
 հային ունայնութենէն, ու կրջանամ
 որ ուրիշներուն սիրտն ալ աս հրաշալի
 հաղորդութեան սիրովը բորբոքեմ: Ա-
 րանի թէ կարող ըլլայի արժանի ըլլալ
 ան շնորհքին, որ գործքով ցուցունէի
 իմ սէրս, աս խորհուրդին ճշմարտու-
 թեան վրայ արիւնս թափելով: Ղու

տէր իմ աւելցուր իմ հաւատս , յոյս ,
 ու սէրս , ու անանկ մը վառէ սիրտս քու
 սիրովդ , որ քեզ միայն սիրէ , ամէն :

Սաղմս :

Տէր հովուեսցէ զիս . և ինձ ինչ ոչ
 պակասեսցի :

Դ վայրի դալարւոջ՝ անդ բնակեցոյց զիս .
 և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝
 ակն յանդիման նեղչաց իմոց :

(Ծեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ քո
 որպէս անապակ արբեցոյց զիս :

Սեճ եղև մինչև յերկինս ողորմութիւն
 քո . մինչև յամպս ճշմարտութիւն քո :

Բարձրեալ ես դու յերկինս ան . և յա-
 մենայն երկրի են փառք քո :

Շարական :

Յանձային կայծակունան 'ի սրօրէիցն
 անհպելին անմարբապէս մերձեցաք գող
 պարտական քում խորհրդոյ . շնորհեա
 զնոյն մարբութեամբ 'ի թողութիւն մե-
 ղաց մերոց :

ԵՆԸ ԿՈՒՆԻՄ :

Ո՛վ քաղցր փրկիչ իմ Հն, կաղաչեմ քեզի, քու վերաւորած սրտիդ սիրոյն համար իմ սիրտս քու անձային սիրովդ բորբոքէ, որ աշխարհային բաներէն սիրտս հեռացընելով՝ քեզ իմ արարիչս ու տէրս միայն արժանապէս սիրեմ :

Այկուր ո՛վ քաղցր հանգիստ սրտիս ու հոգւոյս . հոս իմ սիրտս բնակէ, որ քու սիրովդ ու կարօտովդ զմայլիմ, քու անձային մսիթարութեան անուշութիւնը իս քեզի հետ կապէ, անանկ որ գիշեր ցորեկ քեզ մտմտամ . մինչև որ երանական տեսութեան արժանի ըլլալով յաւիտեանս յաւիտենից քեզի հետ մնամ :

Քուկին ներկայութեանդ ատենը ո՛վ քաղցր փրկիչ իմ, թող երկինք և երկիր լուս կենան . դուն մինակ խօսէ սրտիս մէջը ո՛վ ան իմ, ու իս լուսաւորէ, որ քեզ ճանչնամ . ինչու որ դուն միայն ամէն բանէն վեր սիրելի ու արժանի ես, որ ամէն սիրտ մինակ քեզ սիրէ :

Մի կենդանի աղբիւր անձային սիրոյ, իմ սիրտս քեզի կուտամ, դուն ստացիր անիկայ, ու ուզածիդ պէս կառավարէ. որպէս զի կարող չըլլան արարածք իս քեզմէ հեռացընել, ու քուկին անձային մխիթարութենէդ ու հոգևոր տեսութենէդ զըկել :

Մի երկնաւոր սիրելի փեսայ հոգւոյս, դուն իս քու ետեւէդ քաշէ ու առաջնորդէ. քուկին սքանչելի գինետունդ տար, ու խմցուր ինծի քուկին անձային բաժակէդ, որնոր իս սչին վրայ պատրաստեցիր, որ ամէն հաւատացեալներուն սիրտը կուրախացընէ :

Եկուր փրկիչ իմ, եկուր, իմ մինակ սէրս ու բովանդակ յոյսս. եկուր իմ մէկիկ մխիթարութիւնս, ու խօսէ սրտիս մէջ : Վրիժիւնս * * * Եւ Էմ : Եւ խօսքով իմ ամէն զգայութիւններս ուժ ու նորէն հոգի կառնեն, ու աս աշխրբիս մէջ քուկին սիրոյդ ճաշակը կըվայլեն, որնոր դուն արքայութեան մէջ քուկին սիրելի ծառաներուդ համար պահերես :

Սիրելի Հն իմ, եկուր եկուր, ես իմ սիրտս քեզի պատրաստելու ջանացի.

ճաշակեմ : Այս հողէ ստեղծած ու ոչնչէ գոյացած մահկանացու մարդ մի եմ՝ անթիւ անհամար խեղճութեամբ լի . իսկ դուն ամէնակարող անսահման մեծութիւն ես :

Արդ՝ իմ վրաս ինչ արժանաւոր բան գտար, որ քու անձառելի սիրովդ խոնարհեցար ու ինծի եկար : Ահա տէր իմ, ոչ նահապետներուն պէս կատարեալ հաւատք ունիմ, ոչ յովհաննէս մկրտչին պէս մարբութիւն ունիմ, ոչ առաքեալներուն պէս սէր ունիմ, ոչ ալ ուրիշ սուրբերուն պէս մեծ ջերմեռանդութիւն ունիմ : Աւրիշ բան չէ տէր իմ, մինակ քու անսահման գթութիւնդ ու ողորմած ըլլալդ է, որ իմ անօրէն մեղքերուս յաւիտեան չիրարկանալովդ՝ քու անպատմելի ներողութեանդ շնորհքը ցուցիր, ու մարդասիրութիւնովդ մեղքերս ջնջցիր, ու իս յաւիտենական դատապարտութենէ ազատելով՝ երկնից արքայութեան ճամբան դրիր : Ասանկ խելքէ մտքէ վեր ու մեծ շնորհքիդ համար՝ ես քեզ ինչ կերպով օրհնեմ ու փառաբանեմ : ( ) րհնեալ ըլլաս տէր

յաւիտեանս յաւիտենից : Բողոր հրեշտակները ու ամէն ստեղծած բաներդ ինծի հետ մէկ ըլլան, ու քեզ յաւիտեանս օրհնեն, գովեն, ու փառաւորեն : Տէր իմ, ուրիշ բան մը չունիմ, որ քու ըրած բարերարութիւններուդ տեղը քեզի փոխարէն հատուցանեմ. անոր համար սիրելի փրկիչ իմ, ես իս բոլորովին քեզի կուտամ կրնծայեմ, ասկից ետքը յաւիտեան քուկդ եմ . ինչ որ կուզես՝ ինչպէս որ կուզես՝ ինծի անանկ ըրէ . ես ալ քեզ յաւիտեանս յաւիտենից կօրհնեմ, ամէն :

ԵՂ ԿԵՆԷ :

Մ. հաւաստիկ տէր իմ, շիգանեցար իմ անարժան սիրտս մտնելու ու հոն բնակելու : Ինչ մեծ ու շիյուսալու շնորհքի արժանի եղայ, սիրտս քերովբէից աթոռ եղաւ, հոն բաղմերէ իմ արարիչս ու փրկիչս, որ երկինքը հրեշտակները երկրորդագութիւն կրնեն : Արլսեմ որ կը դուրցես իմ հոգիիս, հոս քեզի եկած եմ քու ամէն խնդիրքդ կատարելու . խնդրէ իզմէ ինչ որ կուզես նէ :

Տէր իմ, ինչ բան կրնամ խնդրել քեզմէ, բայց եթէ այնպէս իս քու շնորհացդ մէջը պահես, որ քեզ մէյ մ'ալ չիկորսնցընեմ: Արխնդրեմ քեզմէ ինչպէս որ կուրերը խնդրեցին, որ իմ հոգւոյս աշխրները բանաս. ու լոյս տաս ինծի, որ աղէկ ճանչնամ, թէ որչափ չար է քեզ վշտացընելը: Թէ որ քեզի հետ աւրբլելու ըլլամ, սիրտս ինչ հանգիստ կրնայ ունենալ, ո՞վ կրնայ իմ խիղճս հանդարտեցընել: Որչափ անմտութիւն գործերեմ քեզմէ հեռանալուիս, քեզ թող տալուիս, ու սիրտս արարածական բաներու հետ չափէ դուրս զբաղեցընելուիս: Ահա խոնարհութեամբ քու շնորհաց աթոռիդ առջևը ինկած կրխնդրեմ քեզմէ, որ ինծի աս շնորհքը ընես: Գու՛ն որ այնչափ իմ ետեւէս պտրտեցար, իմ խղճմտանքս այնչափ բարի աղգեցութիւններով դրդեցիր, ու բախացար որ ես ալ զղջումի եկայ, ճանչցայ իմ սխալանքս ու իմ վրաս քուկին ունեցած անհուն գթութիւնդ. հիմա ալ արժանի սեպեցիր ինծի հետ միանալը:

ու ուղեցիր, որ քեզմէ մասնաւոր շնորհք
ալ խնդրեմ :

Մի տէր, քեզմէ ՚ի զատ ինչ խնդրեմ,
քեզմէ աւելի սիրելի ուր գտնեմ, եր-
բոր դուն քեզ բոլորովին ինձի տալէն
ետքը՝ ինչ բանի կարօտութիւն կրնամ
ունենալ : Մյնչափ հիւանդներ՝ ցաւա-
գարներ քու հանդերձիդ միայն դպչե-
լով կը բժշկվէին . հիմա ես նոյն իսկ
բժշկութեան աղբիւրը սրտիս մէջը ու-
նիմ . ամէն շնորհաց տէրը ինձի եկեր
է, ու երկնից արքայութիւնը իմ ներսս
փոխադրվերէ : Այլ անհասանելի ան-
ային բարութիւն, ո՞վ անճառելի ողոր-
մութիւն : Ասողաչեմ տէր իմ, կաղաչեմ,
աս անպատմելի սէրս վըայէս մի պակ-
սեցըներ, ու յաւիտեան իզմէ մի զատ-
վիր, ու քեզ տեսնելու ալ իս արժանի
ըրէ, ամէն :

ՄԵԼ ԿԵՂԵՄ :

Այլ մարդասէր Հն փրկիչ իմ, թող
երկինք և երկիր քուկին անսահման
դժութիւնդ ու ողորմութիւնդ գովեն .

ամէն մէկ սրտիս շարժումը քեզ անգաղար օրհնեն. ամէն հոգւոյս կարողութիւնները քէնէ գոհանան: Ա՛յլ եմ ես, որ դուն իմ աղքատ սրտիս բնակարանը այցելութեան եկար:

Վեղի հետ տէր իմ, չիքակվելու սիրոյ կապով իս կապէ. դուն ո՛վ բարեգութ փրկիչ իմ, քու սուրբ շնորհքիդ օծութիւնը հեղ իմ սրտիս վրայ. որ քու սուրբ սէրդ վառէ բոբբոքէ իմ բոլոր հոգւոյս կարողութիւնները:

Ա՛յլ անմեղ գառն անձ, որ ինձի համար մեռար. քու կին արդիւնքդ իմ հոգւոյս աղտերը լըվայ, հին մարդը մեռցրնէ, սիրտս նորոգէ, որ դուն մինակ յաւիտեան բնակիս:

Ա՛յլ ուրախութիւն սրտիս, այսօր քու կին անարժան ծառայիդ հոգին ուրախացուր երկնային մսիթարութիւնովդ: Սիրտս քու սուրբ շնորհքիդ ցօղովը ցօղէ, ու պաղչտրկէ. պարգևէ ինձի ան շնորհքը, որ սուրբ ուրախութեամբ ու ներքին սիրով բոբբոքած՝ արցունք թափելով մսիթարովիմ:

Ա՛յլ սէր իմ յաւիտենական, որ իս

երբէք չես մօռնար, դուն իմ ետեւս
ինկար, իս փնտռեցիր, որպէս զի յաւի-
տեան շիկորսըվիմ, տուր ինձի սերով-
բէներուն ու քերովբէներուն վառած
սէրը, որ քուկին ողորմութեանդ մար-
դասիրութեանդ համար կարող ըլլամ
արժանապէս գոհանալ:

Ո՛վ գթած է՞ս, իմ կուրութիւնս
լուսաւորէ, որ քեզ ու քու սքանչելի
սէրդ ճանչնամ, ու ամէն աշխարհային
բաները քու սիրոյդ համար արհամար-
հեմ: Իս քու սուրբ վիրօքդ զօրացուր,
որ ոչ ոք իս քեզմէ բաժնելու կարող
ըլլայ:

Միրելի փրկիչ իմ, տես հողւոյս աղ-
քատութիւնը, ու քուկին պարգևներովդ
հարստցուր: Տուր ինձի քուկին խոնար-
հութիւնդ, համբերութիւնդ, հնազան-
դութիւնդ, հեղութիւնդ, ու սէրդ: Ես
ամէն առաքինութիւնները սրտիս մէջը
տպաւորէ տէր իմ, ու քուկին երկնային
օրհնութիւնովդ իս լեցուր, որ բոլորո-
վին քեզի արժանի ըլլամ:

ԸՆԴՈՒՄ Ե՛ :

Այլ՝ բարեգութ տէր իմ ՀՅՍ ՔՍ, ի-
րաւցընէ մեր մարդկային բնութենէն վեր
է մեզի ըրած բարերարութիւնդ. ույ
կրնայ համարձակիլ՝ որ աս ահեղ սուրբ
խորհուրդիս մօտենայ. որովհետեւ աս
խորհուրդը ընդունելու համար մեծ ար-
ժանաւորութիւն պէտք է. իսկ ես ամէն
կերպ արժանաւորութենէն զրկուած եմ:
Սակայն գիտեմ տէր ու կրխոստովանիմ,
որ մինակ քու ողորմութեանդ շնորհքն
է: Բայց գիտես ողորմած տէր իմ, որ
ամէն կողմանէ տկար ըլլալովս՝ ես ին-
քիրմէս կարող չեմ քեզի արժանաւոր
պատիւ ու մեծարանք ընելու, անոր հա-
մար կրխնդրեմ տէր իմ ՀՅՍ. իմ սրտիս
քու անային սուրբ սիրոյդ շնորհքը
տուր, որ անով վառվիմ, բորբոքիմ,
հոգւովս ու մարմնովս իս քեզի հաճոյա-
կան պատարագ մատուցանեմ:

Մհա տէր, քու ամենատես աչքիդ
առջևը կեցերեմ, սրտիս ամէն մէկ կող-
մը կրտեսնես. ու ինչ բանի կարօտ ըլ-

լալս դուն ինէ աղէկ գիտես, որ աս
աշխրքիս ճամբորդութեանը մէջը անոնց-
մով արքայութիւն հասնելու կարող
ըլլամ : Տէր, ոտմըներուս ուժ տուր,
որ մեղքի ու դժոխքին ճամբէն փախչիմ,
ու արդարութեան ճամբէն երթամ :
Չեմ մըներուս զէնք տուր, որ չար սա-
տանային փորձանքներուն յաղթեմ . ու
բարի գործքերու ետեւէ ըլլալով հաճո-
յական արդիւնքներ ժողովեմ : Աիրտս
ալ սատանային ցանած որոմներէն մաք-
րէ, ու սուրբ պատուիրաններդ տնկէ
սրտիս մէջը, որ միշտ քու կամքդ կա-
տարելով քեզի հաճոյ ըլլամ : Մկանծ-
ներս ալ գոցէ, որ աս աշխրքիս խարե-
բայ ձայները չիլսեն, ու սիրտս անոր
խրատներուն ու սիրոյն չիդարձընեն :
Վի տէր իմ ՀՅ, աշխրներուս ալ քու
սուրբ երկիւղդ պահապան դիր, որ աս-
կից ետքը չըլլայ թէ անվայել նայուած-
ներու հետ ըլլան . ու անանկով չըլլայ
թէ իմ սիրտս կամ ուրիշին սիրտը չա-
րութիւնով մը վիրաւորեմ : Ա երջա-
պէս տէր իմ, ինծի պէտք եղած բանե-
րը դուն աւելի աղէկ գիտես . ահա ես

քուկգ եմ . դուն իմ յախտենական
փրկութիւնս կուզես , ուստի դուն քու
ուզածիդ պէս իս ճամբայ դիր , իս առա-
քինութիւնով զարդարէ , որ քեզի հա-
ճելի ու սիրելի ըլլամ , ամէն :

ՄԵՆ ՊԵՆՔ :

Անբաւ գոհութիւն կրմատուցանեմ ո՛վ
տէր իմ ողորմած , որ քուկին անսահ-
ման բարութիւնդ ու ողորմութիւնդ իս
շարժեցին , որ համարձակեցայ քեզի այ-
ցելութիւն ընելու , ու քեզ իմ սրտիս
ընակարանը ընդունելու : Ա՛յ մարդա-
սէր փրկիչ իմ , իմ սրտիս մխիթարու-
թիւնը դուն ես , ու հոգւոյս կատար-
եալ խաղաղութիւնը : Անբաւցընէ թէ որ
իմ անարժանութեանս նայելու ըլլամ ,
պէտք է որ՝ պետրոս առաքեալին պէս
ես ալ կանչեմ : Հեռու գնա իզմէ տէր
իմ , ինչու որ ես մէկ մեղաւոր մարդ մը
եմ : Տայց ո՛վ փրկիչ իմ , թէ որ դուն
իզմէ հեռանալու ըլլաս , ինչ կըլլայ իմ
վիճակս (հալս) . ես որո՞նք գիմեմ , ուս-
կի՞ց շնորհք խնդրեմ . ո՛վ կրնայ իմ

սիրտս կատարեալ մտիթարել, ո՞վ իմ
 աղքատութեանս օգնել: Վեզմէ հրա-
 ժարիլը դժոխքէն ծանր է, իսկ քեզի
 հետ ըլլալը՝ արքայութիւն է, անոր հա-
 մար ահիւ և դողութեամբ քեզի մերձե-
 ցայ, ու խոնարհութեամբ սուրբ սեղանդ
 դիմեցի: Վխտեմ որ շատ սիրելի է քեզի
 սրտի մաքրութիւնը, դուն որ հաճեցար
 այսօր իմ սիրտս բնակիլ, ու սուրբ մար-
 մինդ և արիւնդ հիմա ինձի պարգևեցիր,
 դուն մաքրէ իմ սիրտս, ու քեզի ար-
 ժանի բնակարան պատրաստէ: Թող մի
 տար՝ որ սիրտս անմաքուր ու երկրաւոր
 սիրով վառվի, միայն քու սէրդ բորբոքի
 իմ սրտիս մէջը: Նաւական ըլլայ անցած
 ատենվան գործածներս, ինչ որ քեզի
 դէմ ըրի նէ, դուն ներէ, քաւէ, ու ալ
 մի յիշեր, և ինձի ալ ուժ տուր, որ ես
 ալ դանիմ: Հիմա կիմանամ, որ որչափ
 քաղցր է քեզ սիրելը, ու որչափ դառն
 է քեզմէ բաժնրվելը: Թէ որ իմ աչ-
 քիս կաթիլ մը արցունք պարգևելու ըլ-
 լայիր, որ սրտանց լայի քեզ վշտացընե-
 լուս համար, ինձի մեծ մտիթարութիւն
 կրսեպէի, թէ որ լալը մինակ սոչափ մտի-

Թարական է . անանկ է նէ ինչ անպատ-
 մելի ուրախութիւն կըլլայ ինծի , երբոր
 կարող ըլլայ սիրտս ուրախանալ քեզի
 հաճոյ ըլլալու համար : Ղուն արժանի
 բրիւր իս աս երջանիկ բոպէին . մեծապէս
 շնորհակալ եմ տէր , որ ինծի լոյս տը-
 վիր ճանչնալու իմ անցեալ թշուառու-
 թիւնս , ու քեզ կորսնցընելու համար
 զղջալու : Ղաւ դուն իսկ եկար իմ սիրտս
 բնակեցար , որպէս զի դուն իս սիրես ,
 ու ես ալ քեզ : Ղհաւասիկ իմ բոլոր
 ուրախութիւնս՝ ի յիս է . արքայութիւնը
 ու յաւիտենական կեանքը իմ սրտիս մէ-
 ջը կըկրեմ , անս ու իմ ամէն բանս : Ղուն
 շնորհէ , որ քեզ սրտիս մտիթարու-
 թիւնը միշտ ինծի հետ ունենամ . ար-
 թընցուր իմ թմրած սիրտս , ու քու երկ-
 նային սիրովդ բորբոքէ . աչքս ալ լուսա-
 ւորէ , որ աս ահաւոր խորհուրդիս կարող
 ըլլամ նայիլ . ու ինծի զօրութիւն տուր ,
 որ աներկբայ հաւատով հաւտամ , որ
 աս հրաշալի հաղորդութեան խորհուր-
 դիս մէջը՝ դու նոյն ինքն Հն Ղն որդի
 ան բոլոր անութիւնովդ ու մարդկու-
 թիւնովդ ճշմարտապէս ու կատարելա-

պիտի հանեմ, կամ ինչպէս պիտի կարող ըլլամ արժանապէս քեզ պատուել : Դու տէր իմ գիտես իմ ազգատութիւնս, քեզի ընծայ տալու ուրիշ բան չունիմ, բայց եթէ իմ ազատութիւնս իմ կամքս : Դուն քեզ բոլորովին ինձի տրվիր, ու կուզես որ ես ալ իս բոլորովին քեզի տամ : Նոր համար իմ զգայութիւններս քեզի կընրվիրեմ, ու ուրիշ բանի համար չեմ բանեցըներ, բայց եթէ քու հաճոյքդ աս աշխրբիս մէջ կատարելու : Մը աշխրբիս ուրախութիւնը կամ զբօսանքը անանկ կընայ մարդուն սիրտը բանալ, ինչպէս ան հոգևոր զբաղարձութիւնը, որնոր դուն կըպարգևես սիրելի ծառաներուդ քուկին ամենասուրբ հաճոյքդ կատարելուն համար :

Արմատուցանեմ քեզի նաև բոլոր հոգևոյս ու մարմնոյս կարողութիւնները, ու գլխաւորաբար կամքըս, որ ամենեկին քեզի հպատակ ըլլայ, իմ յիշողութիւնս ուրիշ բանի ինձի չիժառայէ, բայց եթէ քուկին ինձի ըրած երախտիքդ՝ ու ցըցուցած սէրդ յիշեցընելու : Միտքս ուրիշ բան չիմտածէ, բայց եթէ քուկին

անասհամանելի կատարելութիւնը, որ
անդադար ինծի բարիքներ կրչնորհես :
Աստուծոյ ուրիշ բանի համար ինծի չիծա-
ռայէ, բայց եթէ քեզ մինակ անսու-
փրկիչըս ամէն բանէն աւելի սիրէ, ու
քուկին անսուփրկի արդար կամացդ միշտ
համաձայնի : Այսպիսի հաստատուն ա-
ռաջադրութեամբ իս ու բոլոր ունեցածս
քեզի կրմատուցանեմ ով փրկիչ իմ, ըն-
դունէ իմին դրսի ու ներսի զգայարանք-
ներս, իմ խորհուրդս, բաղձանքս, յո-
ժարութիւնս, ազատութիւնս, ու ամէն
մարմնոյս անդամները, ու հոգւոյս կա-
րողութիւնները, իբրև մէկ ընծայ մը,
որնոր ինքիրէն բան մը չէ, բայց զօրու-
թեամբ քուկին արդիւնքներուդ, քեզի
հաճոյ ու ընդունելի է :

Ինդունէ տէր իմ աս մեղաւորին ող-
ջակէզը. խրկէ երկինքէն իմ վրաս սուրբ
հոգւոյն անշիջանելի սիրոյ կրակը, որ
վառէ, սրբէ, ու քաւէ աս ընծայովս ինչ
որ անհաճոյ է քուկին ամենասուրբ աշ-
վըներուդ. որպէս զի աս օրվընէ ետքը
ես բոլորովին քուկդ ըլլամ, ու միշտ
քու կամբդ կատարեմ :

Ո՛վ ամէնօրհնեալ սրբուհի կոյս Սա-
րիամ, կաղաչեմ, որ աս իմ անարժան
ընծաս քուկին արժանաւոր ձեռքովդ
ամենասուրբ երրորդութեան առջևը հա-
նես: Գուն բարեխօս եղիր, որ աս ըն-
ծաս ընդունելի ըլլայ. ու ինծի համար
շնորհք ալ խնդրէ, որպէս զի տկարու-
թիւնս զօրանայ, որ կարող ըլլամ մինչև
ետքի շունչս ան հաւատարիմ գըտնըվիլ,
ամէն:

Սաղմոս:

Գոհացայց զքէն տէր՝ բոլորով սրտի-
ւմով պատմեցից զամենայն սքանչե-
լիս քո:

Ուրախ եղէց և ցնծացայց ՚ի քեզ. սաղ-
մոս ասացից անուան տեառն բարձ-
րելոյ:

Խոստովան եղէց քեզ տէր, զի լուար
ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն:

Եւսօր է զոր արար տէր, եկայք ցնծաս-
ցուք և ուրախ եղիցուք ՚ի սմա:

Ե՛՞՞ իմ ես դու, և խոստովան եղէց
քեզ. ան իմ ես դու՝ և բարձր ա-
րարից զքեզ:

Յաւիտեան ոչ մտացայց զարդարու-
թիւնս քո զի նոքօք կեցուցեր զիս :

Երբ :

Թագաւորն արարածոց՝ զհացն կենաց
եւ քաղցիւրոց . և զբաժակն ուրախարար՝
որք յաղամայ տրտմեցելոց . այս նոր
ուխտ է իմոյ արեան՝ փոխան հնոյ ուխ-
տին արեանց . զոր յիշատակ իմ առ-
նիցէք մինչև եկից ես միւսանգամ : Ժողովեալքս
'ի քէն հայցեմք՝ ընդ ժողովեալ մետասանին .
յոր զկենարարըդ քո մարմին՝ բաշխեալ ետուր ընդ բաժակին .
չնորհեաւ և մեզ տէր ընդ նոսին՝ հաղորդ
լինիլ քում սեղանին . կենաց հացիդ՝
յոր փափագիմք՝ և ըմպելոյդ ում ծա-
րաւիմք :

Եւ աղբի :

Եւ տէր , ինչպէս կրլար , որ քեզ մի-
նակուկ գանայի , բոլոր սիրտս քեզի բա-
նայի , ու քեզմով զմայլէի , ինչպէս որ
սիրտս կըփափագի , անանկ որ անկից ետ-

քը մարդ մը իս շանարգէր, ու ամենեին ստեղծուած մ'ալ իս շիշարժէր, կամ բնաւին ինծի շինայէր, այլ մինակ դուն հետս խօսէիր, ես ալ քեզի հետ խօսէի. ինչպէս որ սիրելին սիրելիի հետ կըխօսի՝ ու բարեկամը բարեկամի հետ կապրի: Աս կաղաչեմ, ու ասոր կըբաղձամ, որ բոլորովին քեզի հետ միաւորովիմ, սիրտս ամէն արարածական բաներէն ետ դարձընեմ, ու սուրբ հաղորդութիւնը առնելով քանի կերթամ նէ՛ երկնաւոր մտածութիւններուն անուշ համը սրտիս մէջ զգամ:

Տէր, երբ պիտի ըլլայ, որ բոլորովին քեզի հետ մէկ ըլլամ, ու ես իս բոլորովին մոռնամ: Տէր շնորհք ըրէ, որ դուն քովըս ըլլաս, ես ալ քովըդ ըլլամ. ու անանկով միատեղ մնանք:

Տէր, բիւր հազար սիրելիներուն մէջէն ընտրելով սիրելի դուն ես. կուզեմ որ՝ բոլոր կեանքիս մէջը քու քովըդ բնակիմ: Եւ խաղաղարարս դուն ես. ամենակատար խաղաղութիւնը, ու ճշմարիտ հանգիստը քու քովըդ է. քէնէ դուրս աշխատանք՝ ցաւ՝ ու խիստ մեծ

ողորմելութիւն է : Ղոււն ծածկրված ան-
 ես , ու ամբարիշտներուն հետ բան
 գործ չունիս , խոնարհներուն ու պար-
 զամիտներուն հետ կրխօսակցիս : Ա՛հ
 սէր , քու հողիդ ինչ անուշ հողի է .
 որ քու անուշութիւնդ զակրններուդ
 ցրցունելու համար՝ երկինքէն ինջած
 հրեշտակային հացով զիրենք կրկերակ-
 րես : Ա՛ս ինչ անպատմելի շնորհք է ,
 աս ինչ զարմանալի խոնարհութիւն է ,
 աս ինչ անհուն սէր է . որ մարդոց
 եղաւ : Բայց աս մեծ շնորհքիս ու սի-
 րոյս համար իմ տիրոջս ինչ հատուցում
 ընեմ : Աւրիշ հաճոյական բան մը չու-
 նիմ տիրոջս ընծայելու , մինակ բոլոր իմ
 սիրտս կատարեալ իրեն հետ կըմիաւո-
 րեմ : Ա՛հա միայն բաղձանքս աս է ,
 որ սիրտս քեզի հետ միաւորի , ամէն :

Ա՛ղօ՛ւր՝ — Յի՛ վառն Բարի՛ Տահո՛ւտն հա-
 ղըրդո՛ւլե՛նէն Երբը :

Աղորմած փրկիչ իմ Յի՛ , աս աշխարհիս
 վրայ մեր կեանքը ինչ է . բայց եթէ
 խոտ մը կամ ծաղիկ մը , որ այսօր կը-

բուննի կրբացվի մէյմ' ալ վաղը կը թող-
մի ու կը շորնայ : Արդ ասանկ կեանք մը
ունենալէս ետքը, ես իմ յոյսս իմ կեան-
քիս վրայ ինչպէս դնեմ . ահա մարդ
մը չիկայ, որ մինակ օր մը ապրելուս հա-
մար ինձի խօսք տայ : Ա՛վ կրնայ տէր
իմ քու յաւիտենական վճռիդ խելք
հասցընել ու գիտնալ՝ թէ որ մարդուն
վախճանը ե՛րբ պիտի ըլլայ : Ասոր հա-
մար տէր իմ, կարելի է՝ որ աս ետքի
անդամը ըլլայ, որ իմ արժանաւորու-
թենէս դուրս քեզ իմ աղքատ սրտիս
բնակարանը հրամցուցի . ու քու սուրբ
անմահ մարմինդ ճաշակեցի : Արպաղա-
տիմ քեզի, ու կաղաչեմ բարի Հիս, որ
աս սուրբ հաղորդութիւնը որ առի, վեր-
ջին թոշակի տեղ առած ըլլամ : Դուն
ո՛վ ողորմած տէր, քու անչափ ողոր-
մութեամբդ ինձի ճամբու պաշար (նա-
վալէ) եղիր . մինչև կեանքիս ետքը շուն-
չը իս պահէ, ինէ մի դատվիր, ու ձեռքդ
վրայէս մի վերցընել : Հիշէ տէր իմ,
որ դուն ըսիր, թէ ո՛վ որ իմ մարմինս
կը ճաշակէ՝ յաւիտեան կեանք կունենայ :
Սատանային ալ սաստէ, որ սակից ետքը

ինչուկ որ մեռնիմ նէ՛ իմ քովըս չիմօ-
տենայ . ինչու որ ես իս քեզի տրվի , ու
յոյսս բոլորովին քու վրագ դրի . ու դուն
ալ քու ձեռքովդ իմ վրաս խաչակնքէ ,
թէ որ նենդութիւնովը վրաս վաղե-
լու համարձակի նէ , քու ողորմած ձեռ-
քիդ գաղտնի անային զօրութեամբը ա-
մրչնալով՝ քովէս հալածվի : Մտկից ետ-
քը՝ քիչ ապրիմ շատ ապրիմ , դուն
փրկիչ իմ է՛ս միշտ իմ հետս եղիր .
որ մեռնելու ատենս ալ՝ հողիս քուկին
ձեռքդ աւանդելու կարող ըլլամ . ու
դուն ալ տէր իմ , քու գթած ու անուշ
նայուածքովդ իս մտիթարես . ու երկ-
նային արքայութեան մէջ արդարներուն
հետ իս դասես , որ անոնց հետ միատեղ
քեզ յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեմ
ու փառաւորեմ , ամէն :

Եղօ՛ւր յեշտութեամբ շարշարանայ՝ Քնի :

Ո՛վ պատուական արիւն Քնի , որ սաս-
տիկ նեղութենէն ու տրամութենէ հող-
ւոյն քրտինքով թափվեցար բովանդակ
մարմնոյն . ուրախ եմ որ աս անմահա-

բար բաժակին մէջ կատարելապէս ամփոփված ես, ու ամէն հաստատացելոց երկրպագութիւն կրնդունիս: Վհա երեսի վրայ գետինը ինկած խոնարհութեամբ քեզի կերկրպագանեմ ու կօրհնեմ. կաղաչեմ քեզի ով արիւն Հնի, որ իս յաւիտենական նեղութենէն ու արտամութենէն ազատես, որ մեղքերուս համար բիւր անգամ արժանի եղայ:

Ով հրաշալի մարմին Հնի, որ անգութ զինվորներուն ձեռքը անչափ նախատինք ու շարշարանք քաշեցիր. գրեխէն մինչև ոտքդ ողջ տեղ մը չէր մնացեր, բոլոր ցաւերու մէջ ինկած էիր. հիմա աս սուրբ սեղանիս վրայ քեզ կրպաշտենք, ու կը յարգենք, որ աշխարհիս մեղաց քառութեան ու թողութեան համար կրբաշխուիս:

Ով ազնիւ բաժակ տեառն իմոյ Հնի ան պատուական արիւնով լցված, որնոր իմ փրկիչս խիստ ծեծին տակը վերաւորեալ մարմնէն թափեց. նաև ան անգին արիւնովը՝ որնոր անձային գլուխը փուշերով խոցված ատենը թափվեցաւ. կաղաչեմ տէր իմ, լուսի ու սրբէ իս

աս անձային արեան հեղեղովը, որ բոլորովին քուկին սիրովդ բորբոքիմ, որ իմ սիրոյս համար այնչափ սաստիկ ցաւերով թափվեցար :

Վ՛վ երկնային հաց հրեշտակաց, որ դուն խաչիւ հնձվեցար, ու քուկին մահուամբդ բոլոր աշխարհք լիացուցիր շնորհօք, արժանի ըրէ իս այսօր քու չարչարանքիդ արդիւնքը վայելելու 'ի կեցութիւն հոգւոյ իմոյ :

Վ՛վ ամենասիրելի ՀՅ՛ս, որ աս սրբազան բաժակին մէջը քուկին սուրբ արիւնդ դրրիր, որնոր խաչին վրայ դամված ատենդ անձային ձեռքերէդ ու ոտվըներէդ աղբիւրի պէս վաղցուցիր : Ա՛ս պատուական արիւնովդ կրկնդրեմ տէր իմ հոգւոյս ազտօտութիւնը մայրես, որ հինգ զգայարանօքս քու սուրբ պատուիրաններուդ դէմ գործերեմ, ու շնորհք ալ տաս ինձի, որ աս փրկաւէտ բաժակը սրբութեամբ ու արժանապէս ընդունիմ, ու սուրբ չարչարանքներուդ յիշատակը յաւիտեան չիմոռնամ :

Վ՛վ անմեղ խոցված կողին ՀՅ՛ի, ո՛վ խորք անձային ողորմութեան, իս մէջըդ

պահէ, ու վիրաւորեալ սրտիդ մէջ տեղի տուր ինձի՝ որ յաւիտեանս քեզմէ չերաժներվիմ :

Մի Յն, ընդունէ աս ետքի աղաչանքս ալ, որ սուրբ գերեզմանիդ վրայ ինկած ըլլով կը պաղատիմ : Վի խաչեցեալ տէր իմ և անձ իմ, սրբէ աս իմ հոգւոյս գերեզմանը, ուր որ քուկին անձառելի խոնարհութեամբդ մտար, որպէս զի որչափ որ հոն կը կենասնէ՝ քեզի արժանաւոր բնակարան ըլլայ : Ալ ինչպէս որ արիմաթեան վիմափոր գերեզմանին մէջը ուրիշ հիշ մէկը չիմըտաւ՝ ոչ առաջ և ոչ ետքը, ասանկ ալ կաղաչեմ ո՛վ ողորմած Յն, որ իմ սրբտիս գերեզմանը ասկից ետքը հիշ մէկը չիմտնայ, ու չապականէ. այլ սուրբ ունոր պահէ տէր իմ միայն քեզի համար՝ ի փառս անուան քո՝ ի յաւիտեան, ամէն :

ԼՂՕԹԻՔ

ՏԵՐՈՒՆԵԿԵՆ ՏՕՆԻՅ

ԵՒ

ԸՌՍՈՒՐԻՍ:

Դ ԿՕՆԻ ԶՆՆԳԷՄՆ ՎՔԱԷ:

Ո՛վ անձային սիրուն մանուկ, ահա հա-
ւատոյ աչքովս կրտսնամ զքեզ պսօր
անշուք սյրի մէջ ծնած, խանձարուրով
անբաններուն մսուրը դրված: Արմեր-
ձենամ ես ալ անմեղ հովիւներու հետ
քեզի երկրպագութիւն ընելու: Ո՛վ ան-
հասանելի բանդ անձ, աս ինչ խեղճ կեր-
պարանք մտերես, երկինքը սերովբէնե-
րը ու քերովբէները դողալով համարձակ
երեսդ նայելու չէին իշխեր, մարդիկ
քեզ թողուցերեն, հիչ մէկը քեզ չէ
ընդունած. անոր համար դացեր անբան
կենդանիներու ախոռի մը մէջ անանկ
աղքատօրէն ծներես, ու մսուրը պառ-

կեր ան ցուրտ ատենը՝ մարդոց կուրու-
թեան ու ապերախտութեան վրայ կու-
լաս: Յիւրդն էին, և իւրդն զնոս ոչ ըն-
խուլան:

Ո՛վ ցանկալի մանուկ Յս, ահա ամէն
բանէն աւելի սիրտս քեզի կրբաղծայ,
ու քեզ կուզէ: Ահուր տէր իմ Յս,
քու շնորհօքդ իմ սրտիս մէջը ծնիր:
Թէպէտ խիստ անզարդ ու անվայելուչ
է սրտիս բնակարանը, ու քեզ ընդու-
նելու արժանաւոր տեղ մը չունիմ. բայց
տէր իմ, աշխարհային բաներէն բոլորո-
վին պարապ է, մէջը ուրիշ բան չե՛ս
գտնար, միայն քեզի համար պատրաս-
տած այր (մաղարա) մը: Աուն քու երկ-
նային շնորհքներովդ մէջը զարդարէ,
ու սուրբ սիրովդ վառէ բորբոքէ սիրտս,
որ ամէն սիրոյ պաղութիւնները վերնան,
որ չըլլայ թէ քուկին գալստեանդ ար-
գել մը դնեն: Անդարձակէ լեզուս, որ
այսօր հրեշտակներուն հետ քեզ փառա-
բանեմ. քեզի փառք տամ. փառք ՚ի
բարձունս այ: Հաղար փառք ու գո-
հութիւն քեզի փրկիչ իմ Յս, որ իմ
փրկութեանս համար երկինքէն ինջար,

մարմին առիր, ու աղքատ ախոռի մը մէջ
ծնար :

Ահա երջանիկ այրին մէջ սուրբ մը-
սուրիդ առջին դետնի վրայ ինկած՝ կա-
ղաչեմ քեզի ամենասիրելի մանուկ Յն,
անուշ աչքներովդ մէյմը ինձի նայէ,
ու մտիթարէ սիրտս : Տուր ինձի ան ե-
ռանդը, որնոր ունէր ամենասուրբ մայրդ
ու սուրբ յովսէփը՝ երբոր քեզ կրտս-
նէին մտուրի մէջ իրենց առջին : Տուր
ինձի ան սուրբ միամտութիւնը երջանիկ
հովիւներուն, որ ես ալ քեզ գտնելու,
քեզ տեսնելու արքայութեան մէջ ար-
ժանի ըլլամ, ամէն :

Երգական :

Ի հօրէ ծագեցար լուսաւորել զարա-
րածս . արդարութեան արեգակն տէր
փառք քեզ : Օնար ՚ի յայրին ընծայ-
եցար բեթլէհէմ, արդարութեան արե-
գակն տէր փառք քեզ :

Նոր ուրի :

Ահա դետինը ինկած խոնարհութեամբ
կերկրագագանեմ քեզի ով ամենակարող

անձ իմ, ու անբաւ գոհութիւն ու օրհ-
 նութիւն կրմատուցանեմ քուկին ան-
 թիւ անհամար ըրած բարերարութիւն-
 ներուդ համար, որ իս իմ արժանաւո-
 րութենէս դուրս ամէն կերպ հոգւոյ խո-
 մարմնոյ փորձանքներէն անվնաս պա-
 հելով՝ ողջ առողջ հասցուցիր ասնոր տա-
 րեգլխուս: Հազար փառք քեզի ողոր-
 մած անձ իմ, որ գթած հօր պէս քու ո-
 ղորմութիւնդ վրայէս պակաս չորիւր. թէ-
 պէտ ես շատ անգամ ապերախտ գտնը-
 վեցայ քեզի, բայց դուն իմ անղգամու-
 թեանս ներեցիր: ( )ր մը չխտեսայ՝ որ
 քեզմէ մասնաւոր զանազան բարիքներ
 չընդունիմ, բայց ես օր մը գոնէ քեզի
 արժանապէս չիծառայեցի: Դուն իս
 անկեցիր սուրբ եկեղեցւոյ մէջ, ու ա-
 մէն հարկաւոր հոգը տարիր: Քուկին
 սուրբ ազգեցութիւններդ անպակաս
 դրդեցին իմ խղճմտանքս. հոգւոյն սրը-
 բոյ շնորհքներովը մտքիս խաւարը լու-
 սաւորեցիր, ու իմ հոգւոր հօրերուն
 խրատներովը շատ անգամ իս քեզի կան-
 շեցիր, որ չըլլայ թէ յախտեանս կոր-
 սրվիմ:

Արխոստովանիմ տէր իմ, որ բաւական պտուղ չունիմ քու անձութեանդ առջին հանելու, ու քեզի ընծայ մատուցանելու: Թէ որ իզմէ խիստ համար պահանջելու ըլլաս, ինչ կըլլայ իմ բանս: Խրաւցընէ արժանի եմ, որ ան սոսկալի վճիռը ինձի համար ալ զրուցես: Թէ կտրեցէք ատ ծառը, ինչու համար պարտապ տեղ երկիրը կըխափանէ իմ հոգւոր պարտեղիս մէջ:

Բայց գիտեմ տէր, որ դուն երկայնամիտ ես ու բազումողորմ, ըրածներուս կըհամբերես ու թողութիւն ալ կընես. ինչու որ աւելի կուզես՝ որ ես գանամ, քան թէ կորսրվիմ: Ահա սուրբ կոյս Աճածնայ բարեխօսութեամբը հաստատ կառաջադրեմ ու կըխոստանամ, որ բոլոր աս նոր տարին ջանամ մեղքէ զգուշանալ, ու բարի ապրիլ: Աուն ողորմած տէր, թափէ երկինքէն իմ վրաս ամէն երկնային օրհնութիւնները. հոգւոյն սրբոյ շնորհքովը իս լեցնէր, ու օրհնաբանեալ սուրբ կոյս տիրամօր պաշտպանութիւնը շնորհէ ինձի, որ բոլոր տարին ՚ի փառս քո անցընեմ:

Շարական :

Ի քեզ եմք ապաւինեալ Վսի մայր
 ւյ մերոյ : Ար քան զարեգակն պայծա-
 ռագոյն Սարիամ , մի դադարիր բարե-
 խօսել վասն մեր , Վսի մայր ւյ մերոյ :

Ի Գօնի անուանադրո-լէ-տն Յնի :

Ով երկրպագելի քաղցր անուն Յնի ,
 ով ամենասիրելի Յն , ահա խոնարհու-
 թեամբ սրտի երեսի վրայ ինկած եր-
 կրրպագութիւն կընեմ քեզի , ու սրտանց
 կըխոստովանիմ , թէ դուն ես տէր իմ
 Յն՝ մեր ճշմարիտ փրկիչը : Ով ահաւոր
 անուն , ով բաղձալի Յն , աս սուրբ
 փրկիչ անունովդ մեզ ամէն փորձանք-
 ներէն խալըսէ . դուն յուսահատած հո-
 դիներու քաջալերութիւն , դուն ցաւա-
 դին սրտերու մխիթարութիւն , դուն մե-
 ղաւորներու փրկութիւն : Արպաղատիմ
 քեզի դէմ ով բարի Յն , որ սյսօրվան
 թափած պատուական արիւնովդ մեզ քե-
 րուս աղտեղութիւնը մաքրես , ու քու

սուրբ անուանդ զօրութիւնը վրայէս ան-
պակաս ընես :

Վուն խոստացար տէր իմ Հօ, թէ
ինչ որ քու սուրբ անունովդ խնդրելու
ըլանք անտարակոյս ընդունինք : Աա-
ղաչեմ քեզի միջնորդութեամբ ամենա-
սուրբ մօրդ, ամէն մեղքի առիթներէն
իս պահէ, ու ամէն փորձանքներէն իս
աղատէ, ու մասնաւոր շնորհք ալ տուր,
որ չար կիրքերս մէկդի ձգելով առա-
քինութիւններու ետեւէ ըլլամ, բարի
ապրիմ : Նայց ամէն բանէն աւելի աս
շնորհքը կրխնդրեմ քեզմէ ով փրկիչ
իմ Հօ, որ մեռնելու ատենս աս սուրբ
անունդ մտիթարութիւն ըլլայ ինձի, ու
ան ետքի նեղութեանս ատենը իս դժո-
խային թշնամիներու ձեռքէն փրկէ, ու
օգնութիւն հասիր ինձի, որ չըլլայ թէ
գերի ըլլամ անոնց : Վ՛վ քաղցր Հօ,
աս սուրբ անունդ միշտ բերնէս անպա-
կաս ըլլայ, ու մեռած ատենս ալ աս
ըլլայ ետքի խօսքըս . Հօ, Հօ, Հօ, իմ
հոգիս քեզի կը յանձնեմ, ամէն :

Երգ :

Այր անուն Յիսուս , սիրով քով ճբմ-
լեալ , սիրտ իմ քարեղէն : Այն գթու-
թեան , վասն ողորմութեան , վերստին
կեցո՛ :

Դ ասի յայտնու-լե-ան :

Մարդասէր փրկիչ իմ Յիսուս , թէ-
պէտ աղքատութեամբ ծնանելով շատ
խոնարհ կերպարանք մտար . բայց քու
անձութեանդ լոյսը մինչև հեթանոսները
լուսաւորեց : Այսօր յայտնեցիր զքեզ
անձամենազալ ան երեք թագաւորնե-
րուն , որ քու ծննդեանդ լուսաւոր աստ-
ղը տեսնելով հեռու տեղերէ , եկան քե-
զի երկրպագութիւն ըրին : Ո՛վ տէր ,
ես որ քրիստոնեայ ծնած եմ , ու սուրբ
եկեղեցւոյ մէջ մեծցած , աս թագաւոր-
ներէն շատ վար մնացի : Անոնք իրենց
կեանքերնին վտանգի մէջ դրին . իրենց
աշխարհքը թողուցին , ու ան հեռու
ճամբորդութեամբ քեզ ճշմարիտ թա-
գաւորդ կրինտուէին , ու քու տեսոյդ
կարօտ էին . իսկ ես այսչափ տարի զա-

նազան երևելի տօներու օրեր, որ միշտ
ամէն տեղ քու փրկագործ խորհուրդ-
ներդ կը քարոզվին՝ ամենեին քեզ միտքս
չեբերի, քեզի չիղիմեցի, ու քեզմէ լոյս
չիխնդրեցի: Հիմա ինչ երեսով քու
առջիդ ելլեմ ո՞վ սիրուն մանուկ Յս,
ու քեզի ինչ արժանաւոր ընծայ մա-
տուցանեմ: Չունիմ տէր, ան երեք
թագաւորներուն պէս ոսկի, այսինքն՝ ա-
ռաքինական գործքեր քեզի ընծայելու.
չունիմ կնդրուկ, այսինքն՝ անուշահոտ
աղօթքներ քու առջիդ հանելու, չունիմ
զմուռս, այսինքն՝ զանազան մահացուց-
մունքներ քեզի պարգևելու, անոր հա-
մար մինչև հիմա ինձի չիյայտնըվեցար.
իզմէ պատկառելի երեսգ ծածկեցիր, որ
ես ալ ասխեղճութեան մէջ մնացի: Նայց
հիմա կըճանչնամ իմ ողորմելութիւնս,
քեզի կըղիմեմ, քու փափաքելի տե-
սոյդ կըկարօտիմ:

Տէր իմ Յս, չեմ խնդրեր լուսաւոր
աստղին առաջնորդութիւնը քեզ գըտ-
նելու համար, հասցա կըխնդրեմ քու
գթած մօրդ բարեխօսութիւնը: Ո՞վ
քաղցրագութ սուրբ Մ. ծածին, քեզի

կաղաչեմ, դուն ինձի միջնորդ եղիր քու սիրելի որդւոյդ առջին, ու դուն մայրենի գթովդ առաջնորդէ ինձի, որ ես ալ արքայութեան մէջ Յնը տեսնելու արժանի ըլլամ, ամէն:

Երբեք:

Ի բեթլէհէմ հրէաստանի երևի արգարութեան արեգակն, այսօր երկրպագի անեղն յարևելից եկեալ մոգուցն, և փառարանի յերջանիկ ՚ի բացօթեայ հովուացն:

Ի Գոնի Արարութեան:

Քաւական չեղաւ տէր իմ, որ ինձի համար մարմին առիր, ողորմելի այրի մը մէջ ծնար. ահա այսօր անձառելի խոնարհութեամբ մեղաւորի մը պէս գացիր յորդանան գետը, ու քու ծառայէդ մկրտվիլ ուղեցիր, որպէս զի բոլոր արգարութեան պարտքը լեցունես: Արկրրտեցար ո՞վ փրկիչ իմ Յն, չէ թէ մայրութեան կարօտ էիր, հապա իմ մեղքերուս աղտոտութիւնը մայրես, ու դարձեալ շնորհօքդ իս սրբես:

Մեր առջի հօր աղամայ մեղօքը՝ ըսկրղբնական արդարութիւնը կորսնցուցինք, ու քու երկնաւոր հօրդ թշնամի եղած էինք. իսկ դու տէր իմ աս մկրտտութեան սուրբ խորհրդովը մեզ նորէն երկնաւոր հօրդ հետ հաշտեցուցիր, ու որդիք այ կոչվելու մեզ արժանի ըրիր: Ո՛վ տէր, այսչափ ըրած բարերարութիւններուդ համար ես միշտ պարտրկան եմ քեզ օրհնելու ու փառաւորելու: Հաւատով կերկրպագանեմ քեզի ո՛վ ան իմ հօն, ու կրխօստովանիմ քեզ միածին որդի այ. ինչպէս որ այսօր մկրտվելու ատենը հողին սուրբ աղանակերպ տեսլեամբ երկինքէն վկայեց:

Աաղաչեմ քեզի ո՛վ ողորմած փրկիչ իմ, աս հրաշափառ օրըս դուն խրկէ իմ վրաս հոգւոյն սրբոյ շնորհքը, ու լրվա, մաքրէ հոգւոյս աղտոտութիւնները, որ սուրբ մկրտութենէ ետե մեզանչելով բիւրանգամ աղտեղեցի: Վիտեմ տէր, որ իս մաքրելու համար ջուր չես փնտռեր, աչքիս արցունքը կուղես. բայց տէր իմ, ատ շնորհքը տալն ալ քու ձեռքդ է. տուր աչվրներուս աղ-

բիւրի պէս արցունք, որ անով հողիս լըվամ ու սրբեմ : Թէ որ շնորհօք արդարանալու արժանի չեմ, արցունքովս կրբաղձամ մաքրրովիլ : Թէ ոչ շնորհօք, այլ արտասուօք : Ասէ տէր իմ աղաչանքիս ձայնը, ու տուր ինձի այսօր սուրբ մկրտութեան շնորհքը :

Շարժան :

Սկրտի ՎՅ և սրբին ամենայն արարածք, և տայ մեզ թողութիւն մեղաց ջրով և հողւով վերասրբելով զմեզ :

Դ ԳՅԻ ԳԵՄՈՒՆ ԸՆԴՄՈՒՄՈՒՆ :

Սվ մարդացեալ ան իմ ՅՅ, քուկին մեր վրայ ունեցած սէրդ այնչափ մեծ է, որ մարդկային լեզու չիկրնար պատմել : Վուն ամենեկին և ոչ մեղաց արատ մը ունէիր, մեղաւորի մը պէս տաճարը եկար, դուն բոլորովին սրբութիւն ըլլալով անմաքրութենէ մաքրրովիլ կուզէիր : Օարմացան երկինք, սքանչացան հրեշտակք, գերագոյն մաքրու-

Թեամբ ծնար ո՛վ սուրբդ սրբոց . ու այ-
սօր ընծայելով զքեզ երկնաւոր հօրդ ,
այ հետ իս հաշտեցուցիր , ու այ որդի
ըրիր : Իսկ ես տէր իմ , քու շնորհքիդ
ապերախտ գտնելուս համար ամէն
տեսակ աղտոտութիւնք ունիմ , որ մաք-
րելիլ չեմ ուզեր . դուն բոլորովին ար-
դար էիր , ու մեղաւորի ձե մտար . իսկ
ես մեղաւոր եմ , ու իս արդար կրկար-
ծեմ : Դուն ողորմած տէր , լոյս տուր
ինձի , ու օգնէ իմին տկարութեանս :

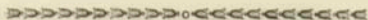
Միմէոն ծերունիին հետ քեղի կազա-
չեմ սուրբ կոյս Ա՛ծածին , ու կրխնդրեմ
արտասուօք , երբ պիտի ինձի ալ ցը-
ցունես քու սիրելի անորդիդ . երբ ան-
պատմելի սիրովդ պիտի զմայլիմ . երբ
հոգիս պիտի մսիթարես : Ի՞նչ որ աս
մեծ շնորհքիս արժանի չեմ , գոնէ աս
շնորհքը բռէ ինձի մայր ողորմութեան ,
որ հաղորդութիւն առած ատենս ար-
ժանապէս իմ փրկիչս սրտիս մէջը ըն-
դունիմ . ու սիմէոն ծերունիին պէս սրբ-
տանց ես ալ աղաղակեմ , Ա՛րդ՝ արյու-
նիս գծուտայս որ 'ի Խաղաղութիւն : Ա՛հա
հաւատով աս խորհրդեան մէջը տեսայ

իմ փրկիչս, իմ ճշմարիտ անձս . փափաքս
 լեցվեցաւ, հերիք այսչափ ատենն աշխրո-
 քիս մէջ կըտառապիմ : Այսօր իմ խրն-
 դրուածքս ալ կատարէ սուրբ կոյս Աճա-
 ծին, քուկին հզօր միջնորդութեամբդ
 մեղքերուս թողութիւն շնորհէ, չար
 կիրքերէս ու փորձանքներէն իս ազատէ .
 որ մահուանս ատենը խաղաղութեամբ
 հանգչիմ, ու երթամ իմ սիրելի փրկի-
 չիս հետ միանամ :

Այլ սոյսօր աղաչանքիս ձայնը տիրա-
 մայր, ու ինծի խոնարհութեան ու մաք-
 րութեան շնորհք տուր, որ ես ալ կա-
 բող ըլլամ իս բոլորովին Հին ու քե-
 ղի ընծայ ընել : Ասյէ գթած աչքովդ
 սրտիս բաղձանքին, ու ընդունէ աս ա-
 նարժան ընծաս :

Շարական :

Արձակիչդ ես կապելոց պարզեա-
 տու ամենեցուն . այսօր հայցմամբ ծե-
 բունեոյն արձակեալ և զիս զբաղմամբդ
 'ի կապանաց մահու 'ի կեանսդ յախ-
 տենից :

ԼՂՕԹԻՔ

Ի ՄՆՕՊԼՀՍ:

ԼՌԼԶԻՆ ԿԻԻՐԸԿԼ:

Սրբեկէսն արամայ:

Ղուն տէր իմ, առջին մարդը ստեղծած, ատենը անանկ անպատմելի երջանկութիւնով զինքը զարդարեցիր, որ դրախտին մէջ ամէն կերպ ուրախութիւնը ունէր: Բայց անհնազանդ գրտնրովելով քու հրամանիդ, զըրկրվեցաւ ան ցանկալի վիճակէն: Արխոստովանիմ, թէ որ դուն անոր ողորմելու ջրլայիր, ամենեին արժանի էինք կորստեան: Ողորմեցար մեզի տէր իմ, դարձեալ նորոգեցիր մեր կործանեալ բնութիւնը. այնչափ սրբազան խորհուրդներ դրիր, որ մեզի շնորհք կուտան, մեզ կրզորացնեն, որ մարմինը հոգւոյն հնազանդեցնենք: Ղուն ինձի համար քառսուն

որ պահեցիր, բան մը չիկերար. որ ես ալ քու սուրբ օրինակիդ հետևելով իմ մարմինս մահացրնեմ, ու հոգիս զօրացրնեմ, որ չըլայ թէ սատանային փորձութիւններէն յաղթըլի ադամայ պէս, ու անոնց դէմ դնելու կարող չըլայ:

Ո՛վ աս իմ, դուն լոյս տուր մտքիս, ու արթնցուր հոգիս աս մահաբեր թըրութենէ, որ դոնէ աս մեծ պարի սուրբ օրերը աղէկ անցրնեմ. քուկին չարչարանքներդ միշտ յիշեմ, ու ամէն մէկ մեղքիս վրայ զղջամ ու ցաւիմ, մանաւանդ իմ որկրամոլութեանս վրայ, որ թէ հոգւոյս և թէ մարմնոյս մեասակարէ: Մարմինս ամէհի գազան մը դարձերէ, ամենեին հոգւոյս չիհնազանդիր. և ժէ քու ահաւոր հրամանդ, որ լեռները կըդողացրնէ, ու աշխարհքս հաստատուն կըպահէ, իմ մարմինս կրցաւ զսպել, ու քու սուրբ պատուիրաններուդ խոնարհեցրնել: Տես ողորմած տէր ան հոգին, որ դուն քու ամենակատար պատուերիդ նման ստեղծեցիր, ինչ ողորմելի խեղճութեան մէջ է ինկեր. առջի անմեղութիւնները կորսնցուցերէ, ու մար-

մինը հոգւոյն դէմ ապստամբերէ, հոգիս կրբաղծայ, որ քու սուրբ պատուիրաններուդ հետեի, ու մարմինս անոր դէմը կուզէ: Ահա գետինը ինկած կաղաչեմ կրպաղատիմ քեզի գորովագութ արարիչ իմ, ըսէ հառաչանքիս ձայնը, դուն ողորմէ յուսահատելոյս, ու նորոգէ հոգիս՝ սուրբ հոգւոյն շնորհքովը: Տուր ինձի անմեղութեան շնորհք, ինչպէս որ աղամսց տրվիր, բայց ինձի ալ երկնային դրախտին գուռը, ինչպէս որ քեզի հետ խաչված աւաղակին բացիր. իմ հոգւոյս ալ ըսէ ան մխիթարական խօսքը: Այսօր ընդ է՝ եղե՝ է՝ դր՝ էր՝ էն, ամէն:

Շարական:

Անն որոյ աղաչեալ մայր անջարիամ զմիածին քո զօրդին զի շնորհեսցէ ըստ աւաղակին ժառանգել վերստին մեզ զդրախտին վայելչութիւն:

Շեղ ընկեր՝ աղօթք:

Հայր գթութեանց և ողորմութեանց մարդասէր աչքովդ նայէ քու ստեղծուածիդ վրայ, որ խոնարհութեամբ առ

ջիդ ինկած աս սուրբ օրերս ապաշխարութեամբ անցընել կուզէ : Բայ տէր իմ հոգւոյս աշխարհները , որ աշխարհային ունայնութիւնները ճանչնամ , ու սիրտս անանկ բաներու հետ շիկապեմ , որոնք որ երբոր էնէ օր մը պիտի թողտամ , ինչու որ ես աշխրբիս վրայ օտարական եմ ճամբորդի մը պէս : ու օր մը պիտի դայ , որ ամէն մէկ անցուցած օրերուս՝ համար պիտի տամ : Ինչ օգուտ եղաւ ինձի աշխրբիս մեղանշական ուրախութենէն , շուքի մը պէս անցան դացին , ու ձեռքս ուրիշ բան չիմնաց , բայց եթէ խղճմտանքի անհանդստութիւն , ու քու առջևդ յանցաւոր երևնալ : Այս իմ կուրութեանս , ուրախութիւնը որ մեղանշելու ատենս ունէի՝ շատ քիչ է եղեր . իսկ տրտմութիւնը ու պատիժը , թէ որ քեզի հետ հաշտուելու չաշխատիմ , յաւիտեանս պիտի ըլլայ :

Իրաւցընէ տէր իմ , արժանի չէի , որ ես այսպիսի սրբազան օրեր տեսնէի , ու ապաշխարութեան միջոց ունենայի . բայց դուն ողորմած տէր , որ իս աս օրերուս հասցուցիր , մադդաղենացւոյն ա-

պաշխարութեան հոգին ալ պարգևէ,
 որ քու ոտքդ ինկած գիշեր ցորեկ լալէն
 չի գաղրիմ : Աղորմէ ինծի տէր իմ , որ
 հոգիս պէսպէս մեղքերով հիւանդ մնա-
 ցերէ անդամալուծին պէս , բարեգոր-
 ծութիւն ընելու ուժ չունի . քեզի կա-
 ղաղակէ ուր բժիշկ հոգւոց բարի Հն ,
 գթութիւն ըրէ իմ հոգւոյս ալ : Ա՛րբ
 տէր իմ ինծի ալ պիտի ըսես ան մխի-
 թարական խօսքը : *Սուրբ Գրքի Գործք Գործք Գործք*
 Երբ զքեզ մէյ մ'ալ պիտի չի վշտացը-
 նեմ , քեզ միայն պիտի սիրեմ , ու սուրբ
 պատուիրաններդ չիմոնամ : Աղորմած
 Հն Վն փրկիչ իմ , կաղաչեմ քեզի ,
 շնորհք տուր ինծի , որ ես ալ քու օրի-
 նակիդ հետեւելով աղօթքով ու պաք
 պահելով չար սատանային փորձութիւն-
 ներուն յաղթեմ , ու իմ գէշ կիրքերս
 մահացընեմ : Սուրբ և պատուական խա-
 չիդ զօրութեամբը պահէ ու զօրացուր
 իս տէր իմ , թող մի տար որ թշնա-
 մին վրաս պարծի : 'Վ ի՛նչ քեզ յո-
 ցայ . մի ահա լեցից յա-
 իսկանն :

ԵՐԿՐՈՐԳ ԿԻՒՐԱԿՆԷ

Մեկուսի մարտնայ :

Մ. — Գեղա Բաբելայոց անդ նստիւ
 Ե լայաւ, յորժամ յիշեալս զէն զ սինն : Մ. իս
 տէր, երբոր միտքս կուգան ան ան-
 պատմելի դրախտին զուարճութիւնները,
 ան ամենակատար երջանկութիւնը, ան
 սուրբ անմեղութեան վիճակը, ու քուկին
 անհամար ստեղծած բարեքներդ մար-
 դուս համար, չեմ կրնար հիշ մէկ կեր-
 պով մը իս միտքարեւ : Մ. ս ողորմելի
 աշխարհիս սքսորանքին մէջ մնացերեմ .
 բոլոր կեանքիս մէջ ցաւագին անէծքնե-
 րու տակ ինկերեմ . ցաւերէն և թշուա-
 ռութենէն ՚ի զատ բան մը չեմ ունե-
 ցեր : Թշնամիք չորս դիս առերեն, ու
 յաղթելու ուժ չիկայ վրաս : Մ. պատամբ
 մարմինս գլուխ վերցուցերէ, ու հակա-
 ռակ հոգւոյս կրբաղձայ . կամքս զորու
 թիւն չունի . մտքիս լոյսը խաւարած իր
 վնասը չիտեսներ, ու խիղճմտանքս ալ
 բոլորովին թմրեր մնացերէ : Այլ ողոր-

մած անձ, աս ինչ թշուառութեան մէջ
 իս թողուցերես, աս ինչ խեղճ վիճակի
 մէջ իս ձգերես. դուն ամենակարող ա-
 րարիչ ըլլալով ասանկ ողորմելի արարած
 ստեղծերես:

Ա՛հ տէր, ներէ անղգամութեանս.
 ինչ հայհոյութիւն է աս բերնէս ե-
 լածը: Ան ամենարարի արարիչ իմ, չէ,
 դուն իս ասանկ թշուառ շրտեղծեցիր,
 դուն աս վէրքերը վրաս չիղբիր. բոլոր
 ես եղայ պատճառ այսչափ շարեաց. ես
 քու պատուիրանքներուդ անհնազանդ
 գտնուիլով, ազամայ պէս իմ առջի
 երջանկութիւնս կորսնցուցի: Արկնից
 արքայութիւնը ինձի բնակարան պատ-
 րաստեցիր, ես անկից հեռացայ, անմա-
 հարար կերակուր տրվիր ինձի, ու ես
 յարդը չիճանչցայ, իս անձնիշխան ազատ
 ըրիր, ու ես ախտերուս գերի եղայ:
 Անոր համար պէտք եղաւ, որ դու տէր
 իմ Յն Քն աշխարհք դաս, ու իմ
 հոգւոյս ցաւերը ու հիւանդութիւնները
 բժշկես, ու իս նորէն կենդանացնես
 քու կին մահուամբդ: Արչափ ցաւեր ու
 շարշարանքներ քաշեցիր վրկիչ իմ մե-

դացս համար . գլխէդ մինչև ոտքդ ա-
 ոողջ փեղ մը չիմնաց վրագ . ու ան
 կտքի ներդուծեան ծարված ատենդ՝
 ընդվով խառնած քացախ խմեցիր , որ
 որկրամոլութեանս յանցանքը քաւես ,
 ու ինծի ժուժկալութիւն սորվեցընես :
 Ա՛իշտ պարտրկան եմ փրկիչ իմ քեզի
 շնորհակալ ըլլալու , ու անդադար քեզ
 օրհնելու : Կու՛ն քեզ բոլորովին ինծի
 ու իմ մեղացս համար տրվիր , ես ալ
 իս բոլորովին քեզի կընծայեմ . ու մաս-
 նաւորապէս աս սուրբ պաքիս մէջ կը-
 ջանամ իս մահացուցանել , որ քեզի հետ
 մեղքերէս յարութիւն առնեմ : Աղոր-
 մած Հմ , որ ոչ կամիս զմահ մեղաւո-
 րին , քուկին անգին արդեանցդ համար
 ընդունէ իս երկնային դրախտը , ամէն :

Երրորդ :

Բնդ նախահօրն տրտմութեան որ վասն
 ելիցն 'ի դրախտէն կենաց , ընկալցուք
 ըզտրտմութիւն ապաշխարութեան . զի
 յարութեամբն Վնի արժանասցուք մը-
 տից դրախտին եկեղեցւոյ :

Եւթիւն-Տէջ Ընէլոն-աղօլէր :

Յս Քս մարդասէր փրկիչ իմ, դուն իս փնտռելու համար աշխարհք եկար, մարմին առիր, ու իս գաննելու համար որ կորսրված էի՝ ամէն աշխատանքը յանձն առիր, ու պատուիրեցիր ինձի որ քու սուրբ օրինակներուդ հետեւիմ ու քեզի նմանող ըլլամ : Դուն ինձի սորվեցուցիր, որ ինչպէս իմ թշնամիներուս մարմնոյ ու աշխարհի յաղթեմ, իսկ ես իմ զգայարանքներս չիղսպելուս համար անոնց գերի եղած եմ : Մեր նախահայրը ազամ կերակրոյ ցանկութեամբ խաբվեցաւ, նախ առաջին եւս դարձաւ նայեցաւ աչքին գեղեցիկ երևնալով՝ ետքը սկսաւ ազամայ հրամցընել, ու ան ալ զգուշութիւն չընելով ընկերոջը խաթրը ընելու համար քու հրամանդ դժբաղդութեամբ ոտքի տակ առաւ : Ընանկ ալ ես տէր իմ խիստ անզգոյշ եմ աչքս զսպելու, շատ անգամ համարձակ կընայիմ ան բաներուն, որնոր դուն քու սուրբ հրամանաւդ արգելած ես, ու նայելով անանկ ախորժակ եկած է որ՝

Թշուառարար մեղքի մէջ ինկած եմ :
 Շատ անգամ ալ հերիք չէ՛ որ մինակ
 ես իյնամ , հապա եւային պէս ուրիշին
 ալ արդեւած պտուղը կըհրամցընեմ ,
 բերնովս , չար խօսքերովս ընկերիս պատ-
 ճառ ըլլալով որ ան ալ ինծի հետ իյնայ :
 Այս ինձ , բերանս աւելի մարդասպան
 է , քան թէ կայենին ձեռքը , ան մար-
 մինը միայն սպաննեց , հոգին պսակեցաւ .
 ես եղբօրս մարմինը ողջ իբէն հոգին
 սպաննեցի : Թէ որ կայենէն անանկ խիստ
 վրէժ պահանջեցիր , հապա ես ասանկ
 մնալու ըլլամ , քանի դժոխքի արժանի
 չեմ :

Ահա տէր , գիտեմ որ բռնած ճամբաս
 չար է , ալ չեմ ուզեր աս ճամբուս մէջ
 մնալ . կառաջադրեմ քու օրինակներուդ
 հետեւիլ , որ մարմնոյ ու աշխարհի կա-
 բող ըլլամ յաղթել : Գուն ինծի շը-
 նորհք տուր , որ աչքովս համարձակ չի-
 նայիմ ան բաներուն , որնոր դուն արդե-
 ված ես . մանաւանդ աչքէս առաջ միտ-
 քըս դարձընեմ : Գարձեալ կարողու-
 թիւն տուր , որ բերնիս աղէկ պահապան
 մը դնեմ , որ չիբացովի ուրիշները բամ-

բասելու, հայհոյելու, սուտ զուրցելու,
ու չար խրատ տալու. հասցա միտքս ու
բաղձանքս ըլլայ քու օրէնքդ, ու խօս-
քըս ալ օգտակար, որ լսողներուն շի-
նութիւն ըլլայ:

ԵՐՐՈՐԳ ԿԻՒՐԱԿՆ:

Անուանումը:

Տէր իմ Յս Բս, որչափ անթիւ են
քու կին ինձի ըրած բարերարութիւն-
ներդ: Դուն իս շնորհաց մկրտութեան
արժանի ըրիր, ու երկնից արքայութեան
ալ որդեգիր դրեցիր, և ուղեցիր՝ որ մե-
զի մարմնակից ըլլաս, որ մենք ալ քեզի
հետ արքայութեան մէջ ժառանգակից
ըլլանք: Ինչ աւելի մեծ բան մը կրնար
մեր միտքը մտածել, մանաւանդ թէ
ինչպէս կրնայիր քեզմէ աւելի վեր բան
մը մեզի համար սահմանել, բայց եթէ
զքեզ ու քու կին արքայութիւնդ: Ար-
խոսատուանիմ տէր, որ շատ մեծ բարիք
է՝ որ ինձի ըրած ես, սուրբ մկրտու-
թեան աւազանին զաւակ ընելով արքայ-

ութեան ալ ժառանգ ըրերես : Եւ այց
 ով փրկիչ իմ , ես աս ամէն ըրած բա-
 րերարութիւններդ հիչ չեյիշեցի . ա-
 նառակ որդւոյն պէս հեռացայ իմ գթած
 հօրէս , բաժնըվեցայ քեզմէ , ու բոլոր
 հոգևոր ժառանգութիւնս , որ իրաւունք
 ունէի արքայութեան որդի ըլլալու՝ մե-
 ղանչեւով կորսնցուցի : Եւ բոլոր կեան-
 քըս բերկրութիւն մը եղաւ իմին գար-
 շելի կիրքերուս . ու քանի որ գնացնէ
 սովորութիւնը իմ վրաս զօրանալով ետ-
 քի թշուառութեան մէջ ինկայ :

Էսոր գթութեան , նայէ մէյ մը իմ
 խեղճութեանս . լոյս մը ծագէ մտքիս
 մէջը , որ ճանչնամ , թէ ինչ վիճակէ
 ինկայ , ու ինչ ողորմելութեան հասայ :
 Եւ որհր ու զօրութիւն տուր , որ կա-
 տարեալ ապաշխարութեամբ , ու սրտանց
 խոստովանութեամբ քեզի դառնամ , ու
 անառակ որդւոյն հետ գթած հօրդ գո-
 չեմ : Էսոր Եղայ յեղիմս եւ աստօնէ Կոյ ,
 ալ արժանի չեմ արքայութեան ժա-
 ռանգ ու որդի ըսվելու . ես իմ ըրած
 անօրէնութիւններս գիտեմ , ու կրխոս-
 տովանիմ որ թողութեան արժանաւոր

չեմ, բայց միայն աս շնորհքը կրկնեցիք, որ իս բոլորովին երեսէ չիձգես, որ չըլլայ թէ անտերունչ յաւիտեանս կորսըվիմ: Հայր ողորմութեան լսէ անառակ որդւոյդ ողորմուկ ձայնը. Հայր մեղայ, բաւական է աս միայն քուկին գթած սիրտդ վրաս՝ ի գութ շարժելու, ու ինձի դարձեալ ողորմելու: Տուր ինձի անհատութեան համբոյրը. իմ առջի անմշտութեանս հոգևոր հագուստները ինձի նորէն հագցուր, որնոր սուրբ մկրտութեան ատենը շնորհեցիր, ու արժանի ըրէ իս, որ աս ուրախութեան մէջ քու սուրբ միածնիդ մարմինը ու արիւնը արժանապէս ու ջերմեռանդութեամբ ընդունիմ:

Ով հայր երկնաւոր, երեսի վրայ ինկած կաղաչեմ քեզի, թող մի տար իս, որ մէյ մ'ալ մեղօք քեզմէ բաժնըվիմ հեռանամ. տուր այսօր երկնաւորաց անմեծ ուրախութիւնը՝ ապաշխարութեան հոգի ու կատարեալ դարձի շնորհք տալով ինձի, որ ես ալ արժանի ըլլամ՝ ի հանդերձեալն երկնից սուրբ արքայութեան մէջը կրկին ուրախա-

նալ հրեշտակներուն հետ, ու միշտ քեզ
օրհնել 'ի յաւիտեան, ամէն :

Շ ւ ր ւ ր ւ ր :

Ընդ անառակին որդւոյ գոչեմք առ
հայրդ գթած, մեղաք յերկինս և առաջի
քո քաւիչ յանցանաց, եւ ընդ առաջ
սիրով գրկեա համբուրիւ, մաքրեա զմեզ
'ի մեղաց մերոց :

Շ ր ւ ր ւ ր ւ ր ւ ր ւ ր ւ ր ւ ր ւ ր ւ ր :

Ո՛վ ողորմած տէր իմ և անձ իմ, ցա-
ւագնեալ սրտիւ ես ինքիրմէս կրխոս-
տովանիմ իմ անհամար մեղքերս, ու
բոլոր սրտանց կրցաւիմ քեզ վշտացը-
նելուս : Ո՛վ հայր ողորմութեան, դուն
սրտիս զեղջ տուր, ու աչվոններուս աղ-
բիւրի պէս արցունք շնորհէ, որ գոնէ
աս սուրբ ապաշխարութեան օրերս մե-
ղաց թմրութենէն արթննամ, աչքս
բանամ տեսնամ իմ խեղճութիւնս, ու
քեզի գթած հօրդ դառնամ, ոտքդ խ-
նամ, լամ ողբամ, ու մինչև հիմա ը-

բաժնաւորութիւններու թողութիւն խնդրեմ. Հայր-ցեալ գնացից առ հայր էմ, և առացից ցնա, հայր՝ Տեղայ. Եւ է մի միայն սրտիս մխիթարութիւնը, ու բովանդակ յոյսս :

Հայր երկնաւոր, անառակ որդւոյդ խեղճութեանը նայէ մէյ մը, որ մերկ խայտառակ ետքի ողորմելութեան մէջ ինկերէ, ու ոտքդ բաթթըված լալով մեղայ կրկանչէ կոր : Հայր՝ Տեղայ յերկնս՝ և առաջի սո. ոչ ևս էմ որ ժամի ինչէլ որդի սո. աբա՛ զէս ի՞նչեւ զէ՛ ի վարձիմնաց սոց : Հայր սուրբ, գիտեմ որ քու հայրական սիրտդ կ'օտրեցի, ու որդիական ժառանգութեանս շնորհքները՝ որնոր սուրբ մկրտութեամբ ինձի պարգևեցիր՝ արդէն կ'օրսնցուցի, անոր համար ասկից ետքը արժանի չեմ քեզի որդի ըսվելու. բայց աս շնորհքը միայն կրկնորեմ, որ ըրածներուս ներես, ալ չը յիշես, ու իս քու կին ապաշխարող ծառաներուդ կարգը անցընես : Քանի որ կենդանի մնամ, միշտ արցունք թափելէն չիզազրիմ, քու կին հայրական սէրդ ոտքի տակ առնելուս՝ ու քեզմէ

բաժնորվելու համար . որպէս զի՛ի հան-
դերձեալն քուկին մտիթարութեանդ
արժանի ըլլամ , ամէն :

ՉՈՐՐՈՐԴ ԿԻՒՐԱԿ :

Տնորէսին :

Ամենախնամ տէր և անձ իմ , ես ողոր-
մելի ստեղծուածս քու անձութեանդ առ-
ջին յանդգնեցայ խորհրդով՝ բանիւ՝ և
գործքով մեղանչել : Դուն ապսպրեցիր
ինձի , որ դո՛նապանի մը պէս արթուն
կենամ , ու սուրբ սրտիւ գալստեանդ
սպասեմ , որ երբոր դու տէր իմ դուռը
զարնես , այսինքն՝ երբոր հոգիս մարմի-
նէս բաժնորվելու ըլլայ՝ պատրաստ գրտ-
նրվիմ : Տնտեսին առակը ինձի պատմե-
լով ցըցուցիր , թէ մեր խիղճը միշտ
մեղքէ մարուր պիտի պահենք , որ քու-
կին դատաստանիդ առջին քննութիւն
ըրած ատենդ պարտական չիգտնրվինք :
Բայց իմ մեղացս պարտքերը անթիւ են
տէր իմ , ինչ պիտի ընեմ , թէ որ դա-
տաստանի օրը ինձի ալ ըսելու ըլլաս :

Տո՛ւր զՀամար անսո՛ւն-լե՛տն և : Իրաւ-
ցընէ թէ որ աս սահաթս արդարու-
թեամբդ իս դատելու ըլլաս, արժանի
եմ, որ դատապարտութեան վճիռը
լսեմ. արժանի եմ, որ քուկին քաղցը
տեսութենէդ զըկրվիմ :

Ա՛խ տէր իմ, երբոր աս միտքս հու-
գայ, կըզողամ ու կըսոսկամ, թէ այն-
չափ կորսնցուցած շնորհքներուս հա-
մար ինչ պատասխան պիտի տամ քե-
զի : Հիմա տէր իմ ոտքդ ինկած անտե-
սին պէս կաղաչեմ կըպաղատիմ. Այր-
կայնամիտ լէ՛ր առ իս, և զաճնայն հարու-
ցից չե՛ղ : Ա՛վ ողորմած անձ իմ, դուն
սրտիս զեղջ տուր, մտքիս մէջը լոյս
ծագէ, որ քուկին օգնականութեամբդ
քանի որ հիմա ինձի կեանք տրվերես,
իմ մեղքերուս պարտքերը ապաշխարու-
թեամբ վըճարեմ : Վիտեմ՝ փրկիչ իմ
Յիս, թէ որ ես մեղքերուս վրայ զղջամ,
ու քու առջևդ խոստովանելու ըլլամ,
պատրաստ ես դուն իմ պարտքերս
ջնջելու, անոր համար բոլոր սրտանց
մեղայ կըզոչեմ քեզի անիրաւ գտնը-
վելուս համար, ու ասկէց ետքը աւելի

կուզեմ մեանիլ, քան թէ քեզ նորէն վշտացրնել :

Մհա բարեխօս ունիմ ինձի քու ամենասիրելի մայրդ սուրբ Մծածինը . լսէ անոր աղաչանքին Յն իմ, ու ինձի շնորհք ու կարողութիւն տուր, որ ճշմարիտ ասպաշխարութեամբ աս աշխարհքս պարտքերս վճարելով մեանելէս ետքը քու ցանկալի տեսոյդ արժանի ըլլամ . ու ան ուրախալի լուրը լսեմ քու անձային բերնէդ : Մղնի- ծառայ Բարի և հասարակի, միսս յո-րախո-լի-նի-սի-տան քո, ամէն :

Շարական :

Որ զտիրականս առ 'ի քէն կարգեալ տնտես բնութեան մերոյ . իմաստութեամբ զպարտիս եթող քոյոց պարտապանաց . թող և զմեր զյանցանս ողորմութեամբդ քո Վն :

Շաբաթի-ձեզ ընելու-ազօլի :

Երբոր տէր ըրածներս կը յիշեմ, ու

քուկին արդար դատաստանդ կրմամբ
 տամ, քեզի դէմ ըրած ապերախտու-
 թիւններս միտքս գալով՝ ըտլոր մարմինս
 դող կելլայ, ու կը յուսահատիմ: Թէ
 որ գործած մեղքերուս համար հարցու-
 փորձ ընելու ըլլաս, ինչ պատասխան
 պիտոր տամ քեզի, ու քու արդար դա-
 տաստանիդ ձեռքէն ինչպէս պիտի խա-
 լտիմ: Ա՛խ տէր իմ, իմ մեղքերս ծո-
 վու աւաղէն ալ շատ են, որ մէկը պատ-
 մեմ, որ մէկուն վրայ լամ: Ա՛հա հպար-
 տութեամբս քուկին աչքէդ ելերեմ,
 ու իս արդար սեպելով՝ շատ անգամ
 չարաչար մեղաց մէջ ինկերեմ, ուրիշ-
 ները քամահրերեմ, միշտ ամէնէն վեր
 ըլլալու բաղձացերեմ, ու մէյմը չեմ
 յիշած, թէ դուն խոնարհներուն միայն
 կողորմիս: Ախսանձութեամբ ընկերոջս
 բարեացը վրայ տրտմերեմ, իրեն մե-
 ծութեան աչք եմ տնկեր, անոր յա-
 ջողութեանը չիկրնալով տանիլ՝ անունը
 ամրերեմ, ու զինքը վար ձգելու ջա-
 նացերեմ: Աարկութեամբ ինքիրմէս
 ելած՝ ըրածս ըսածս չեմ գիտցեր, բեր-
 նէս շատ հայհոյութիւններ հաներեմ,

խոսովութեան պատճառ եղերեմ, ու քը-
 րիստոնէի անուան անվայել խօսքերով
 գործքերով ուրիշները նախատերեմ :
 Ազահութեամբ բոլոր սիրտս ու յոյսս
 ըստրկի վրայ անանկ դրերեմ որ, յու-
 դային պէս քեզ բոլորովին մոռցեր՝
 քէնէ աւելի ըստակը սիրերեմ, աղքատ-
 ներուն չեմ ողորմած, ու հոգւոյս հա-
 մար ըստակ մը չեմ խարձած : Օուլու-
 թեամբ հոգիս ամէն հոգւորէն, աղօթ-
 քէս ու ջերմեռանդութիւններէն պա-
 դերեմ, խոստովանանքս սյսօրվան վաղ-
 վան ձգելով՝ երկար ատեն չեմ խոստո-
 վանած, ու կարօտներուն ձեռքէս եկած
 բարիքը չեմ ըրած : Արկրամուլութեամբ
 չափէն աւելի ինքս ղինքս ուտելու խմե-
 լու տրվերեմ, որ անկէց մեղք եմ մտեր,
 ու ողջութեանս վնաս հասցուցերեմ :
 Իսկ անպարկեշտ խօսքերովս ու գործ-
 քերովս՝ կրխոստովանիմ որ շատ հեղ-
 քու սուրբ պատուիրանիդ դէմ գործե-
 րեմ : Դուն իմ սիրտս նոյ տաճար, ու
 հոգւոյն սրբոյ բնակարան շինեցիր, ու
 ես իմ գարշելի կիրքերովս պղծեցի, ու
 սատանային գերի ըրի :

Եւ զթած փրկիչ իմ, այսչափ հիւանդութիւններով պաշարված անդամալոյժ հոգիս քու առջիդ ինկեր բժշկութիւն կրկնեցրէ : Այլ բժիշկ հոգւոց, քու կին ամենակարող զօրութիւնովդ ինձի ալ հրամայէ, որ հոգւոյս հիւանդութիւններէն ողջըննամ, ու վեր ելլամ. ու փառք տալով քեզ յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեմ :

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԿԻՒՐԱԿԻ :

Դատարարքէն :

Տէր իմ և ի՞նչ իմ, դուն ստեղծեցիր իմ հոգիս ու մարմինս, որոնց վրայ դատարար դրիր միտքս, որ արդար դատաստան ընէ հոգիս ու մարմինիս մէջը : Իսկ իմին անհոգութեամբս մարմինս այնչափ գլուխ վերցուց որ, միտքս ալ իրեն հետ մոլորեցաւ, ու ամենեին արդար դատաստան չընէրկոր, նման անդատարին, որ աստուծմէ չէր վախնար, ու մարդոցմէ չէր ամչնար : Իսկ խեղճ հոգիս ամեն շնորհքէն զրկւլված՝ ողոր-

մելի կերպարանքով այրի կնկան պէս
 քեզ երկնաւոր դատաւորիդ Յնի կա-
 ղաչէ կրպաղատի, ու քեզմէ օգնութիւն
 կրխնդրէ : Դատարար ինչ աչի յաստի
 իմէ : Թէ որ անարժան աղօթքիս ձայնը
 քեզի լսելի չըլլարնէ, գոնէ աչքէս թա-
 փած արցունքներս քեզ 'ի գութ շար-
 ժեն, որ հոգիիս ու մարմինիս մէջ խա-
 ղաղութիւն ընես . ինչու որ հոգիս ամէն
 կողմանէ մարմնոյս գերի եղած է, ու
 ձեռքէն խալըսելու ամենեւին ճար մը
 չիկայ :

Միտքս թէպէտ կիմանայ, թէ իր
 հրամանը անիրաւ է, քեզի իր արարչին
 հաճոյ չէ . բայց զօրութիւն չունի, որ
 մարմնոյն կամացը յաղթէ : Միտքս կի-
 մանայ, որ աս սրբազան օրերը պէտք
 է մարմինը աւելի մահացուցանել, զգայ-
 արանքները զսպել, ապաշխարութեան
 ետեւէ ըլլալ, երբեմն նաև անմեղ զքօ-
 սանքներէն ետ կենալ . բայց չէ թէ մի-
 այն կրխոնարհի մարմնոյն անմեղ ու-
 զածները կատարելու, հապա թէ որ մե-
 ղանչախան բան մ' ալ ուղէ, ուժ չունի
 հրաման չիտալու, դէմ կենալու :

Այս տէր, ոտքդ ինկած կուլամ կող-
բամ. Դատարարս ինչ արէր յոսոխէ իմէ.
որ է իմ մարմինս: Չիյտեմ տէր ինչ
ընելիքս աս ընտանի թշնամուոյս հետ.
միշտ հետս մէկտեղ ունիմ. շեմ կրնար
իրմէ բաժնըվիլ, հետը գլուխ ելլելու զօ-
րութիւն չունիմ. բայց տէր իմ Հն,
դուն այսօրվան աւետարանին մէջ ինծի
սորվեցուցիր, որ խոնարհութեամբ ան-
դադար աղօթք ընեմ, քեզի աղաչելէն
չիձանձրանամ, որ հեծութիւնս տես-
նելով՝ ողորմիս ինծի: Անանկ էնէ տէր
իմ ողորմած, օգնէ ինծի քուկին սուրբ
շնորհքովդ, լուսաւորէ ու ուժովցուր
միտքս, որ նախ ուղիղ դատաստան ընէ,
ու ըրածը գործով կատարել տայ. որ-
պէս զի մարմինս բարեկիրթ՝ ու հոգիս
առաքինասէր, ու երկուքին վրայ ալ
միտքս ուղիղ դատաւոր ըլլայ:

Ե արտիւն:

Դատաւոր արդար որ հաստատեցեր ՚ի
մեզ դատող բնութեան զմիտս մեր. շնոր-
հեաւսմա դատել զանձինս իրաւամբք և

արդարութեամբ . խնայեալի մեզ տէր
ողորմութեամբ :

Եւ ի վերջ ընելու աստ : :

Տէր իմ Յս Բն , դուն ինձի պատվի-
րեցիր , որ աղօթք ընելէն չիդադրիմ :
որպէս զի փորձութեան մէջ չիյնամ :
Բայց ես շատ անգամ սատանային փոր-
ձանքներէն յաղթը վերեմ , ինչու որ ար-
ժանաւոր աղօթքով քեզի գիմելու , ու
քուկին օգնութիւնդ խնդրելու անփոյթ
եմ եղեր : Աղօթք ըրած ատենս բեր-
նէս ելածը ես իսկ չեմ հասկըցեր :
Խելքս միտքս ուրիշ տեղ , սիրտս ուրիշ
բաներու ետեւէ եղերէ . անոր համար
քեզմէ շնորհք ընդունելու տեղ՝ քու
աչքէդ ելերեմ . ու աւելի դատապար-
տութեան արժանի եղերեմ :

Այլ մարդասէր փրկիչ իմ , քո սուրբ
աղօթիցդ ու հառաչանացդ արդիւնքովը ,
որնոր գէթ սեմանի պարտէղին մէջ ա-
րիւն քրտինք թափելով՝ իմ փրկու-
թեանս համար հօր այ ընծայեցիր , ինձի
այ աղօթքի ու ջերմեռանդութեան հո-

գի տուր, որ աղօթքիս ատենը ամէն բան մտքիս մէջէն մէկդի ձգեմ, ու բոլոր միտքս քեզի վերցընելով՝ մտադրութեամբ ու սիրով աղօթք ընեմ :

Դուն սրտագէտ անձ, գիտես իմ սիրտս, ու բրած աղաչանքներս կըլսես, քու բարերար ողորմութեամբդ վրաս գթա՛ս. սուրբ Հոգւոյն շնորհքովը փարատէ մտքիս մէջը եղած խաւարսցին խորհուրդները : Սաստէ տէր չար սատանային ալ, որ աղօթքիս ատենը քովըս չիմօտենայ, քուկին ամենազօր խաչիդ զօրութեամբը հալածվի երթայ : Արկինքէն սուրբ հրեշտակները խրկէինձի, որ քեզ անոնց հետ միատեղ անլուելի ձայնիւ փառաբանեմ յաւիտեանս, ամէն :

ՎԵՅՆՐՈՐԳԻ ԿԻՒՐԱԿԻ :

Գալաթեան :

Աննարհեալ անձամբ ահիւ և դողութեամբ քու առջիդ կիյնամ ո՛վ անձ իմ. որ մը պիտի գայ որ, քուկին արդար

գատաստանիդ առջին բովանդակ կենացս
մէջ ըրածներուս համար՝ մէկիկ մէկիկ
քեզի համար պիտի տամ : Ահա՛ զու-
որս հասեր մօտեցերէ՛ . երբոր դուն ար-
դարութեամբդ իս դատելու ըլլաս , պրզ-
տիկութենէս պէրի ըրած չար դործքերս
առջիս դնես , ինչ կըլայ իմ բանս տէր
իմ : Այ՛ որ արդար հոգիները քուկին
գատաստանէդ կըդողան կըսարսին , ես
մեղաւոր անձամբ ինչպէս պիտի աչքիդ
երևամ :

Քուկին ահաւոր գալստեանդ ատե-
նը երկինք և երկիր բոլոր իրար պիտի
անցնին , իսկ դու տէր իմ գաս դատա-
ւորական աթոռ պիտի նստիս ամէն մար-
դիկը դատելու համար : Տէրունական
սուրբ խաչդ կանգնես պիտոր մէջ տեղս ,
որոնք որ քեզի հաւտացին , ու քեզի
հետ խաչակից եղան աս աշխարհքս ,
քեզի հետ ալ յախտեանս թագաւո-
րեն , ես ան ատենը արդեօք ինչպէս
ահու դողու մէջ պիտի գտնուիմ : Ահ
տէր , քանի որ ներողութեան ու շնոր-
հաց աթոռն նստերես , քեզի կըդիմեմ .
դուն ես իմ արարիչս ու փրկիչս , թող

մի տար իս ան ետքի ներդութեանս ա-
տեննր: Յիշէ տէր իմ ան քաշած դառն
չարչարանքներդ, սուրբ մարմնոյդ ցաւա-
գին վէրքերը, փուշէ պսակը, լեղի քա-
ցախը, ու փրկագործ խաչըդ, որուն վրայ
մեռար: Վին եմ քու արեանդ, գին են
ասոնք իմ փրկութեանս, ասոնց ան-
հուն արդեամբը կրխնդրեմ, որ հոգիս
յաւիտենական պատժէն փրկես, ու սի-
րելեացդ կարգը դասես՝ որ հնեալ զա-
ւակներուդ հետ քեզի կանչելով: Աշ-
խոյ՛ օրհնէալ հօր իմոյ:

Մի սուրբ Մճածին մայր փրկու-
թեան և ողորմութեան, կաղաչեմ քեզի,
որ դատաստանին օրը ինձի համար դա-
տաւոր շինատիս. հասցա քու անորդ-
ւոյդ բարեխօս ու միջնորդ ըլլաս, ու իս
նայ արդարութեան ձեռքը շինատնես:
Վթա՛ւ տիրամայր, քուկին քաշած ան-
տանելի ցաւերդ միտքդ բեր, Յնին հինգ
վէրքերուն նայելով վրաս մասնաւոր
գութ մը ունեցիր, որ քուկին մայրա-
կան մեծ իշխանութեամբդ պաշտպան
կենաս ինձի ու փրկես, ամէն:

Շարկան :

Օ կենդանագիր անարատ ծնողի քո
արկանեմք առաջի անոխակալ տէրու-
թեանդ քո . յորժամ դաս փառօք հօր
դատել զթշնամին խաչի քո . ներեալ
յանցանաց մերոց բարեխօսութեամբ մօր
քո և կուսի . աղաչեմք զքեզ տէր պահ-
պանեալ զմեզ ընդ հովանեալ խաչի քո
սուրբ :

Շարկան ԲՉ Ընկեր-աղօլ :

Մի փրկիչ աշխարհի , ճանապարհ ,
ճշմարտութիւն , և կեանք յաւիտենա-
կան տէր իմ Հմ . աս ողորմելի կենացս
ետքի բոպէն որ հասնիմ , թող մի տար
իս անօգնական , ու քու ողորմութիւնդ
իղմէ մի հեռացրնեք : Գուն ես իմ ա-
պաւէնս ու փրկիչս ան սարսափելի օրը .
քեզի կաղաղակեմ ողորմութեան ան , ու
քուկին առջիդ կրդնեմ իմ աղաչանքս :
Կենացս իրիկունը մօտեցերէ , ու աչքը-
ներուս լոյսը շատ չերթար կրմթննայ

կանցնի. դուն ո՞վ լոյս ճշմարիտ Վ.ս,
 ծագէ ինձի ան ատենը քու երեսաց լոյ-
 սրդ, ու իմ մեղացս խաւարը փարատէ:

Չանձրացած եմ տէր իմ աս տաղտկա-
 լի կենացս, ինչու որ քեզ վշտացընելէն
 ու յանցանքներս աւելցընելէն ՚ի զատ
 ուրիշ բան մը չունիմ: Մ.յսօր կառա-
 ջադրեմ, վաղը դարձեալ կիյնամ. մար-
 մինս հոգւոյս դէմ կը բաղձայ, աշխարհք
 ու սատանան անդադար իս կընեղեն. ո՞հ
 տէր, կը կանչեմ կը պաղատիմ սրտանց:
 Լուս էր ինչ հեռանիլ, շուն զայս ի՛նչ
 Միայն քու կին արդար դատաստանդ
 իս կը գողացուցանէ տէր, ու չկտեմ
 ինչպէս քեզի հետ հաշտութիւմ: Մ.հա
 բոլոր երկնից սուրբերը, մանաւանդ քու
 գլխած մայրդ ինձի բարեխօս կը բռնեմ,
 որ իրենց արժանաւոր խնդրուածքովը
 քու արդար դատաստանիդ ձեռքէն ա-
 զատելով իս երկնից արքայութիւնը ըն-
 դունին, ուր քեզ յաւիտեանս օրհնեմ,
 ամէն:

ՆՈՒՂ ԿԼՈՒԲԻ

ԿԻՐՈՒՄ :

Այսօր տէր իմ մեծ հանդէսով երուսաղէմ մտած ատենդ՝ տեսնելով երուսաղէմացւոց կուրուժիւնը, որ այնչափ հրաշքներ տեսան, ու բարի խրատներ լսեցին քու անձային բերնէդ, ու չի-հաւտացին, սիրտդ շարժեցաւ, լացիր անոր վրայ ըսելով : Ա՛լէ՛ գիտէ՛ր Կուրուժիւնը յառաջիկայ յայտնէ՛ն՝ անկից ետքը երեսդ իրենցմէ պիտի ծածկէիր, ինչու որ չիճանչցան իրենց եղած սյցելութեան օրերը :

Ո՛վ տէր իմ, որչափ ալ իմ հոգւոյս վրայ լացած ես, որչափ բարի աղոթեցու-թիւններով իմ սրտիս սյցելութիւնը բաժնեմ, ու քանի անգամ սուրբ հաղորդութիւնով սիրտս եկեր մտերես, բայց ես ապերախտ գտնելովս՝ ու քեզի արժանաւորական յարգութիւն չիտա-լովս՝ քեզ վնասած եմ, չեմ ընդունած :

անոր համար հրէայներէն ալ աւելի յան-
ցաւոր գտնուիւմ եմ :

Եւ այց փրկիչ իմ դորովագուծ, ես
հաստատուն կառաջադրեմ, որ ասկից
ետքը ասանկ անշնորհակալ ու ապե-
րախտ չըլլամ քեզի. ամէն կերպ սիրով
կրնդունիմ քու այցելութիւններդ, իմ
չար սովորութիւններս կրմերկանամ
վրայէս, ու քուկին ոտքիդ տակը կը-
րոնեմ, որ դուն տէր իմ յաղթանակաւ
վրայէն անցնիս: Ասունում ձեռքս ձի-
թենիի ճիւղեր, ու այսպիսի փառաւոր
հանդիսի օրս աղայոց հետ քեզ կօրհ-
նեմ ու կրփառաւորեմ քու այնչափ
մարդասիրութեանդ համար: Ամենիս
Բարբրեւոյն, օրհնեալ որ գաստ յանուն
դէտուն, խաղաղութիւն յերկրիս, եւ գաստ
ի Բարբոնս: Աղաչեմ տէր, տուր ին-
ծի յարատեութեան շնորհք ալ, որ
կարող ըլլամ մոլութիւններուս կատա-
րեալ յաղթել, որ չըլլայ թէ քեզ օրհ-
նելու տեղ՝ քիչ մը ետքը հրէից պէս
կանչեմ: Ի խաչ հան պս: Ընոր հա-
մար կրխնդրեմ, որ միշտ քեզի հաւա-
տարիմ մնամ:

Շարական :

Աստի և մէք զյաղթական օրհնութեանցն զձայն . մատուցանելք քեզ թագաւոր փառաց ընդ տղայսն օրհնարանելով . բարեբանեալ որ եկիրդ 'ի կեցուցանել :

Աւագ երկուշաբթի :

Առթիւ — Յն, որ 'ի հը պարտիւն :

Յն Վն բաղձալի փրկիչ հոգւոյս , ան ինչ ցաւագին գիշեր եղաւ քեզի համար , երբոր յառաջ քան անգութ թշնամեացըդ ձեռքը մատնըվիլդ , գէթսեմանի պարտեղին մէջ մտար աղօթելու . ու հոն բոլոր քաշելու չարչարանքներդ մէկիկ մէկիկ աչքիդ առջին բերիր , ու դառն մահը խաչին յիշելով՝ անանկ սուկալի մահարեր տրամութեան մէջ ընկրդմած մնացիր , որ երեսի վրայ գետինը ինկած՝ ինչփան արիւն քրտինք քրտնեցար . ու մահվան դուռը հասածի պէս մէծ տագնապ քաշեցիր :

Այն անմիտութեամբ փրկելի իմ, հիմա կիմանամկոր, որ իմ մեղքերուս ծանրութիւնը քեզ վար ձգերեն. իմ ապերախտութիւններս պատճառ կողերեն անմեծ տրտմութիւնը քեզի քաշել տալու: Այլ ցաւագին տէր իմ, քեզ անօգնական երկրի վրայ ինկած տեսնալուս սիրտս շատ կը ցաւի. առաքեալները քեզ միտութեամբ տեղ մինակ թողուցեր մէկդի քաշված քնացերեն, թէպէտ եկար զիրենք արթնցուցիր, որ քեզի հետ աղօթք ընեն, բայց միշտ քունի մէջ գտար:

Ահա առաքեալներուն պէս ես ալ խիստ անհոգ եմ աղօթքիս, ամենեին աղօթքէն համ մը չեմ առնուր. անոր համար աղօթից շնորհք տուր ինձի, որ միշտ քու սուրբ օրինակիդ հետեւիմ:

Ինչպէս դու տէր իմ ՀՅ, ատ մեծ տրտմութեանդ ատենը ուրիշ բան չըրիր, բայց եթէ աւելի մտադրութեամբ աղօթքի կեցար, ու վշտագին սրտով քու երկնաւոր հօրդ դիմեցիր: Լայր անց՝ յիշէն զայս Բաժակ. Բայց ո՛չ որպէս էս խաթ, այլ որպէս դու:

Կաղաչեմ տէր իմ, տուր ինձի աս

չնորհար, որ մանաւանդ ներդութեանս
ատեն աղօթքով քեզի դիմեմ, ու ա-
մէն բանը քուկին սուրբ կամացդ յանձ-
նեմ, ըսելով: Ո՛չ «բող» էս խոփի,
այլ «բող» գո: Թէ հոգևոր փորձանք
ըլլայ, ու թէ մարմնաւոր վիշտ ու ձա-
խորդութիւն ըլլայ, երբոր դուն անանկ
կամեցերեսնէ, կուզեմ ամէնն ալ սիրով
տանիլ: Բայց գիտես սիրելի փրկիչ
իմ, որ քու ներդութեանդ ատենը հրեշ-
տակ քեզ զօրացուց ու մխիթարեց. ա-
սանկ ալ դուն զօրացուցիչդ հրեշտա-
կաց, ներդութեանս ատենը իս թող մի
տար, ու մխիթարիչ սուրբ հոգին խրկէ
ինձի, ամէն:

Երգ ԳԵՂՈՍԻ ԴԵՐՍԵՆԷ:

ՄԵՍՈՐ անձառ լուսոյն ծագումն՝ ի փր-
կութեան մեր կատարումն. խոնարհի
՛ի վերնատունն՝ ՛ի ստուերական տօնից
լըրումն. նախ քան զընթրիսըն խորհր-
դոյ՝ սփածաւ զենջակ արկօղն լուսոյ.
Ե ջուր առեալ ծառայաբար՝ զոտրա լու-
նայր զաշակերտացն:

Բանին հօր փառաց լուսոյ՝ պետրոս մերձիլ յօտս ոչ ներէր. այնրմ՝ ձեռաց որոյ են գործք՝ երկնից երկինք և երկրաւորք. որով կուրաց աչքք բացան՝ խուլք և համերք արձակեցան. որ վերածեաց զինքն՝ ՚ի ծովէն՝ սաստեաց ալեացն և լուեցին :

Վրլխոյն ընտրեալ հօտին փոքու՝ սաստէր զխորհուրդն ոչ գիտելոյ. որով դառնայր և հնազանդէր՝ զոտսն և զգլուխըս մաքրել մաղթէր. գլխոյս ասէ չէ ինչ պիտոյ՝ լուացումըն ջրոյ զի լուացեալ է. ոտիցըդ պէտք են մաքրութեան՝ յօղիլ ՚ի գլուխըս սրբութեամբ :

Գասուց իւրոց աշակերտաց՝ զոր նախ բանիւ վարդապետեաց. այսօր գործով զճայրագոյն՝ եցոյց յինքեան զխոնարհութիւն. սպասաւորեալ հողեղինաց՝ այն որ անհասն է հրեղինաց. տարեալ պաշտօն իւր ծառայիցն՝ այն որ պաշտին ՚ի սրովրէից :

Եթէ տէրս ասէ էից՝ և վարդապետըս բոլորից. զաշակերտացդ և զճառայից՝ զոտըս լուացի ՚ի հնոյ աղտից. միմեանց և դուք համարնութեամբ՝ ցու-

ցէք զնոյն խոնարհութիւն . բարձրացելոյն 'ի կործանումն՝ և անկեւոյ բնութեանդ կանգնումն :

Օգր մաքրեցեր յաւազանին՝ մաքուր ձեռօք զօտրս նոցին . և ուսուցեր խոնարհութեամբ՝ յաղթօղ լինել չար հրպարտին . և զիմ լուս զտիղմըն մեղաց՝ աղաչանօք սրբոյ գնդին . և ըզգնացս ուղղեալ զօտին՝ խոնարհութեամբ ելիւք յերկինս :

Լւագ երէքշարթի :

Լուր՝ առ չարչարանս Վսնէ :

Արտեսնեմ զքեզ ո՛վ տէր Հն, իրբե չարագործ մը անօրէններուն ձեռքը մատնելած, աւաղակի մը պէս քեզ բռնեցին, սուրերով ու թուրերով չորս դիդ առերեն . որոնց գլուխը ու առաջնորդը եղերէ յուդա քուկին առաքեալներուդ մէկը, որ քիչ մը յառաջ պատուական մարմինէդ իրեն հաղորդած էիր : Անձ ցաւ եղաւ սրտիդ յուդային ապերախտութիւնը . անոր համար վշտա-

դին սրտով իրեն ըսիր : Յո՛ւրա համբո՛ւ-
 ընել յապնէսս զորդի յարդոյ : Այն տէր,
 շատ անգամ աս խօսքը իմ հոգւոյս ալ
 կըսես, որ քու սեղանէդ հաղորդվելէս
 ետքը, կելլեմ յուդայի պէս մեղքերովս
 քեզի մատնիչ կրլլամ :

Ատքը կապեցին քու բարերար ձեռ-
 վըներդ, իբրև թէ իրենց բարիք չընես,
 ու անխնայ քաշկռտելով տարին քեզ
 դատաւորին առջին հանեցին, ու առանց
 յանցանքի մը քեզ ճշմարիտ դատա-
 ւորդ անմեղաբար դատապարտեցին, ու
 սկսան սիրտ չիղիմանալու շարշարանք-
 ներ տալ քեզի : Այս եմ տէր ան մա-
 հապարտը, ինձի կըվայլէին ան քաշած
 շաշարանքներդ, ու դուն ինձի գթալով
 բոլորն ալ վրագ առիր, ու իմ մեղացս
 համար զո՛հ եղար :

Արդէն սաստիկ ծեծէն կուսածին
 մարմնոյդ վրայ ողջ տեղ չէր մնացեր,
 արիւնալից վէրքերդ նաև քարերն ալ 'ի
 գութ կըշարժէին. բայց վայ ինձ տէր իմ,
 բաւական չեղաւ քարասիրտ դահիճնե-
 բուն սիրտը 'ի ցաւակցութիւն շարժելու :
 Վեղ ճշմարիտ թագաւորդ թագաւո՛ւ-

րաց սուտ թագաւորի պէս քարի մը նստեցուցին . ծիրանիի տեղ մերկ ու վերքերով լցված մարմնոյդ վրայ կարմիր քղամիթ նախատանաց ձգեցին . թագի տեղ՝ փշերով շինած պսակ մը անգթարար սուրբ գլուխդ դրին . արքունական գաւազանի տեղ՝ անարգ եղէգ մը ձեռքդ տրվին . ու ամէն զինվորները քեզ ծաղը ընելով կուգային առջիդ կիյնային , եղէգով գլուխդ կրծեծէին , ապտակ կրղարնէին , երեսդ կրթքնէին , ու անանկ բաներ կրնէին , որ խեղճութեանը մարդուն սիրտը չէր դիմանար :

Վի համբերող Յս , ով երկայնամիտ տէր , սիրտս կտոր կտոր կըլայ քեզ ասանկ տեսնելուս : Վմ հոգւոյս վերքերը բժշկելու համար բոլոր մարմնովդ վերաւորեցար . իմ մեղացս փուշերը սրբելու համար փշով պսակվեցար . ու այնչափ նախատանաց ու նեղութիւններուն համբերեցիր , որպէս զի իմ անձնասիրութիւնս ու հպարտութիւնս կոխեսս :

Արկրպագանեմ քեզի ով փշով պրսակված գլուխ տեսուն իմոյ Յսի , որ

երկնից աստղները չէին արժանի քեզ պսակելու : Արկրպագանեմ քեզի ով լուսապայծառ աչք Յնի, որ բոլորովին խաւարերէ ու արիւններ վրայէն կրվազնն : Արկրպագանեմ քեզի ով հրաշալի դէմք Յնի, որ հրեշտակները տեսնելով չէին յագենար, իմ սիրոյս համար ապտակվեցար, թքով լցված անշքացար : Ով գեղեցիկդ յորդիս մարդկան, ինչպէս ողորմելի կերպարանք մտերես :

Կաղաչեմ ով ցաւագին փրկիչ իմ, քու սուրբ շարչարանացդ արգեամբը շնորհք տուր ինձի, փշով պսակվելուդ համար՝ մտքէս ամէն չար խորհուրդները մաքրես, ու զօրութիւն տաս ինձի, որ աս աշխրբիս դառն ձախորդութիւններուն համբերեմ : Թքով ու քէշ խօսքերով նախատվելուդ համար՝ իս պահէ, որ ուրիշներուն վրայ գէշ չիսօսիմ, չիբամբասեմ, ու նախատական խօսքերուն սիրով տանիմ : Սաստիկ ձաղանացդ ու կարմիր ծիրանւոյդ համար անձային շնորհքովդ հոգւոյս մերկութիւնը ծածկէ, որով քեզի հաճոյ ըլլամ, ամէն :

ԼԵՐԳ ԿԵՆՏԵՆ ՆԵՐԱԵՒԻ :

ԼԵՐԿ զօրէնսն մովսեսի՝ զոր խօսեցան
 'ի սինայի . եկեր ըզգառն օրինակի՝ և
 զբաղարջն ընդ եղեգին . զհինն 'ի նորս
 փոխելով՝ զբատուերն 'ի լոյս ճըշմարտե-
 լով . փոխան գառին ինքըն գովով՝ գան
 այ նըւիրելով :

Ենդ բաղարջին հաց անխըմոր՝ ետ ըզ-
 մարմինն իւր զերկնաւոր . ըզկուսածին
 անսերմնաւոր՝ զանապական և զհոգե-
 ւոր . ընդ ոչխարին արեան ուխտին՝ ետ
 մեզ զարիւն իւր ուխտ կրկին . և եղե-
 գան դառնագունին՝ փոխան ըզլարս աս-
 տուածային :

Թագաւորն արարածոց՝ զհացըն կե-
 նաց ետ քաղցելոց . և ըզբաժակն ուրա-
 խարար՝ որք յազամայ տրտմեցելոց . այս
 նոր ուխտ է իմոյ արեան՝ փոխան հընոյ
 ուխտին արեան . զոր յիշատակ իմ առ-
 նիցէք՝ մինչև եկից ես միւսանգամ :

Դողովեալքս 'ի քէն հայցեմք՝ ընդ
 ժողովեալ մետասանին . որ զկենարա-
 ըրդ քո մարմին՝ բաշխեալ ետուք ընդ
 բաժակին . շնորհեաւ և մեզ տէր ընդ

նոսին՝ հաղորդ լինել քում սեղանին .
կենաց հացիդ յոր փափագիմք՝ և ըմ-
պելոյդ ում ծարաւիմք :

Ի յընտրելոց աշակերտաց՝ յուզաս
մեկնեալ ՚ի սուրբ գառանցն . զբարձօղ
մեղաց զգառն ան՝ մատնէր ՚ի մահ ընդ
արծաթոյ . ՚ի յընթրիսըն հոգեոր՝ մերձի
ժրպիրհն և նենգաւոր . ուտելով ընդ
վարդապետըն յաճախէ զխարէութիւն :

Եւ յսըն խօսէր աղերսալի՝ խաւարելոյն
վասըն դարձի . մի ոմն ՚ի ձէնջ ասէ եղ-
բարք՝ զիս մատնելոց է առ ՚ի մահ . պետ-
րոս լուեալ զայն զարհուրէր՝ և ակ-
նարկէր առ յովհաննէս . հարցանել թէ
ով իցէ՝ դու աճանօղ վարդապետին :

Աւագ չորեքշաբթի :

Աղօլեք Եւ Յ, որ Բարդէալ Գանի
գլխուն :

Որչափ մեծ եղաւ տէր իմ Յ հրէից
ըրած անգթութիւնը , որ քեզ անանկ
խեղճ կերպարանքը խօթելէն ետքը , ա-
մէնը միատեղ սկսան աղաղակել . Խա-

շէպի . իսպիւնի : Ո՛վ անձային արդա-
 բութիւն , Քէկն ալ շիգտնըվեցաւ փրկիչ
 իմ , որ վրադ 'ի գութ շարժէր : Ո՛վ
 անմեղ գառն այ , ձեռվըներդ կապած ,
 գլուխդ փշով պսակված , բովանդակ
 մարմինդ վէրքերով լեցված , վրադ ուժ
 չէր մնացեր , ահա ծանր խաչ մըն ալ
 բերին ուսիդ վրայ դրին : Վրկեցիր աս
 ալ սիրով տէր իմ ողորմած , ու մեր
 մեղաց ծանրութիւնը անով վերցուցիր .
 ու ինչպէս որ կենաց փայտովը ամէնքս
 ալ մեռանք մեղօք , անանկ ալ խաչին
 փայտովը մեղ մահուանէ փրկես : Մայց
 ամէն բանէն աւելի խաչ եղան քեզի իմ
 մեղքերս , որ քրիստոնեայ ըլլալովս՝ շատ
 անգամ չարաչար կիրքերս կատարելու
 համար՝ հրէաներէն ալ ապերախտ գտնը-
 վեցայ . թող տրվի , որ դուն չարչարվիս ,
 անոնց պէս պողացի . երթայ խաչվի : Յօր-
 ես իմ կամքս կուզեմ ընել : Մի ցա-
 լագին տէր , ան ծանր խաչիդ տակէն
 մէյմը ինձի նայէ , ու քարացեալ սիրտս
 քուկին բորբոքեալ սիրովդ շարժէ , ու
 սոսկալի քաշած ցաւերուդ իս ալ մաս-
 նակից ըրէ :

Խաչով գետինը ինկեր մնացերես, ու
 քեզ վեր վերցընող մը չիկայ. անգուժ
 զինվորները չուաններով ասդին ան-
 դին կը քաշկուտեն, օգներու տեղ կը-
 զարնեն, ու չըսած խօսքերնին չիմնար-
 կոր: Քայց դու սի Համբերող ՀՅ, յի-
 շելով իմ փրկութիւնս, մեծ սէրդ քեզ
 գետնէն վերցուց. բայց ինչ օգուտ որ՝
 նորէն մեծագոյն ցաւ մը առջիդ ելաւ:
 Տեսար ան բազմութեան մէջը քուկին
 ամենասիրելի մայրդ, անոր արաստուա-
 լից աչվըներուն նայելով լսեցիր սրտիդ
 մէջը անոր ցաւագին ձայնը: Անիս սի-
 րելի որդեակ իմ ՀՅ կըսէր սուրբ Մ. ծա-
 ծինը. սի քաղցրիկդ որդեակ, ատ ինչ
 խեղճ կերպարանք մտերես, ինչ գէշու-
 թիւն ըրիր դու որդեակ, որ քեզի մէկ
 խղճացող մը չէ գտնուվեր, քեզ բռներ
 մեռցընելու կըտանին. ողորմէ որդեակ
 խեղճ մօրդ ողորմէ, խառնէ իմ կեանքս
 ալ քու կենացդ հետ: Մ.ս ցաւդ տէր
 իմ՝ ամէն քաշածներէդ մեծ եղաւ. բայց
 աս ալ ինծի համար յանձն առիր, որ-
 պէս զի իմ յախտենական դատապար-
 տութեան վճիռը ջնջես վերցընես, ու

երկնաւոր հայրդ ինծի հետ հաշտեցընես :

Ո՛վ մայր ցաւագին սուրբ Մ^հածին, կաղաչեմ քեզի, այսօր դուն սրտիս զեղջու ճշմարիտ ցաւ մը տուր, որ մեղքերուս վրայ լամ ողբամ, որոնցմով պատճառ եղայ ան դառն խաչը քու անմեղ որդւոյդ Յի վրան դնելու . շնորհք ու համբերութիւն պարգևէ ինծի, որ իմ թեթեւ խաչերս անտրտունջ ու սիրով տանիմ :

Երբ որ ես ան ներսնի :

Անամոռ սիրոյն յիւր սիրելեաց՝ ըզտրտմութիւննն փարատեաց . թացեալ պատառ տայ յուզայի՝ նըշանակեալ զգողնն մատնիչ . զոր առեալ և մերկացաւ՝ յաճային հոգւոյն շնորհաց . մատնեցաւ նախաչարին՝ ընդ մատնութեան վարդապետին :

Օայրագոյն լուսոյն զըրկեալ խաւարասէրն արտաքս ելեալ . տէրըն յայտնէր լոյս եղևոցն՝ ըզգայթակղելն՝ ի գիշերի . պետրոս խօսէր խրատուսելի՝ և

կըշտամբիւր հաւախօսի . զիւրն յաշխարհէ զփոխիլն ասէր՝ և ըզգալուստ հոգւոյն պատմէր :

Անգրոնեան յայնկոյս ձորոյն՝ ՚ի վերնատունն ել խորհրդոյն . եմուտ պարտէզ ընդ պարտիզի՝ եմոյծ զադամ յագին գրախտին . մուծցես և զմեզ տէր ընդ նրմին՝ ուստի հաներնախ զառաջինն . զի ժառանգել ըզհայրենին՝ արժանասցուք մէք վերբստին :

Հոգայր ըզկրիցըն տրբումարար՝ երիւքն եղեալ առանձնարար . փրկել զաշխարհս հոգիս յօժար՝ բայց է բնութիւն մարմնոյս տրկար . ոչ ոմն ուժեղ և զօրաւոր՝ և ոմն անզօր վըտանգաւոր . այլ մի և նոյն գոլ միաւոր՝ կրրէր ըզկիրսըն կամաւոր :

Չայնիւ մաղթէր աղօթական՝ վասն իմ առ հայր իւր էական . ծունրր զընէր խոնարհական՝ որում կրրկնի ծունր տմենայն . եթէ փրկիլ մարդկան հնար է՝ առանց մահու իմ որ գրեալ է . բաժակ մահուս յինէն անցցէ՝ ոչ իմ կամաւ այլ քոյդ եսցէ :

Ղօղեալ յերկիւղ քրբտանցն հոս-

ման՝ ոլոռնաձև կայլակ վիժման . 'ի զօրանալ հրեշտակ մերձեալ՝ զօրինական գիրըն լըցեալ . զի կատարեալ էառ զբընութիւն՝ անճըն բան զմարդկութեան . պարտ էր զերկիւղ և զտըրտմութիւն՝ յիւրումըն կրել տնօրէնութեան :

Լ. Լագ հինգշաբթի :

'Ի յեշտոտի սոնլուտայի , ե սրբոյ հողորդո-լէմն :

Լ. յնչափ մեծ եղաւ քու սէրդ տէր իմ և փրկիչ իմ ՀՅ , որ ետքի իրիկունը առաքեալներէն բաժնըվելու ատենը՝ սիրտդ լըցուած սկսար զիրենք մտիթարել . ու անճառելի խոնարհութեամբդ ուղեցիր անոնց ոտվընին լուսնալ , որ դրսի մաքրութեամբը հողւոյն աղտոտութիւնը մաքրես , ու իրենց խոնարհութեան օրինակ տաս : Այլ անհասանելի խոնարհութիւն ՀՅիդ . երկինքը սերովբէները ու քերովբէները քեզի կըսպասաւորէին . այսօր վերնատունը խոնարհեալ առաքելոց ոտքը լուսացիր :

Մի, կաղաչեմ քեզի գթած տէր, որ առաքելոց բարեխօսութիւնովը այսօր իմ մեղքերուս աղտոտութիւնը լուսաս, ու խոնարհութեան շնորհք ալ տաս, որ հպարտութեանս յաղթեմ, ու քեզի նմանիմ :

Բայց էն մեծ ու անհուն սէրդ ան եղաւ տէր իմ և ան ճշմարտութեամբ շնորհք ու սքանչելիք, որ բոլոր երկնայինք զարմացան մնացին : Այլ մարդասէր ճշմարտացի, չիմոռցրիլու յիշատակ մը թողուցիր մեզի, որպէս զի միշտ մեզի հետ ըլլաս ու յաւիտեան մեզմէ չիրաժներիս, քու անմահարար մարմինդ մեր հոգւոյն կերակուր ըրիր, ու աս ամենասուրբ հաղորդութեան խորհուրդը հաստատեցիր, ու այսօր քու անմահութեամբ առաքելներուն բաշխեցիր : Միտե՛մ ինչ բան կրնայիր ընել մեզի ո՛վ քաղցր ճշմարտութեամբ աւելի ինչ կրնայիր մեզի պարգևել :

Վիտեմ փրկիչ իմ, որ շատ անգամ իմ սիրտս եկած ես, բայց արժանաւորապէս քեզ չեմ ընդունած, հիմա կը պաղատեմ քեզի տէր իմ որ այսօր իմ սրբ-

տիս վերնատունը քու շնորհքներովդ
մաքրես ու զարդարես, ու իս անարժանս
ալ սուրբ առաքելոց հետ քու սեղանիդ
հաղորդ բնես: Տուր ինձի ան հրեշտա-
կային կենաց հացը, որուն սրտանց կը-
փափագիմ. խմցուր ծարված հոգւոյս
անմահարար փրկութեան բաժակը, որ
քուկին սիրովդ զմայլիմ: Տպաւորէ՛ սրը-
տիս մէջը քուկին վշտագին շարշարա-
նացդ յիշատակը, որ աս սուրբ խոր-
հրդեան մէջը մեզի յիշելիք թողուցիր:
Թող մի տար տէր, որ քեզ սրտիս մէջ
ընդունելէն ետքը՝ սատանան իր շար
հնարքներովը իս մեղք խօթէ, ու յու-
ղային պէս քեզ իմ փրկիչս մեղօք վա-
ճառել տայ: Ա՛վ սրբութիւն սրբոց,
քեզ բոլոր երկինք շն կրնար տանիլ,
հրեշտակները կըսարսափին, արժանի
ըրիր իս ասանկ մեծագոյն պարգևի. խո-
նարհութեամբ եկուր տէր իմ, իմ սրը-
տիս վերնատունը բազմէ, ու երկնաւոր
հայրդ ալ հետդ բեր. որ միշտ սրտիս
մէջը բնակիր, ու ես ալ՝ ի ձեզ բնակե-
լով շնորհօք՝ յաւիտեանս յաւիտենից
ձեզի հետ միանամ, ամէն:

Երբ որ Կաթողիկոսն Երևանի :

Նա ազգայթ փառաց էին՝ որ ըստ բնութեան ըս մարդկային . տազնապեցար ՚ի գիշերին՝ աղօթելով առ Հայր յերկինս . ծագեալ ՚ի մեզ զլոյսդ երկնային՝ և փարատեալ զերկիւղ չարին . մասունք հոգւոց մեր և մարմին՝ յերկիւղ քո սուրբ բեռեցին :

Մերձեալ յուրաս որ մատնելոց՝ հանդերձ դասուն փարիսեցւոց . անկան նրման ստորանկելոցն՝ որք յաւիտեան չեն կանգնելոց . յուրաս նենգաւ համբուրելով՝ առիթ մահու նշան տալով . փոխան սիրոյ զնա մատնելով՝ չար ընդ բարւոյ վրձարելով :

Յայնժամ առ դութ սիրոյն պետրոս՝ զժառային անուն մաղքոս . եհատ սուսերբ զականջն աջոյ՝ որ ոչ լուա տեառըն իւրոյ . իսկ տէրըն մեր արագապէս՝ յունկըն մերձեալ բրժըշկապէս . առողջացոյց անապէս՝ զոր ոչ տեսին կուրացն հանդէս :

Նոր հօտին փոքու ցրուեալ՝ քանզի զհովիւրն քաջ հարեալ . պետրոս մի-

այն ըզհետ երթեալ՝ ի յաղջկանէ վիմին
չարժեալ . նըշանակեալ հաւրն խօսեր՝
առ ՚ի պետրոս տէրն ակնարկէր . զբա-
նըն յիշէր դառն արտասուէր՝ ՚ի գլոր-
մանէն դարձեալ կանգնէր :

Շնորհեալ վիմին եկեղեցւոյ՝ զոր
պահեցեր ՚ի հոսելոյ , և կազնեցեր ՚ի
գլորելոյ՝ վասըն սրտին արտասուելոյ .
կանգնեալ և զիս տէր ընդ նրմին՝ ՚ի գլոր-
մանէ սայթաքողին . տալով աչացս յորդ
արտասուս՝ և ջուր նրման ծովու գլխոյս :

Ավ կամաւ զանկապելին՝ կապեալ
ըղձեռան արձակողին . ՚ի յապարանսն
տանէին՝ կայխախայ և աննային . ծա-
ռայն զերեսն այն ապտակէր՝ յորմէ
սրովբէն թեաքօղէր . թուք արձակեալ
պիղծ բերանով յայն որ կուրին լոյս
ծագեաց թքովն :

ՄԼԱԳ ՈՒՐՔԱԹ :

Ա. Ղ. Է. Ի. Խ. Յ. Զ. Է. Ը. Թ. Կ. Ը. :

Հայր երկնաւոր , նայէ երկինքէն հաշտ
ակամբ աս սուրբ պատարագիս վըսյ , որ

քու միածին որդիդ դառն խաչին վրայ
կրմատուցանէ քեզի իմ մեղացս համար :
Մեզս վրայէս արդար բարկութիւնդ ա-
նոր խեղճութեանը վրայ գթալով : Տես
գորովագութ հայր , սիրելի որդւոյդ
պատմութեանը արիւններու մէջ թաթ-
խըված . տես քուկին մէկհատիկ որդիդ
խաչին վրայ բարձրացեր , ձեռվըներէն
ուռովըներէն դամիւրէ . ու անոր սուրբ
արեան ձայնը քեզի դէմ կաղաղակէ ,
ու մեղքերուս թողութիւն կրխնդրէ .
Հայր , Լուր Գոցա : Այլ հայր իմ , թող
աս մեղաւոր հոգւոյս յանցանքները . ես
անոր տեղը այնչափ չարչարանք քաշեցի,
խաչին վրայ գամիւրցայ , ու բոլոր արիւնս
թափեցի անոր փրկութեանը համար .
Հայր , Լուր Գոցա :

Մ.ս ինչ գթած սիրտ է խաչելեալ
տէր իմ Հիս , որ ան սաստիկ ցաւերուդ
մէջ իս կըհոգաս : Այլ քաղցր փրկիչ
իմ , խաչին վրայ մերկ ողորմելի կախվե-
րես , թշնամիներիդ չորս դիդ առերեն ,
ու սիրելի մօրմէդ ուրիշ մխիթարանք մը
չունիս . բայց ինչ օգուտ որ , ան ալ
խաչիդ տակը կեցեր կուլայկոր . Օս-

բաւի եւմ կրկանչես խաչէն . լեղվով
խառնած քացախ կուտան բերանդ :
Երկնաւոր հօրդ կաղաղակես . ՄՏ Ի՛, ԽՃ
Ի՛, Ը՛դէր Ը՛դէր զէ՛ . ան ալ ձայնդ
չիլսեր : Ա՛նխ ցաւագին փրկիչ իմ ՀՅ՛,
երկնի և երկրի մէջ շորս գամէն կախվեր
կեցերես . ու մէկ գթացող սիրտ մը
չիգտնրվիր : Վարերը կըպատուարվին,
արեգակը իր լոյսը կըդոցէ , լուսինը կը-
խաւարի , ու երկիրը ՚ի հիմանց կըշար-
ժի . միայն իմ քարացեալ սիրտս ասանկ
անդեղջ մնացերէ . ես եւմ ան ապառաժ
սիրտը , որ կըտեսնեմ քեզ իմ մեղացս
համար արեան մէջ թաթխրված , ու
գո՛նէ քեզի ցաւակից շեմ ըլլար :

Մ՛հա հիմա խաչիդ պլլըված կուլամ
կրկանչեմ . ո՛վ վասն իմ խաչելեալ փրը-
կիչ , առ աս թափած արցունքը աչվը-
ներուս , որուն քու սիրտդ ծարաւի է ,
ու սյսօր սրտիս ճշմարիտ զեղջը տեսնա-
լովդ՝ անտանելի ցաւերուդ մխիթարանք
ըլայ : Ա՛վ ցաւագին տէր , տուր ինձի
կտքի օրհնութիւնդ . հինգ սուրբ վեր-
քերէդ վաղցուր վրաս երկնային շնորհք-
ներ ու ողորմութիւն . ըսյց վս՛յ ինձ

Յն իմ, դուն զլուսգ վար ծաեր մեռե-
րես :

Վի մեռեալ ան իմ Յն, ահա օր
թողութեան, ահա ողորմութեան ա-
թոս, քուկին բաղկատարած բաղուկդ
կրդիմեմ, ու վիրաւորեալ սրտիդ մէջը
կապաւինիմ : Մի բաժներ իս սրտիդ
մէջէն տէր, որ քու անգին արիւնովդ
փրկեցիր, ու խաչին վրայ մեռար :

Վի խաչափայտ փրկութեան, ինչ-
պէս սիրտս կրճմլես, քուկին անբար-
բառ ձայնդ սրտիս ներսիդին կըթափան-
ցէ : Վեղմէ կըբաշխի ու կըտարածվի
ամէն քրիստոնէից շնորհք, համբերու-
թիւն, քաջալերութիւն, մտիթարու-
թիւն, սէր, ու սրբութիւն, անոր հա-
մար սրտանց քեզի կըբաթթըվիմ, քու
վրայ քաշած չարչարանքները Յնին
թող սիրտս տալաւորվին, որ Յնիս հետ
խաչին վրայ ապրիմ ու մեռնիմ, ամէն :

Երգ ԳԵՄԱՆ ԶԵՐԵՆԻ :

Չար կապանաց մարդկան լուծիչ՝ որ
կապեցար ընդ կապելոյն, զիս արձա-

կեա յինքնակապէս՝ մեղաց կապից դժ-
 ժոխայնոյն . որ ընդ մեղօք պարտաւո-
 րին՝ կացեր անմեղդ՝ ՚ի յատենին . յոր-
 ժամ փառօք դաս հայրենին՝ մի դատես-
 ցես զիս ընդ նրմին :

Պատկառանօք հինն ադամայ՝ որ ձա-
 ղեցար վասըն նորա . ջնջեալ զամօթ մե-
 ղաց լըբին՝ որով զերեսս իմ ծածկեցին .
 որ ներեցեր չար ծառային՝ ածեալ ձե-
 ոօք քեզ ապտակին . հաւր ուժգնակի
 զդէմըս չարին՝ որպէս և զիս և հար ուժ-
 գին :

Չահրն լուսոյ յառաւօտին՝ ՚ի յուր-
 բաթու հընոյ զատկին . կայր առաջի
 դատաւորին՝ ծառայն նստէր ՚ի յատե-
 նին . ՚ի հարցանել պիղատոսի՝ տէրն
 ոչ առնէր պատասխանի . զի կանխասաց
 գիրըն լցցի՝ եղէ ևս մարդ որ ոչ խօսի :

Սամկական դասք զինուորաց՝ արկին
 հանդերձ նախատանաց . այնմ որոյ
 զգեստն է լոյսն փառաց՝ իբրև զօթոց
 զինքեամբ արկած . ՚ի ծունր իջեալ
 կատակէին՝ զգլուխն եղեգամբ հարկա-
 նէին , պըսակ ՚ի փշոց բոլորէին՝ ըզիուշ
 մեղացըն բարձողին :

Սոսկալին սերովբէից՝ բառնայր ին-
քեամբ ըզփայտ խաչին . մինչ ՚ի տեղի
գողգոթային՝ յորում եղեալ մարդն
առաջին . ետուն ըմպել գինի զմրոսեալ
և կերակուր լեղեալ խառնեալ . որով
ըպտղոյն դառն ճաշակ՝ փոխեաց մեզ
քաղցր և ախորժակ :

Սերնականքն զարհուրեալ՝ տեսին
ըլտէրրն մերկացեալ . և ըզհանդերձսն
բաժանեալ՝ պատմուճանին վիճակ ար-
կեալ . ըզձեռսն և զոտսն ծակեցին՝ ըստ
յայտնապէս դաւթեան ձայնին . ընդ
փայտ խաչին բեւեռեցին՝ զմատունսն
որ գրեաց ՚ի տախտակին :

Լ. Լագ շարաթ :

Դ. պատիւ լաղման Կեանքն :

Սուրբ Լ. ծածին, ինչ տրտմագին օր ե-
ղաւ այսօր քեզի համար որ քուկին մէկ-
հատիկ սիրելի որդիդ աչքիդ առջին
խիստ տանջանքներով մեռած աեսնե-
լէդ ետքը՝ խաչէն ինջեցուցին, գիրկդ
տըվին : Ա՛յ մայր ցաւագին, ինչ սոս-

կալի ցաւ զգաց քու գթամ յիրադ, եր-
բոր տեսար միակ որդւոյդ գլուխը փու-
շերով ծածկըված, աշխրները մթնցած,
բերանը գոց, ձեռվրները ոտվրները պա-
տրուտած, ու բովանդակ մարմնոյն վրայ
ողջ տեղ մը չէ մնացեր: Աղբալով ա-
սանկ կրկանչէիր. վայ ինձ խեղճ մօրս
քաղցրիկ որդեակ իմ, վայ ինձ. ո՞վ
անմեղ որդեակ, քու մարդասիրութիւնդ
քեզ ինչ սահման հասցուց. մարդոց
այնչափ բարիք ընելուդ համար՝ քեզ
անողորմաբար խաչին վրայ մեռցուցին:
Վ՛ի որդեակ, ուսկից գտնեմ մէյմ'ալ
քեզի նման. առանց քեզի ինչպէս ապ-
րիմ, ու ինչով սիրտս մսխթարեմ:

Եւ այց ես ո՞վ մայր վշտագին, քուկին
ոտքդ ինկած կաղաչեմ. թող տուր տի-
րամայր, թող տուր որ ես լամ ողբամ
իմ մեռեալ փրկչիս վրայ. ես պատճառ
եղայ անոր մահուանը, իմ մեղքերս զին-
քը աս խեղճութիւնը խօթեցին: Քուկին
այսօրվան ցաւերուդ, ու սիրելի որդւոյդ
քաշած չարչարանացը համար ողորմէ
ինձի. գին եմ Հոնին պատուական ա-
րեանը, անոր համար իբրև քու որդւոյդ

գթա՛ իմ վրաս, ու մասնակից ըրէ իս
ցաւերուդ: Մանաւանդ ան ետքի քա-
շած ցաւիդ, երբոր մեռեալ սիրելի որ-
դիդ գրկէդ առին, ու գերեզմանը դրին:

Մի մեռեալ փրկիչ իմ, սուրբ գե-
րեզմանիդ վրայ ինկած քու ցաւագին
մօրդ հետ կուզեմ ողբալ: Ո՛վ անմա-
հուծեան պարգևատու տէր, ո՛վ արե-
գակդ արդարութեան, այսօր մեռեալ
գերեզմանի մէջ թաղվերես, ու ճառա-
գայթդ փառաց հօր՝ երկրի մէջ ծածկը-
վերես, ո՛վ ճշմարիտ ցնծութիւնդ երկ-
նից, այսօր արարածք տրտմութեամբ
վրագ արցունք կը թափեն:

Ո՛վ մեռեալ ան իմ Հն Վն, աս
օրս է օր թողութեան և գթութեան,
մի զրկեր իս քու շնորհքէդ: Մի Հն
իմ, բոլոր մարմնոյդ վէրքերէն ողոր-
մութեան աղբիւրներ կը վազեն, մանա-
ւանդ վիրաւորված սիրտդ գթութիւն
գթութիւն կաղաղակէկոր, դուն քու
փրկագործութեան անհուն արդիւնք-
ներդ հոգւոյս պարգևէ, որոնցմով քեզի
յաւիտեան հաճոյ ըլլամ:

Երբ Կէտան Երբէն:

Տարածեալ ձեռք ընդ ձեռաց՝ ոտք ընդ ոտից ընթանալեաց . փայտ ընդ փայտի դառն պտղոյ՝ կեանք ընդ մահու փոխարկելոյ . 'ի մէջ երկուց անօրինաց՝ կայր մերկացեալ տուօղն օրինաց . զոր ոչ տեսին աղգրն կուրաց՝ բաց 'ի միոյն աւազակաց :

Բոպէից արեգականն՝ ըզտիւն արար գիշերանման . զըստուերըն քօղ արկ մերկութեանն՝ զի մի տեսցէ ակնանարժան . 'ի մէջօրեայն նըսեմացաւ՝ յորժամ ադամ մեղօք մեռաւ . 'ի յիններորդն 'ի լոյս դարձաւ՝ յորժամ մահուամբ մահըն լուծաւ :

Յօղէր արտօսըր ցաւագին՝ մայր տեառըն որ կայր մերձառ խաչին . յորժամ լըսէր ըզճարաւին՝ բարբառելոյ իւր միաճնին . ետուն քացախ խառնեալ լեղին՝ այնմ որ բղխեաց դետ յաղենի . և 'ի վիմէն վռտակ բարի՝ արբոյց տոհմին դառնացողի :

Իլուծեալ յերրորդ ժամու օձին՝ զմիտըս նախնւոյ մօրն եւային . 'ի վեցն ան-

կեալ մարդն առաջին՝ հաւանական բանիւնորին . 'ի սոյն ժամու տէրն 'ի խաչին՝ զի քաւեացէ զմեղըս նոցին . և յորժամ ել աղամբն հին՝ եղ զաւազակն 'ի մէջ դրախտին :

Փարեւի բարբառ ընդ իմ՝ էլի էլի առ հայր գոչէր . զհոգին կամաւ հօր աւանդէր՝ զհոգիս մարդկան նոյն ընծայէր . երկիր հիմամբք սասանեցաւ՝ և վարագոյրն ընդ մէջ հերձաւ . վէմք 'ի յինքեանց պատառեցան՝ և գերեղմանք մահու բացան :

Վարողի 'ի սքանչելեաց՝ ան մարմնով վասն իմ խաչեալ . մերով բնութեամբքս մեռանի՝ ան անմահ խոստովանի . կրկնավլտակ կողին աղբերբք՝ եկեղեցի իւր հաստատի . ջրովն մաքրի զարիւնն ըմպէ՝ զորդի ընդ հօր փառաւորէ :

Ի ՏՕՆԻ ՕՂՏՆԻՆ

Եւստիւս օր :

Փառք հրաշալի յարութեան քո տէր իմ Հիւսիս, որ քու ամենակարող զօրութեամբդ գերեզմանին արգելքը մէկդի ընելով՝ անձային ձրիք զարդարված ու փառաւորեալ մարմնով յարութիւն առիր, ու քու յաղթական մահուամբդ մեզ յաւիտենական մահուանէ ազատեցիր : Այլ մարդասէր փրկիչ իմ, ծագէ մտքիս մէջը սուրբ յարութեանդ լոյսը, ու իմ մեղօք մեռած հոգւոյս՝ որ իր չար սովորութիւններուն տակը թաղված է, դուն այսօր յարութիւն պարգևէ, ու գիշերվան մեղաց մթութիւնը՝ որ չորս դիս պաշարերէ, դուն փարատէ ու լուսաւորէ :

Իւզարբեր սուրբ կանանց հետ քու կենսատու գերեզմանդ կրդիմեմ, ու անուշահոտ խունկի տեղ՝ իմ անարժան աղօթքս քեզի կրմատուցանեմ : Ապօ-

դաղենացւոյն պէս քեզ բաղձալի փրկ-
կիչդ իմ լալով կրփնտուեմ : Եւստի
զիւրեմ իմ 'ի գեղեկմանէ աստի՛ ե ոչ
գիտեմ ուր ետինս գնա : Եւ իս տէր, քանի
որ չէի մեղանչեր, քեզ սրտիս գերեզ-
մանին մէջը ունէի . երբոր ապերախտու-
թեամբ քեզի դէմ մեղանչեցի, դուն
ալ իս սրբարար շնորհքներէդ զրկելով
իմ սրտիս մէջէն հեռացար գացիր :

Ես սուրբ զատկին օրը կրբաղձամ սրբ-
բաղան հաղորդութեամբ քեզ նորէն իմ
սիրտս բերել, ու սուրբ յարութեանդ
պտուղը վայելել . բայց կաղաչեմ տէր,
իմ անարժանութեանս համար իս չիզըր-
կես ըսելով . Ս'ի Դեյլեհար յիս : Ես
գթութեամբդ սրտիս փափաքին, եռանդ
ու շնորհք տուր ինձի . հալածէ հոգւոյս
թշնամիները : Ի՞նչ որ սրտիս դուռերը
գոց ալ ըլլայ, դուն քու անձային զօրու-
թեամբդ վանէ ամէն արգելքը . ինչպէս
որ դուռերը գոց վերնատունը մտար,
ուր որ առաքեալները ժողված էին, ու
ըսէ հոգւոյս . Խաղաղութիւնս ընդ յիւ :

Շարուն :

Այսօր յարեաւ 'ի մեռելոց փերայն
անմահ և երկնաւոր. քեզ աւետիք խըն-
դութեան հարսն 'ի յերկրէ եկեղեցի .
օրհնեալ 'ի ձայն ցնծութեան զի՞՞՞՞ քո
սիրովն : Այսօր զատիկ մեր զենմամբ Վնի .
արասցուք ասն ցնծութեամբ, նորոգեալք
'ի հնութենէ մեղաց ասելով . Վն յա-
րեաւ 'ի մեռելոց :

Երեւոյ օր :

Քարեգութ փրկիչ իմ, երբոր թաղվե-
ցար նոր գերեզմանին մէջը, հոգիդ ին-
չաւ լիմպոսը՝ արդար հոգիները ան մութ
բանտէն ազատելու համար : Աւետքը
այնչափ անթիւ սուրբ նահապետները
քեզի հետ մէկ տեղ բերելով՝ եկար
դարձեալ գերեզմանը, ու անոր կնիքը
ու քարերը խորտակելով ձծապէս յա-
րութիւն առիր : Աւերախանամ ես ալ
քանի որ աս փառաւոր յարութեան յի-
շատակը միտքս կրբերեմ . ինչպէս որ
կըսորվեցրնէ ինծի սուրբ կաթուղիկէ ե-

կեղեցին : Արչափ մեծ հանդէս էր տես-
նալը այնչափ երանելի նահապետներուն
ու մարգարէներուն հոգիները, որոնց
մէջը դուն ալ քուկին փառաւորեալ
մարմնովդ արեգակի պէս կը փայլէիր,
որուն մարմնաւոր աշխարհներ չեն դիմա-
նար :

Ա՛րբ պիտի ըլլայ տէր, որ քեզ փա-
ռաւորեալ տեսնամ, ու քեզ հրեշ-
տակներուն հետ փառաբանեմ : Ա՛րբ
պիտի կարող ըլլամ ես ալ ան երջանիկ
դասին մէջ գտնուիլ, ուր որ են նահա-
պետները ու մարգարէները՝ ու ամէն
երկնից սուրբերը՝ ու բոլոր հրեշտակաց
ու հրեշտակապետաց գունդերը, ու ա-
նոնց ձայնակից ըլլալ : Ա՛րբ պիտի գայ
անատենը, որ քեզ մեր մարմնովը փառա-
ւորեալ պայծառացեալ տեսնելու պիտի
արժանի ըլլամ : Մայց քանի որ զըկը-
ված եմ տէր երջանիկ քուկին արքայ-
ութենէդ, գոնէ ինձի շնորհք տուր, որ
քաղցրանայ հոգւոյս քեզ փառաբանե-
լը, յիշելով քուկին փառաւոր տնօրէ-
նութիւններդ, մանաւանդ սուրբ յա-
րութեանդ՝ յիշատակը : Ա՛րանի թէ ա-

մէն աշխարհք, ու ամէն աղգեր անդա-
դար քեզ փառարանէին, ինչու որ քեզի
կըմայլէ փառք և պատիւ յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն :

Եւ աղօլէ լուսն Ռուբիկոյ :

Տէր իմ ՀՅ ՎՅ, այնչափ անսահման
է քուկին արեանդ գինը, որ չէ թէ մի-
այն կենդանի եղողներուն մեղքերը կը-
ջընջէ, հապա նաև մեռնողներուն մեղաց
պատիժներնալ կը քառէ : Ղուսն մեզի
խրատ տրվիր, որ մեր ոսոխին հետ հաշ-
տրվելու նայինք, ու մեր պարտքը վճա-
րենք, քանի որ ճամբան ենք նէ . չըլլայ
թէ դատաւորին ձեռքը մատնրվինք, ու
բանտը գրվինք, ուսկից դժուար է խա-
լըսիլը : Ղայց շատերը անսային արդա-
րութեան ունեցած պարտքը չիվճարե-
լով մեռած են . հիմա մենք կենդանիքս
կաղաչենք, որ ան հոգիներուն պատիժը
թեթեցընես : Ղաթեցո՛ անոնց վրայ քու
պատուական արեանդ մէկ կաթիլը՝ որ
բաւական է իրենց մեղքերը ու պատիժը
քառելու :

Սանաւանդ սուրբ պատարագիս նուէրը, որնոր քահանան կրմատուցանէ անոնց հոգւոյն համար՝ մասնաւորապէս յիշեցընէ ան հոգիները, որոնք երկայն տուն մեծ տանջանաց մէջ էին, իրենց մեղացը թողութիւն ու ազատութիւն շնորհէ : Տէր իմ բազմագութ, քու արեանդ գինն է մեր ննջեցելոց հոգիները, քու կին արեանդ գինը մի դատապարտեր, քու կին ձեռաց ստեղծուածներն են, քու ստեղծուածդ երեսէ մի ձգեր : Աղորմէ ինծի ալ, ու թողութիւն տուր իմ մեղացս, որպէս զի դատաստանին օրը ազատիմ ան սոսկալի տանջանքներէն :

Երբայն :

Իանդ ան կրեւեալ մարմնով յերկրի քահանայապետ ճշմարիտ, որ 'ի վերայ խաչին պատարագեալ բարձօղ մեղաց դառն անարատ, աղաչեմք ըզքեզ յիշեալ զհոգիս ննջեցելոց մերոց, և հանգո՛ 'ի քում արքայութեան :

ԵՐՐԵՒ ՕՐ :

Այլ բարեգութ տէր և փրկիչ , հաղար շնորհակալութիւն կրմատուցանեմ քու անսահման գթութեանդ , որ իս դառն շարշարանքներովդ ու մահուամբդ փրկեցիր չար թշնամւոյն ձեռքէն : Արբոր տէր իմ խաչին վրայ մեռար , ամէն արարածք տրտմութեամբ քեզ կողքային , իսկ սուրբ յարութեանդ աւետիսը լսելով՝ նոր ուրախութեամբ մխիթարուցան :

Սուսապայծառ հրեշտակները սուրբ դերեղմանին չորս դին բոլորած ցնծութեամբ կրկանչեն . Չէ սսս , սյլ յարէս : Արջանիկ կոյս անձամայրը անպատմելի խնդութիւնով սիրտը լեցված՝ քեզ յարուցեալ միածին որդիդ կրբարեւէ գոչելով : Օտրլիէ՛ք զսուրբ իմ . գարլիէ՛ք սողնակէ՛ք և օրհնութեամբ : Սուրբ առաքեալները ու իւղարեր կանայք բոլոր աշխրբիս աւետիս կուտան . իմէ՛ք սրտերե՛ յարէսս սէր : Այլ տէր , իմ հոգիս ալ սուրբ յարութեանդ կրփատիարքի , ու ցանկալի տեսոյդ մեծ կարօտ ունի .

ասանկ շնորհաց օր մը , լսէ իմ աղաչան-
քիս :

Եղյս ճշմարիտ Վճն , ծագէ պյսօր
սրտիս մէջը հրաշափառ յարութեանդ
լոյսը , ու մի զրկեր սիրող հոգիս քու-
կին մեծամեծ պարգևներէդ , որ շատե-
րուն յարութենէդ ետքը բաշխեցիր :
Ներցուր իմ հաւատքս , հաստատէ իմ
յոյսս , ու բորբոքէ սրտիս մէջը ճշմա-
րիտ սէրդ , որ քուկին տրված երանու-
թեանդ արժանի ըլլամ : Յըցուր հոգ-
ւոյս ան սուրբ վէրքերդ , որ ամէն մէկը
արքայութեան մէջ արեգակի պէս կը-
փայլին՝ որ մեծ փափագով առանց կըշ-
տանալու պագնեմ , ու անոնցմով զմայ-
լիմ : Նայ տէր հոգւոյս աչվրները , որ
քեզ բարերար փրկիչս ճաննամ , ու
արժանապէս օրհնեմ ու գովեմ , ամէն :

Շարական :

Սյսօր հրեշտակք 'ի բարձունս ուրա-
խանան ընդ մարդկան . որք իջեալ 'ի
յերկնից տան զաւետիս աշխարհի . ցըն-
ծացէք պյսօր Վճն յարեալ 'ի մեռելոց :

՚Լ ԿՕՆԻ ԽԻՄԻԱՆ :

Ո՛վ ամենասուրբ Սարիամ, ո՛վ ամենախոնարհ կոյս, քուկին մեծագոյն սրբութեանդ ու մաքրութեանդ համար այնչափ հաճոյ եղար այ առջևը, որ մինչև քեզ իրեն մայր ընտրեց, ու բուրբ երկնի և երկրի թագուհի ըրաւ: Մեծապէս կուրախանամ սուրբ Մեծածին՝ տեսնալով քեզ այսօր անամայրութեան գերագոյն շնորհքին արժանի եղած. որ միածին որդին այ երկինքը թողուցեր, ու անապական արդանդիդ մէջ քու արիւնէդ իրեն մարմին առեր, մարդ եղերէ ինձի համար: Հոգին սուրբ բոլորովին վրագ ինջաւ, ու անոր շնորհքը քեզի հովանի եղաւ: Հայրն երկնաւոր քեզ իրեն սիրելի դուստր ընտրեց: Իսկ որդին այ բովանդակ ՚ի քեզ ու քուկդ եղաւ:

Խոնարհութեամբ առջիդ ինկած կողջունեմ քեզ գարրիէլ հրեշտակապետին հետ: Աղջոյն ընդ քեզ կոյս Սարիամ, լի՛ շնորհօք: Ո՛վ մայր այ, որչափ որ անարժան ըլլամ շնորհքիդ, ա-

սանկ ուրախալի օր մը իս մի մերժեր ուղորմութենէդ : Աոյս գթած, մարմնաւոր իշխանները իրենց իշխանութեան հասած օրերնին՝ բանտի մէջ եղողները կարծրկեն, մահապարտներուն կըներեն . իսկ դուն հզօր թագուհի երկնից և հրեշտակաց, անամայրութեան շնորհաց անթողը նստած՝ պիտի շողորմի՞ս ինձի : Չարաչար մեղքերովս սատանային գերի ինկայ, ու այ արդար վճռովը 'ի մահ դատապարտվածեմ . դուն այսօր անամայրութեան իշխանութիւնովդ երկընցուր վրաս ողորմած ձեռքդ . ու ազատելով իս գերութենէ՝ ընդունէ քեզի մշանջենաւոր ու հաւատարիմ ծառայ : Ա՛յ կոյս լի շնորհօք, լըցուր սիրտս պէսպէս շնորհքներով . ինչու որ չէ թէ միայն իմ կորսնցուցած շնորհքս դուն գտար, հապա նոյն իսկ բովանդակ շնորհաց տէրը ու գանձը քու քովդ է :

Աւրախ լեր կոյս անարատ, որ բոլոր ստեղծուածներու մէջ դուն միայն մայր այ ընտրեցար : Աւրախ լեր սուրբ Մծածին, որ այսօր որդին այ երկինքէն վար ինջաւ, ու քու մարուր արգանդիդ մէջ

բնակեցաւ : Աւրախ լեր երջանիկ Մարի-
ամ , որ ամենասուրբ Աշրորդու թիւնը
քեզ անանկ գերազանց շնորհքներով
զարդարեց , որ սերովբէները ու քերով-
բէները իսկ երանի կուտան քեզի : Աւ-
րախ լեր բերկրեալ կոյս Մարիամ , որ
իրբւ առաւօտ պայծառ ծագեցար նրկ-
րիս , ու գիշերային տրամութեան խա-
ւարը փարատելով՝ ամէնուն սիրար ու-
րախութեամբ լեցուցիր , անոր համար
օրհնեալ ես դու յաւիտեանս , ամէն :

Շարական :

Սորհուրդն անձառ ծածկեալն յազգաց
և յաւիտեանց , յայտնեցաւ իջմամբ հը-
րեշտակապետին այսօր առ կոյսն Մա-
րիամ , զոր առ տէր ունիմք բարեխօս
վասն անձանց մերոց :

'Ի Կօնի Համբարշտան :

Տէր իմ , դուն խոստացար որ մեզմէ ա-
մենեկին չես բաժնրովիր , և թէ մինչև որ
երկինք չերթամնէ , միսիթարիչ հոգին

չիգար : Անոր համար թէպէտ մարմնաւոր տեսլեամբ մեղմէ հեռացար, բայց կաթուղիկէ եկեղեցին ուրախութեան տօն կրկատարէ, հոգւոյն սրբոյ մսիթարական շնորհքը վայելելով : Աաղաչեմ՝ բարերար փրկիչ, որ իզմէ ալ շիհեռանաս, չըլայ թէ իմ մեղքերս ու չար ակտերս իմին ու քուկին մէջըդ ամպի պէս իյնալով՝ քեզ իզմէ զատեն : Ախիթարիչ հոգիդ միշտ ինծի հետ ըլլայ . քուկին սուրբ ազգեցութիւններդ իս միշտ մսիթարեն, ու լուսաւորեն : Ամէն բարի տուրքերը, ու ամէն կատարեալ պարգևներդ վերէն քեզմէ կուգան : Աուն անոր համար վեր ելար բարձրացար, որ մեզի աւելի օգնես, մանաւանդ ինծի որ ամէն երկնաւոր օգնութեան կարօտ եմ :

Այսօր աշկերտներդ առիր ձիթենեաց լեռը ելար . մսիթարական խօսքերով անոնց սիրտ տալէն ետքը՝ ամենասուրբ ձեռքովդ զիրենք օրհնեցիր : Անչ ուրախութիւն ունեցան առաքեալները, երբոր քեզ տեսան, որ անձային փառօք երկինքը կրվերանայիր . ինչ խնդու-

Թիւն էր քեզ տեսնալը, որ այնչափ նահապետներու ու մարգարէներու հոգիներով, ու բիւրաւոր հրեշտակներու գունդերով երկինքը կը համբառնայիր:

Մ. իս տէր իմ Հ.Յ, հոգիս տրտում տխուր մնացերէ միշտ աս երկրիս վրայ, ու քեզ բաղձալի փրկիչդ կուզէ. գոնէ տէր ասանկ շնորհաց օր մը խաչակնքէ վրաս երկինքէն քուկին օրհնեալ ձեռօքդ, տուր ինձի ալ առաքեալներուդ տրված օրհնութիւնը: Վ. իտեմ տէր, որ մեզ որբ չես թողուր, կերթաս քու հայրենիքդ, որպէս զի հոն մեզի համար տեղ պատրաստես, ուանկէց կտքը իր ատենին մեզ հոն կրկանչես, որպէս զի ուր որ դուն ես, մենք ալ քուկին ծառաներդ հոն ըլլանք: Աւստի ես ալ աս աշխարհքս մեծ փափաքով կըսպասեմ, որ իս արժանի ընես քուկին անվախճան արքայութեանդ, ամէն:

Երթան:

Համբարձաւ տէրն մեր Վ.Յ օրհնութեամբ ընդ ամպս երկնից, և առաքե-

լոցն երկրպագեալ դարձան յերուսա-
ղէմ . միարանութեամբ վեր առաքէին
զաղօթս :

Ի տօնի Հոգեգալստեան :

Մատթէոս ԵԳ :

Կենդանարար սուրբ Հոգի , ինչպէս որ
լուսաւոր լեզուի ձևով առաքելոց վրայ
ինչար , անոնց միտքը լուսաւորեցիր ,
ու սիրտերնին նոյ սիրով վառեցիր . ա-
նանկ ալ վառէ Հիմա իմ սիրտս . զօ-
րացուր իմ տկարութիւնս , ու լուսա-
ւորէ միտքս : Մտաքեալները յառաջ
քան քուկին գալուստդ , անանկ թանձ-
րամիտ էին , մինչև շատ անգամ Վհն
զիրենք յանդիմանեց , բայց երբոր դուն
չնորհօք լուսաւորեցիր , ան ատեն իմա-
ցան՝ թէ ինչ է ժամանակաւոր բարին
ու յաւիտենականը : Մյսօր լուսաւո-
րէ իմ մտքիս թանձր խաւարնալ , որ
ճանչնայ աշխարհային ունայնութիւնը .
մարդկան նկատումը՝ որնոր մեծ բանի
տեղ կրդնէ , արհամարհէ , ու միայն

երկնաւոր բարիքը ու առաքինութիւնը մեծ սեպէ :

Արբոր Վ. Ե պիտի մատնելէր, ամէն առաքեալները թողուցին ու փախան, ու պետրոս գլուխ առաքելոց իր երկնաւոր վարդապետը ուրացաւ . բայց երբոր քեզմով զօրացան, ան ատեն աւմենեին մեռնելու ալ պատրաստ էին, նեղութիւնները ու հալածանքը ուրախութեան արժանի կրսեպէին : Վուն նմանապէս զիս ալ շնորհքովդ փոխէ, որ գոնէ կարող ըլլամ համբերել, ինչ հիւանդութիւն, նեղութիւն, կամ փորձանք որ վրաս գալու ըլլայ : Ա երջապէս ինձի հոգևոր կեանք շնորհէ, ինչու որ դուն ես մեր հոգին կենդանացընողը . ինչպէս որ մարմինս առանց հոգւոյ մեռած է, անանկ ալ հոգիս թէ որ զուրկ ըլլայ քուկին շնորհքէդ հոգևորապէս կրմեռնի . անոր համար բոլոր սրտանց կրբաղձամ քեզ ընդունիլ, ինչպէս որ առաքեալները ընդունեցան : Այ՛կ սուրբ հոգի, իմ մեղքերուս թողութիւն տուր, զանազան շնորհքներով իս լեցուր, ու արժանի ըրէ, որ քեզ հօր նոյն, ու միա-

ծին որդւոյն հետ փառասօրեմ յա-
փտեանս յառիտենից, ամէն :

Շարժումն :

Աղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց հոգիդ
իջեալ 'ի բարձանց, զանապակհան սպար-
գեղս քո բաժանեցեր յառաքեալսն :

Երկրորդ օր :

Այլ շնորհաբաշխ սուրբ հոգի, դուն
քաղցր մսիթարիչ տրտում հոգինե-
րուն . դուն գթած բժիշկ վերաւորված
սրտերուն . դուն անվտանգ նաւահան-
գիստ ալէկոծելոց աս աշխրբիս ծովուն
մէջ : Այլ ո՛վ խաղաղարար սրտիս, քու-
կին անհասանելի շնորհքներովդ ներսս
խաղաղութիւն ըրէ . եկ ո՛վ սէրդ անշիջա-
ին , ու բորբոքէ սրտիս մէջը անշիջա-
նելի հուրը, որ մեղքերէս սրբըվիմ . լու-
սասօրէ իմ խաւարս , ու փորձութեանց
հովերը դուն վրայէս ցրուէ . բարի խոր-
հուրդներ ազդէ մտքիս մէջը , ու հոգւոյս
զօրութիւնները միայն քու կին փառացդ

Համար ուղղէ, որով քեզի անարժանի ըլլամ :

Արպաղատիմ քեզի ու՛ր ան իմ սուրբ հոգի, մէյմը այցելութիւն ըրէ սրտիս, որնոր մկրտութեամբ աւազանին շնորհաց իս քեզի տաճար պատրաստեցիր : Ա՛յլ տէր, թէպէտ չունիմ սրտիս մէջը քու անութեանդ վայելուչ պատրաստած բնակարան, որ առաքելոց պէս իմ վրաս ալ իջնաս, ու միշտ ինձի հետ բնակիս . բայց կը ջանամ ասկից ետքը քու կին շնորհօքդ ամէն երկրաւոր ու ունայն բաներէն սիրտս հեռացընել, ու քու սուրբ դալատեանդ սպասել : Օսկրոս սուրբ հասարեւոյն ին ան, եւ զհոգի ուղիղ նորոգեմ ՚ի փոքի իմոյն : Արչափ որ մեղաւոր ըլլամ, որչափ որ անարժան ըլլամ, բաւական է մի միայն շնորհօքդ իս բոլորովին արդարացընելու : Ա՛յլ բարերար տէր, այսօր հաղարաւոր մարդկանց մէկէն բաշխեցիր շնորհքդ . ասանկ բարեբաղդ օր մը ես միայն պիտի անբաղդ ու անարժան գտնուիմ . ամէն շնորհաց աղբիւրին մօտ ըլլալով՝ ծարաւի՞ ետ դառնամ :

Եւ սուրբ հոգիդ անձ, տուր քեզ բոլորովին ինձի, ու խնայուր ծարված հոգւոյս անմահարար բաժակէդ. միշտ քուկին ցանկալի ներկայութիւնդ իղմէ անպակաս բռէ, ու դուն առաջնորդէ արքայութեան ճամբան, ամէն :

Եւրակն :

Անմահարար բաժակ հեղեալ յերկնից սուրբ հոգի. զոր արբին 'ի վերնատանն դասք սուրբ առաքելոցն. օրհնեալ ես սուրբ հոգիդ ճշմարիտ :

Եւ Գոնի այցելութեան :

Ո՛վ գանձապետ անձային շնորհաց կոյս Մարիամ, օրչափ անհասանելի շնորհքի արժանի եղար մայր այ ըլլալով, որ ան իր ողորմութիւնը քեզի յանձնեց բոլորովին, որ ամէնուն ալ առատութեամբ բաշխես : Ա՛էկ անգամ միայն այցելութեան երթալով քու աղգականիդ՝ անբաւ շնորհքներ պարգևեցիր. սրբուհի եղեսարեթը հոգւով սրբով լեցուցիր,

սուրբ յովհաննէսը արդանդին մէջը սրբ-
բեցիր, ու բոլոր տունը երկնային օրհ-
նութիւններով զարդարեցիր:

Վի մայր ողորմութեան, երբ պիտի
իմ մեղաւոր հոգւոյս ալ այցելութիւն
մը ընես, գաս տեսնաս անոր խեղճու-
թիւնը, ու շնորհքներով զինքը լեցը-
նես: Վառագիւ գիտեմ տիրուհի, որ
գթած սիրտդ չիդիմանար, շուտմը կո-
ղորմիս ինձի, ուրեմն մի ուշացընէր քու-
կին այցելութիւնդ, ու իմ անարժանու-
թեանս ու ապերախտութիւններուս մի
նայիր: Վասնաւոր շնորհք տուր երախ-
տագիտութեան, որ ճանչնամ քուկին
ըրած բարիքներդ, ու սրբուհի եղիսա-
բէթին պէս աղաղակեմ քեզի: Աւստի
է ինձի աս շնորհքները, ինչ մեծա-
գոյն բարիք է ինձի եղածը, որ մայրն
այ ու թագուհին երկնից իմ աղքատ
սրտիս այցելութիւն կընէ, ու հոգւով
սրբով իս կըլեցընէ: ( ) օրհնեալ ես ա-
մէն արարածոց մէջ քաղցրագուծ Վա-
րիամ, ու օրհնեալ ըլլայ քուկին սի-
րելի անորդիդ, որ քեզ գերագոյն իշ-
խանութեան ու փառքի հասցուց, ու

ասանկ ողորմած սիրտ մը տրվաւ քեզի :

Իսպառաքելի մեծագոյն շնորհք մը կը խընդրեմ քեզմէ սուրբ Ածածին, մահուանս ատենը սյցեւութիւն մը ըրէ ինձի, ինչու որ շատ կարօտ եմ ան կտփնեղութեան ատենս քուկին ներկայութեանդ : Մայր ես իմ փրկութեանս, մայր ես երկնային գանձուց, քուկին խնդրուածքդ պարապ չերթար, դուն բարեխօս եղիր ինձի, ու փրկէ իս գթած տիրամայր, ամէն :

Շարական :

Մայր և կոյս աղախին Վնի, որ բարեխօսդ ես միշտ աշխարհի, քեզ երանեն ամենայն ազինք :

Ի տօնի վարդավառին :

Մատչեօր :

Ինչ անպատմելի երջանկութեան արժանի եղան տէր իմ ան կերեք առաքեալները, որ թափօր լեռան վրայ քու

անձութեանդ լոյսը իրենց յայտնեցիր .
 մինչև առաքեալները խելփրնին կորսըն-
 ցուցին , ու չէին գիտեր ինչ կրխօսէին :
 Թէ որ մարմնաւոր լոյս մը՝ որ փառա-
 ւորեալ մարմինէդ ծագեցաւ , անանկ
 սքանչելի ու զմայլելի եղաւ անոնց , որ
 ամէն բան մոռցան , ու կրխնդրէին
 քեզմէ , որ միշտ հոն մնան . արդեօք
 ինչ պիտոր ըլլաս ո՞վ ան իմ դուն բո-
 լորովին արքայութեան մէջ , ու ինչ
 մեծ երանութիւն է քեզ հոն տեսնալը :

Աաղաչեմ տէր իմ ՀՅՍ , լուսաւորէ
 այսօր անձառելի լուսովդ միտքս , որ
 սուրբ մտածութիւններով երկինք վե-
 բանայ . ու հոգևոր բաները սիրէ : Ախ-
 տեմ տէր , որ միտքս քանի որ երկրա-
 ւոր բաներու հետ է , չիկրնար հոգևո-
 րին համը առնուլ . արքայութեան փա-
 փաքը ունենալ . անոր համար վառէ
 սիրտս երկնային սիրով , որ աս աշխրբիս
 փառքը , պատիւը , ու ունայնութիւնը
 միտքս կուրացընելով իրեն չիբաշէ :
 Արդեօք պիտոր ըլլայ տէր , որ սիրտս
 ամենեին կարող չըլլայ քեզմէ բաժնը-
 վիլ . կարող չըլլայ քեզմէ ՚ի զատ բան

մը սիրել . ու քեզ արքայութեան փառ-
քին մէջ տեսնալով՝ միշտ զմայլել յա-
խտեանս յաւիտենից , ամէն :

Շարժան :

Քրիստոս աստուած մեր՝ շնորհեալ մեզ
ընդ պետրոսի և ընդ որդւոցն զերեթ-
կայ . արժանաւորիլ քում անձային տես-
լեանդ :

Երեւոյտ օր :

Այս սուրբ արքայութիւն , ուլ երկնայ-
ին հայրենիք , երբոր քեզ կը յիշեմ ,
քու կին անպատմելի գեղեցկութիւններդ
կըմտածեմ , սիրտս վեր կելլէ , ու ար-
ցունքս շեմ կընար բռնել : Ա՛հ տէր ,
աս անցաւոր երկրիս վրայ սիրտս մխի-
թարութիւն մը չունի . քեզմէ՛ ՚ի զաս-
ինչ բանի որ կըբաղձամ , ինչ որ կու-
նենամ , ամենեին սիրտս չի հանդ չիր ,
միշտ իր արարիչը կը փնտոէ , ու քեզ
կուղէ : Ա՛սանկ որք մնացերեմ տէր աշ-
խրրքիս մէջ , ու գիշեր ցորեկ քու ցան-

կալի գալստեանդ կըսպասեմ : Ա սյ ինձ,
զի ընդ երկար եղև պանդխտութիւն իմ :

Աւր է տէր քու անսուտ խոստմունքդ,
թէ երկար ատեն իս որբ պիտի չիձգէիր,
դայիր պիտոր իս քու քովդ առնուիր :
Տէր, երբ պիտի ծագի ան երջանիկ օրը,
որ քեզ իմ փրկիչս աչօք բացօք տես-
նամ, ու քուկին անձային տեսովդ զմայ-
լիմ : Տէր, երբ պիտոր ըլլայ, որ քե-
զի հետ անլուծանելի սիրով միանամ,
ու յախտեանս քեզմէ չիրաժնրվիմ :
Տէր, երբ պիտի երկինքը քեզ անդա-
դար օրհնեմ ու փառաբանեմ ամէն
հրեշտակներուն ու սուրբերուն հետ,
ու ճշմարտապէս ըսեմ ես ալ : Տէր
Բարձր է Տեղ ասո լինել :

Այս տէր, ասչափ ըրած հառաչանք-
ներս ու հեծութիւններս պարապ չանց-
նին. քուկին գթած սրտիդ մէջ գութ
մը ձգեն, որ վրաս խղճալով բարի մա-
հուամբ մը աս արտասուալի աքսորան-
քէն ազատես, ու սուրբ արքայութիւնդ
ընդունիս : Յանկամ ելանել 'ի մարմ-
նոյս, և լինել ընդ քեզ տէր իմ Հն,
ամէն :

Երկուսն :

Հառաչեցի զանբուրի զհեծութիւնն առ
բարեգութն ան, և բուա ինձ 'ի լեռնէ
սրբոյ իւրմէ . և եհան զկեանս իմ յա-
պահանութենէ :

'Ի տօնի վերափոխման :

Երկուսն օր :

Ով հրաշափառագոյն թագուհի երկ-
նից բարեգութ կոյս Վարիամ, խոնար-
հութեամբ ատուիդ ստքը ինկած՝ կեր-
կրրպագանեմ քեզի, որ սերովբէներէն
ու քերովբէներէն վեր բարձրագոյն իշ-
խանութեան ու շնորհաց հասերես : Այժ
սոյսօր հառաչանքիս ձայնը, որ աս թշու-
տու աշխրբիս արսորանաց մէջ՝ անմխի-
թար սրտով արցունք թափելէն ուրիշ
բան մը չունիմ : Վայր ողորմութեան,
դժած աչվըներդ խեղճ մեղաւորիս վրայ
դարձուր երկինքէն, ու մի անարժան հա-
մարիր իս շնորհքիդ : Ով կոյս ողոր-
մած երկինքը վերացար, որպէս զի տես-

նալով անկից իմ կարօտութիւնս՝ աւելի օգնես ինձի :

Ինչ անպատմելի ցնծութիւն եղաւ արդեօք երկինքը, երբոր բոլոր հրեշտակները, սուրբերը, ու նոյն ինքն միածին որդիդ քեզ մեծ փառօք առին երկինքը տարին : Ինչ անուշ մեսեղիքներու ձայն կըլսվէր հրեշտակներուն ու սուրբերուն բերնէն, որ միաբերան կըկանչէին. Ղու բարձրութիւն վերին երուսաղեմի . դու ցնծութիւն արքայութեան, դու տիրուհի մեր և թագուհի : ( ) րհնեալ ըլլայ ամենասուրբ երրորդութիւնը Հայր Արդի և Հոգին սուրբ, որ քեզ աս աստիճան փառաց հասցուց, ու մեզի թագուհի ըրաւ : Ահա ասկից վերջը երանի տան քեզի ամէն ազգերը ո՛վ երջանիկ կոյս . ինչու որ արքայութեան մէջ քու անորդւոյդ աջ դին նստերես, ու երկնից գանձերը քեզի յանձնըվերէ :

Աս ալ գթած տիրամայր, իմ անարժան ձայնս կըխառնեմ հրեշտակաց օրհնութեանցը հետ, ու մեծապէս կուրախանամ քեզ ասանկ փառաւորեալ

տեսնալուս : Յիշէ իս բարեգութ Մա-
րիամ, ու ասանկ շնորհաց օր մը թող
մի տար, որ քու ողորմութենէդ զրկը-
միմ : Վիտեմ, որ ամէն բանի կարող
ես, ու քու խօսքդ ւնայ սուջին պարասպ
չանցնիր : անանկ էնէ տուր ինծի ճշմա-
րիտ զղջում, ւնայ սէրը, ու բարի մահ .
ու արժանի ըրէ իս, որ երկինք քեզ
օրհնեմ ու բարեբանեմ սուրբերուն
հետ, ամէն :

Հարական :

Ար անմարմին բնութեամբ անթութեան
քո տէր, միացար մարմնով յարգանդի
կուսին անյեղապէս գոլով, այսօր փո-
խեցեր զուրախութիւնդ երկնի և երկրի
յանտրտում 'ի կեանսդ . աղաչանօք մօր
քո ողորմեա մեզ որդի ւնայ :

Երեւոյտ օր :

Ո՛վ կոյս տիրածին, քանի որ քու ան-
որդիդ երկինքը համբարձերէր, սիրտդ
անհանգիստ էր, հոն կըբաղձայիր ըլլալ,

ուր որ քու սիրելի որդիդ էր : Թեպէտ
ամէն օր հրեշտակները քեզ կըմխիթա-
րէին, և նոյն ինքն Վն քեզի այցելու-
թիւն կընէր, անանկ ալ ծանր էր քեզի
աս աշխարհքս մնալ, ու աս մարմնոյս
հետ կապիւած կենալը : Ընոր համար
մեծ ուրախութիւն ու անպատմելի սրտի
ցնծութիւն ունեցար, երբոր աւետիս ա-
ռիր, թէ քու որդւոյդ արքայութիւնը
կըհրաւիրվիս : Աւ հազիւ թէ հոգիդ ա-
ւանդեցիր քու աստուած որդւոյդ ձեռքը,
փառաւորեալ մարմնովդ մէկտեղ բաղ-
մութեամբ հրեշտակաց երկինքը վերա-
փոխեցար :

Դակ ես մեղաւորս քու առջիդ ինկած
կըխնդրեմ, որ իմ սիրտս ալ վառես,
որպէս զի բաղձայ արքայութիւնը տես-
նելու : Դուն աս աշխրբիս մէջ այնչափ
հոգևոր մխիթարութիւն ունեցար, բայց
ան ալ քեզի բաւական չէր երևնար .
իսկ ես ամենեւին զուրկ ըլլալով հոգևոր
մխիթարութենէ՝ թէ որ կարելի ըլլար,
չէի ուղեր մեռնիլ, ու աս աշխրբիս մէջը
կուզէի յաւիտեան ապրիլ : Դուն ամէն
բոպէ կըփափաքէիր, թէ երբ պիտի

գայ ան ետքի վայրկեանը . իսկ ես ա-
մենեին և ոչ հուզեմ միտքս բերել ,
ինչու որ խղճմտանքս մաքուր չէ . ու
անպատրաստ ըլլալուս չեմ գիտեր՝ թէ
ինչ պատասխան պիտի տամ գործած-
ներուս համար :

Քեզի կրդիմեմ այսօր սուրբ Աճա-
ծին , օգնէ յուսահատելոյս , ու ողորմէ :
Ատուծմէ ետքը դուն ես իմ յոյսս
ու փրկիչս . քեզի յանձներեմ հողւոյս
փրկութիւնը , ու զքեզ ունիմ ինծի բա-
րեխօս ու միջնորդ : Աբքայութեան մէջ
այնչափ շնորհքներու հասար , մինչև
ած իր ողորմութեան գանձը քեզի տը-
վաւ . ինծի ալ՝ որ սրտանց քեզ այն-
չափ կրսիրեմ , աս ուրախական օրս ա-
ռատութեամբ բաշխէ : Պահէ իս մայր
ողորմած ամէն փորձանքներէն , սրտիդ
գութը վրայէս անպակաս ըրէ , ամէն :

Երրորդ :

Այսօր յուսապատար խնդութեամբ և
յաւէժարար հնչմամբ , նուազեմք քեզ
հողեղէնքս ընդ հրարուն սեռիցն . սօ-

Նախամբելով զյիշատակ կուսի աղախնոյ
և մօր քոյ . վասն որոյ հրճուողական
ձայնիւ քեզ երգէ եկեղեցիսուրբ զնոր
զօրհնարանութիւն :

Դ ԴՈՒՆԻ ԾՆՆՂԷԱՆ ԿՈՒՍԻՆ :

Բոլոր աշխարհք մեղաց մ'թուժեամբ
պաշարված խեղճ մնացերէր , դուն մի-
այն հիանալի կոյս իբրև ուրախարար
առաւօտ ծագեցար մարդկային բնու-
թեանս . ու նախաստեղծին աղամայ
տրտմական անէծքը՝ քուկին անձառելի
ծննդեամբդ վերցուցիր , ու մեղի օրհնու-
թեան աւետիս բերիր : Մացվեցան այ-
սօր անձային շնորհաց դուռերը , ու ցօ-
ղեցին երկինք այ օրհնութեան ու ո-
ղորմութեան անձրևը . ու փշաբեր ա-
նիծեալ երկիր մարդկային՝ բուսցուց այ-
սօր անմահութեան տունկը :

( ) օրհնեալ ես կոյս երջանիկ , որ ամէն
ստեղծուածոց մէջէն դուն միայն հրա-
շալի սրբութեամբ առանց մեղքի ծնար :
( ) օրհնեալ ես կոյս երջանիկ , որ յառաջ
քան ծնանիլդ՝ այ մայր բնտրվեցար :

( ) ԲՆՆԵԱԼ ԵՍ ԿՈՅՍ ԵՐՉԱՆԻԿ, որ մեզի փրկութեան աւետիս պարզեցիր, ու օրհնութեամբ մեզ լեցուցիր: ( ) ԲՆՆԵԱԼ ԵՍ ԿՈՅՍ ԵՐՉԱՆԻԿ, որ քուկին արժանաւոր արդեամբդ ու խոնարհութեամբդ՝ այ սիրտը շարժեցիր, ու սուրբ սիրով այ որդին քուկին մաքուր արգանդդ քաշեցիր:

ՎՃ օրհնեալ կոյս, կաղաչեմ կրպաղատիմ քեզի, տուր ինձի սուրբ աւազանին շնորհքը, որնոր արդէն կորսընցուցի, ու մեղաց խաւարը փարատէ իրայէս: Մտիժարէ հոգիս ալ՝ որ ամէն շնորհքէ զրկւիմ՝ ողորմելութեան մէջ ինկերէ, ու քեզի սուրբ Վճածին կրչիմէ. քու հրաշափառ ծննդեանըդ օրը հոգևոր պարգևներ շնորհէ ինձի, որ բարի ապրիմ, ու քեզի միշտ հաւատարիմ որդի ըլլամ, ամէն:

Շարական:

Երգեցէք որդիք սիոնի երգնոր՝ ի ծըննդեան մօր տեառն. քանզի որ ծնաւ զանժամանակն ՚ի հօրէ ծնեալն այսօր

ճնաւ յամուլ արգանդէ . տուք օրհնու-
թիւն տուողին մեզ զմայրն լուսոյ :

Ն պարիտան Սարիամ :

Երբոր քու սուրբ անունդ կը յիշեմ ով
ամենասիրելի Սարիամ, բոլոր սիրտս կը-
բորբոքի սիրովդ, ու հոգիս ծարաւ խաբար
քեզ կըխնդրէ: Ով սէր իմ Սարիամ,
աս արտասուելի աքսորանքիս մէջ քեզ-
մէ 'ի զատ չունիմ ինձի բարեխօս ու
պաշտպան, ուրեմն մի զրկեր իս մեղա-
ւորս մայրական խնամքէդ. ցըցուր իմ
վրաս ալ քուկին հրաշալի անուանդ
պտուղը: Ով մայր իմ Սարիամ, գի-
շեր ցորեկ քու սուրբ անունդ կանչելէն
չեմ դադրիր. երբոր դժոխքը միտքս
կուգայ, Սարիամ կաղաղակեմ: Երբոր
երկնից արքայութեան փառքը կըմտմը-
տամ, մեծ փափաքով մը Սարիամ կը-
կանչեմ: Տես մայր ողորմութեան, ու
ողորմէ ինձի, ու փրկէ իս ամէն փոր-
ձանքներէն. ինչու որ դուն ես բոլոր իմ
յոյս ու ապաւէնս, ու մի միայն օգնա-
կանս:

Ո՛վ գթած, ո՛վ բարեգութ, ո՛վ
 քաղցր Մարիամ, շնորհք ըրէ ինձի,
 որ մեռնելու ատենըս բոլոր սրտանց մե-
 ծագոյն ջերմեռանդութեամբ ինձի օգ-
 նական կանչեմ քու բաղձալի անունդ
 Մարիամ: Ո՛վ Մարիամ, կենացս ետ-
 քի բոպէն օգնութիւն հասիր ինձի, ու
 մխիթարէ իս քուկիններկայութեամբդ,
 թէ որ միայն յիշելը քուկին անունդ
 անչափ քաղցրութեամբ ու սիրով սիրտս
 կըլեցընէ, հապա ինչ անպատմելի ու
 բախութիւն պիտի ըլլայ քեզ տեսնալը
 ո՛վ ցանկալի Մարիամ: Ո՛վ սէր իմ
 Մարիամ, գիշեր ցորեկ սիրտս անհան-
 դիստ է. մեծապէս քու տեսոյդ կըկա-
 բօտի. աչքէս թափած արցունքներս քու
 սիրոյդ համար գութ ձգեն սրտիդ մէջ,
 ո՛վ ողորմած Մարիամ, սուրբ անուանդ
 արդեանցը համար ըլլայ սա իս որդւոյդ
 արքայութիւնը, որ հոն քու փառաւո-
 թեալ անունդ Մարիամ օրհնեմ ու գո-
 վեմ, ամէն:

Եւրոպիան :

Մարգարէից հանդիսարանն և գրաւականն կենաց մարդկան Մարիամ անձամայր . ընդունարանն եօթնարփեան շնորհաց . խարիսխ յուսոյ հաստատութեան . զուգաթիւ աւուրց դարուցս անցաւ . րաց . օրհնութեամբ երգով և կեղևցիք տիեզերաց այսօր տօնեն զյիշատակ ծննդեան քո 'ի մօրէ :

'Ի տօնի սրբոյ խաչին :

Եւրոպիան օր :

Օրհնեալ ևս ո՞վ երկրպագելի խաչափայտ , որ որդին միածին Հն անմեղ գառն այ քուկին վրադ պատարագվեցաւ . ու աշխրբիս ամէն մեղաց ծանրութիւնը բոլորովին վերցուց : Օրհնեալ ևս փայտ կենաց և յոյս փրկութեան , որ աշխրբիս ծովուն մէջ եղողները սուրբ արքայութեան ճշմարիտ ու ցանկալի նաւահանգիստը կը հասցընես : Եւրոպիան կենաց ծառը մեզի մահարեր պտուղ բե-

բաւ . բայց դուն նոյն իսկ կեանքը մեզի պարգևեցիր : Աշրջանիկ ես միշտ սուրբ խաչ , որ իմ Յս փրկիչս իս սիրելուն համար բոլոր արիւնք վրագ թափեց , ուրով ամէն երանութեան արժանի եղար :

Հիմա բազկատարած կաղաչեմ քեզի ով սուրբ խաչ , օգնական եղիր ինձի , ու զօրացուր տկարութիւնս , որ չար սատանային փորձանքներուն դէմ դնեմ , ու աշխրբիս զանազան ձախորդութիւններուն սիրով տանիմ , ու յաւիտենական վարձք ըստանամ : Ղուեն ողորմած Յս , կնքէ վրաս երկինքէն պատուական խաչովդ , ու օրհնէ մարմնոյս ամէն ըզգայարանքները , որ չըլայ թէ անոնցմով քեզ վշտացընեմ :

Շարական :

Սուրբ խաչն օգնական հաւատացելոց կանգնեցաւ 'ի յերկրի յաղթող թշնամւոյն . եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք :

ԵՐԵՄԻ ԵՐ :

Քանի անգամ որ տէր իմ՝ աչքքս կը վերցընեմ, սուրբ խաչիդ կընայիմ, կը լըսեմ սրտիս մէջ անուշ ձայն մը . թէ անչափ սիրեց քեզ Յս, մինչև քու սիրոյդ համար մեռաւ, մի մոռնար բարի փրկիչդ :

Մի տէր, ինչպէս մոռնամ քու կին ըրած բարերարութիւններդ ինձի . սուրբ խաչին նայածիս պէս միտքս կուգան բոլոր քաշած չարչարանքներդ, ու սիրտս անշիջանելի սիրով կըբորբորեմ : Հաղար փառք ու գոհութիւն քեզի, օրհնեալ ըլլայ քու կին գթութիւնդ . սուրբ խաչիդ բարեխօսութեամբը իս պահէ ու պահպանէ, ու մի մատներ չար թշնամւոյն ձեռքը :

Արկրպագանեմ սուրբ խաչիդ մարդասէր փրկիչ իմ, ու կըխնդրեմ անոր աներևոյթ զօրութիւնը, որ հոգւոյս ու մարմնոյս պահապան ըլլայ : Առվանդակ յոյսս սուրբ խաչիդ վրայ դրած եմ, դուն առողջացուր հոգւոյս հիւանդութիւնները : Քեզի կըդիմեմ ո՛վ խաչելեալ Յս,

ու խաչիդ ոտքը կրփաթթիւմ . դուն
տէր շնորհք տուր ինձի, որ աս աշխրբիս
մէջ քեզի հետ խաչակցելով՝ անդիի
աշխարհք ալ արքայութեան մէջ սուր-
բերուն հետ ուրախակից ըլլամ, ամէն :

Շարական :

Սաչի քո Վս երկրպագեն արարածք
ամենայն որ ՚ի փրկութիւն մեզ կանգ-
նեցաւ . սա եղիցի մեզ պահապան յաղ-
թող . ապրեցուցանել զմեզ ՚ի պատրա-
նաց թշնամւոյն :

Դ Գօնի ընծայման :

Փառաւորեալ երջանիկ կոյս, լըսէ մե-
ղաւոր հոգւոյս աղաչանքը . ու ան ան-
պատմելի սրտիդ մխիթարութեանը հա-
մար՝ որ քեզ բոլորովին տաճարին մէջ
այ ընծայելովդ ունեցար, բաց ինձի շը-
նորհաց գանձերը, ու մխիթարէ սիրաս :
Ո՛վ ամենասիրելի մայր, դուն ինչպէս
որ պզտիկուց քեզ այ ընծայեցիր, ևս
ալ կրփափագիմ իմ բոլոր մնացած

կեանքս քեզի ընծայել . անանկ որ միտքս
միշտ քուկին ըրած բարիքներդ յիշէ .
սիրտս միշտ քեզ սիրէ , ու լեզուս ան-
դադար քեզ օրհնէ :

Աաղաչեմ ո՛վ ողորմած տիրուհի իմ ,
ընդունէ իս անարժանս մայրական սի-
րով , որ արդէն քեզի որդեգիր եղած
եմ . ու աս օրըս նորէն իս քեզի կընծայ-
եմ : ( ) օրհնէ մայր սուրբ խեղճ որդիդ ,
ու ազատէ ամէն փորձանքներէն . հզօր
պաշտպանութիւնդ վրայէս անպակաս
ըրէ , ու քուկին քաղցր աչքներդ իզ-
մէ մի դարձրներ : Վի բարեգութ Վա-
րիամ , բոլոր յոյսս դուն ես . քուկին
գթած ձեռքդ կը յանձնեմ հոգիս , ամէն :

Շորական :

Մ. ու քեզ ապաւինիմք սուրբ անձամբն .
բարեխօսեալ անդադար առ որդիդ քո և
անձ մեր . փրկել զմեզ 'ի փորձութենէ
և յամենայն վտանգից մերոց :

՚Լ ԳՅԻՆԻ ԱՆՆԱՐԱՄ յԴՈՒԹԻՒՆ :

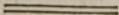
Ո՛վ ամենամաքուր կոյս Սարիամ, այն-
չափ սիրելի եղար նոյ առջին, որ առանց
արատի մը սրբութեամբ յղացար, ու
ամէն շնորհքներով ու մաքրութեամբ
զարդարվեցար, իբրև գեղեցիկ արու-
սեակ մը լուսաւոր առաւօտ ծագեցիր մե-
զի: Սեծապէս կուրախանամ ու կօրհ-
նեմ քու անարատ յղութիւնդ մայր նոյ,
որ ամենասուրբ Արրորդութիւնը իբրև
նոյն տապանը քեզ միայն ազատ պա-
հեց աս ողորմելի աշխրբիս մեղաց ջր-
հեղեղէն, ու նոյն իսկ բոլորից տէրը ՚ի
քեզ բնակելով նոյ բարկութիւնը ին-
ջեցուց, ու մեղաց ջրհեղեղը ցամքեցուց:

Ո՛վ գթած կոյս, քուկին սքանչելի
անարատ յղութեանդ օրը շնորհք մը
կրխնդրեմ քեզմէ մայր ողորմութեան,
որ մեղքերուս աղտոտութիւնը սրբես,
ու մաքրութեան շնորհք տաս ինծի, ու
բով քեզի ու քու միածնիդ հաճոյ ըւ-
լամ: Ախտես դուն իմ թշուառութիւն-
ներս, մեղօք յղացայ, մեղօք ծնայ, ու

մեղօք ալ կեանքս անցուցերեմ, դու ա-
նարատ մայր, քու կին գթութիւնդ վրայ-
էս պակաս մի ըներ, ապա թէ ոչ բո-
լորովին կը յուսահատիմ, ու ստոյգ կը-
կորսըվիմ : Ա՛վ ամենասիրելի Անրիամ,
սիրտս բոլոր քեզի կուտամ, դուն մաք-
րէ ամէն արատներէն՝ որ յաւիտեանս
քու կդ ըլլայ, ամէն :

Շարական :

Անթառամ ծաղիկ անդատապարտ շա-
ռաւիղ վերարուսեալ յարմատոյն յես-
սեայ . զքեզ եսայիաս կանխաւ վերա-
գոչեաց եօթնարփեան շնորհաց հոգւոյն
ընդունարան գոլ , անձաճին և կոյս զքեզ
մեծացուցանեմք :

ԵՂՈՒԹԻՒՆ

Մեծածնայ եօթը խնդու թեանը :

Եւստի խնդու լինի :

Մեծապէս կուրախանամ սուրբ Մեծածին, յիշելով առջի խնդու թիւնդ, որ ունեցար անամայրութեան աւետիս առած ատենդ, ամենակալն ան բոլոր առարածոց մէջէն քեզ միայն իրեն մայր ընտրեց, ու անբաւ շնորհքներով լեցուց, ու սերովբէներէն ու քերովբէներէն աւելի քեզ բարձրացուց : Անոր համար կաղաչեմ քեզի սուրբ տիրամայր, ուրախացուր սյսօր իմ սիրտս ալ մայրելով խղճմտանքս ամէն ըրածներէս, ու սիրտս բորբոքէ արքայութեան սիրովը, որ աս աշխրբիս ունայնութիւնները մէկդի ձգելով՝ միշտ այ տեսուն փափաքի սիրտս, ամէն :

Ողջոյն քեզ մտրիամ :

ԱՐԵՎԵԿ ԻՆԿՈՒԼԻՆ :

Մեծապէս կուրախանամ սուրբ Աճա-
 ծին, յիշելով ան ծայրագոյն խնդու-
 թիւնդ, երբոր երկնի և երկրի արար-
 չին մայր եղար. երկինքը չէր բաւական
 զինքը տանելու, դուն գիրկդ առիր, ու
 մայրական խնամով մեծցուցիր : Ինչ
 մեծ ուրախութիւն էր սրտիդ, որ ար-
 քայութեան փառքը ու երկնից ցնծու-
 թիւնը միշտ հետդ ունէիր, ու անով կրդ-
 մայլէիր : Խոնարհութեամբ ոտքդ ին-
 կած կըխնդրեմ մայր այ, մի զրկեր սիրտս
 հոգևոր ուրախութենէ. շնորհք ու բոր-
 բոքեալ սէր տուր ինձի, որ սուրբ հա-
 ղորդութիւն առած ատենս ճշմարտա-
 պէս Հօր սրտիս մէջը ընդունիմ, ու երկ-
 նային ցնծութիւններով լեցվիմ :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

ԱՐԵՎԵԿ ԻՆԿՈՒԼԻՆ :

Մեծապէս կուրախանամ սուրբ Աճա-
 ծին, յիշելով ան մեծ ցնծութիւնդ, եր-

բոր տեսար իճորդիդ յարութիւն առ-
 նելէն ետքը փառաւորեալ իճային լու-
 սով, ու անպատմելի խնդութիւնով լեց-
 վեցաւ սիրտդ: Աւրախ լեր մայր փրկու-
 թեան, որ բոլոր աշխրբիս փրկագործու-
 թեանը պատճառ եղար, ու երկնից դռնե-
 րը մեզի բացիր, որ մեր նախահայրը մե-
 ղօք փակեց: Հիմա մասնաւոր շնորհք
 մը տուր ինձի ո՛վ գթած Անրիամ, որ
 մեռեալ հոգիս կենդանանայ, ու մեղաց
 տրտմութիւնները թող տալով՝ ուրա-
 խութեամբ քեզ օրհնէ, ամէն:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Չորրորդ խնդութիւն:

Մեծապէս կուրախանամ սուրբ Մ. Թա-
 ծին, յիշելով ան մեծ խնդութիւնդ,
 երբոր քուկին միածին որդիդ քեզ ա-
 ռաւ, ու անթիւ հրեշտակներով սուր-
 բերով երկինք վերացուց: Ո՛վ հզօր
 թագուհի, նայէ՛ մէյմը երկինքէն վրաս,
 ու ասօրվան ունեցած ուրախութեանդ
 ու փառացդ համար բարեխօս եղիր ին-
 ձի, ու մի մոռնար իս ողորմած մայր,

որ աս արտասուելի արքայանքիս մէջ
 քուկին տեսութեանդ խիտ կարօտ եմ :
 Մանաւանդ կաղաչեմ քեզի մայր ողոր-
 մութեան , յիշէ աս չորրորդ խնդու-
 թիւնդ , որով սիրտդ յաւիտեանս լեց-
 վեցաւ . ու օգնութիւն հասիր ինձի մեռ-
 նելուս ատենը , ու քուկին ցանկալի ներ-
 կայութիւնովդ . ու ըստացուր իմ հոգիս
 ալ , ամէն :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Հիմ գեղարդ ինդու-լի-ն :

Մեծապէս կուրախանամ սուրբ Մ, ծա-
 ծին , յիշելով երկինքը ունեցած ան-
 պատմելի մեծութիւնդ ու խնդութիւնդ ,
 որ որդիդ միածին քեզ իր աջ կողմը
 նստեցուց . ու ամենասուրբ Արրորդու-
 թիւնը անհասանելի շնորհքներով քեզ
 լեցուց , որ քուկին ճառագայթներովդ
 բոլոր ան երկնային դրախտը կը զարդա-
 րես ու կը պայծառացընես : Մի մայր ,
 երբոր քեզ ասանկ փառաւորեալ կը յի-
 շեմ , սրտիս ուրախութենէն աչքիս ար-
 ցունքները շեմ կընար բռնել : Մի

քաղցր Ասրիամ, ողորմէ խեղճութեանս,
ու իս քովդ առ, լեցուր սիրտս քուկին
փառքովդ :

Աղջոյն քեզ մարիամ :

Ս Էյերուրդ Ինդու-Լի-ն :

Մեծապէս կուրախանամ սուրբ Մծա-
ծին, յիշելով ան մեծ խնդութիւնդ,
որ ունեցար արքայութեան մէջ, երբոր
Հայրն երկնաւոր՝ Արդին միածին՝ և
սուրբ Հոգին քեզ երկնի և երկրի թա-
գուհի ըրաւ, ու անձառելի փառքով
անանկ պսակեց՝ որ ամէն հրեշտակները
ու սուրբերը երանի կուտան քեզի, ու
միշտ կօրհնեն իրենց արժանաւոր թա-
գուհին : Ս՛վ ցնծութիւն մեր ամենե-
ցուն, երկինքը կուրախանայ քեզ իրեն
հետ ունենալուն. երկրի վրայ մենք ալ
կուրախանանք յիշելով քուկին փառքիդ
մեծութիւնը, ու անդադար շնորհակալ
կրուանք ու կօրհնենք զիմ, որ ասանկ
դերագոյն աստիճան քեզ բարձրացուց :
Ս՛վ մայր ողորմութեան, աս խնդու-
թեանդ համար շնորհք տուր ամէնուն :

Թեան, թէ որչափ պիտի ցնծութիւն
ունենայ սիրտդ իս արքայութեան մէջ
տեսած ատենդ . ուրեմն ուրախացուր
քու սիրտդ իս փրկութեան հասցընե-
լովդ, ու ուրախացուր իմ սիրտս ալ
երկնից փառաց մէջ քեզ տեսնալու ար-
ժանի ընելով, ամէն :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Ըրգութեան սրբոց :

Ո՛վ ցանկալի սուրբք ան, ո՛վ ճշմարիտ
որդիք վերին երուսաղեմի, դուք աս
աշխարհիս մէջ յաղթեցիք չար թշնա-
մին, ու ողորմելի մահկանացու կեանքը
երկնից արքայութեան հետ փոխեցիք,
ու Վ.Սի ձեր զօրագլխին պէս չարչար-
վեցաք . բայց հիմա երկնային դրախ-
տին մէջ յաւիտեանս կրկնուէք, ու ան-
դադար հրեշտակաց հետ կօրհնէք ամե-
նասուրբ Արրորդութիւնը :

Ո՛վ երջանիկք ան, յիշեցէք իս մեղա-
ւորս ալ, որ աս թշուառ երկրիս վրայ

խելո՞՞ մնացերեմ, ու բարեխօս եղիք առ
 Յս փրկիչ ինձի համար, ու ամէն չար
 փորձանքներէն ու մեղաց առիթներէն
 պահելով՝ ձեր սուրբ գնդին մէջ իս խառ-
 նեցէք: Ա՛հ կաղաչեմ, հասնի ձեր ա-
 կանջը բրած հառաչանքներս ու խնդրու-
 ածներս, ձեր մաքուր ձեռքովը այ առ-
 ջին հանեցէք իմ սրտիս փափաքը ու
 անարժան աղօթքներս, որ ձեր միջնոր-
 դութեամբը այ ողորմութեանը արժանի
 ըլլամ: Ա՛մէն մէկերնիդ արեգակի պէս
 կրփայլիք արքայութեան մէջ, իս ձեր
 ճառագայթովը լուսաւորեցէք. որ յաւի-
 տեանս յաւիտենից կրփայլէք ան անճառ
 ուրախութիւնը, իմ սրտիս ալ նոյնը
 շնորհեցէք:

Դու՞ն ո՞վ սուրբ սրբոց մայր ողոր-
 մութեան, քեզի կրդիմեմ բոլորով սրբ-
 տիւ. ինչու որ քուկին աղաչանքդ միշտ
 այ ընդունելի է, ու այ գթութեան գան-
 ձը քու ձեռքդ է: Ա՛րկինքը բոլոր սուր-
 բերը երանի կուտան քեզի ու կօրհնեն,
 որ ամէնուն փրկութեան պատճառ ե-
 ղար: Ա՛յլ թագուհի ամենայն սրբոց,
 պաշտպան եղիր ինձի, ու մայրական

գուժող վրայէս պակաս մի ըներ, օգնէ
ինձի քուկին շնորհքովդ, ու արժանի
ըրէ՛ի հանդերձեալն սրբոց հետ քեզ
փառարանելու, ամէն :

Մ. զԵ՛՛, առ սո՛րբն ՅԵ՛՛ԷԷ՛ :

Ա՛յլ երջանիկ անձահայր սուրբ յովսէփ,
երբոր քուկին փառքդ ու անձահայրու
թեան մեծ պատիւդ կը յիշեմ, բոլոր
սիրաս կը բորբոքի քու սիրովդ, ու կը
բաղձամ միշտ քեզ գովել : Արանելի
էիր երկրի վրայ, ինչու որ զանձ քեզի
հնազանդ ունէիր, ու երկնային գանձը
քեզի յանձնած էր ան : Ա՛ւելի երանելի
էիր մահուանդ ատենը, որ Յօր ու
Մ. ճածինը երկու կողմդ ունէիր, ու աւ
րախութեամբ Յօին ձեռքը աւանդեցիր
սուրբ հոգիդ, ու հիմա երկինքը մեծա
գոյն փառքով կը ցնծաս Յօին ու սուրբ
կուսին հետ :

Քեզի կազաչեմ ու կը պաղատիմ ո՛վ
հայր սուրբ, բարեխօս կողիր ինձի, ու
պաշտպանէ իս ամէն վտանգներէն հայ
րական իշխանութեամբդ : Պ Երմեոանդ

սրտով քեզի կըդիմէ սովեալ Հոգիս,
 լեցուր իս զանազան շնորհքներով . ու
 Հնէն մաքրութեան շնորհք խնդրէ
 ինձի համար, որ քեզի պէս սուրբ ու
 արդար ապրիմ : Ասյէ մէյմը երկին-
 քէն գթած հայր, ու ամենեին իս մի
 մոռնար . օգնութիւն հասիր ինձի նե-
 ղութեան ատենը, մանաւանդ ան ետքի
 ատենը, որ պիտի ամենէն ալ անօգնա-
 կան մնամ ան հոգեվարութեան մէջ .
 ու Հոգիս մեծ տապնապ պիտի կրէ այ
 դատաստանը յիշելով : Աուն ո՛վ սուրբդ
 այ, մի՛ թողուր իս ան ատենը, մխիթարէ
 Հոգիս քուկին ներկայութիւնովդ, որ
 բարի մահուամբ Հոգիս քուկին մաքուր
 ձեռքդ աւանդեմ կանչելով սրտանց
 Հն, Սարիամ, և սուրբ հայր յովսէփի,
 զսիրտս և զՀոգիս ձեզ յանձն առնեմ :

Եղօ՛ր առ սուրբն Յովնաննէս Արարիչ :

Կե՛ծ ջերմեռանդութեամբ սրտի քեզի
 կըդիմեմ ո՛վ սուրբ յովհաննէս մկրտիչ,
 որ իբրև արուսեակ արդարութեան ա-
 բեղականն Քնի ծագեցար երկրի վրայ .

ու Յսի փրկչին կարապետ եղար, ու ա-
 մենուն անոր դալստեան աւետիսը ար-
 վիր: Մնչափ շնորհաց արժանի եղար՝
 որ յառաջ քան ծնանիլդ սրբալեցար,
 ու առանց արատի մը ծնար. ետքն ալ
 հրեշտակի պէս անապատի մէջ սրբու-
 թեամբ ապրեցար, բոլոր ժողովրդեան
 ապաշխարութիւն կը քարոզէիր: Մէնէն
 աւելի երանութեան արժանի, որ քու
 ձեռքովդ յորդանան գետին մէջ Վնը
 մկրտեցիր: Այլ սուրբդ այ, քուկին
 հրաշափառ տօնախմբութեանդ օրը իմ
 անդեղջ սրտիս դարձ տուր, ու ապաշխա-
 րութեան շնորհ պարգևէ, որ բոլոր մեղ-
 քերս աղէկ մը խոստովանիմ, ու աս-
 տուծմէ թողութիւն առնում: Վուկին
 խիստ ճգնութեանդ նայելով՝ մէկդի թո-
 ղում աշխարհային ունայնութիւնները,
 որոնք որ կանցնին կերթան. ու ասկից
 ետև ջանամ երկնից արքայութեան հա-
 մար աշխատիլ, որ յաւիտեանս կրմնայ:
 Այլ երջանիկդ այ, բարեխօս եղիր ինձի
 համար առ Վն, ու մտքիս լոյս տուր,
 որ շար սատանային խարէութիւններուն
 մշտիկ չընեմ, քու միջնորդութեամբդ

հալածվին երթան, ու սուրբ հրեշտակները իս պահպանեն, ամէն :

Լ. ԴՕԼ. Գլխաւոր Պէտրոս և Պօղոս :

Ո՛վ երանելի սուրբ առաքեալք Վ. Ծի, ձեր երկնային վարդապետութեամբը բոլոր աշխարհք լուսաւորեցիք, ու Վ. Ծի սուրբ հաւատքը ամէն երկիր քարոզեցիք, ու ձեր սուրբ արխաննիդ թափելով՝ նմանող եղաք փրկչին Հ. Ծի : Ո՛վ սուրբ առաքեալք Կայ, երկինքէն լսեցէք մեր անարժան աղօթիցը, ու բարեխօս եղիք Կայ : Վ. Ծ ձեզի տրվաւ երկնից բանլիքը, բացէք մեզի երկնից դռները. Վ. Ծ փրկչին մեր ձեզի յանձնեց աշխրբիս վրայ մեր մեղքերը արձրկելու ու կապելու իշխանութիւնը. անոր համար մենք՝ որ ծանր մեղաց կապերու տակ մնացերենք, ձեր առջին ինկած կրկնգրենք, որ մեր մեղաց ծանրութիւնը թեթեւցրնէք, գերութեան կապերը արձրկէք, մեզ Հ. Ծին հետ հաշտեցրնէք : Ո՛վ երջանիկ առաքեալք, սուրբ եկեղեցւոյ մշտնջենաւոր խաղաղութիւն պարգևեցէք. դուք այ-

արտասուօք կրպաղատիմ՝ քեզի, ինչպէս որ առաջին պտուղ եղար եկեղեցւոյն Վճի, անանկ ալ առաջին բարեխօսեղիր քրիստոնէից համար առ Յս փրկիչ թէ որ քարկոծողներուն համար աղօթեցիր, հիմա մենք գետինը ինկած կաղաչենք քեզի, նայէ՛ մեր խեղճութեան, երկնային օրհնութիւններ խրկէ՛ մեզի: Խնդրէ՛ աստուծմէ, որ սուրբ եկեղեցւոյ հաստատութիւն տայ, ամէն հոգեւոր պաշտօնեայները հոգւով սրբով լեցունէ, ու հաւատացելոց ալ սէր և միութիւն պարգևէ, ամէն:

Աղօթքս առ սուրբ հայրն Վրէժոր:

Ով երանելի սուրբ Վրիգոր, դուն քուկին անտանելի չարչարանքներովդ մեր ազգին լուսաւորիչ եղար, Վճի չարչարանաց պակսութիւնը քու մարմնոյդ վրայ կրեցիր, ու Վճի արեան գինը մեզի համար շահեցար, ու մեր ազգին հայր եղար առ աշխարհքս՝ անչափ բազմութիւնը մկրտելով, ու ամէնուն քրիստոնէական հաւատոյ մասունքը սորվե-

ցընելով : Իսկ անդիի աշխարհք նոյն-
պէս անդադար աղօթող ու բարեխօս
ես այ մեր ազգին համար : Հիմա ես ալ՝
որ քուկին հոգևոր զաւակդ եմ, կա-
ղաչեմ քեզի այսօր հայր սուրբ, որ
քու յիշատակդ կրտօնենք, ինծի համար
հօր բարեխօսութիւն ընես այ առջին,
թէպէտ ես իզմէ արժանիք մը չունիմ
քեզի որդի սեպվելու :

Վուն անչափ երախտաւոր էիր մեր
ազգին, որ քեզի զանազան տանջանք-
ներ տրվողներուն համար աստուծմէ
թողութիւն կրկնեցիր. քուկին համ-
բերութիւնդ ու անյիշաչարութիւնդ ին-
ծի օրինակ ըլլան, ու մտքէս վրէժխըն-
դրութեան հոգին հանեն : Այսօր քու-
կին միջնորդութեամբդ սուրբդ այ, որ
այ առջին խիստ զօրաւոր է՝ շնորհք
խնդրէ ինծի, որ ճշմարիտ քու զաւակդ
սեպվիմ, ու արքայութեան մէջ քեզի
պարծանք ըլլամ : Մասնաւորապէս կը-
խընդրեմ ո՛վ լուսաւորիչդ հոգևոց, որ
այ առջևը բարեխօս ու պաշտպան կե-
նաս մեր ազգին, ու մեզ այ արդար պա-
տիժներէն խալըսես : Վթամձ հայր օրհ-

նէ՛ մեզ երկինքէն, որ քեզի պէս սուրբ
 ու բարեգործ ըլլանք. ինչպէս որ քու
 աղօթքդ մեզի հաւատոյ լոյսը պարգևեց,
 անանկ ալ շնորհէ՛ մեզի հաւատքը կ'ոն-
 դանի պահելու հարկաւոր եղածները.
 այսինքն՝ սէր ւնայ ու ընկերին, ու ամէն
 տեսակ բարեգործութիւնները, ամէն:

Աղօթքս ասորիքն Յովովէ Եփեսայ հայ-
 բաղէր:

Այսօր ո՛վ անձահաճոյ սուրբդ ւնայ, որ
 քու յիշատակդ կըրտօնենք, քու կին հրա-
 շալի պատկերիդ առջին ինկած կաղա-
 ջնք, որ հայրական դժութեամբ աչ-
 ւիւներդ մեզի դարձրնես, ու տեսնաս մեր
 խեղճութիւնը: Վանի որ աս աշխրբիս
 մէջն ենք, ու մեր թշուառ մարմնոյն կը-
 ծառայենք, արժանի ենք՝ որ ան ալ իր
 արդարութեամբը մեզ անդադար պա-
 տուհասէ զանազան հիւանդութիւննե-
 րով՝ մանաւանդ ժանտամահով մեզ
 պատժէ: Վուն միայն հայր սուրբ, քու
 կին սուրբ աղօթքովդ մեզ խալըսէ, ու
 անձային բարկութիւնը ինջեցուր: Պահէ՛

մեզ ժանտամահէն, որ չըլլայ թէ առանց
 աղէկ պատրաստութեան, ու այ հետ
 հաշտըվելու մեղաց մէջ մեռնինք, ու այ
 դատաստանին պարտաւոր մնանք: ( ) Ըհ-
 նէ քրիստոնեայ ժողովուրդը, որ օրէ
 օր աճին ու բազմանան, մեր դաշտերուն
 ու ջուրերուն առատութիւն պարզէէ,
 որպէս զի հաւատացեալները սով ու նե-
 ղութիւն չիքաշեն: Աաղաչենք քեզի ո՛վ
 սուրբդ այ, որ մեռնելու ատեննիս մեզ
 անօգնական չիթողուս. քուկին բարե-
 խօսութեամբդ մեզ արժանի ընես ըն-
 դունելու ամենասուրբ հաղորդութիւնը
 ու ուրիշ մահուան թոշակները, որ մխի-
 թարեալ սրտիւ ու սրբութեամբ մեռ-
 նելու արժանի ըլլանք, ամէն:

Այլ՝ սուրբն Անտոն ճգնաւոր:

Ո՛վ երանելի սուրբ հայր անտոն, մարդ-
 կային բնութենէս վեր հրաշալի սրբու-
 թեամբ փայլեցար, ու անտանելի ճգնու-
 թիւններ քաշեցիր լերանց մէջ, ու ե-
 գիպտոսին անապատը գրախտի նման
 սուրբ ճգնաւորներով զարդարեցիր, ու

դլուխ ճգնաւորաց կոչվեցար : Այլ սուրբ
 անտոն , իս մի զրկեր քու պաշտպանու-
 թենէդ , ու ընդունէ իս քեզի հոգևոր
 զաւակ . շնորհք ու զօրութիւն խնդրէ
 աստուծմէ ինծի համար , որ սատանային
 փորձութիւններուն կարող ըլլամ քա-
 ջութեամբ միշտ դէմ կենալ , որ իս այ
 ուշքէն հանելու կըջանայ : Տուր ինծի ոյ
 երանելի հայր սուրբ ան վառեալ սէրը ,
 որ ես ալ բորբոքիմ այ սիրովը քեզի
 պէս , որ ամէն աշխարհային բաները ո-
 չինչ սեպեցիր , պղտիկուց աշխարհքը
 թող տրվիր , անապատ գացիր , ու հոն
 անհամար նեղութիւններուն ու փոր-
 ձութեանց համբերեցիր : Աաղաչեմ քե-
 ղի խնդրէ ինծի համար ալ ան շնորհքը ,
 որ գոնէ սիրտս աշխրքիս բաներուն չի-
 կապեմ . ու սատանային փորձութեանցը
 դէմ կենամ , ու մարմնոյս ուղածները
 չիկատարեմ : Պահէ մեզ նաև կրակէն ու
 ամէն չար պատահմունքներէ , որպէս զի
 արգելք չըլլան մեր յառաջադիմութեան :
 Սուրբ անտոն , մեզ բոլոր քեզի կըյանծ-
 նենք , մեր հոգին ու մարմինը , ու ամէն
 բաներնիս դուն պաշտպանէ , պահէ , ա ձէն :

Աղօլի աստուծոյն Աննա :

Երջանիկ ես ո՛վ սրբուհիդ քու ազնիւ զաւակովդ, որ առանց արատի մը արժանի եղար ծնանելու զկոյսն Սարիամ այ մայրը՝ երկրիս օրհնութիւնը՝ ու երկնից ցնծութիւնը : Արտիդ ան մեծ ուրախութեանը համար՝ որունիս արքայութեան, մէջ իբրև մայր երկնից թագուհւոյն, նայէ մէյմը ինծի մայրական աչօքդ, ու տես հոգւոյս խեղճութիւնները : Սայր սուրբ, քու առջիդ ինկած լալով կը պաղատիմ, մի թողուր ալ աս ողորմելութեան մէջ, ու քեզ սիրող հոգիս մի երկար ատեն զրկեր շնորհքներէդ : Դուն մաքրէ սիրտս ամէն երկրաւոր ունայնութիւններէն, ու այ սիրովը լեցուր, մտքիս լոյս տուր, որ սատանային խարէութիւններուն չիհետեւիմ : Իս քեզի կը յանձնեմ ո՛վ սրբուհի, դուն արժանի ըրէ տեսնելու սիրելի զաւակդ ու Հնը, ամէն :

Աղօլի սու պաշտպան սուրբն :

Մի փառաւորեալ սուրբդ ան, երկնային փաստարան ու բարեխօս մեղաւոր հոգւոյս . քեզի կրդիմեմ բոլորով սրբաբիւ, ինչու որ դուն ես իմ օգնականս ու պաշտպանս ան առջին, ու քուկին անհատ հաճոյ աղօթիցդ կը յանձնեմ հոգիս ու մարմինս : Մի ընտրեալդ ան, կը ճանչնաս իմ տկարութիւնս, գիտես իմ կարօտութիւնս, անոր համար իս մի թողուր, ու աղատէ՛ ամէն փորձանքներէն : Թէ որ ձախորդութիւն մը հանդիպելու ըլլայ ինձի, մօտ եղիր . ամէն գործքիս մէջ դուն եղիր ինձի բարի խորհրդատու . մեղաց առիթներու մէջ գրտնըվելու ըլլամ, դուն իս յափշտակէ՛ շարսատանային ձեռքէն : Մի պաշտպան իմ, դուն ցրցուր ինձի արքայութեան ներձամբան, ու ձեռքէս բռնելով առանորդէ՛ առ Յս փրկիչ մեր, որ հոն շնորհակալ ըլլալով քեզի՝ միատեղ ուրախանանք յաւիտեանս, ամէն :

ԼՂՕԹԻՔ

ԼՈՒՆՕԹԻՆ ԽՈՅՍ ՅԵՒՈՅ

ԼՍՏՈՒԼՆՕՒԼՄՕՐ :

Լ — Իրան ցաւագին :

— այր երկնաւոր, նայէ երկինքէն աս
սուրբ ողջակիզին՝ որ ցաւագին մայրը
իր մեռեալ մէկհատիկ որդին ձեռվընե-
րուն վրայ առած քեզի կրմատուցանէ .
ու ինքն ալ խաչին տակը կենդանւոյն
զոհ եղերէ, ու անտանելի ցաւերու մէջ
կայրի կրտոչորի : Մի անմխիթար սուրբ
Մճածին, արիւններու մէջ թաթխուած՝
ու բոլորովին խոցոտուած մարմինը ան-
նման որդւոյդ գիրկդ առեր՝ մինակուկ
նստեր կուլաս . ու անհուն ցաւերու ծո-
վուն մէջ ընկղմերես անմխիթար : Մէյ
մը Յնի վերքին պատուածներուն կը-
նայիս, մէյմը ան փշեղէն պսակին աչքդ
կըդարձընես, ու անոր դոց աչվըները

տեսնալով՝ դուն ալ սաստիկ ցաւերու
մէջ մ'թնցերես : Ա՛խ մայր ցաւագին ,
ալ սիրտս չիդիմանար քեզ ասանկ խեղճ
տեսնալուս . աղբիւրի նման արցունքիդ
ձայնը հիմա կըլսեմ , որ լալով կըկան-
չես : Դարձէք իմ ցաւերուս նայեցէք ,
թէ աշխրբիս մէջ եղան՞ծ է ցաւ մը իմ
ցաւերուս նման : Ա՛յլ վշտագին սուրբ
Ա՛ծածին , բաց ինձի ալ սրտիդ դառն
ցաւերը . ու խոցէ սիրտս սրով քու ցա-
ւոցդ : Ա՛ւելի կընտրեմ քեզի հետ լա-
լը , քան բոլոր աշխրբիս ուրախութիւնը :
Կուղեմ քու ոտքիդ տակը իմ մեռեալ
Յիս վրայ լալով մեռնիլ , ու ամենեւին
անկից չիբաժնրվիլ , ամէն :

Ա. — Թէն ցաւ :

Ա՛յլ ամենասուրբ տիրամայր , յիշէ ան
մեծ ցաւդ , որ սիմէոն ծերունիին գու-
շակութիւնովը սրտիդ մէջ ունեցար .
թէ պիտոր օր մը դարձ՝ որ քու սիրելի
որդիդ շարչարվի ու մեռնի . ու աս իբրև
սուր մը սիրտդ պիտոր անցներ : Ա՛նձ
խոց եղաւ աս գ'թած սրտիդ , ու տրտ-

մութեամբ քեզ լեցուց, որ երեսուն ի-
րեք տարի միշտ կրեցիր : Այն ցաւագին
մայր, ես ալ որչափ սուրեր խօթերեմ
քուկին սրտիդ, ու մեծագոյն ցաւերու
պատճառ եղած եմ քեզի դէմ մեղք
գործելովս : Բայց հիմա սրտանց ամէն
ըրածներուս վրայ կըրողջամ, ու կաղա-
չեմ՝ որ սիրելի որդւոյդ հետ իս հաշ-
տեցրնես . որ Յնր ըլլայ ինծի նշան
կանգնելու, ու յաւիտենական փրկու-
թեան հասնելու : Աս առջի խոցդ յիշե-
լով սուրբ տիրամայր, կրինդրեմ քեզ-
մէ, որ ինծի խոնարհութեան ու համբե-
րութեան շնորհք տաս, որ ամէն բանի
մէջ իս այ կամքին համակերպելով՝ քեզի
նմանօղ ըլլամ, ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Երեւոյդ ցաւ :

Ո՛վ վշտագին սուրբ Աճաճին, յիշէ
երկրորդ քաշած ցաւդ, որ հերովդեսին
հալած ու մէն վախնալով՝ գիշերանց ելար
եղիպատոս փախար : Ի՞նչ խեղճ ու ծանր

բանը էր, որ նորածին որդիդ գիրկդ առած սուրբ յովսեփին հետ՝ առանց պատրաստութեան լեռնէ՛ի լեռ ան երկար ճամբան կերթայիր: Ա՛յլ տրամալից կոյս, մեծ եղաւ իրաւցընէ ցաւոցդ դառնութիւնը. բայց երանի թէ, ես ալ նորէն քու սրտիդ տրամութեան պատճառ չըլլայի: Յսր սրտիս մէջէն հալածելով: Արխոստովանիմ ո՛վ սուրբ տիրամայր, որ շատ անգամ հերովդիտսէն վար չեմ մնացեր, չար կիրքերս կատարելով՝ իբրև թէ Յսին մեռնիլը ուղերեմ: Ա՛յլ մայր ցաւագին, շնորհ մը տուր ինձի այսօր, որ ամէն արատներէն մաքրելով սիրտս՝ քեզի ու քու սիրելի որդւոյդ բնակարան մը զարդարեմ, որ իմ սրտիս մէջ մտնաք բնակիք՝ի յաւիտեան, ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Աղջոյն քեզ մարիամ:

ԵՐԵՐԵՂ ԳԱ՝:

Ա՛յլ տրամալից մայր, ամէնէն մեծ եղաւաս ցաւդ մայրական սրտիդ. ինչու որ

ուրիշ քաշած կսկիծներուդ ատենը սիրելի Յսդ քու միակ սրտիդ մտիթարութիւնը միշտ հետդ էր, հիմա ան կորսընցընելով՝ գրեթէ զքեզ ալ դառն ցաւերու մէջ կորսնցուցիր: Անչ ցաւագին օրեր եղան քեզի ան իրեք օրը ո՛վ մայր վշտագին, որ չորս դին ինկած անձկալի զաւակդ կըսինտուէիր, գիշեր ցօրեկ անմտիթար լալէն շէիր դագրիր: Ատքը տաճարին մէջ գտար, ու ցաւած սրտով բացիր իրեն ներսի խոցդ. ո՛վ որդեակ, սա ի՞նչ բան ըրիր դուն մեզի: Ա՛յ ցաւագնեալ մայր, թող տուր, որ ես կանչեմ ասանկ Յսին ոտքը ինկած. դուն քիչմը ատեն Յսին տեսութենէն զրկեցար, բայց միշտ սրտիդ մէջ կըկրէիր. իսկ ես մեղանչելով բոլորովին Յսը կորսընցուցի, ու հոգիս խեղճ մնացերէ: Այն մայր ողորմութեան, աս երրորդ քաշած ցաւդ այսօր յիշելով կըպաղատիմ քեզի, ինձի անանկ շնորհք մը տաս, որ ճշմարտապէս գտնամ իմ Յսըս, ու մէյմ՝ ալ չիկորսընցընեմ, ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Աղջոյն քեզ մարիամ:

Զորքորդ ցաւ :

Ո՛վ մայր ցաւագին , ինչ սոսկալիցաւեր զգաց մայրական սիրտդ , երբոր տեսար սիրելի որդիդ անգուժ թշնամեաց ձեռք ինկած , ՚ի մահ դատապարտված . որչ տեղ մը չէր մնացեր բոլոր մարմնոյն վրայ , գլուխը փշէ պսակ կապած՝ կոնակը մէկ ծանր խաչ բեռնաւորերէին , ու չուվանով կապած քաշկոտելով կրտանէին գողգոթա լեռը խաչելու : Թե որ ուրիշ կանանց սրտերնին չիդիմանալով անոր խեղճ կերպարանքին կուլային կողբային . արդեօք քուկին խանդակաթ սիրտդ ինչ մահաբեր ցաւեր կրեց : Ա՛խ ցաւալից Վարիամ , մեղքերս ալ էջնին մեծ խաչ եղերեն , ու ատ կրսկը ծալի չարչարանքներուն պատճառ . հիմա աս չորբորդ ցաւդ յիշելով՝ համբերութեան շնորհք կրխնդրեմ , որ ես ալ իմ խաչս սիրով գրկեմ , ու էջնին ետեւէն երթամ ինչպէս գողգոթա լեռը . այսինքն՝ մինչև որ մեռնիմ : Ո՛վ սուրբ տիրամայր , տուր ինձի վերաւորված սիրտ

մը, որ հետո գաւիմ, ու քեզի պէս խա-
չին տակէն չիհեռանամ, ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Հինգերորդ ցա-

Ո՛վ մայր լի ամէն ցաւերով, ահա խոց-
վեցաւ մայրական սիրտդ սիմէոնեան
սրով, ու բոլորովին ցաւերու մէջ ըն-
կրդմեցար, երբոր տեսար անորդիդ խա-
չին վրայ իրեք անխնայ դամերէն կախ-
ված, ու ան կուսածին մարմինը արիւն-
ներու մէջ թաթխըրված : Այրկնի և եր-
կրի մէջ խաչվեր կեցեր, ու մէկ դուժ-
շարժող մը չիկայ . մարդիկ զինքը խա-
չերեն, հայր ան ալ բոլորովին թող տը-
վերէ, միայն դուն ո՛վ վշտագին սուրբ
Մծածին ամէն ցաւերն ալ սրտիդ մէջ
ժողվերես, խաչին տակը կեցեր կայրիս
կրտոչորիս կենդանի : Ա՛խ մայր ցաւա-
գին, արևը խաւարեցաւ, ու քարերը
չիդիմացան . բայց քուկին կենացդ ա-
րևը ինչպէս չիմթնցաւ, ու մայրենի
սիրտդ ինտոր քաշեց ատշափ ցաւերը :

Ո՛վ մայր, ռտքդ ինկած կաղաչեմ՝ պատ-
 ուէ իմ քար դարձած սիրտս, ու լեցուր
 դառն ցաւերով, որ Լս պատճառ Եղայ
 մահուանը Յնին: Ո՛ր մայր, մի գոցեր
 ինձի դէմ սրտիդ գութը, ինչու որ իս
 քեզի յանձնեց որդիդ, ու ցաւերովդ իս
 քեզի որդի ծնար. դուն իս պաշտպանէ,
 ու քեզի արժանի որդի ըրէ:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Ս ԵՅԵՐՐԵՄ ԵՄ--:

Ո՛վ մայր ցաւագին, ինչ սաստիկ ցաւ
 ունեցար, երբոր մեռեալ որդւոյդ կողը
 տէգով զարկին՝ ինչպիսի սիրտը պատուե-
 ցին. թէպէտ Յնին սիրտը վիրաւորե-
 ցաւ, այլ ցաւը քու սիրտդ անցաւ: Ո՛վ
 անմխիթար մայր, նստէ ալ խաչին տակը,
 գիրկդ առ մեռած մարմինը սիրական
 որդւոյդ, գուցէ անով սիրտդ պաղըշ-
 տրկի, այլ ամսո՞ս, դարձեալ նոր ցաւ
 ւերով սիրտդ վիրաւորեցաւ: Հառաջ
 միայն տեսնելով կրցաւէիր, հիմա ձեռ-
 քով անթիւ վէրքերը կըջօջափես, պատ-

ուած սիրտը կրտեսնաս, ու վիրաւոր-
 ված գլուխը ձեռքիդ վրայ դրերես : Աս-
 կից ալ աւելի ինչ կսկիծ ու տանջանք
 կրնար ըլլալ քեզի մայր սուրբ, որ շա-
 րունակ մարտիրոսութիւն քաշես, ու
 կենդանի մնաս : Այլ մայր վշտագին,
 մեծապէս կըցաւիմ, որ իմ մեղքերս
 պատճառ եղան քու որդւոյդ մահուանը,
 ու քեզի ասանկ խիստ ցաւեր հասցու-
 ցին : ո՛վ տիրամայր իմ, սրտիս արտա-
 սուաց շնորհք մը տո՛ւր, որ քու ոտքիդ
 տակը լամ ողբամ, ու արցունքներովս
 ցաւաց սրտիդ մխիթար ըլլամ, որ մեռած
 ատենս դուն ալ իս մխիթարես, ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղջոյն քեզ մարիամ :

Եօլնեբորդ ցաւ :

Այլ ցաւագին մայր, ո՛վ կրնայ պատմել
 մայրենի սրտիդ ան ետքի քաշած ցաւը,
 երբոր մեռեալ որդիդ գրկէդ առին՝ որ
 սուրբ գերեզմանը դնեն, թէպէտ խիստ
 պատվաւոր եղաւ թաղումը, բայց ան-
 կից բաժներվիլդ բոլորովին դառնութիւն

էր սրտիդ : Ամէն դիանց ցաւերով լեց-
 վեցար . ու բոլոր ցաւերուդ անմխիթար
 ցաւ եղաւ ան տրտմագին տեսիլը , եր-
 բոր ետքի անգամ նայեցար սիրական
 որդւոյդ , ու աչքիդ առջևէն ալ յափը-
 տակելով՝ գերեզմանին դուռը գոցեցին :
 Այս ցաւագնեալ մայր , ուր է անգին
 գանձդ , ուր է սրտիդ մխիթարութիւնը ,
 ուր է սիրելի որդիդ . ինտո՞ր բաժնեցիր
 սիրտդ քեզմէ . տրտմութեամբ գերեզ-
 մանին մօտ նստեր կուլաս . և ո՞վ կրնայ
 քեզ մխիթարել , որ երկնի և երկրի ցըն-
 ծութիւնը քեզ անանկ սգոյ մէջ ընկըղ-
 մերէ : Ա՛յ մայր սուրբ , հիմա քու օխ-
 տը խոցդ առջիդ դնելով՝ ոտքդ ինկած
 կրխնդրեմ , Հնին չարչարանաց ու քու-
 կին ցաւոցդ համար ողորմիս մեղաւոր
 հոգւոյս , բոլոր ըրածներուս թողութիւն
 տաս : Հնին մահը սրտիդ մէջը մեծ գութ
 ձգէ վրաս , ու քուկին ցաւերդ դժօխքէն
 ղիս փրկեն , ու բարեխօս ըլլան ինձի ,
 որ աս աշխարհս միշտ ցաւերդ յիշելով՝
 երկինքը քեզի հետ ուրախանամ :

Հայր մեր որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

ԼՂԹՔ ՅՍԻ ՏԻՆԳ ՎԷՐՔԵՐՈՒՆ :

Չախ ոստին վերացը :

Սոնարհու թեամբ գետինը ինկած կը-
համբուրեմ ոտից սրբազան վերքը ո՛վ
ողորմած փրկիչ իմ, ու կաղաչեմ քեզի՝
որ միջնորդութեամբ սուրբ վերքիդ ա-
մէն մեղքերուս թողութիւն տաս, որ
մինչև հիմա հինգ զգայարանքովս քեզի
դէմ մեղանչեցի : Ա՛յլ բարի ՅՍ, աս
պատուական վիրացդ համար պահէ իս
ամէն փորձանքներէն չար թշնամւոյն,
որ 'ի քեզ միայն կենդանի ըլլամ :

'Ի պատիւ աս սուրբ վերքիդ ո՛վ ՅՍ՝
կընըվիրեմ քեզի ամէն քաշած վշտերս
ու նեղութիւններս աս աշխրբիս մէջ :
Խառնէ տէր իմ աս անարժան ընծաս
քու դառն խաչիդ ու չարչարանացդ հե-
տը ու շնորհք տուր ինձի, որ ամէն
դժբաղդութիւններուն սիրով տանիմ,
ու իս սուրբ կամացդ յանձնեմ միշտ :

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղջոյն քեզ մարիամ :

Լ.Չ. ԿԻՆ ԳԼՈՒԿԸ:

Ո՛վ ամենաբաղքը Հիս, քու աջ ոտ-
քիդ սրբազան վերքին համար ան ամեն
մեղքերուս ներումն շնորհէ, որ իմ գար-
շելի մտածութիւններովս քեզ վշտա-
ցուցի: Դուն տէր իմ, ցաւագին փշե-
ղէն պսակիդ արդեամբը մտքիս երկնայ-
ին սուրբ մտածութիւններ տուր, ու
հոգւոյն սրբոյ շնորհքովը իս լեցուր,
սուրբ ազգեցութիւններիդ վրայէս ան-
պակաս բռէ, որ ասկէց ետքը միայն քե-
զի հաճոյ ըլլալու ջանամ:

Դ պատիւ աս սուրբ վերքիդ ո՛վ փրո-
կիչ իմ Հիս Կիս, կը յառաջագրեմ իբրև
քու ձեռքէդ ընդունիլ ամէն բանը, թէ
յաջողութիւն և թէ ձախտողութիւն,
թէ բարեկամ և թէ թշնամի: Դու տէր,
քու հայրական նախախնամութեամբ իս
հոգաւ, ու մի թողուր՝ որ երբէք քեզ-
մէ բաժնը չիմ:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Չ-ի յե-ի-ն վերցը :

Սղջ լեր ո՛վ վերաւորեալ ձեռք էջի,
 մեծագոյն փափագով ու սիրով կը համ-
 բուրեմ, ու քեզ կօրհնեմ : Սըջնոր-
 դութեամբ աս սուրբ վերքիդ կաղաչեմ
 տէր իմ, որ ալ չըյիշես մեղքերս՝ որ
 չար կիրքերովս՝ անժուժկալութեամբս՝
 ու բարկութեամբս հոգիս աղտեղեցի :
 Ս՛վ սիրելի էջ, քուկին ամենազօր ձեռ-
 քըդ դիր վրաս, ու իս պահպանէ, որ
 կարող ըլլամ թշնամիներու ձեռքէն
 խալըսիլ :

Դ պատիւ աս սրբազան վերքիդ ո՛վ
 ողորմած էջ, սրտանց մեղայ կը գոչեմ,
 ու կը զղջամ ամէն չար գործքերու վրայ :
 Դուն բարերար տէր, քուկին անգին
 արիւնովդ լըվա՛, ու մարբէ հոգւոյս աղ-
 տոտութիւնը, որ դատաստանին օրը ու-
 ղորմութեանդ արժանի ըլլամ :

Հայր մեր որ յերկինս :

Սղջոյն քեզ մարիամ :

Հ)՞ին խոչնդ :

Այս վիրաւորված կող Հ)՞նի, երբոր կրդառնամ քեզի կրնայիմ, իմ սիրելի փրկչիս կաթողին սիրտը կըտեսնեմ, որ բոլորովին անձային գթութիւնով ու սիրով լեցված՝ իմ կորստիւմ հոգիս կուզէ :

Ո՛վ քաղցր սիրտ Հ)՞նի, ամէնէն աւելի ցաւ եղած են քեզի մեղքերս, ու անտանելի տրտմութեան մէջ ձգերեն : Թշնամիներէդ անգամ մը միայն վիրաւորվեցար . բայց իզմէ բիւր անգամ խոցվեցար : Արչափ ալ անարժան ըլլամ տէր քուկին շնորհքիդ, միշտ ցաւագին սիրտդ գթութիւն կաղաղակէ . հինգ սուրբ վէրքերդ միջնորդ կըլան ինձի համար, քաշած ցաւերը ու թափած արիւնները արդարութեանդ առջին կըհանեն : Կու՛թ շարժեն քեզ վրաս քուկին սուրբ վէրքերդ . առ իս վիրաւոր սրտիդ մէջ, ու պահէ ամէն թշնամիներէն . թող միտար ամենեկին, որ քեզմէ բաժնըվիմ :

Հայր մեր որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Լ. զօլէ, ու իւրեւեռն Վ. Ե :

Տէր իմ Հիւ Վ. Ե որդի այ կենդանոյ,
դուն ձեռն վրն երդ տարածեցիր խաչին
վրայ, ու ինծի համար դառն շարչարանք-
ներ քաշեցիր. կաղաչեմ ու կրպաղատիմ
քեզի հիմա, օգնութիւն ըրէ ինծի : Վե-
զի կըղիմեմ տէր իբրև աղքատ մը մե-
ծատունիդ, ողորմելիս ողորմածիդ, հի-
ւանդս բժիշկիդ, անօթիս կենաց հացիդ,
ու ծարախս առ աղբիւրդ կենդանու-
թեան, որ ամենեին չես ցամաքիր,
իբրև արարած իր արարչին, ու վերջա-
պէս իբրև խեղճ մեղաւոր մը իր բարե-
բար փրկչին : Այլ քաղցր Հիւ, ես ին-
քիրմէս կըխոստովանիմ քու անջիդ իմ
ըրած ամէն շարութիւններս : Անօրէնու-
թեամբ յղացայ. և 'ի մեղս ծնաւ զիս
մայր իմ, իսկ դուն իս լուրացիր ու սրբե-
ցիր. ես դարձեալ մեղանչելով՝ նորէն
աղտոտեցի քու կին արեամբդ լուրացված
հոգիս. ու իբրև ապերախտ ու անշնորհ
մարդու մը պէս՝ քեզմէ այնչափ բարիք-
ներ ընդունելէն ետքը ելայ քեզ նորէն
մեղօքս անարդեցի ու վշտացուցի :

Մ.ՍԼ դու գթած, տէր, ողորմէ անարժան որդւոյդ, որ անչափ ցաւերով ու չարչարանքովդ ծնար 'ի կեանս : Մի նայիր մեղքերուս, որով քու բարութիւնդ ստքի տակ առի. այլ յիշէ քու մեծ սէրդ, որով իս ստեղծեցիր : Մնդունելի ըլլայ քեզի աս աղաչանքս. տէր իմ Հն, գթա՛ մտաս ողորմութեամբդ. ու մի դարձըներ քու կին երեսդ իմ ցաւագնեալ հոգիէս. որովհետեւ ինձի համար չի դարձուցիր սուրբ երեսդ զարնողներէն, ու թքնողներէն :

Վիտեմ տէր՝ որ մեղաւոր եմ, ու մեղօքս բիւր անգամ արժանի եղայ դժոխքին. թէ ես ինձմէն չեմ բաւական յանցանքներուս հատուցումն ընելու, իմ հատուցումըս քու կին սուրբ արիւնդ է, ու քաղցր մարդասիրութիւնդ, որ բոլոր աշխարհիս մեղքը քու անմեղութիւնդ վրայ կրբառնաս : Վու տէր իմ, մի խնդրեր մեղաւորիս մահը, և մի ուրախանար անոր կորստիւնը. ինչու որ անոր համար մեռար, որպէս զի մեռածները կենդանացընես : Մի բարի Հն, ո՛վ կրնայ անյոյս ըլլալ ու տարակու-

սիլ քու ողորմութեանդ վրայ, որ մեր
ապերախտներու համար մեռար, որպէս
զի այ հետ դարձեալ հաշտեցրնես: Թէ
որ առանց իմ աղաչելուս վրաս 'ի գութ
շարժեցար, որչափ աւելի հիմա, որ մեծ
կարօտով կրխնդքեմ ողորմութիւնդ:

Վիտեմ տէր իմ Հն, որ խիստ ու
ղորմած ես, ան դառն ցաւերուն մեջ
խաչէն կախված թշնամեացդ համար ա-
ղօթեցիր, դրախտին դուռը աւաղակին
բացիր, միայն ես պիտի դուրկ մնամ քու
ողորմութենէդ: Մի տէր, խաչիդ ոտ-
քը ինկած լալով կաղաչեմ, ողորմէ ինձի,
ու սուրբ չարչարանքներովդ հոգիս մխի-
թարէ, ու ընդունէ ան երջանիկ աւա-
ղակին պէս երկնից արքայութիւնը:

Երբ ԿԵՄԻՆ ԵՆԵՐԵՆԻ:

Նորոգող տիեզերաց՝ որ զգեցուցեր մեզ
լոյս փառաց, արկար ըղբւ 'ի զինուորաց՝
քղամիթ կարմիր նախատանաց, մերկեալ
յինէն ըղբուրձ մեղաց՝ ըզտրտմագոյն
արեամբ ներկած, և ըղգեցո՞ դուրախա-
լին՝ ըղպատմուճանն իմ զառաջին:

Արկնաւոր թագաւորից՝ 'ի ծունր իջեալ խաղ առնէին, ծածկեալ ըղգլուխրդ կռփէին՝ և եղեղամբք հարկանէին, և զիմ անկեալ մինչ 'ի գետին՝ 'ի հնազանգել կամաց շարին, մի թողուցուս խաղալ սովին՝ սյլ կանգնեցես զիս վերբտին :

Բամեալ բոլորրդ քո մարմին՝ յետ վրճրոյ դատաւորին, սաստիկ էառ զհարուած դանին՝ վասըն գանից նախաստեղծին, զիս որ յոտից մինչև ցրգլուխ՝ ցաւօք նեղիմ անհրնարին. առողջացօ դարձեալ կրկին՝ որպէս շնորհօք աւազանին :

Արբափայլ պճնեալ զարդուն՝ զոր զգեցուցեր ահարովնին. փոխան պըսակ 'ի փշոց եղին՝ մշակք սյգւոյն խրայելին. ըզփուշ մեղաց հանցես յինէն՝ զոր յիս եհար իմ թշնամին, և ողջացօ զխայթուած վերին՝ զի սպիք մեղացըն ջընջեցին :

Ատուն ըմպել քեզ ըղլեղին՝ և ըզքացախն 'ի ծարափն, արբեր կամաւ զի քաղցրասցին՝ ճաշակք պտղոյ դառնագունին. ըզգառնութիւն թունաւորին՝ զոր 'ի մասունս հոգւոյս արկին. հեր-

քեա՛ի բաց հանդերձ սովին՝ և քաղ-
ցրասցի սէր քո՛ի սմին :

Ստեղնեալ ծառոյ մահաբերին՝ այն
որ բուսաւ ՚ի մէջ դրախտին, փոխան
բարձեր ըզփայտ խաչին՝ ՚ի գողգոթա
հաներ տեղին, զիմ առ ՚ի մեղս անկեալ
զոգի՝ և ծանրագոյն բարձող բեռին,
բարձ ՚ի յուսիգ ըստ ոչխարին՝ հան ՚ի
յերկինս յուխտեալ տեղին :

Վ յուրբաթու ժամ երրորդին՝ բեւ-
ռեցար տէր ՚ի խաչին, լուծեր զյան-
ցանս նախաստեղծին՝ և կապեցեր ըզ-
թըշնամին, զիս ամբացո՛ ընդ հովանեաւ
կենդանարար քո նըշանին, և ՚ի ծագելն
յարևելից լուսաւորեա՛ լուսով նորին :

Արանեալ աւաղակին՝ բացեր ըզգուռն
ադին դրախտին, ըստ հաւատոյ սրտի
նորին՝ կատարեցեր ըզխնդրելին, տուր
և ինձ տէր ընդ նրմին՝ լոսել ըզնոյն
պատասխանին, այսօր ընդ իս իցես յա-
դին՝ ՚ի հայրենիս քո առաջին :

Նարբառելով զէլի էլին՝ հիմունք երկ-
րի տատանէին, և վարագոյր հին օ-
րինին՝ վերուստ ՚ի վայր պատառէին, արդ
ընդ վիմացն որ շարժէին՝ շարժեա՛ զան-

չարժ սիրտս 'ի բարին . ընդ պատառիլ վարագուրին՝ զիմ պատառեալ ըզգիր պարտին :

Մեզական լոյս քօղ արկեալ խաւարանայր միջօրէին . և գերեզմանըք բանային՝ մարմինք սրբոցըն յառնէին . ընդ խաւարիլ լուսաւորացն՝ մաքրեալ յինէն զգործ խաւարին . ընդ մեռելոցն որք յառնէին՝ կանգնեալ զմեղօք մեռեալ հոգիս :

'Աոր սիրոյ պատուիրանին՝ գործով լըցող եղեր բանին , աղօթելով առ հայր յերկին՝ թողուլ ըզմեղս որ 'ի խաչին . ինձ որ հոգւովս հաւատացեալ երկրպագեմ քեզ միածին . թող ըզլուծումըն հրամանին՝ մի յիշեսցեն մեզքն առաջին :

Սարսեցին սանդարամետք՝ 'ի յաւանդելն առ հայր զհոգիդ . որ 'ի դրժօխս իջեր ներքին՝ 'ի բանտ մահու և խաւարին . կապեալ զիշխանըն մահածին՝ հաներ զհոգիսն որ 'ի բանտին , և զիս հանցես տէր ընդ նոսին՝ բանտէ մեղաց աղջամբղջին :

Մղբերացն անապական՝ որ յետ մահուն անմահարար . բղխեալ 'ի քէն վրտակ կրկին՝ 'ի նորոգումըն կողածնին .

ունիմ որ շնորհաց մէջ գտնուիմ :

Արդողամ տէր, երբոր անհամար մեղքերս միտքս կուգան. քուկին արդար գատաստանդ կըմտածեմ, բայց քուկին ողորմութիւնդ անչափ է, անոր համար սուրբ վերքերդ, անգին արիւնդ, պատուական խաչդ ու մահդ միշտ հոգւոյս միտքար ու օգնական ըլլան : Վի գթած է՞ն, երբոր հոգիս մահուան դուռը կըհասնի, ու ամենէն անօգնական կըմնայ, երբոր թշուառ մարմինէս կըբաժնրի, կաղաչեմ քեզի էջիսուս, դուն ընդունէ հոգիս, ու թող մի տար որ՝ յաւիտեանս կորսուիմ, որ քու արեամբդ փրկեցիր :

Սողոմոն :

Ի քեզ տէր յուսացայ, մի ամաչեցից յաւիտեան :

Դու ես պաշտպան իմ տէր, և ՚ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ :

Ընձն իմ նովաւ կեայ, և զաւակ իմ ծառայեցէ նմա :

Քեզ սողմոս ստացից ան սպաւէն իմ ան ողորմութեան իմոյ :

Երուսաղիմ :

Յոյս իմ 'ի մանկութենէ իմմէ . մի թողուր զիս տէր անձ իմ : Յոյս իմ 'ի ժամանակի ծերութեան իմոյ . մի թողուր զիս տէր անձ իմ : Յոյս իմ 'ի միւսանդամ գալստեանն քո . մի անտես առ ներ զիս :

Երբ Երուսաղիմ ինդրէ լուսաւորէ Երուսաղիմ :

Ո՛վ քաղցրագութ մայր Յնի կոյս Սարիամ , օգնական ու պաշտպան անճարակ մեղաւորներուն լի գթութեամբ և ողորմութեամբ . անուշ աչքովդ նայէ ողորմելիս վրայ . հասիր ինձի օգնութիւն՝ քանի որ մահս չէ եկեր մօտեցեր իմ քովս , որ չըլլայ թէ յանկարծակի ու առանց պատրաստութեան ելլեմ աշխարհքէ : Աղաչեմ քեզ մայր ողորմութեան՝ Յնին քաշած շարձարանքներուն ու մահուան սիրոյն համար , պահէ ու խնամէ իս , որ հիմակվընէ հեռանամ մեղքէ , փախչելով սատանայէն ու իր

ամէն չար գործքէն . Ճշմարիտ զղջմամբ՝
կատարեալ խոստովանութեամբ՝ ու ար-
ժանաւոր ապաշխարութեամբ հաշտը-
վիմ Յնին հետ : Աղորմէ ինծի երա-
նուհի մայր ԿՅ՝ ան սոսկալի ատենը
մեռնելու օրը , երբոր շունչս բռնելի ,
ու լեզուս կապվելով չիկրնամ աղաչել
քեզի , աչվոներս մթրննան , ու ականջ-
ներս խուլնան , ան ատենը մի մոռնար
իս մայր անարատ , այլ միտքդ բեր հի-
մակվան աղաչանքս որ կրնեմ քու մայ-
րական գթութեանդ . ու հասիր ինծի
օգնութիւն . որպէս զի խալըսիմ սա-
տանային փորձանքներէն . ու անուշ մա-
հուամբ քու ձեռքրդ աւանդելով իմ
հոգիս , արժանի ըլլամ արքայութեան
ու մասնակցութեան սիրելի ծառանե-
րուդ , որ քեզի հետ կրվայլեն զձ՛ժ յա-
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե. Ղ. Ե. « Երբեք Յնի » :

Տէր Յն Քն , ո՛վ կրնայ պատմել քու
սրտիդ քաղցրութիւնը ու մեծագոյն սէ-
րը մեր վրայ . որ իբրև ողորմութեան

աղբիւր մը բացիր մեզի սիրտդ . որ ամէնք-
նիս ալ հոն դիմենք , ու շնորհքներով
լեցվինք : Ա՛յլ քաղցր սիրտ է՝ Յի , որ-
չափ ուրախութիւն է քեզի , երբոր աշ-
խարհասէր սիրտ մը քեզի դարձած կը-
տեսնես , ու քու սրտիդ ապաւինած :

Ա՛յլ անձային սիրտ է՝ Յի , ծարաւի է
հոգիս քեզի , ու մեծ փափաքով քեզ
կըփնտռէ : Ա՛յլ առէ , բորբոքէ սիրտս քու-
կին սուրբ սիրովդ , որ քեզմէ ուրիշը չի-
սիրէ : Ա՛յլ գթած սիրտ փրկչին իմոյ ,
թէպէտ շատ անգամ քեզ թողուցի ,
ու դացի աշխրբիս ունայն բաներուն հետ
սիրտս կապեցի . ա՛խ , հիմա մեծ ցաւ է
ինձի , լալով կը պաղատիմ ո՛վ քաղցր
է՛ս , ընդունէ իս նորէն սրտիդ մէջ , ու
պահէ՛ որ ալ քեզմէ չի հեռանամ : Տես
տէր , վերաւորված սիրտդ բացեր ինձի
կըսպասես , ու անուշ ձայնով իս քեզի
կըկանչես . մեղօք բեռնաւորված հոգիս
քու կին սրտիդ մէջ հանգչեցընել կու-
ղես : Ա՛յլ ողորմած է՛ս իմ , ահա սիրտս
բոլորովին քեզի կուտամ . ա՛ռ ու սուրբ
սրտիդ հետ մէկ ըրէ , որ միշտ 'ի քեզ
կենդանի ըլլամ , ամէն :

Պատարաստութիւն Տահուան :

Այլ տէր իմ Յս, քանի որ զգայա-
րանքներս ողջ են, ու միտքս վրաս է,
հիմակվընէ հոգիս քեզի կր յանձնեմ. ու
ան ատենը ընելու աղաչանքներս սուրբ
խաչիդ ոտքը ինկած լալով քեզի կրմա-
տուցանեմ : Արխոստովանիմ տէր, որ
մեղաւորեմ, ու շատ անգամ քեզ վշտա-
ցուցած եմ. բայց մեծ յոյս ալ ունիմ
որ դուն ես իմ գթած փրկիչս, որ իմ
փրկութեանս համար խաչին վրայ մե-
ռար :

Արբոր տէր անցած կեանքս կրմտա-
ծեմ, շիյտեմ, թէ ինչ երեսով քու առ-
ջիդ պիտի երևամ. ու ինչ պատասխան
պիտի տամ քեզի : Ահ տէր, գետինը ին-
կած կաղաչեմ, մի խնդրեր մեղաւորիս
մահը, այլ քուկին ողորմութեամբդ ջրն-
ջէ ամէն մեղքերս : Անաւանդ օգնէ
ինձի ան անմխիթար ժամը, երբոր մե-
ռելի մը պէս ամէն զգայութիւններս
պիտի դադրին. լեզուս գոցված կարող
պիտի չըլլամ քեզի աղաչել, աչվընե-

բուս լոյսը պակսելով՝ չիկարենամ պիտոր սուրբ խաչիդ նայիլ : Անտեղի անատենը բարի է՞ն, ու քուկին արեամբդ փրկած հոգիս մի տար սատանային ձեռքը : Արևնան քու առջիդ իմ աղօթքներս, երկնցուր վրաս բարերար ձեռքդ, ու վեր հանէ աս ողորմելի աշխրբէս, որ կախովելով խաչէն՝ խոստացար իս քեզի ընդունելու :

Ղուն ողորմած տէր, տուր ուրախութիւն աչվըներուս որ չինայիմ դարձեալ իմ մեղքերուս, ազատէ իս քուկին անուանդ փառացը համար : Երցուր ինծի քու բարութիւնդ որ միշտ բնակիմ քու տանդ մէջ երկնից արքայութիւնը, ու հոն օրհնեմ զքեզ յաւիտեանս, ամէն :

Եւլ իւղէր — է՞ն :

Ողորմած փրկիչ իմ է՞ն Վ.Յ, որ քուկին պատուական արիւնովդ իս երկնից արքայութեան որդի գրեցիր, թող մի տար իս, որ աշխրբիս ունայնութեանցը մտիկ ընելով՝ քեզմէ բաժնըվիմ : Ելիչէ տէր իմ ինծի համար քաշած ցաւերդ

ու ըրած հառաչանքներդ ան դառն խաչին վրայ, ու օգնէ ինձի ան ետքի ներութեան ատենըս. քու սուրբ չարչարանքներդ երկնաւոր հօրդ առջին դներով մեղքերուս թողութիւն ընդունէ:

Մի տէր իմ, կաղաչեմ քեզի լալագին. աս էջն անուշ անուշը բերնիս ետքի խօսքը ըլլայ. քուկին սրբազան մարմինդ խեղճ հոգւոյս կերակուր ըլլայ. քուկին ըրած հառաչանքներդ իմ ետքի ակըս ըլլան. քուկին անուշ նայվածքդ իմ ետքի տեսութիւնս ըլլայ. ու քուկին վիրաւորված ձեռվրներդ ինձի օգնական ըլլան, ու իս յաւիտենական դատապարտութենէ խալըսեն: Վի բարի էջն, դուն առաջնորդէ ինձի երկնից արքայութիւնը, ու կենաց ճամբան ցրցուր ինձի. ահա քեզի կուգամ, որ յաւիտենանս քեզի հետ ըլլամ:

Խաչեցեալ տէր իմ, ահա իմ կեանքս ու մահս քեզի կը յանձնեմ, ընկալ զիս, ու օգնութիւնդ վրայէս պակաս մի ըներ: Կաղաչեմ քաղցր էջն փրկիչ իմ, մեռած ատենս մտիթարական ձայնդ լսելու արժանի ըրէ: Այսօր ընդ է՝ էջն՝ էրբօրին:

Սաղմոս :

- Լուիցէ քեզ տէր յաւուր անձկութեան,
օգնական եղիցի քեզ անունն ան
յակովբայ :
- Ըռաքեացէ տէր զօգնութիւն 'ի սրբու-
թենէ իւրմէ . և 'ի սիոնէ ընկալցի
զքեզ :
- Յիշեացէ տէր զամենայն պատարագս
քո , և զուխտս քո ընդունելի ա-
րասցէ :
- Տացէ քեզ տէր ըստ սրտի քում . և
զամենայն խնդրուածս քո կատա-
րեցէ :
- Յուսացաւ 'ի տէր՝ և փրկեացէ զնա . զի
կամի զնա :
- Ըճ զկեանս իմ պատճեցից քեզ , եղից
զարտասուս իմ առաջի քո . որպէս
խոստացար դու ինձ :
- Ղարձցին թշնամիք իմ յետս իւրեանց .
յաւուր յորում կարգացից առ
քեզ :

ԸՆԴՈՒՄ ՀԻՄՆԱԳՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԳՐ ։

Ո՛վ գթած և բարեգութ տէր իմ ,
 որ քուկին սիրելի որդիքներդ աս աշ-
 խըրքին մէջը փորձելու համար անոնց
 զանազան խաչեր կըխրկես . որպէս զի
 մեր սիրտը աս խաբերայ աշխրքիս հետ
 չիկապվի : Այս ալ հիմա , որ այսպիսի
 ծանր հիւանդութեան մէջ կընեղիմ ,
 իմ կամքս քու ամենասուրբ կամացդ
 հետ կըմիարանեմ . ու սրտանց կը-
 խընդրեմ քեզմէ , որ աս խաչին հետ
 խրկես միանգամայն համբերութեան շը-
 նորհք ալ , որ քաշած նեղութիւնս
 անհամբերութեամբ անպտուղ չըլլայ :
 Վիտեմ որ աս աշխրքիս մէջ նեղու-
 թիւն ունենալը իբրև թէ նշան մը նէ
 քեզի սիրելի ըլլալու , փրկարար միջոց
 մընէ մեր մեղքերը աս աշխրքիս մէջ քա-
 ւելու . որոնք որ անդիի աշխարհք եր-
 կայն ատեն ծանր ծանր տանջանքով
 հազիւ պիտի կարող ըլլայինք քաւել :
 Ընոր համար ես ալ կաղաղակեմ դա-
 լիթ մարգարէին հետ : Պատրաստ է

սիրտ իմ, անձ իմ, պատրաստ է սիրտ
 իմ: Ամբողջ յոյսս ու մխիթարու-
 թիւնս ան է, որ քուկին ամենասուրբ
 կամքդ իմ վրաս կատարվի:

Թեպէտ տէր իմ հոգիս յօժար է
 քու ամենաբարի կամքդ փառաւորելու,
 բայց տկար մարմինս կը համարձակի առ-
 ջնդ քուկին միածնիդ աղօթքը քեզի
 կրկնելու, որնոր գեթ սեմանի պարտեզը
 արեան քրտինք թափելով ըրաւ: Հայր
 երկնաւոր, կուզես նէ՛ անցնի իզմէ աս
 բաժակը: Կուզես նէ՛ ողորմէ՛ չիղիմա-
 նալու ցաւերուս, դադրեցուր սաստիկ
 կսկիծը, ինչու որ շատ դիւրին բան մը
 նէ քեզի իմ հիւանդութիւնս առողջա-
 ցընել: Բայց չըլայ թէ իմ կամքս ը-
 նեւ, հապա ինչ որ է քու կամքդ՝ ան
 ըլայ, որ ինձի ալ միանգամայն ստու-
 գիւ օգտակար է: Առն աղէկ գիտես որն
 է ինձի ու յաւիտենական փրկութեանս
 օգտակարը, իմ մտածածս ու ուզածս
 շատ հեղ թէ հոգւոյս՝ և թէ մարմնոյս
 փնասակար է: Անոր համար ով արա-
 թիչ իմ բազմազութ, ես կը հնազանդիմ
 բոլորովին քուկին կամացդ, ու կաղա-

չեմ, որ աւելի իս աշխարհիս մէջ պատ-
ժեա զանազան հիւանդութեամբ ու
ուրիշ խաչերով, քան թէ հոս տեղս
խնայելով՝ անդիի աշխարհք արդարու-
թեամբ իս դատես :

Սողոմոն :

Ողորմեա՛ ինձ տէր, զի հիւանդ եմ ես.
բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան
ոսկերք իմ :

Թո՛ղ աբա ինձ զի հանգեայց. մինչև
երթեալ իցեմ. ուստի ո՛չ գտա-
նիցիմ :

Դու ես համբերութիւն իմ տէր՝ տէր
յոյս իմ՝ ի մանկութենէ իմմէ :

Շարախան :

Ես ասացի տէր ողորմեա՛ հոգւոյ իմոյ
բազմամեղի. որ բնակեալդ ես ՚ի յեր-
կինս և յանմարմնոց փառաբանիս. յիս
մարդասիրեա՛ բազմադուժ փրկիչ և
փարատեցո՛ զցաւս անձին իմոյ :

Խօսուք 'ի գրիմաց հիւանդին 'ի Խորոց սրբի
 ընդ Հնի :

Ով անուշ փրկիչս, որ ձիթենեաց լե-
 ոսան վրայ հոգեվարի քրտինք քրտնե-
 ցար, ինձի ալ ողորմէ . ու ինչպէս որ
 քեզի համար երկինքէն հրեշտակ ինջե-
 ցուցիր քեզ զօրացունելու համար, ա-
 նանկ ինձի ալ վերէն երկինքէն զօրու-
 թիւն ու մտիթարութիւն խրկէ, որ աս
 նեղութեան կարող ըլլամ դիմանալ, ու
 իս քուամենասուրբ կամացդ յանձնեմ :

Ով փրկիչ իմ Հն, գիտեմ, որ աս
 արտաքին մարմնական նեղութիւնները
 ներքին իմ հոգիս մաքրելու համար կը-
 խրրկես . պատրաստ եմ յօժար սրտով
 քու սիրոյդ համար աս նեղութիւնը տա-
 նելու : Միայն ինձի դիմանալու ուժ
 տուր, որ աս հիւանդութիւնս 'ի փառս
 քո քաշեմ, ու արքայութեանդ արժանի
 ըլլամ :

Արդոհանամ քեզմէ մարդասէր Հն,
 որ ինձի յանկարծական մահ չխիսրկեցիր .
 հապա անանկ հիւանդութիւն մը տը-
 վիր, որ պատրաստութիւն տեսնալու ա-

տնն ունեցայ : Եւ որ հակալ կրուամ մեծապէս, ու կրնուիրեմ քեզի բոլոր քաշածներս. ու կաղաչեմ որ ջնջես իմ ամէն չար գործքերս, որնոր անձային աչացդ հաճոյ չէ, ու հոգիս քու անդին արդեամբդ զարդարես :

Արդոհանամ քեզմէ ո՛վ փրկիչ իմ, որ իս արժանի ըրիր հիւանդութեան ցաւեր քաշելով՝ քեզի նմանելու : Դուն անմեղ դառն էիր, ու քեզի պէտք եղաւ՝ որ առաջ չարչարվիս, ու այնպէս արքայութիւն մտնաս. իսկ ես՝ որ մեղաւոր եմ, ու զանձ շատ հեղ բարկացուցերեմ, ինչպէս առանց նեղութիւն մը քաշելու երկնից արքայութիւն կրնամ մտնալ :

Տէր իմ, քու կին բարութիւնդ յաւիտեանս կօրհնեմ. ինչու որ պղտիկութենէս սկսեալ այնչափ բարիք ընդունած եմ քու բարերար ձեռքէդ. հիմաստ հիւանդութեան ցաւերուս համար ինչպէս կրնամ տրտունջ ունենալ : Դու կին ձեռքէդ կելլէ հիւանդութիւնը ու առողջութիւնը. դուն տրվիր, ու դուն առիր. քու կամքդ օրհնեալ ըլլայ :

Աժ տուր ինձի տէր իմ, առ դժուարին ու դառն ատենս, զօրացուր հաւատքս, յոյսս, ու սէրս. ինչու որ որչափ ցաւերս կրաստեղանան, այնչափ ալ ուժս կըպակսի: Ա՛լ արարիչ իմ, քու ստեղծուածդ երեսէ մի ձգեր, ինչու որ դուն ես մինակ իմ զօրութիւնս ու մտիթարութիւնս.

Բաց ինձի տէր իմ, քուկին դառն չարչարանաց և մահուան գանձը, որ անով հոգիս մտիթարութիւն գտնէ. արժանի ըրէ իս ապաշխարութեան շնորհքին, որ հոգւոյս արատները մաքրովին, ու արժանապէս ընդունիմ վերջին թողակը, քու ամենասուրբ մարմինդ ու արիւնդ: Բուկին սուրբ ներկայութիւնդ իմ հոգւոյս ամէն թշնամիները փախցընէ, ու անոնց փորձութիւնները՝ որ սաստիկ իս կըչարչարեն՝ բոլորովին վրայէս փարատէ:

Ա՛լ քաղցր Հն, զօրացուր իմ անկատար սէրս, որպէս զի թէ առողջութեան՝ ու թէ հիւանդութեան ատենը միշտ քեզ ամէն բանէն աւելի սիրեմ, ինչու որ դուն ես մինակ սիրոյ արժանի,

ու գունն իս սիրելէդ մարդ եղար, ու խա-
չին վրայ մեռար: Ասէ՛ հիմակվան իմ
սրտիս հառաչանքը, ու իս աս ետքի
դառն ատենս թող մի տար:

Ա՛վ հինգ վէրք Յ՛սի մահացելոյ, թա-
փեցէք ձեր փրկարար արիւնը իմ հոգ-
ւոյս ու իմ հինգ զգայարանացս վրայ,
որ անով կատարելապէս մաքրուիմ ու
զօրանամ. ու անոր ուժովը աս ետքի
պատերազմիս ատենը թշնամիներուս
յաղթեմ, ու յաղթութեան պսակը նոյ
ձեռքէն առնում, ամէն:

Աղօլէ՛ հոգի վարձելու համար:

Տէր Յ՛ս, տե՛ս, որ կենացս իրիկունը
մօտ է, մեր քովը կեցիր ո՛վ լոյս տիե-
ղերաց, որ կենդանի ճառագայթ ես
հօրն յաւիտենականի, վշտացածներուն
մխիթարութիւն, մահուան մօտիկ եղող-
ներուն զօրութիւն, ու մեղաւորներուն
փրկիչ:

Օտազէ՛ մտքիս մէջ շնորհաց լոյսը,
ու հոգւոյն սրբոյ հրովը սիրտս վառէ:
Արհրաժարիմ ամէն չար խորհուրդնե-

րէն, ամէն մեղքերէն, ու ամէն բանէն, որնոր քուկին հաճութեանդ դէմ է :

Թող մի տար փրկիչ իմ, լոյս իմ, և զօրութիւն իմ, որ սատանայական փորձութիւնները ու մութ և յուսահատական խորհուրդները իմ մտքիս մէջ տեղ ընեն, ու իս շփոթութեան մէջ ձգեն աս վերջին ու դժուարին ատենս. հոգիս որնոր քու պատուական արեանդ գինն է՝ յաւիտենական կորուստեան վտանգի մէջ խնայ :

Ո՛վ մահկանացու մարմին, գիտեմ որ հող պիտի դառնաս, ուսկից որ ստեղծվեցար. գիտեմ որ փրկիչս կենդանի է, ու ետքի յարութեան օրը իս պիտի դարձեալ յարուցանէ : Ըն ատեն պիտի աս մարմինս իմ անս ու արարիչս տեսնէ :

Ը՛ծ իմ, քուկդ է իմ հոգիս, քեզի կենդանի է յաւիտեան. քուկին մահաբեր վէրքերդ իմ հոգիս զօրացրնէ, քուկին ամենազօր կարողութիւնդ անոր հովանի ըլլայ, որպէս զի աս ետքի դժուարին պատերազմի ատենս չար թշնամւոյն խարէութենէ ապահով ըլլայ, ու ա-

նոր բոլոր ճիգը պարսպ հանէ քուկին
ամենայաղթ ու ամենազօր սուրբ խաչիդ
օգնականութեամբը :

Ո՛վ խաչեցեալ փրկիչ իմ , քուկին
չիպատմըմբլու քաշած ցաւերուդ հա-
մար՝ որնոր զգացիր , երբոր սուրբ հո-
գիդ անմեղ մարմինէդ բաժնըմեցաւ նէ ,
աղատէ իս սս սահաթս ամէն պատիժ-
ներէն ու տանջանքներէն , որոնց որ իմ
մեղացս համար արժանի եմ :

Ո՛վ քաղցր փրկիչ իմ , ան սիրոյն
համար , որնոր պատճառ եղաւ քեզի
բոլոր չարչարանացդ ատեն այնչափ
սաստիկ կսկիծներ քաշելու , արձրկէ իս
մարմնոյս կապէն , ընդունէ իմ հոգիս ,
ու երկնային ուրախութիւնը մտցուր :
Իսց յախտենական կենաց դռները , որ-
պէս զի սուրբերուն հետ միշտ արժանի
ըլլամ ուրախանալ :

Ես կըբաղձամ հոգիս աւանդել , ին-
չու որ ատ է քու ամենասուրբ կամքդ :
Արբաղձամ աշխրբէս ելլել , որպէս զի
կարող չըլլամ ալ քեզ մեղօք վշտացը-
նել , ու միշտ հարկաւ քեզ սիրեմ :
Ե՞րբ պիտի ըլլայ , որ քեզ իմ արարիչս

երեսանց տեսնելու ու սիրելու արժանի պիտի ըլլամ :

Արդ արձակեա՛ զճառայ քո 'ի խաղաղութիւն , և մի մտաներ 'ի դատաստան ընդ ճառայի քում : Յն փրկիչ աշխարհի , ողորմէ՛ ինձի , ու իս ալ հոն տա՛ր , ուր դուն առաջուց գացիր մեզի տեղ պատրաստելու համար , ու խոստացար որ դարձեալ կուգաս մեզ տանելու համար :

'Ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ : Թէպէտ անարժան եմ քու անձային դէմքդ տեսնելու , բայց յոյս ունիմ որ քուկին անսահման ողորմութիւնդ ինձի կատարեալ թողութիւն պիտի տայ : Աղորմէ՛ ինձի ո՛վ Յն , ու զօրութիւն տուր ինձի , որ կարող ըլլամ մինչև ետքի շունչիս տուրեառութեան ատենը՝ քու սուրբ քաղցր անունդ յիշել , ամէն :

Սողոմոն :

Մերձեցաւ անձն իմ 'ի հող , տէր կեցո՛ զիս ըստ բանի քում :

Ըրի տէր անձ իմ, բարձր եղիցի ձեռն
քո, և մի մտանար զանանկա:

Տեսանես դու զնա, 'ի սրամտութիւնս
հայիս, մատնել զնոսա 'ի ձեռս
քո, 'ի քեզ թողեալ է աղքատն,
և որբոյն դուես ոգնական:

Յիշեալ տէր զգթութիւնս քո՝ և զողոր-
մութիւնս քո՝ որ ենն յաւիտենից:

Օմեղս մանկութեան և զանդիտութեան
իմոյ մի յիշեր, այլ յիշեալ զիս
տէր ըստ ողորմութեան քում,
վասն քաղցրութեան քո, զի քաղցր
և ուղիղ ես տէր:

Ըհա չափով եգեր զաւուրս իմ, և կար
զորութեան իմոյ որպէս ոչինչ է
առաջի իմ, սակայն ամենեւին ըն-
դունայն է ամենայն մարդ մսեղի:

Պանդուխտ եմ ես առաջի քո, նրժ-
դեհ և անցաւոր որպէս ամենայն
հարք իմ:

Թոյլ արալ ինձ, զի հանգեսոյց, մինչև
երթեալ իցեմ, ուստի ոչ ես գտաւ-
նիցիմ:

'Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն
յոյժ, և 'ի վշտաց իմոյ հան զիս:

Իսկ արդ՝ ու՛լ է համբերութիւն իմ ,
 թէ ոչ դու տէր . կամ կար զօրու
 թեան իմոյ՝ թէ ոչ 'ի քէն :

Նայեաց առ իս , և ողորմեալ ինձ . զի
 միամօր և աղքատ եմ ես :

Ղարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո . զի
 տէր օգնեաց քեզ :

Ղու ես պաշտպան իմ տէր . և 'ի ձեռս
 քո յանձն առնեմ զհոգի իմ :

Երկուն :

Ժամանակ դարձի իմոյ և հաս 'ի յերկիր .
 արդ տէր ընկալ զճառայս քո . և հոգի
 քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր
 ուղիղ : Առստովանող հոգիս . որ ելից
 զունայնութեան ընթացս աշխարհի . արդ
 տէր ընկալ զճառայս քո . և հոգի քո բարի
 առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :
 'Ի վերջնումն աւուր՝ յորժամ առնես
 զայցելութիւն քոյոց սիրողաց . յայն-
 ժամ խնայեալ 'ի ճառայս քո . և հոգի
 քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր
 ուղիղ :

ԵՆԼ - ԳՕԼԷ :

Ո՛վ Յ՞ս Բ՞ս, որ մեր փրկութեան համար խաչին վրայ կախվեցար, ու ան ետքի հոգեվարքութեան ատենդ ցաւագին սրտով երկնաւոր հօրդ աղաղակեցիր. ահա մենք ալ գետինը ինկած լալով քեզի կրկանչենք ո՛վ գթած Յ՞ս, ողորմէ՛սա հոգւոյս, որ քեզի գալ կրփափագի : Մի յիշեր տէր մարդկային տկարութեամբ ըրած մեղքերը, այլ յիշէ՛ քուկին անհուն գթութիւնդ, ամենասուրբ կոյս Բ՞ճածնայ ու սրբոց բարեխօսութիւնը ասոր համար : Այլ տէր իր թափած արցունքներուն, տե՛ս իր սրտին զղձումը. խրկէ՛ երկինքէն սուրբ հրեշտակները, որ զինքը զօրացընեն, ու հոգին առնուն արքայութիւն տանին : Ո՛վ ան իմ ողորմութեան, մի դատեր ասոր հոգին քուկին արդարութեամբդ. այլ գթութեամբդ քաւէ, ու շնորհաց արժանի ըրէ, ամէն :

Բ. զԵ՛ր բաւարանի հոգիներուն :

Ո՛վ ձ՛ժ ողորմութեան , և տէր կեն-
դանեաց և մեռելոց, կաղաչեմ քեզի պա-
ղատելով , քուկին արարչական սիրովդ
ողորմէ մեր ննջեցելոց : Յիշէ՛ տէր , որ
դուն անբաւ գթութեամբդ ստեղծե-
ցիր , ու միածին որդւոյդ դառն շարչա-
բանքներովը ու մահուամբը փրկեցիր ,
ու արքայութեանդ ժառանգ ըրիր , բաց
հիմա անոնց ողորմութեանդ դուռը , ու
աղատէ՛ ան սոսկալի տանջանքներէն , որ
իրենց մեղացը համար արժանաւորեցան :
Եւ՛ զողորմած տէր , անոնց ողորմուկ ձայ-
նը , որ գիշեր ցորեկ անմխիթար քեզի
կաղաղակեն , առ Յ՛սին արիւնէն կաթիլ
մը , ու խառնէ՛ անոնց թափած արցունք-
ներուն հետ , որ ձ՛ժային արդարութեա-
նրդ բաւական հատուցում ըլլայ :

Ո՛վ փրկիչ իմ Յ՛ս , քուկին սրտիդ
մեծագոյն տրտմութեանը համար՝ որ
գեթսեմանի պարտեզին մէջ քաշեցիր ,
աղատէ՛ քաւարանի մէջ եղած հոգիներ-
ը : Ո՛վ փրկիչ իմ Յ՛ս , քուկին խիստ

ձաղանացդ, փշեղէն պսակիդ, ու ցաւագին նախատանացդ համար աղատէ մեր ծնողաց, եղբարց, ու բարեկամաց հոգիները: Այլ փրկիչ իմ էջն, քուկին սրբազան վերքերուդ, ու թափած անգին արեանդ համար աղատէ քաւարանէն ամէն ննջեցեալները, մանաւանդ անյիշատակ հոգիները. որ մեծապէս օգնութեան կարօտ են: Վթամ էջն, դուն ամէնուն ալ յաւիտենական հանդիստ պարգևէ, ու բարեխօսութեամբ դթամ մօրդ քու սուրբ տեսութեանդ արժանի ըրէ, որ քեզ սրբոց հետ միշտ փառաւորեն, ամէն:

Երրորդ:

Մհեր խորհուրդ քահանային բաղկատարած կայր ՚ի բեմին առաջի սուրբ սեղանոյն. հուր շիջանի խաւար մերժի. արտմեալ հոգիքն ուրախանան, զի թողութիւն մեղաց լինի. ողորմած տէր ողորմեալ հոգւոցըն մեր ննջեցելոց:

Աղօլի Դիւան-Բիւան աստիճան:

Այլ հայր գթութեան և անձ ողորմութեան, նայէ խեղճութեանս, ու լսէ սրբտիս հեծութիւնները. աչվըներս քեզի կը վերցընեմ, ինչու որ քեզմէ 'ի զատ մէկէմը միտթարութիւն չունիմ: Նեղութիւնները չորս դիս առերեւն, դու ես տէր իմ միակ յոյսս. քաշած նեղութիւններս քեզի յայտնի են, ու մինակ քու ձեռքդ կրնայ աս վերքը բժշկել: 'Իուն աղէկ գիտես տէր՝ իմ սիրտս, ու կը տեսնաս տկարութիւնս. անոր համար ես ալ ամենասիրելի որդւոյդ հետ կաղաչեմ քեզի. Հայր, անցս դժբախտս զայս ցինկն. Բայց ոչ որդեա ես իմիմ, այլ որդեա դու:

Իսպառ թէ որ տէր իմ ուզես վրաս նեղութիւն խաւրել, ինչ կարող եմ քեզի դէմ դանդատ ընել, որովհետեւ մեղանչելուս համար դժոխքի արժանի եի: Արչափ որ վիշտ տաս ինձի տէր աս աշխարհքիս մէջ, ամենալ քիչ են, մանաւանդ շնորհք են. ինչու որ անով ըրած-

ներուս ներում կըշնորհես, ու պատիժ-
 ները կըքաւես : ( )ըհնեալ ըլլաս ո՛վ
 բարեգութ ան իմ, որ աս նեղութիւնը
 ինձի խրկեցիր . շնորհակալ կըլլամ ու
 երկիրպագանեմ քուկին մարդասիրու-
 թեանդ՝ անային խնամոցդ . ու աս ան-
 միսթար սիրտս քու ձեռքդ կը յանձնեմ :
 Ա՛յ ողորմած տէր, ուժ տո՛ւր ինձի,
 որ սիրով համբերեմ : { Են չիպատ-
 մըվելու չարչարանքները օրինակ ըլլան
 ինձի . ու աս քաշած պզտի նեղութիւնս
 ալ անոր չարչարանքներուն հետ քեզի
 կընուիրեմ, որ քեզի հաճոյ ու ընդու-
 նելի ըլլան, ամէն :

Սողոմոն :

Ա՛ն ան իմ, նայեա՛ առ իս . ընդէր թո-
 ղեր զիս . հեռի եղէ՛ ՚ի փրկութենէ
 իմմէ, վասն բանից յանցանաց իմոց :
 Ե՛ քեզ անկայ ես յարգանդի, յորո-
 վայնի մօր իմոյ . դու ես ան իմ :
 Ա՛յի՛ ՚ի բացեայ առնիր յինէն . զի նե-
 ղութիւնք մերձեալ են . և ոչ դք
 է որ օգնէ ինձ :

Մինչև յերբ տէր մոռանաս զիս իսպառ,
մինչև յերբ դարձուցանես զերեսս
քո յինէն :

Օտրթիր և հայեաց տէր յիրաւունս
իմ, ան իմ և տէր իմ 'ի դատաս-
տանս իմ, և իրաւ արա ինձ ըստ
արդարութեան քում տէր ան իմ :

Մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ,
և մի ասասցեն 'ի սիրտս իւրեանց,
թէ վաշ վաշ անձանց մերոց զի ընկ-
լուղաք զնա :

Ընդէր տէր կացեր 'ի հեռատանէ, ան-
տես արարեր 'ի դէպ նեղութեան
ժամանակի :

Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն
յոյժ, և 'ի վշտաց իմոց հան զիս :

Ողորմեա ինձ տէր, զի առ քեզ աղա-
ղակեցի, զօրհանապաղ ուրախ արա
զանձն ծառայի քո, զի առ քեզ
տէր համբարձի զանձն իմ :

Օ ի դու տէր քաղցր և ուղիղ ես, բա-
զում ողորմ առ ամենեւեան, որք
կարդան առ քեզ :

REV. J. M. J. J. J.

REV. J. M. J. J. J.

ՄԱՂԹԱՆԻ

ԼՈՒ ՍՈՒՐԻ ԿՈՅՄՆՆԵՐ

Ողջ լեր թագուհի՛ մայր ողորմութեան,
կեանք, քաղցրութիւն, և յոյս մեր, ողջ
լեր. առ քեզ գոչեմք աքսորեալ որ-
դիքս եւայի, առ քեզ հառաչեմք հե-
ծելով և ողբալով յայսմ արտասուաց
վայրի. արդ՛ ո՛վ բարեխօս մեր դարձո՛
առ մեզ զաչս ողորմութեան քոյ. և
զէ՛ն զօրհնեալ պտուղն որովայնի քո՛
յետ այսր աքսորանաց ցոյց մեզ, ո՛վ
գթած, ո՛վ բարեգութ, ո՛վ քաղցր կոյս
Սարիամ: Եղաչեա՛ վասն մեր սուրբ
նախնիք, զի արժանի լիցուք խոստմանցն
Վսի. ամէն:

Ենկանիմք առաջի քո նախնիք, և ա-
ղաչեմք զանարատ զկոյսդ: Եւարեխօսեա՛
վասն անձանց մերոց, և աղաչեա՛ զմիա-
ծին որդիդ: Փրկել զմեզ ՚ի փորձու-
թենէ, և յամենայն վտանգից մերոց:

Բնդ հովանեաւ պաշտպանութեան քո
 ապաւինիմք սուրբ Աճաճին . զաղաչանս
 մեր մի անտես առներ 'ի կարիս մեր .
 այլ փրկեա՛ զմեզ յամենայն վտանգից՝
 փառաւորեալ և օրհնեալ միշտ կոյս :

Բարեբանո-լինն սուրբ Աճաճին :

Տէր ողորմեաց .

Քն ողորմեաց .

Տէր ողորմեաց .

Քն լուր մեզ .

Քն անսա՛ մեզ .

Հայր երկնաւոր անձ՝ ողորմեաց մեզ .

Որդի փրկիչ աշխարհի անձ՝ ողորմեաց մեզ .

Հոգիդ սուրբ անձ՝ ողորմեաց մեզ .

Սք Արրորդութիւն մի անձ՝ ողորմեաց մեզ .

Սրբուհի Սարիամ՝ աղօթեալ վասն մեր .

Սուրբ անձաճին աղօ .

Սուրբ կոյս կուսանաց աղօ .

Սայր Քնի աղօ .

Սայր անձային շնորհաց աղօ .

Սայր մաքուր աղօ .

Սայր սուրբ աղօ .

Սայր անարատ աղօ .

Մայր անբիծ	աղօ .
Մայր սիրելի	աղօ .
Մայր սքանչելի	աղօ .
Մայր արարչին	աղօ .
Մայր փրկչին	աղօ .
Կոյս իմաստուն	աղօ .
Կոյս յարգոյ	աղօ .
Կոյս քարոզելի	աղօ .
Կոյս հզօր	աղօ .
Կոյս դժած	աղօ .
Կոյս հաւատարիմ	աղօ .
Հայելի արդարութեան	աղօ .
Էթոս իմաստութեան	աղօ .
Պատճառ մերոյ խնդութեան	աղօ .
Էնօթ հոգևորական	աղօ .
Էնօթ պատուելի	աղօ .
Էնօթ ընտիր անպաշտութեան	աղօ .
Վարդ խորհրդական	աղօ .
Էշտարակ դաւթեան	աղօ .
Էշտարակ փղոսկրեայ	աղօ .
Տուն օսկեղէն	աղօ .
Տապանակ ուխտի	աղօ .
Դուռն երկնից	աղօ .
Էստղ առաւօտեան	աղօ .
Էռողջութիւն հիւանդաց	աղօ .

Լ՛ պաստան մեղաւորաց	աղօ .
Ս՛ խիթարիչ վշտացելոց	աղօ .
( ) գնական քրիստոնէից	աղօ .
Թ՛ ագուհի հրեշտակաց	աղօ .
Թ՛ ագուհի նահապետաց	աղօ .
Թ՛ ագուհի մարգարէից	աղօ .
Թ՛ ագուհի առաքելոց	աղօ .
Թ՛ ագուհի մարտիրոսաց	աղօ .
Թ՛ ագուհի խոստովանողաց	աղօ .
Թ՛ ագուհի կուսանաց	աղօ .
Թ՛ ագուհի ամենայն սրբոց	աղօ .
Պ՛ ահապանիչ որդեգրաց	աղօ .
Գ՛ առն անյ , որ բառնաս զմեղս աշխարհի , խնայեա՛ ՚ի մեղ տէր .	
Գ՛ առն անյ , որ բառնաս զմեղս աշխարհի , անսա՛ մեղ տէր .	
Գ՛ առն անյ , որ բառնաս զմեղս աշխարհի , ողորմեաց մեղ .	
Յ՛ս լուր մեղ , Վ՛ս անսա՛ մեղ :	

Լ՛ զԼ՛ :

Լ՛ ճ անճառելի ողորմութեան , որ ոչ միայն մարդ , այլև որդի մարդոյ լինել հաճեցար . և ծնանելով ՚ի կուսէ զմայր

'ի յերկրի ստացար, որ զանձ ունէիր
 հայր 'ի յերկինս, տուր մեզ աղաչեմք՝
 զյիշատակ նորա յօժարութեամբ կա-
 տարել, զմայրութիւն նորա գերագոյն
 յարգանօք պատուել, գերազանցագոյն
 վսեմութեան նորա զմեզ խոնարհու-
 թեամբ հպատակել, որ զքեզ հոգւով
 սրբով յղացաւ. զքեզ կուսութեամբ
 ծնաւ. և զքեզ 'ի յերկրի ինքեան հնա-
 զանգ կալաւ՝ զտէրդ մեր ՀՅՍ ՎՔՍ: Ար
 կենդանի ես և թագաւորես ընդ հօր և
 ընդ սրբոյ հոգւոյն 'ի յաւիտեանս: |

Լ' զմեք իւրաքանչիւր ունին հաւատացելոյ
 'ի ՎՔՍ՝ զոր արարելալ է փառանքերսէսէ
 հայոց իմեղքիսսէ:

Հաւատով խոստովանիմ, և երկիր-
 պագանեմ, քեզ հայր և որդի և սուրբ
 հոգի, անեղձ և անմահ բնութիւն. ա-
 րարիչ հրեշտակաց. և մարդկան, և ա-
 մենայն եղելոց, ողորմեալ քո արարածոցս:

Հաւատով խոստովանիմ, և երկիր-
 պագանեմ քեզ, անբաժանելի ըյս,
 միասնական սուրբ երրօրդութիւն՝ և մի

անձու թիւն . արարիչ լուսոյ՝ և հալածիչ
 խաւարի . հալածեալի՝ հոգւոյ իմմէ զխա-
 ւար մեղաց՝ և անգիտութեան , և լու-
 սաւորեալ զմիտս իմ՝ ի ժամուս յայսմիկ՝
 աղօթել քեզ ՚ի հաճոյս , և ընդունիլ
 ՚ի քէն զխնդրուածս իմ . և ողորմեալ ինձ
 բազմամեղիս :

Հայր երկնաւոր՝ ան ճշմարիտ , որ
 առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի ՚ի խնդիր
 մոլորեալ ոչխարին , մեղայ յերկինս՝ և
 առաջի քո . ընկալ զիս որպէս զանառակ
 որդին՝ և զգեցո՛ ինձ զպատմուճանն զա-
 ռաջին՝ զոր մերկացայ մեղօք . և ողոր-
 մեալ քո արարածոց , և ինձ բազմամեղիս :

Արդի անձ ճշմարիտ , որ խոնար-
 հեցար ՚ի հայրական ծոցոյ , և առեր
 մարմին ՚ի սրբոյ կուսէն մարիամայ , վասն
 մերոյ փրկութեան . խաչեցար՝ և թա-
 ղեցար՝ և յարեար ՚ի մեռելոց՝ և համ-
 բարձար առ հայր , մեղայ յերկինս՝ և
 առաջի քո . յիշեալ զիս որպէս զաւա-
 զակն՝ յորժամ գաս արքայութեամբ
 քով . և ողորմեալ :

Հողի անձ ճշմարիտ , որ իջեր ՚ի
 յորդանան , և ՚ի վերնատունն , և լու-

սաւորեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ աւազանին . մեղայ յերկինս՝ և առաջի քո . մաքրեալ զիս վերստին անձային հրով քո՝ որպէս հրեղէն լեզուօք զառաքեալսն . և ողորմեալ :

Մենեղ բնութիւն , մեղայ քեզ մտօք իմովք՝ հոգւով և մարմնով իմով . մի յիշեր զմեզս իմ զառաջինս վասն անուանդ քում սրբոյ . և ողորմեալ :

Տեսող ամենայնի՝ մեղայ քեզ խորհրդով բանիւ և գործով . ջնջեալ զձեռագիր յանցանաց իմոց . և դրեալ զանուն իմ՝ ի դպրութեան կենաց . և ողորմեալ :

Մենեղ դադանեաց , մեղայ քեզ՝ կամաւ և ակամայ , դիտութեամբ և անդիտութեամբ . թողութիւն շնորհեալ մեղաւորիս , զի ի ծննդենէ աւազանին մինչև ցայսօր՝ մեղուցեալ եմ առաջի անձութեանդ քո զգայարանօք իմովք , և ամենայն անդամօք մարմնոյս . և ողոր :

Մենախնամ տէր՝ դիր պահապան աչաց իմոց զերկիւղ քո սուրբ՝ ոչ ևս հայիլ յարատ . և ականջաց իմոց՝ ոչ ականջօք լսել զբանս շարութեան . և

բերանոյ իմոյ՝ ոչ խօսիլ զստուծիւն,
 և սրտի իմոյ՝ ոչ խորհիլ զչարութիւն,
 և ձեռաց իմոց՝ ոչ գործել զանիրաւու-
 թիւն . և ոտից իմոց՝ ոչ գնալ 'ի ճա-
 նապարհս անօրէնութեան . այլ ուղ-
 զեալ զչարժումն սոցա լինիլ ըստ պա-
 տուիրանաց քոց յամենայնի . և ողոր :

Հուր կենդանի Վ. Ծ , զհուր սիրոյ
 քո, զոր արկեր յերկիր, բորբոքեալ յանձն
 իմ , զի այրեսցէ զախտ հոգւոյ իմոյ ,
 և սրբեսցէ զխիղճ մտաց իմոց , և մաք-
 րեսցէ զմեղս մարմնոյ իմոյ , և վառեսցէ
 զլոյս գիտութեան քո 'ի սրտի իմում .
 և ողորմեալ :

Իմաստութիւն հօր Հ. Ծ , տուր ինձ
 զիմաստութիւն զբարիս խորհիլ՝ և խօ-
 սիլ՝ և գործել առաջի քո յամենայն
 ժամ . 'ի չար խորհրդոց՝ 'ի բանից՝ և 'ի
 գործոց փրկեալ զիս , և ողորմեալ :

Կամեցող բարեաց՝ տէր կամարար՝ մի
 թողուր զիս 'ի կամս անձին իմոյ գնալ .
 այլ առաջնորդեալ ինձ լինիլ միշտ ըստ
 կամաց քոց բարեսիրաց . և ողորմեալ :

Մքքայ երկնաւոր՝ տուր ինձ զարքայ-
 ութիւն քո , զոր խոստացար սիրելեաց

քոց . և զօրացո՞ զսիրտ իմ՝ ատել զմեզս .
և սիրել զքեզ միայն , և առնել զկամս
քո . և ողորմեա :

Ինամօղ արարածոց՝ պահեա՛նչանաւ
խաչի քո՝ զհօգի , և զմարմին իմ՝ ՚ի պատ-
րանաց մեղաց՝ ՚ի փորձութեանց դիւաց՝
և ՚ի մարդոց անիրաւաց՝ և յամենայն
վտանգից հոգւոյ՝ և մարմնոյ . և ողոր-
մեա :

Պահապան ամենայնի՝ Վ՛ս՝ աջ քո
հովանի լիցի ՚ի վերայ իմ . ՚ի տուէ և ՚ի
գիշերի , ՚ի նստիլ ՚ի տան՝ և ՚ի գնալ ՚ի
ճանապարհ , ՚ի ննջել՝ և ՚ի յառնել .
զի մի երբէք սասանեցայց . և ողորմեա :

Ղ՛ծ իմ՝ , որ բանաս զձեռն քոյ , և լու-
նուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ
քով . քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ .
դու հոգա՛ , և պատրաստեա՛ զպէտս հոգ-
ւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմ հետէ մինչև
յաւիտեան , և ողորմեա :

Դարձուցիչ մոլորելոց՝ դարձո՞ զիս ՚ի
չարսովորութեանց իմոց ՚ի բարի սովո-
րութիւն . և բեռեա՛ ՚ի հոգի իմ զսոս-
կալի օր մահուն , և զերկիւղ գեհննոյն , և
զսէր արքայութեանն , զի զղջացայց ՚ի

մեղաց, և գործեցից զարդարութիւն. և ողորմեաւ:

Մղբիւր անմահութեան՝ աղբերացո՛ր ՚ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարութեան, որպէս պոռնկին, զի լուացից զմեղս անձին իմոյ՝ յառաջ քան զելանելն իմ յաշխարհէս. և ողորմեաւ:

Պարգևիչ ողորմութեան՝ պարգևեալինձ ուղղափառ հաւատով՝ և բարի գործով՝ և սուրբ մարմնոյ և արեան քո հաղորդութեամբ գալ առ քեզ, և ողոր:

Նարերար տէր՝ հրեշտակի բարոյ յանձն արասցես զիս, քաղցրութեամբ աւանդել զհոգի իմ, և անխռով անցուցանել ընդ շարութիւն այտոցն, որք են ՚ի ներքոյ երկնից. և ողորմեաւ:

Ղոյս ճշմարիտ Վ. ս՝ արժանաւորեալ ըզհոգի իմ ուրախութեամբ տեսանել զղոյս փառաց քոց՝ ՚ի կոչման աւուրն. և հանգչիլ լուսով բարեաց՝ յօթեւմանս արդարոց՝ մինչև յօր մեծի գալստեան քո. և ողոր:

Ղատաւոր արդար՝ յորժամ գաս փառօք հօր դատել զկենդանիս և զմեռալս. մի մտաներ ՚ի դատաստան ընդ ծառայիս քո, այլ փրկեալ զիս ՚ի յախտենական

հրոյն . և լսելի արա ինձ զերանաւէտ կո-
չումն արդարոց յերկնից արքայութիւնդ .
և ողորմեա :

Մենողորմ տէր՝ ողորմեա ամենայն
հաւատացելոց ՚ի քեզ . իմոց և օտարաց,
ծանօթից՝ և անծանօթից, կենդանեաց
և մեռելոց . շնորհեա և թշնամեաց իմոց
և ատելեաց զթողութիւն որ առ իս յան-
ցանաց . և դարձո՛ զնոսա ՚ի չարեացն,
զոր ունին վասն իմ, զի ողորմութեան
քում արժանի եղիցին . և ողորմեա :

Վառաւորեալ տէր՝ ընկալ զաղաչանս
ծառայիս քո՝ և կատարեալ ՚ի բարի զխնդ-
րուածս իմ, բարեխօսութեամբ սրբուհ-
ւոյ անձանին, և յովհաննու մկրտչին,
և սրբոյն ստեփաննոսի նախափկային, և
սրբոյն գրիգորի մերոյ լուսաւորչին, և
սրբոց առաքելոցն՝ և մարգարէից՝ և
վարդապետաց՝ և մարտիրոսաց՝ և սրբոց
հայրապետաց՝ և ճգնաւորաց՝ և կուսա-
նաց, և ամենայն սրբոց քոց, երկնաւո-
րաց . և երկրաւորաց և քեզ փառք և
երկրպագութիւն անբաժանելի սուրբ
երրորդութեանդ յաւիտեանս յաւիտե-
նից . ամէն :

Լ. Ղօ՛ւնք «բէ՛ռնն գրէ՛գորէ նարեկացոյ»
 «ո՛րբ Լ. Ճածինն» :

Եւ արդ 'ի վերայ այսքանեաց յուսա-
 հատութեանց և ահարկու սրտաբեկու-
 թեանց, պակուցանողական սաստկու-
 թեանց, անձային բարկութեանց, տաղ-
 նապեալ հոգևով թախծութեան իս-
 պառ, աղաչեմ զքեզ սուրբ անձածին.
 հրեշտակ 'ի մարդկանէ, մարմնատեսիլ
 քերովբէ, երկնաւոր արքայուհի, ան-
 խառն իբրև զօր, մաքուր որպէս լոյս,
 անշաղախ ըստ նմանութեան պատկերի
 արուսեկին բարձրութեան, գերազանց
 քան զբնակութիւն անկոխելին սրբու-
 թեանց, երանաւոր խոստմանն տեղի,
 եղեմ շնչական, ծառ կենացն անմահից
 բոցեղէն սրովն պարունակեալ, 'ի բարձ-
 րեալն հօրէ զօրացեալ և հովանացեալ,
 հանգստեամբ հոգւոյն հանդերձեալ և
 մաքրագործեալ, բնակութեամբ որդւոյն
 յարդարեալ և տաղաւարեալ. միա-
 ծինն հօր և քեզ անդրանիկ, որդի քո
 ծննդեամբ և տէր արարչութեամբ. բնգ
 անաղտ մաքրութեանդ և անբիծ բարի,

ընդ անարատ սրբութեանդ և խնամակալ բարեխօս : Մեկալ զմաղթանս այսր աղերսանաց քում դաւանողիս , և մատո՛ ընծայեալ ընդ նմին խառնեալ զբանն իմ նախնի մեծիդ ներբողի՛ի քոյդ պաղատանս . հիւսեալ միացո՛ զմեղուցելոյս դառն հեծութիւն ընդ քումդ երջանիկ և խնկաւորեալ հայցուածոց , տունկդ կենաց պտղոյն օրհնութեան . զի՛ի քէն միշտ օգնեալ և բարեգործեալ , և ՚ի մաքրական քո ծնելութիւնդ ապաւինեալ և լուսաւորեալ , կեցից Վնի որդւոյ քո և տեառն :

( ) Ժանդակեալ թեոցդ աղօթիւք , խոստովանեալ մայրդ կենդանեաց , և յերկն իմ յերկրէս հովտէ , առանց լկանաց հետեւել ՚ի կեանս օթեանացդ պատրաստութեան , զի թեթեասցի կատարածն իմ ինձ ծանրացելոյս անօրէնութեամբ : Մրասցես տօն ինձ բերկրութեան զօրն իմ տաղնապի , որջացուցիչ երկանցն Ալայի . բարեխօսեալ խնդրեալ աղաչեալ , զի ըստ անճառելի մաքրութեանդ և ահա զբանիդ հաւատամ զընդունելութիւն : Մրտասուօք օգնեալ

վտանգեցելոյս, գովեալդ 'ի կանայս, ծուներ խոնարհեցո առ իմ հաշտութիւն, ծնողդ անջ. ընդ իմում թշուառիս հոգաւ, խորան բարձրելոյն. ձեռն տուր անկելոյս, տաճար երկնային՝ փառաւորեալ զորդիդ քո 'ի քեզ՝ անօրէն ինձ հրաշագործել քաւութիւն և ողորմութիւն, աղախին անջ և մայր. բարձրացի պատիւ քո ինչ և ցուցցի փրկութիւն իմ քե :

Ա, թէ զիս գտցես՝ տիրամայր, թէ ինձ ողորմեսցիս՝ սրբուհի, թէ զկորուսեալս շահեսցիս՝ անարատ, թէ զհարթուցեալս յանձանձեսցես՝ երջանիկ, թէ զամաչեցեալս յառաջ մատուցես՝ բարեշնորհ, թէ յուսահատելոյս ինձ միջնորդեսցես՝ միշտ սուրբ կոյս, թէ զմերժեալս ընտանեցուցես՝ մեծարեալդ յանջ, թէ յիս ցուցցես զգթածութիւն՝ լուծիչ անիծից, թէ զձփեալս հաստատեսցես՝ հանգիստ, թէ 'ի խռովութեանցս յուզմանց փոխեսցես զիս՝ խաղաղարար, թէ վրիպելոյս ինձ հնարաւորեսցես՝ գովեալ, թէ՛ վասն իմ մտցես 'ի հանդէս՝ մահունահանջիչ, թէ զդառնութիւնս իմ ա-

նուշեացես՝ քաղցրութիւն, թէ զբա-
 ժանման իմ խտրոց քակտեսցես՝ հաշ-
 տութիւն, թէ զանմաքրութիւնս իմ
 բարձցես՝ եղծման ընդոսնիչ, թէ զմատ-
 նեալս մահու փրկեսցես՝ կենդանի լոյս,
 թէ զլալեացս ձայն հատցես՝ բերկրու-
 թիւն, թէ զխորտակեալս կազդուրես-
 ցես՝ դեղ կենաց, թէ ՚ի կործանեալս
 յիս ակնարկեսցես՝ հոգելից, թէ ողոր-
 մութեամբ ինձ պատահեսցես՝ կտակ
 նուիրեալ : ( ) Բհնեալ միայն ՚ի շրթունս
 ամբիծս լեզուաց երջանկաց, ահա կա-
 թիլ մի կաթին քումդ կուտութեան
 յանձն իմ անձրեալ՝ կենաց ինձ զօրէ,
 մայրդ բարձրելոյ տեառն Յնի արար-
 չին երկնի, և բնաւին երկրի, զոր ան-
 ճառապէս ծնար բոլանդակ մարմնովն,
 և համայն անութեամբն, որ փառաւո-
 րեալ է ընդ հօր, և հոգւոյն սրբոյ էու-
 թեամբ, և անքննութեամբ մերոյին
 բնութեամբս միացելով, յամենայն և
 յամենայնում, մի յերրօրդութենէն .
 նմա փառք յաւիտենից յաւիտեանս .
 ամէն :

Արքայն ներսէսի լամբբօնացոյ աղէրս հաղ-
լանաց իօսս ընդ Յնի :

ԼՅԼ դու նայեալ ամենակարող տէր իմ
Յն, յաթոռոյ փառացդ՝ և շնորհաց,
տալով անարժան քո ծառայիս զան-
խռով միտս՝ ՚ի յոյս հանգերձեալ քո
յուսոյդ : Տես տէր թէ որքան վտան-
գիմք յաղցաւոր կենացս կրից՚ի զանազան
հողմոց բքաբեր շնչմանց երեքալեանն
խռովութեամբ, թշուառացեալ մտացս
երևեալ : Չունիմ տէր, պտուղ գոր-
ծոց քեզ նուէր հաշտութեամբ, քանզի
զոր ունել կարծէի՝ մաշեալ պակասեաց՝
՚ի քում ահաւորութեանդ եկեալ գի-
տութիւն : Այլ ես մերկ՝ և թափուր, կի-
սամեռ՝ և ոգեկործան միայն զմարդասի-
րութեան ոտիցդ կախիմ, բուռն հա-
րեալ զգմանէ, և ոչ երբէք զթողուլն
ախորժեմ : Հան զիս ՚ի չարս շաւղաց,
զորս բերանով իմով աղարտեմ : Այ-
ուսո՛ ինձ զճանապարհս քո ուղիղս, ո-
րում կամօք սրտիս վկայեմ : Մնկայ ՚ի
մահիճս մեղաց, և ես ինձէն զգարչու-

Թիւն մեղացս բողոքեմ : Տուր զբժշկու-
 Թիւն ախտացեալ հոգւոյս, որ առողջա-
 ցուցանել զայլս խարեմ : Օղխտս հո-
 ծեալս բանի յեկեղեցիդ անդրանկաց ա-
 ռաջի ամենայն երկիւղածաց քոց նուի-
 րեմ : Աերիցեն տնանկք, և յաղեսցին
 'ի սմանէ, և օրհնեսցեն զքեզ, որ զտէրդ
 խնդրեն : Օչաղօտացեալ քո լոյս բարե-
 կամացն քոց ցուցանեմ . յիշեսցեն սո-
 վառ, և դարձցին առ տէրդ՝ որք 'ի ծա-
 դաց երկրէ քումդ դիտուածեան փափա-
 գին : Վեզ փառք՝ պարծանք և գրառ
 աշխարհի՝ 'ի յերկինս փառաւորեալ,
 յաւիտեանս յաւիտենից :

Ե՛՛՛՛՛ արժեք նորին ներսէսի :

Ե՛՛՛՛ շուրջ պատեալ 'ի տարակուսա-
 նացս յամենայն կողմանց սրտիւ շաղա-
 խեալքս, և ունկնդրութեան կարօ-
 տեալքս՝ նայիմք առ քեզ փորձ տկար
 բնութեանս քահանայապետդ Յմ : Ա՛՛վ
 որ վասն մեր մեղս եղեր, զի մեք լիցուք
 վասն քո արդարութիւն : Ա՛՛վ որ վասն
 մեր երկրաւոր եղեր, զի մեք լիցուք

վասն քո երկնաւորք : Մի որ վասն մեր
 հաց եղեր, զի մէք 'ի ճաշակելն զքեզ
 սրբեսցուք : Տուր զպարարեալ վնասք
 մարմին քո՝ ամենայն սրտի սրբարար
 կերակուր : Մատուակեալ զարեան քոյ
 վտակ անմեղ կայլակեալ՝ որդւոց մարդ-
 կան անմեղութեան զմայլումն : Չգեալ
 զփրկական քո զխաչդ զօղելոցս 'ի ծով
 աշխարհիս առ քեզ վերածիչ : Արօ-
 տացաք շնորհի՛ սփռեալ : Աքաք 'ի դոր-
 ծոց՝ քաւեալ : Խարխափեմք զխաւար՝
 ճառագայթեալ : Աործանեցաք 'ի հաւա-
 տոց՝ հաստատեալ : Դու ես յոյս, դու
 ես լոյս, դու ես կեանք, դու ես քա-
 ւութիւն, դու ինքն և անմահութիւն :
 Վեղ սպասեն յեցեալքս 'ի շնորհս քո :
 Դ քէն կարօտին առնուլ փրկութիւն
 խառնեալքս 'ի մարմինդ քո : Օքեզ
 ունին քաւիչ քահանայ՝ գնեալ արեամբ
 հօտս քո : Հայեաց յամենեւեան : Սրփ-
 աւեալ զտարակուսանս մեր քոյին վաս-
 տակովքդ : Հանդարտեցո՛ զխոռվու-
 թիւնս մեր՝ քոյին խաղաղութեամբդ :
 Հանդո՛ զաշխատանս մեր 'ի քոյ օթե-
 վանսդ, ուր դու գնացեր ո՛վ տէր, և

խոստացար : Ա՛րժանացո՛ւ զքոյսս՝ փառա-
ւորել զքեզ այդր ընդ հօր, և ընդ սուրբ
հոգւոյդ յաւիտեանս . ամէն :

Ա. Գ՛լէ՛ս Դարձն հայրտուլեալի առ Խաչէլէալն
(3)՞ :

Ա. քեզ ակնարկեմ, աղբիւր ջրոյ կեն-
դանւոյ, և աղաղակեմ, թէ ընդէր է
ինձ սրբութեան ծարաւիլ, երբ դու ես
իմ սրբութիւն . կամ ընդէր փափագիմ
մաքրութեան, մինչ դու ես իմ մաք-
րութիւն : Ա՛յսուհետե ուսեալ, եթէ
դու ես իմաստութիւն՝ մեզ յայ տուեալ
արդարութիւն, և սրբութիւն, առ քեզ
ծարաւիմ, քեզ փափագիմ, քեզ տըն-
փամ, տուր իմ ծարաւեալ ոգւոյս զքեզ
զովացումն՝ աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ խա-
ղաղացելոյ՝ ի կեանսդ յաւիտենից : Սա-
րաւիմ ըմպել ՚ի կրկին վտակաց կողիդ,
որով և սրբեալ սիրով քո զմայլիմ :
Վաղցնում ուսել զմարմինդ, որով
կենդանացեալ անմահ ես լինիմ : Փա-
փագիմ ողջագուրել զխոցուած ձեռացդ,
որով հասեալ առ քեզ պսակիմ : Տըն-

կըկոչվին հայր, որդի, ու հոգին սուրբ :
 Աւ թէ որդին ան մարդ եղաւ հոգւոյն
 սրբոյ զօրութեամբը մարմին ու հոգի
 առաւ ամենամաքուր կոյս մարիամու ար-
 դանդին մէջ . և թէ մեղի համար խա-
 չին վրայ մեռաւ . յարեաւ ու երկինքը
 վերացաւ , ուսկից որ պիտի գայ աշ-
 խրաբիս վերջը , թէ մեռեալները ու թէ
 կենդանիները դատելու համար . որ ար-
 դարներուն յաւիտենական արքայու-
 թիւն տայ , ու մեղաւորներուն դժոխք :
 Անոր համար կըհաւտամ ամէն բանին ,
 որնոր նոյն սուրբ եկեղեցին կըհաւտայ
 ու կըսորվեցընէ :

Ներգործութիւն յոսոյ :

Ո՛վ ան իմ , որովհետեւ ամենակարող
 ես , անչափ բարի ու ողորմած , կըյու-
 տամ որ տեսան մերոյ և փրկչին Յիսի
 Քրիստոսի չարչարանաց արդեամբը իս յա-
 ւիտենական կենաց արժանի կընես , ինչ-
 պէս որ խոստացար դուն ամէնուն ալ ,
 որոնք որ բարեպաշտութեամբ քրիստո-
 նէարար կապրին . որ ես ալ քու օգնա-

կանութեամբդ առաջադրեմ նոյնը կատարելու :

Ներգործութիւն սիրոյ :

Ո՛վ անձ իմ, որովհետեւ գերագոյն ու բոլորովին բարի ես, կըսիրեմ քեզ բոլոր սրտանց ամէն բանէն վեր, ու պատրաստ եմ ամէն բանը կորսընցընելու, քան թէ քեզ վշտացնել. ու քու սիրոյդ համար կուզեմ սիրել նաև ընկերս իմ անձինս պէս :

Ներգործութիւն պղծման :

Ո՛վ անձ իմ, որովհետեւ ծայրագոյն բարի ես, անոր համար ամէն բանէն վեր քեզ կըսիրեմ, կըզգջամ ու կըցաւիմ ճշմարտապէս քեզ վշտացընելուս, ու հաստատուն կըյառաջադրեմ քուկին սուրբ շնորհօքդ ասկից ետքը ալ չիմեղանչել, ու մասնաւորաբար մեղաց պատճառներէն փախչիլ :

ՅԼ՝ՆԿ ԼՂ(ԹԻՅ) :

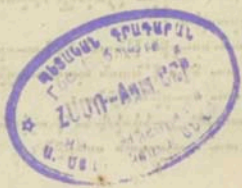
ԼՂօլէ՛ք առաւօրեան անկողնէն էլ լաձ արեւը :	1
ԼՂօլէ՛ք շնորհակալութեան :	3
ԼՂրեկոյեան աղօլէ՛ք :	12
Շաբէն առաւ օրձան համար աղօլէ՛ք :	18
Շաբալեան աղօլէ՛ք 'ի պարտիկոսին :	40
ԼՂօլէ՛ք սրբոյ պարտաւորին :	57
ԼՂօլէ՛ք առաւ հաւարացիւնց համար :	86
Պարտաւորութիւն խոստովանութեան :	89
ԼՂօլէ՛ք Տղաբեր յիշելու համար :	96
ԼՂօլէ՛ք պղծման եւ առաջադրութեան :	105
ԼՂօլն առաջնաք ապաշխարութեան հանդերձ պանազան խորհրդա- ձութեամբ աշխարհաբար :	109
Պարտաւորութիւն առ սուրբ հաղոր- դութեան :	144
ԼՂօլէ՛ք շնորհակալութեան հաղոր- դութեան էրաբ :	155
ԼՂօլէ՛ք յիշատակաւ շարձարանաց Վճի :	175
ԼՂօլէ՛ք փերանական փօնից :	
'Ի փօնի ձեռնդեան Վճի :	179
'Նոր արի :	181

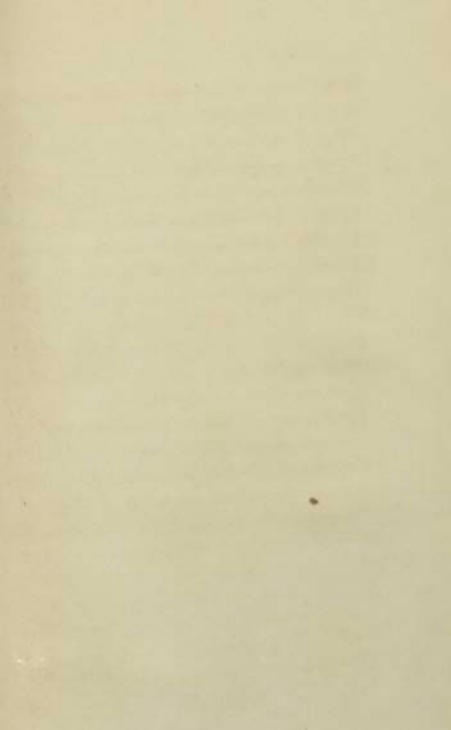
'Ի քօնի անուանագրութեան Յնի :	184
'Ի քօնի յայտնութեան :	186
'Ի քօնի Տղրքութեան :	188
'Ի քօնի քեանան ընդատանջին :	190
Ընթեր 'ի Տժ պահա :	
Ընթին Ան-բակի :	193
Երեւոյտ կե-բակի :	198
Երեւոյտ կե-բակի :	203
Չրեւոյտ կե-բակի :	208
Հինգերեւոյտ կե-բակի :	213
Ա իցերեւոյտ կե-բակի :	217
Օճակապարտ :	222
Ընթ երկն-շաբլի :	224
Ընթ երեւոյտ շաբլի :	228
Ընթ չրեր-շաբլի :	233
Ընթ հինգշաբլի :	238
Ընթ արեւի :	242
Ընթ շաբլի :	247
'Ի քօնի պարկին : Ընթին օր :	252
Երեւոյտ օր :	254
Երեւոյտ օր :	258
'Ի քօնի անիման :	260
'Ի քօնի համբարյան :	262
'Ի քօնի հոգեգալարեան : Ընթին օր :	265
Երեւոյտ օր :	267

Աղօլէս առ Էօլեն Խոյս ցաւոց ի ստեղծ :	313
Աղօլէս Յի Գինգ Վերսերուն :	323
Աղօլէս առ Խաչի Վալէ ԿՐԱ :	328
Աղօլէս սրբին Յի :	337
Պատարասարս-լիւն Տահունն :	339
Աղօլէս Գեանարնէրս Կամար :	343
Աղօլէս Կոգեճարսնէրս Կամար :	349
Աղօլէս Կաւարսնի Կոգինէրսն :	356
Աղօլէս նեղս-լիւնն սրեւնը :	358
Յաւելս-աժ սղօլից :	
Ո՛ղջ լէր Լագոս-հի :	363
Տէր սղսրէոց :	364
Հաւարսճ Խոսարսճանիմ :	367
Աղօլէս սրբոյն գրեգորի նարեկացոց առ սրբ Աճաճինն :	374
Սրբոյն ներսեանի պանաղան սղօլէս :	378
Սերգործո-լիւնն Հաւարսոց, ցաւոց, սիւրոց, եւ սղսրսնն :	382

Dr

1850

